

**ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

**Α Π Α Ν Τ Α
ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ**

Ἐκπατεία
ΠΑΝ. Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ—ΣΤΕΡ. Ν. ΣΑΚΚΟΥ
Καθηγητῶν Πανεπιστημίου

Ἐπιμέλεια
ΒΑΣ. Σ. ΨΕΥΤΟΓΚΑ—ΘΕΟΔ. Ν. ΖΗΣΗ
Διδασκῶν τῆς Θεολογίας

**ΙΩΑΝΝΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΛΟΓΟΙ**

ΤΟΜΟΣ 5

ΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑ ΙΟΥΔΑΙΩΝ

Ε'—Η'

Ἐισαγωγή—Μετῶφρασις—Σχόλια
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Σ. ΨΕΥΤΟΓΚΑ
Κείμενον Β. Montfaucon

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΚΑΤΑ ΙΟΥΔΑΙΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

627 **D 1.** Ἀπό ποῦ λοιπὸν σήμερ ἡ σύνοδος μας ἔχει γίνει πο-
λυφθιμωτέρα; Πάντως ἀνταποκρίθηκα εἰς τὴν ἀπαίτησιν τῆς
ὑποσχέσεως καὶ ἤθελα νὰ λάβω τὸ δοκιμασμένον ἀργύριον, τὸ
ὅποιον ὑποσχέθηκα νὰ εἶ; καταβάλλω. «Τὰ λόγια γὰρ Κυρίου, λέ-
για ἀγάθ' ἀργύριον πεποιημένον δοκίμων τῆ γῆ» λέγει (Ψαλμ.
11, 7). Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ Θεός, ὅστις ὡς ἐπέβαλε τὴσιν
πολλῶν ἐπιθιμῶν διὰ πνευματικῆν ἀνάστασιν. Διότι, ὅπως αὐτοί,
ποῦ ἀγαποῦν τὸ κρῶν καὶ τὰ ποτῆ, ἀπὸ καθῆ ἡμέραν ἐγείρονται
ἀπὸ τῶν θύων τοὺς περιεργάζονται καὶ ἀναίτητον ἐπιμῶνα νὰ εἶ-
ρουν, ποῦ ὑπάρχον πολυποσία καὶ πικρὰ καὶ δάκρυα καὶ δια-
σπαστικὰ καὶ μεθῆκα καὶ φέλλα καὶ βαρέλια καὶ ποτήρια, **E 1.**
τα λοιπὸν καὶ δεῖς καθῆ ἡμέραν, ποῦ ἐγείρονται ἀπὸ τῶν θύων
οὐκ, ἕως ἀναίτηται ποῦ γίνονται παρόργιστος καὶ ἀμείωσις, ποῦ ἰου-
δαία καὶ δικαιοσύνη καὶ λόγος, ποῦ συντελεῖ εἰς τὴν δόξαν τοῦ
Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς οἱ Ἰσραὴλ καταπαύμεθα μὲ περισσο-
τέραν προθυμίαν μὲ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆν καὶ μὲ ἕλην μας τὴν εὐ-
χαριστικῶν προσφορῶν αὐτῆ ποῦ ἀπαγγεβήκαμεν.

Ὁ ἀγὼν λοιπὸν ἐναντίον τῶν Ἰουδαίων ἐπιληθίων ὅπως ἔ-
φηκα καὶ τὸ πρόσωπον ἐπιθήρη καὶ τὸ σπέρναι κατακουρόσθημε
πρὸς χάριν μας καὶ ἐλάττωμα τὸ ἐραβεῖον καὶ τοῦ προσηκουμένου
λόγου. **628 A** Ἡ προστάξις μας ἦσαν νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι αὐτῆ,
τὰ ὅποια κέμενον αὐτοὶ τώρα, εἶναι παρονομία καὶ παράδοσις καὶ
μάχη καὶ πόλεμος ἀνθρώπων κατὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτὸ μὲ τὴν
δοῦναιαν τοῦ Θεοῦ ἀποδείχθημε μὲ ἄληθιν τὴν ἀκριβείαν. αὐτῆ, ἐκ
κάποτε ἐπρόκειτο νὰ ἐπαναθήσωμεν τὴν πόλιν των καὶ νὰ ἐπιπέ-
θωμε εἰς τὸν παλαιὸν τρόπον ζωῆς καὶ νὰ ἴδωμε τὸν ναὸν νὰ ἐπι-
νακτιζέται, πρῶτον ποῦ δὲν θὰ γίνῃ ποτὲ, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν πα-
ρίστασιν αὐτῆν δὲν εἶχαν καμμίαν δικαιολογίαν δι' αὐτῆ, ποῦ
κέμενον τώρα. Ἄρως καὶ οἱ τρεῖς παῖδες καὶ ὁ Δανιὴλ καὶ οἱ
οἱ ἄλλοι, ποῦ ἐπέρασεν τὴν ζωὴν των εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐπρο-

δοκῶσαν νὰ ἐπανεῖθουν Β εἰς τὴν πόλιν των καὶ νὰ ἴδουν μετὰ ἑβδομήντη χρόνια τὸ χῶμα τῆς πατρίδος των καὶ νὰ ζήσουν σύμφωνα μὲ τοὺς παλαιούς νόμους, ἀλλ' ἤμεις, ἂν καὶ εἶχαν φανεράν ὑπόσχεσιν καὶ γραπτὴν ἠκολούγιαν, οὐτε καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐτόλμοσαν νὰ ἐπιπέσομεν κατὰ ἀπὸ τὰ νόμιμα, ποὺ αὐτοὶ τότε πρότειον, προσὸ ἐπιληρωθῆ ἢ ὑπόσχεσιν καὶ ἢ ἐπινοήσας των. Ἔτσι, μὲ αὐτὰ θὰ ἤμπορέσμε καὶ εὐὸ νὰ ἀποστομώσμε τὸν Ἰουδαίων. Ρεῖτρον τοῦ λοιποῦ, διὰτι γινώσκου ἂνθ' ἔδεν εὐρίσκειται εἰς τὴν πόλιν του; Καὶ ἔδεν ἀπαντήσῃ διὰ ἐπιτίσει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πόλιν του, τότε νὰ εἴπῃ εἰς αὐτόν' ὅς τότε λοιπὸν ποῦ θὰ ἐπισπείθῃς, ἡδούα(α) Διότι καὶ οἱ ἅγιοι ἐκείνοι, πρὶν ἀπαντήθωσαν εἰς τὴν πατρίδα των, δὲν ἐτόλμοσαν νὰ πράξουν τίποτε ἀπὸ δοῦ ἐπὶ κήρυξαι νόμοι. Εἶνε φανερόν λοιπὸν διὰ τὴν παραβαίνειν τὸν νόμον. Ἔτσι καὶ ἂν εἴπῃς, ὅπως ἰσχυρίζεσθε, C καὶ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πόλιν, καὶ παραβιάξῃς τὰς συμφωνίας σου μὲ τὸν Θεὸν καὶ ἀγαθῶς τὴν ἴδιαν τὴν νομοθεσίαν. Διὰ νὰ ρηθῶσμε λοιπὸν τὴν ἀναίθετον τὸν Ἰουδαίων καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃς διὰ αὐτοὶ παρανομῶν εἶναι ἀρκετὰ καὶ τὰ δοῦ εἴπαμεν πρὸς τὴν ἀγάπην σου εἰς τὸν προηγούμενον λόγον. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀρχολογήκαμεν μὲ αὐτὸ μόνον, δηλαδὴ μὲ τὸ νὰ κλεισώμεν τὰ στόματα ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ νὰ διδάξωμεν καλύτερα εἰς τὸ ἐκκλήροισμα τὰ δόγματα του, ἡμεῖς ἄς ἀποδείξωμεν καὶ τοῦτο ἐπίσης μὲ ἀρθρούτερα ἐπιχειρήματα, διὰ δηλαδὴ ὅτι ὁ ναὸς θὰ ἀνεγερθῇ, ὅτε αὐτοὶ θὰ ἐπανεῖθωσαν εἰς τὸ παλαιὸν πολιτεύμα των. D Διότι ἐπεὶ καὶ οὗτοι ἀρετέστεροι θὰ γνωρίζωσι τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν, καὶ ἐκείνοι θὰ πηληρηθῶσι νὰ ἀσθεῖναι περισσώτερον. Καὶ εἰ' αὐτὰ δὲν θὰ προσεμίση μάρτυρα ἄγγελον ἢ ἀρχάγγελον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν τὸν δεσπότην ἐκκλησίᾳ τῆς οικουμένης, τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὅποιος ἔδει ἐπείθεν εἰς τὰ Ἱερουσόλιμα καὶ ἀνέκρουσε τὸν ναὸν εἰπὼν διὰ ἔσται Ἱερουσόλιμα κατοικήμενον ὑπὸ ἔθνων πολλῶν, ἕως ὃς πληρωθῶσι καιροὶ ἰθὺν πολλῶν» (Λουκ. 21, 24). Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐνοουσε τὴν συντέλειαν τὸν πῶνον. Καὶ ἄλλην μίαν φοράν σχετικὰ μὲ τὸν ναὸν προφητεύσας τὸν ἐκκληρωτικὸν ἀφανισμὸν καὶ τὴν παντελὴ ἐρήμωσιν του, ἐνόησαν τὸν μαθητῶν του διεπίπασε τὴν ἀπειλήν αὐτὴν' «ὃδ μὴ μείνῃ λίθος ἐπὶ λίθον ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἕως ὃς καταλιθῆ» E (Ματθ. 24, 2).

Ἄλλ' ὁ Ἰουδαῖος καθόλου δὲν ἀποδέχεται τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν καὶ δὲν ἀνεχεται τὰ λόγια αὐτὰ. Διότι αὐτὸς ποῦ τὰ εἶπε, λέγει, εἶναι ἄχθρός μου' ἐγὼ δὲν ἐστάρωμαι καὶ πῶς εἶναι δυνατόν

νὰ ἀπολεθῶ τὴν μαρτυρίαν του; Αὐτὰ ἄλλωστε εἶναι τὸ δεξιότατον, Ἰουδαῖοι, διὰ αὐτὰς, τὸν ὅποιον ἐσταύρωσαν, τότε μετὰ τὴν σταύρωσιν του κατέστρεψε τὴν πόλιν σου, τότε διεσκόρπισε τὸν λαὸν σου, εἶπ' A τότε δεσπόειν εἰς ἕλα νὰ μέρη τῆς γῆς καὶ ἐλθὸς σου, διδάσκοντας μὲ αὐτὰ διὰ ἀνάστη καὶ ἰσὴ καὶ διὰ εἶναι τότε εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ἐπειδὴ ἄμεις δὲν ἠθέλησμε μὲ τὰς εὐαγγελίας του νὰ ἀναγνωρίσωμε τὴν δόξαν του, μὲ ἔδοσαν καὶ τιμωρίας σοῦ ἐδιδάξῃς τὴν ἀκαταμάχητον καὶ ἀκαταρτίστον ἰσχὺν του. Ὅτι ἄμεις ἐσμε πιστεύεις, ὅτε ἀναγνωρίζεις διὰ αὐτὸς εἶναι Θεὸς καὶ δεσπότης ἐκκλησίᾳ τῆς οικουμένης, ἀλλὰ θεωρεῖς αὐτὸν ὡς ἓνα ἄνθρωπον μεταξὺ τῶν πολλῶν. Ἐἴλα λοιπὸν νὰ κείρωμεν τὴν ἔξέτασιν ὡς νὰ πρόκειται παρὶ κοινῶ ἀνθρώπων. Πῶς ἄμεις κείρωμεν τὴν ἔξέτασιν εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀνθρώπων; Ὅταν εἴχωμεν ἴσ' ἔδεν μας διὰ μερικὸν ἄνθρωπον ἀλλοθίου καθ' ἕλα καὶ διὰ οὐδέποτε φερόνται εἰς τίποτε, καὶ ἂν αὐτοὶ συμβαίῃ νὰ εἶναι ἔχθροί μας καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι καλοῦσιν, παραδεχόμεθα τὰ λεγόμενά των. B Ὅπως λοιπὸν ἀρετέως καὶ τὸ ἀρετέως ἔσαν ἐλέημεν νὰ φερόνται καὶ ἂν ἀκούῃ λέγουσι τὴν ἀλήθειαν εἰς μερικάς περιπτώσεις, δύσκολα παραδεχόμεθα καὶ αὐτὰ.

2. Ἐἴλα λοιπὸν τώρα νὰ ἴδωμεν ποῖον ἰσχυρὸν τὸ ἦθος τοῦ Χριστοῦ καὶ ποῖα ἡ συμπεριφορὰ του. Ὁ Χριστὸς δὲν προεῖπε καὶ δὲν προηγγέλειν αὐτὸ μόνον, ἀλλὰ ἐπροφήτευσεν τότε καὶ πολλὰ ἄλλα ἀπὸ δοῦ ἐπρόκειτο νὰ συμβῶν μετὰ ἀπὸ μακρῶν χρόνων. Ἄς φέρωμεν λοιπὸν εἰς τὸ μέσον ἐκείνας τὰς προφητείας, καὶ ἔδεν ἴδῃς νὰ διαψεύδεται εἰς αὐτάς, τότε νὰ μὴ παραδεχθῆς ὅτε αὐτὴν, ὅτε νὰ πιστεύσῃς διὰ εἶναι ἀληθινή. Ἐδὲν ἄμεις ἴδῃς νὰ ἀληθεύῃ καθ' ἕλα, καὶ ἡ προφητεία αὐτὴ νὰ ἔχη ἐπιληρωθῇ, C καὶ ὁ τότε χρόνος ποῦ ἔχεις περῶσι νὰ ἐπιπέσομεν τὴν ἀλήθειαν τὸν ἔσαν ἔχουν προφητεῖα, τότε μὴ ἀναγινώσκῃς περισσώτερον κατὰ τῆς ἀλήθειας καὶ μὴ ἀμφοτέρως πράγματα, ποῦ εἶναι καὶ φανερόν καὶ ἀπὸ τῶν ἑλίων. Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν καὶ τί ἄλλο ἐπροφήτευσεν ἡ προφητεία αὐτῆς γυνὴ, διὰ δέσποτον μέρους ἔχουσα καλυψίον καὶ κατέχευε τὸ ἕλαιον. Ἐπατήθησαν οἱ μαθηταὶ τῆς γενομένης, λέγοντες διὰτι μὴ ἐπείθετο τοῦτο τριακοσίον ἐτησίαν καὶ ἐβόησεν πτωχεῖς;» (Ματθ. 26, 7-9). Διὰ νὰ τοὺς κατηχησῆς λοιπὸν ὁ Κύριος, νὰ τί τοὺς λέγει' «Τὶ κέκος παρέχετε τῇ γυναικὶ; Ἐργον γὰρ καλὸν ἐποίησε. Λέγει γὰρ ἡμῖν, ὅπου ἐδὲν κρημνίσῃ τὸ ἕλαιον ἕλκον τοῦτο εἰς πῶνον τὴν γῆν καὶ ὁ ἐποίησεν αὐτὴ καληθήρηται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς» (Ματθ. 26, 10 εἶς.). D Διαφωστέραν λοιπὸν ἡ ἐπαλήθευσεν; Πραγματοποιήθηκα ἡ προφητεία ἡ διαψεύ-

γην τὸν βασιλεὺς, ἀλλὰ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

8. Καὶ διὰ τὴν ἰσχυρίαν αὐτῆς εἶναι ἡ ἀλήθεια, σφέου πόσει ἀπὸ τὴν πλείων τῶν Ἑλλήνων ἠθέλησαν νὰ ἐισαγάγουν νέας διδασκαλίας καὶ νὰ ἐγκαθηθῶσιν νέον τρόπον ζωῆς, ὅπως ὁ Ζήνων, ὁ Πλάτων, ὁ Σωκράτης, ὁ Διαγόρας, ὁ Πυθαγόρας^δ καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἄλλ' ἕως αὐτοὶ ἐπέβησαν τόσον μακρὰ ἀπὸ τὸ νὰ ἐπικρατήσων, ὅσα πολλοὶ ἀπ' αὐτοῦ δὲν εἶναι γνωστοὶ εἰς ἡμεῖς οὔτε κατ' ὄνομα. Ὁ Χριστὸς ἕως δὲν ἐθέτισεν πολιτείας νέων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐφύτισεν εἰς κατὰ σφραγὶν τῆς οὐρανίου. Πόση λέγεται εἶναι ἔχει πρῶτον ὁ Ἀπολλώνιος^ε ἀπὸ τῆς Τύουα: Ἀλλὰ διὰ τὴν μάθησιν εἶναι ἐκεῖνα ἦσαν ἀπάντη καὶ φαντασὰ καὶ οὔτε τὸ πραγματικόν. Β εἰσπρηνίσθηεν ὁ ἴδιος καὶ εἰσὸς ἡμέρας δια ἐπιλαύσαν. Καὶ ἄς μὴ νομίσω κενεὶ εἶναι ἕρως διὰ τὸν Χριστὸν τὸ γαγονὸς εἶναι εἰς τοὺς λόγους μας δι' αὐτόν, μνημονεύον τὸν Πυθαγόραν καὶ τὸν Πλάτωνα, τὸν Ζήωνα καὶ τὸν Ἀπολλώνιον ἀπὸ τῆς Τύουα. Ἀλλ' ὅπως δὲν τὸ κἀνέμον ἀπὸ εὐχαρίστησιν ἀλλὰ ἀπὸ συγκατάθεσιν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι θεωροῦν αὐτὸν οὐκ ἓνα ἀπλοῦς ἄνθρωπον. Ἐποὶ ἕως ἐνέγγραξεν καὶ ὁ Παῦλος, ὅποιοι ὄταν εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, δὲν ἄρχοντες τὴν συζητήσιν μαζί τους ἀπὸ τοὺς προσήτας, οὐκ ἀπὸ τῆς εὐαγγελία, ἀλλ' ἔταμε τὴν διδασκαλίαν του εἰς ἀφορμῆς τοῦ θυμοῦ. Ὅχι δέδωκεν διότι ἐπίσταται εἶναι ὁ θυμὸς εἶναι ἀπεισιπτότερος ἀπὸ τῆς εὐαγγελία. C οὐκ ἐπειδὴ τὰ γράμματα ποὺ ἦσαν ἐκεῖ γράμματα ἦσαν τιμιώτερα ἀπὸ τοὺς λόγους τῶν προσήτων, ἀλλ' ἐπειδὴ συναμύλοισεν μὲ Ἑλλήνας, οἱ ὅποιοι δὲν ἐπίστατον εἰς τίποτε ἀπ' αὐτῶν

8. Ἐπὶ τὸ ὄνομα Ζήνων φέρονται πολλὰ ἀξιόλογα πρόσωπα τῆς ἀρχαϊκῆς, εἰς αὐτὸν ἕως τὰ κυριώτερα εἶναι δύο: α) Ζήνων ὁ Ἐλεῦσος (ἔτος γεν. 480 π.Χ.), ὁ ὅποιος ἦτο ἐκπρόσωπος τῆς ἐλευκτικῆς φιλοσοφίας, καλεῖσθαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς θεωρητικῆς ἀνολογίας μέρει καὶ τοῦ διαιλεκτικῆς μὲθόδου αὐτοῦ. Καὶ β) Ζήνων ὁ Κιτιεύς (ἔτος γεν. 388 π.Χ.), φιλόσοφος καὶ ἀρχηγὸς τῆς στοιχῆς σχολῆς. Αὐτὸς εἶναι ἡμιλλαν τὰ κεισώτερον πρόσωπον τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου ἀνεφῆρξεν ἔσθ ὁ Χριστότομος, διότι αὐτὸς παρουσιάζει: σύστημα ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς κοσμοθεωρίας.

δ. Πρὸκειται περὶ τοῦ Διαγόρα ἀπὸ τῆν Μήλων, ὁ ὅποιος ἐπεκαλεῖτο καὶ ἕως. Ἦτο δογματιστικὸς καὶ ποσειτῆς καὶ ἤματι κατὰ τὸ π' ἡμῶν τοῦ Ε' π.Χ. αἰῶνος. Ἐπ' ἀρχῆς διακαταχέτα ἀπὸ ἀρχαϊκῆς ἀναλήφει, ἀλλὰ τελικὸς ἔστιν ὄπως καὶ οὐρακτῆς τῶν βίων. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν καταβίβασαν ἐπὶ ἄδειας τὸ ἔτος 415 π.Χ.

ε. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος (570-490 π.Χ.). Ταῖς ἐξ ἰσχυρῆς ἐπιεικῆρας ὀργανωτικῆς πολιτικῆς καὶ κοσμονικῆς κοσμοθεωρίας.

8. Ἀπολλώνιος ὁ Τύουα. Ἦσαν κατὰ τὸν π' π.Χ. αἰῶνα. Ἦτο Νεοπυθαγόρεος θεόσοφος, θαυμασιώδης καὶ ἠεροειδέστατος.

ποὺ κηρύσσει ἡ πίστις μας, τοὺς ἔτασε μὲ τὴν διδασκαλίαν των. Διὰ τοῦτο λέγει: Ἐγγενόμεν τοὺς Ἰουδαίους ὡς Ἰουδαίος, τοὺς ἀνομιῶς ὡς ἄνομος μὴ ὄν ἄνομος Θεοῦ, ἀλλ' ἔνομος Χριστοῦ (Α' Κορ. 9, 20-21). Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὄταν ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἠμαίει καὶ λέγει: «Τίς ὁμοίος σοι ὄν Θεοῦ, Κύρια;» (Ἐσθ. 15, 11). Τί λέγεις, Μωσῆ; Εἶναι δυνατὴ μία τέτοια σύγκρισ; Δὲν εἶπα αὐτὸ, λέγει, διὰ τὴν καίμω σύγκρισιν, ἀλλ' ἐπειδὴ διαλίγομαι πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἠγάθη ἴδιαν διὰ τοὺς δαίμονας. D ἀπὸ συγκατάθεσιν ἠμαίει εἰς τὴν ἀσθένειαν των ἐφήρμοσα αὐτὸν τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ὁ λόγος μας ἀπευθύνεται εἰς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι πιστεύουν εἰς ὁ Χριστὸς εἶναι ἓνας ἀπλοῦς ἄνθρωπος καὶ ἓνας ἀπαισιπτότης παρῆνομος, εἰς τοῦτο ἀρχίζομαι νὰ ἐπιπέλομαι πρῶτα τοὺς ματὰ τὸν Εὐαγγέλιον δογματιστικὸς ἄνθρωπος. Ἐάν ἕως θέλατε, ἄς ἀρχίζομαι μὲ τῆς ἴδιας ἀποδείξεως καὶ ἀπὸ τοὺς ἱσχυροὺς των ποὺ ἐπαχίρηναν τὰ ἴδιον πρῆγμα καὶ συνεκέντρωναν γύρω των μαθητὰς καὶ ἀνεβείβησαν ἀρχόντες καὶ ἀρχιερεὶ καὶ ποὺ ἡμέρας ἔτασαν εἰς τὴν ἀφάνειαν.

Νὰ λοιπὸν πῶς ὁ Γαλιλαῖος τοὺς ἐλάσσει τὰ σέματα. Ὅταν τοὺς εἶδε νὰ γίνονται τραλλοὶ ἀπὸ μῆκος καὶ νὰ ἐπιθυμοῦν νὰ φωνεύσων τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, ἔ θέλοντας νὰ τοὺς συγκατήσῃ ἀπὸ τῆν ἑρμητικῆν πρῆλιν, ἀπὸ δέταξε νὰ ἐξέλθουν πρὸς στήμην οἱ ἀπόστολοι, εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὰ ἑξῆς: «Προσέχετε ἑαυτοὺς ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦτους, τὶ μέλλετε πράσσειν. Πρὸ γὰρ τούτων τὸν ἡμέραν ἀνάστη Θεοὺς, λέγοντες εἶναι τίνα ἑαυτῶν καὶ ἠγαλιώθησαν αὐτῶ ἀνδρες τετρακοσίου κἀκείνος ἀπόστολος καὶ πάντες ὄσοι ἐπέλοιστο αὐτῶ δικαιοκρίσθησαν. Καὶ μετ' ἐκείτων ἀνέστη Ἰουδᾶς ὁ Γαλιλαῖος, ὅς ἀπέστρεψεν ὄχλον ἑαυτῶν κἀκείνος ἀπέθανε καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπόλοντο. 822 A Καὶ τὰ νῦν λέγων ἡμῖν, προσέχετε ἑαυτοὺς, εἶπ, ἐάν ἡ εἰς ἀνθρώπων τὸ ἔργον τοῦτο καταλυθῆται: εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ὄσιν, οὐ δύνησθε καταλοῦσαι αὐτό, μήποτε καὶ θεομάχοι εὐραθῆτε» (Πράξ. 5, 35-39). Ἀπὸ ποὺ λοιπὸν θὰ γίνῃ φανερόν εἶναι ἓνα ἀνθρώπων ἔργον θὰ καταλυθῆ; Ἐθέλατε γινῶσιν, λέγει, ἀπὸ τὸ παραδειγμα τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἰουδᾶ. Καὶ αὐτὸς λοιπὸν ὁ ὅποιος κηρύσσειται ἀπὸ αὐτοὺς ἑσθ, ἐάν εἶναι ἕως μὲ ἐκείνους καὶ δὲν κἀναι μὲ θεῖαν δύναμιν τὰ ὄσα πρῆται, ἀναμείνεται λεγόντι καὶ ἡ ἴδια ἡ ἐκείνος τὸν πραγματικὸν θὰ τὸ ἀποδεικνύσῃ, καὶ ἀπὸ τὸ τέλος θὰ γινώσκετε πολὺ καλῶς, ἄν εἶναι ἄνθρωπος ἀπαισιπτός, ὄπως ἐχρησῆσθε, καὶ παραβάτης ἡ Θεὸς ποὺ συγκαταί τὰ πάντα καὶ βεβαιῶναι τὰ ἀνθρώπων-

να πράγματα με δύναμιν που δὲν περιγράφεται μὲ τὸν λόγον. Β. Ἄδὸ λοιπὸν καὶ ἔγινε. Ἐπερίμενον καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ πράγματα ἐπαινεῖται ἡ θεία καὶ ἀκαταμάχητος δύναμις, καὶ τὸ τέχνημα αὐτῶ, εἶναι καὶ ἔγινε καὶ ἐξοικειώθησαν οἱ πολλοὶ, ἑστράφησαν κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ διαβόλου. Ὅταν εἶδεν διὰ τὰ ἤγγιστο ὁ Χριστός, διὰ τὴν ἀποκρίσιν τὴν παρουσίαν του καὶ τὸν πραγματικὸν σκοπὸν τῆς ἰσχυροῦσώς του, εἰσέπραξε αὐτοὺς τοὺς ἀπαθείνας, διὰ τοὺς ἰστούς ἀμύλητοισιν παραπάνω, διὰ τὴν θεωρίαν διὰ καὶ αὐτὸς εἶπε ἕνας ἀπὸ ἐκείνων. Καὶ αὐτὸ που ἔκαμεν εἰς τὴν περιστάσειν τοῦ σταιροῦ, τὸ νὰ ἐτοιμάσῃ ἐπιτάχην νὰ σταυρωθῶν μαζί του δύο λησταί, τὸ ἴδιον κέρημα ἔπραξε καὶ εἰς τὴν περιστάσειν τῆς παρουσίας του μὲ τὸ νὰ σπαύσῃ νὰ συκοφαντῶ τὴν ἀλήθειαν μὲ τὸ νὰ παραθέσῃ κοντὰ εἰς αὐτὴν τὸ ψεύδος. Ἄλλ' οὕτε ἐκαὶ κατήρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ αὐτὴ, οὕτε εἶδῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην περιστάσειν ἔδειξε καλύτερα τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. C Πῶς μου, διαὶ ἐνθ' οἱ σταυρωθέντες ἦσαν τρεῖς καὶ ἐπικουρώθησαν εἰς τὸν ἴδιον τόπον καὶ κατὰ τὸν ἴδιον καιρὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ἴδιου δικαστοῦ, ἐκαίνοι μὲν ἔχον ἐξουνοσίαν, αὐτοὶ δὲ μόνον λατρεύεται; Διαὶ κἀνθ' οὕτω ἐπαχέρησαν νὰ ἐγκαθηδρόσωσιν νέον πολιτεῖα καὶ εἶχαν μαθητάς, αὐτοὶ μὲν τὸ θυμὸν οὐτε κἀν εἶχαν γνωστὸν εἰς ἡμᾶς, αὐτοὶ δὲ εἰς ἡμᾶς τὴν αἰκουμένην προσκυνεῖται; Τὰ πράγματα φαινομένη καλύτερα ἔσαν μεταξὺ των γίνεται σύγκρισις. Σίγηρον λοιπὸν, Ἰουδαίε, καὶ διὰ ἴσως τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἀληθείας. Ποῶς ἀγότης ἐδημιούργησε τόσας ἐκκλησίας εἰς ἡλόκληρον τὴν οἰκουμένην; D καὶ ἐξέτασσε τὴν λαοκραίαν του ἀπὸ τῆς μίαν ἀκαρῆν τῆς γῆς ὡς τὴν ἄλλην καὶ ἀπέκτισσε τόσους λάτρες, καὶ ἔλα αὐτὰ ἀνάμεσα ἀπὸ ἄπειρα ἡμιθέα; Δὲν ὑπάρχει κανεὶς! Εἶνε λοιπὸν φανερόν διὰ ὁ Χριστός δὲν ὑπέβηκεν ἀπακωῶν, ἀλλὰ σωτήρας καὶ ἐλεητήρας καὶ κηδεμόν καὶ προστάτης τῆς ζωῆς μας.

Καὶ ἀπὸ προσέτιον μίαν ἀκόμη προφητείαν θέ προχωρήσω εἰς τὸν σκοπὸν μου. «Ὅτε ἦβον βασιλεὺς εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μάχεσθαι λέγει, καὶ θραυξάλλει μὲ αὐτὰ ἔχει τὴν γνώμην του, ἀλλὰ τὸ τέλος εἰς τὸ ἴδιον θέ κατέβηκεν τὰ πόρθημα. Καὶ συνεχίζει: «ἦλθον γὰρ διχαστὴς ἄνθρωπον κατὰ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ καὶ νίκησεν κατὰ τῆς κενθέρως αὐτῆς καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς» (Ματθ. 10, 34-35). Πῶς μου, ἀπὸ ποῦ ἐρημώμενος ἐπροφήτευσεν αὐτὰ, εἴναι ἦσαν κοινὸς ἄνθρωπος καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοῦς; Ε Διότι αὐτὸ που λέγει ἔχει τὴν ἑξῆς σημασίαν: Ἐπειδὴ συνέβαινε εἰς ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ σῆμα, ὁ ἕνας μὲν νὰ εἶναι ποτὸς,

ὁ ἄλλος δὲ ἄπιστος, ἔπειτα ὁ πατέρας νὰ θέλῃ νὰ παρασύρῃ τὸν υἱὸν του εἰς τὴν ἀσέβειαν, ὁ Κύριος προφητεύοντας τὸ γεγονός αὐτὸ λέγει: «Ἡ δύναμις τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος θέ εἶναι τέτοια ὥστε τὰ παιδιὰ νὰ μὴ ὑπολογίσουν τοὺς πατέρας καὶ οἱ υἱοὶ τῆς μητέρας καὶ οἱ γονεῖς τὰ τέκνα. Καὶ θέ προτιμῶσιν νὰ περιφρονήσιν ἔχει μόνον τοὺς συγγενεῖς των ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν των νὰ προσέρουν καὶ νὰ ὑποκεινόνται καὶ νὰ πάθουν τὸ αὐτὸ τι, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀρνηθῶσιν τὴν πίστιν των.» 688 A Ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἦσαν δυνατόν αὐτοὺς νὰ ἐγυρίζῃ αὐτὰ καὶ νὰ τὰ ἐπινοήσῃ, εἴναι ἦσαν ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς πολλοῦς; Ἀπὸ ποῦ τοῦ ἴδιου καὶ οὐκ αὐτοῦ αὐτοῦ, διὰ θελαθῆ θέ γίνῃ σαφαιότερος εἰς τὰ παιδιὰ ἀπὸ τοὺς πατέρας των καὶ γλυκύτερος εἰς τοὺς πατέρας ἀπὸ τὰ παιδιὰ των καὶ ποθητότερος εἰς τῆς γυναῖκας ἀπὸ ὅσων οἱ ἄνδρες των; Καὶ αὐτὰ δὲν συνέβησαν εἰς ἕνα καὶ μόνον σῆμα, οὕτε εἰς δύο καὶ τρεῖς καὶ ἕνα καὶ εἶκοσι καὶ ἑκατὸν, ἀλλ' εἰς ἡλόκληρον τὴν οἰκουμένην, εἰς ἕνας τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας, εἰς τὴν Ἑβραὶν καὶ τὴν ἡλόκληρον καὶ εἰς τὴν κατοικουμένην καὶ εἰς τὴν ἀκατοκίτην. Καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἴπῃ κανεὶς διὰ εἶπε μὲν αὐτὰ, ἀλλὰ δὲν ἐπραγματοποιήθησαν. Πολλοὶ λοιπὸν κατὰ τὴν φύσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ ἐκείνα καὶ τὴν αἰσῆν καὶ δὲν ἐκτελέγονται εἰς αὐτὰ καὶ ἔχουν μεγάλην περιγρηρίαν τὸ διὰ πάσων αὐτὰ διὰ τὸν Χριστόν. Πῶς μου, ποῶς ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους κατέβηκε ποτὸ αὐτὰ; Ἀυτὸς λοιπὸν που ἐπροφήτευσεν δια αὐτὰ, θέ ἀφορρὸν εἰς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν πόλεμον ἐκείνον τῆς αὐτοῦ προεῖπεν διὰ καὶ ὁ ναὸς θέ κατεδαφισθῆ καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα θέ κερειυθῶσιν καὶ οὐδέποτε ἡ πόλις τὸν Ἰουδαίων θέ γίνῃ δική τους ὅπως ἦσαν καὶ πρώτα. Ἐάν λοιπὸν δια ἐκείνη διαφαισθῆσαν καὶ δὲν ἐκατηρώθησαν, τότε μὴ πιστεύεις οὕτε εἰς αὐτὰ, εἴναι ἡμῶς εὐέλπῃς ἐκεῖθα νὰ λάβωσιν μὲ τὴν ἔκδοσιν των καὶ καθμαρτὰ νὰ αὐξάνουν καὶ οὕτε αἱ πόλεις τοῦ Ἄδου ἡμιόρσαν νὰ καταστρέψουν τὴν Ἐκκλησίαν; C καὶ αὐτὸ που ἐκατέλεσεν ἡ γυναῖκα ἐκείνη διακηρύσσεται εἰς ἕνα τὰ μέρη τῆς γῆς ὕστερα ἀπὸ τόσον χρόνον, οἱ δὲ ἄνθρωποι, που ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, τὸν ἔθεσαν πῶς ἐπάνω ἀπὸ τοὺς Πατέρας των καὶ ἀπὸ τῆς αὐξήσεως καὶ ἀπὸ τὰ τέκνα των. Πῶς μου, διαὶ ἄπιστοι εἰς αὐτὴν καὶ μόνον τὴν προφητείαν καὶ μέλιστα τὴν συγγῆν κατὰ τὴν ἴσιν ἢ μαρτυρία τοῦ χρόνου ἀποστασιμῆν τὴν ἀναβαίαν σου; Ἐάν λοιπὸν μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Ἱερουσαλῆμ εἶχαν περάσει μόνον ἕνα εἴη ἢ εἶκοσι ἢ τρεῖς ἢ πενήντα, ἀκόρη καὶ εἰς τὴν περιστάσειν αὐ-

την δὲν ἔπειτα ἐν ἀνοικτινῇ ἔστι, πλὴν ἕως οὗ εἶχαν ἀπομείνει κάποια πρόφασις δι' ἐκείνους, οἱ ἔποιοι τοὺς ἄριστοι νὰ φιλομαχοῦν. Ἐάν ἕως μετὰ τὴν ἔλευσιν ἔχουν παρῆσαι ἔχον μόνον πενήγεια ἀλλὰ καὶ ἐκείτων καὶ ἀποκρίσει καὶ τριπλοῦσα καὶ ποὺ ἐπιρροαίτερα χρόνια καὶ δὲν ἔφρονται ποτὶ θεὸν οὐκ ἔχουσ. **D** οὕτω κάποια αὐτὰ τῆς ἀλλαγῆς τῶν πραγμάτων, ποὺ ἑσείς προσδοκᾶτε, τότε διατὶ ἀνοικτινῆς ἀνοίξει:

4. Τὰ ἄρα εἰρησιν λαοὶν δὲ ἀποδοῦναι εἰς ἡμᾶς νὰ ἀποδείξουν ὅτι ὁ ναὸς δὲν θὰ ἐπιανεργῆ ποτὶ πᾶς, ἀλλ' ἐπειθὴ ἡ ἀλήθεια εἶναι πλουσιωτάτη, ἀπὸ ἄλλου κατὰ μέρος τὰ εὐαγγέλια, θὰ στραφῶν πρὸς τοὺς προφήτας εἰς τοὺς ἑσώτους φαίνεται ὅτι πιστικῶν. Καὶ μὲ ἀποδείξεις αὐτῶν θὰ κάμω φανερόν ὅτι οὕτω τὴν πάλιν οὕτω τὸν ναὸν θὰ ἀνοικτίσουν ποτὶ. **E** ἂν καὶ δὲν εἶχα καμμίαν ἀνάγκην νὰ ἀποδείξω ὅτι δὲν θὰ ἐπιανεργῆ, οὕτω ἦσαν ἔργον δικῶν μου νὰ κάμω αὐτὸ, ἀλλ' ἐκείνων νὰ ἀποδείξουν τὸ ἀνάθετον, ὅτι δηλαδὴ θὰ ἐπιανεργῆ. Διότι ἐγὼ ἔχω μὲ τὸ μέρος μου ὡς μάρτυρα καὶ συναγωνιστὴν τὸν χρόνον ποὺ ἔπεισαν, ἐκείνοι δὲ, ἀπὸ ἔχουν νικηθῆ ἀπὸ τὴν ἔλευσιν τῶν πραγμάτων καὶ ἐπειθὴ δὲν ἤμποροῦν ἐμπράκτως νὰ ἀποδείξουν αὐτὰ ποὺ λέγουσι, μὲ τὸ νὰ κομπάζουν ἀπῶς χωρὶς κανέναν λόγον, οἱ ἴδιοι εἶναι δικαίον νὰ προσφέρουν τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν. Αὐτὰ δὲ ποὺ ἐγὼ λέγω, τὰ ἀποδεικνύου μὲ νὰ ἴδω τὰ πρόγματα ὅτι ἔχουν ἐκπληρωθῆ καὶ ὅτι ἔπειτα καὶ ὅτι ἐπὶ τούτων χρόνων ἡ πόλις δὲν ἀνοικτοδομηθῆ, ⁶³⁴ **A** τὰ ἄρα ἕως αὐτοὶ λαχρῶσαντες, εἶναι κατὰ λόγια δικῶν των. Καὶ ἔπειτα αὐτοὶ νὰ ἀποδείξουν ὅτι πάλιν ἡ Πόλις θὰ ἀνοικτοδομηθῆ, ἴδου καὶ εἰς τὰ δικαιοκρίσια ἔστι βλεπόμεν νὰ γίνονται αἱ ἀποδείξεις. Διότι ὅταν κάποιοι διαφωνοῦν μεταξὺ των δι' ὁποιοῦδήποτε πράγμα καὶ ὁ ένας ἀπὸ τοὺς δύο παρέχει ἔγγραφοὺς πὺς ἀποδείξει δι' αὐτὰ ποὺ ὁποιοῦνται, ἔπειτα ὁ ἄλλος διὰ τὴν ἀνικροσύνην αὐτὰ ἀναγκάζεται λοιπὸν νὰ προσκλήσῃ μάρτυρας ἢ ἄλλας ἀποδείξεις διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὰ πράγματα δὲν ἔχουν ἔστω, ὅπως λέγουσι τὰ ἔγγραφα καὶ λαχρῶνται ἐκείνους ποὺ προσκαλεῖται τὰ ἔγγραφα. Ἔτσι καὶ τώρα ἔπειτα νὰ ἐνεργήσουν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ νὰ φέρουν ἕδω εἰς ἡμᾶς κάποιον προφήτην μάρτυρα, ὁ ὅποιος νὰ λέγῃ τέλος πάντων ὅτι ἡ Πόλις θὰ ἀνοικτοδομηθῆ. **B** Διότι δὲν ἐπρόκειτο νὰ λήθῃ δι' ἑσῶς ἡ τωρινὴ ἀρχιμολογῆ, ἔπειτα ὁ προφήτης νὰ εἶχαν λαχρῶνται τοῦτο, ὅπως γνωρίζε ὁ καθένας ποὺ σχολιάζεται λίγο μὲ τὰ προφητικὰ βιβλία. Καὶ πράγματα ὁπάρχει παλαιὰ συνθήματα εἰς τὴν Ἰουδαίῳ κατὰ τὴν ὅποιον οἱ προφῆται ἐμνησμένα ἀπὸ τὸν θεὸν προαναγγέλλουν τὰ κακὰ καὶ τὰ καλὰ,

ποὺ πρόκειται νὰ συμβῶν. Καὶ διαρωτῶται κανεὶς, διατὶ οὕτω; Ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης ἀνηκουσίαν καὶ τῆς ἀδιανοητικῆς των. Διότι ἀνηκουσῶσαν ποὺ γρήγορα τὴν εὐνοίαν τοῦ θεοῦ ποὺ τοὺς ἀδεργτοῦσας καὶ ἀπέδιδαν τὰ συμβάματα εἰς τοὺς δαίμονας καὶ τὰ κακὰ εἰς αὐτούς τὰ καταλόγισαν. Νὰ ἀκούη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὅποιαν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν Ἀγίωτον κατὰ τρόπον θυμασίων, **C** ἀπὸ ἡ θάλασσα χωρισθῆται εἰς τὰ δύο καὶ ἀπὸ ἔργων τόσα ἄλλα θαύματα, αὐτοὶ ἐξέλασαν τὸν θεόν, ὁ ὁποῖος ἔκαμνεν δια αὐτὰ καὶ ἀπέδωσαν τὰ θαύματα εἰς ἐκείνους, ποὺ δὲν ἦσαν θεοὶ καὶ ἀπεκρινόμενοι πρὸς τὸν Ἄσπρον Ἐλεγόν «Ποίησον ἡμῖν θεοὺς, οἱ προπορεύονται ἡμῶν» (Ἐξωδ. 32, 1). Ἐπίσης καὶ εἰς τὸν Ἰσραὴλιν ἐμφανίζονται καὶ λέγουσι «Τὸν λόγον δὲν ἐλάλησας πρὸς ἡμᾶς τῆ ὀνόματι Κυρίου, οὕτω ἀκουσθησά σου, ὅτι ποιούνας ποιήσαμεν πάντα τὸν λόγον, ὅς ἐξελήσεται ἐκ τοῦ σπλάγματος ἡμῶν, θυμῶν τῆ βασιλείου τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδον αὐτῆ σπονδῆς καθὼ ἐποιήσαμεν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ οἱ θεοὶ αἱσῆς ἡμῶν καὶ οἱ ἀρχόντες ἡμῶν καὶ ἐκτελήσθημεν ἄρτων καὶ ἐγενήθημεν χρυστοὶ καὶ κακὰ οὐκ ὄψαμεν» **D** καὶ ὅς ἐκτελεσμένον θυμῶντες τῆ βασιλείου τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδοντες αὐτῆ σπονδῆς, ἠλαττοθήμεν πάντες ἡμεῖς καὶ ἐν ρομφαῖς καὶ ἐν λιμῶ ἐξελήσμεν» (Ἰερ. 44, 16 - 18). Διὰ τὰ μὴ ἀποδείξουν λοιπὸν τίποτε ἀπὸ ἄρα τοὺς συμβάμεν εἰς τὰ εὐαγγέλια, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ πιστεύουν ὅτι καὶ αἱ τιμωρίαι καὶ αἱ ἀδεργτοὶ πάντοτε προέρχονται εἰς αὐτούς ἀπὸ τὸν θεόν, οἱ προσφῆται μὲ τὰ πνεῦμα τοῦ θεοῦ προλέγοντες εἰς αὐτούς τὰ ἄρα ἐπρόκειτο νὰ τοὺς συμβῶν.

Καὶ διὰ τὰ μὴ ἔστι ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία τῆς προφητείας, ἔπειτα αἱ λέγει ὁ μεγαλοφρονότατος Ἡσαίας «Πικρῶσαι ὅτι σπλην πρὸς αὐτὸ πρὸς τὸν λαόν Ἰουδαίων καὶ νεβρον σιδηροῦν ὁ πρῶτος λόγος σου, δηλαδὴ ἀκαμπτος, καὶ τὸ μέτρον σου γαλιθῶν, δηλαδὴ ἀδιάντροπον» (Ἡσ. 48, 4). Ἔτσι λοιπὸν καὶ ἡμεῖς συνήθισμεν πολλὰς φορὰς νὰ διορατίζομεν αὐτούς ποὺ δὲν ἤξευρον τὰ κατανύσσον ἑαλωπροσπίπτουσιν. Ἐπίσης ὁ Ἡσαίας λέγει Ἐ ἀντήγγυσα σοὶ ἃ μέλλει ἐπὶ σὲ ἐργασθῆαι, πρὶν ἡ γενέσθαι καὶ ἀκουσῆσαι σοὶ ἐπίπρασιν» (Ἡσ. 48, 6 - 8). Ἐπειτα κάμνοντες λόγον διὰ τὴν αἰτίαν τῆς προφητείας, λέγει Ἐ μῆποτε εἴπης ὅτι τὰ εὐαγγέλια ὑπερῆνοι καὶ τὰ γλυπτά καὶ τὰ ζωστικά μοι ἐκτελέσασθε (αὐτῶς). Καὶ ἐπὶ αὐτῆ ἐπειθὴ ὑπερῆνοι ἄνθρωποι μὲ ἔριστιον πνεῦμα καὶ ἀλαζονικῶν ⁶³⁵ **A** συμπεριφέροντο μὲ ἀναίθεια καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς προφητείας μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι δὲν εἶχαν ἀκούσει: νὰ προλέγωνται, οἱ προφῆται: δὲν ἐπιπροφῆτανον μόνον τὰ ἄρα ἐμέλλον νὰ

σοφία. Καὶ αὐτὸ ποὺ συνηθίζεται νὰ γίνεται εἰς τὴν περίπτωσην τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἔβην ἑκάμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Θεοῦ. Ἐμῆς, παραβέγγητος χάριν, ὅταν θεωρῶν κάποιους ἀνθρώπους νὰ ρίπτουν εἰς τὴν φιλακίην τοῦς βλαπτεῖς των ὅσαρτα ἀπὸ πολλὰ καὶ μεγάλα σφέματα, δὲν προβέβαιον εἰς παράλογον εὐθεῖα ἄμεως καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τιμωρίας ἀλλὰ ἀποὸ τὸς ἀρρησίμων νὰ κεραινοσθῶν ἄλλως ἡμῶς, τότε προσερχόμεθα εἰς τοῦς Κυρίου τον, ἔχοντας σὺν σήμερον καὶ τὸν καιρὸν. Ἔσσι λοιπὸν ἐπιτήρητα καὶ ὁ προφήτης. Ἀποὸ τιμωρήθησαν μὲ τιμωρίαν οὗς ἄβην τῶν ἁμαρτημάτων ποὺ ἔκαμαν—πάντως τιμωρήθησαν.— Ὁ προσέρχεται λοιπὸν εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν διαλαχθῆ μαζὶ τοῦ διὰ τὸν λαόν.

Ἐάν ἐπιθυμῆτε, ἔς ἀκούσωμεν τί λέγει εἰς τὴν προσευχὴν αὐτήν. Λέγει λοιπὸν Ἐξομολογησάμεν καὶ αἰποῦν Κύριε ὁ Θεός ὁ μέγας καὶ θαυμαστός, ὁ φυλάσσει τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσι σε καὶ φυλάττει τὰς ἐπιτάλας σου (Δαν. 9, 4). Τὶ κάμεις Δαυὶδ; Ἐνθ' προσεβαίεις δι' ἀνθρώπους, ποὺ ἔχουν ἁμαρτήσια καὶ ἔχουν προσκοροῦσι εἰς τὸν Θεόν, μνημοναίεις αὐτοῦς, ποὺ φυλάσσει τοῦς νόμους του; Ἐθαί λοιπὸν ἄξιοι συγγνώμης αὐτοῦ, ποὺ παραβαίνουσι τὰς ἐπιτάλας τοῦ Θεοῦ; Ὀχι, δὲν προσερχομαί δι' αὐτοῦς, λέγει, ἀλλὰ διὰ τοῦς ἀρχαίους προγόνους των, τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ. Εἰς αὐτοῦς ὁ Θεὸς ἔδωκε τὰς ἐπιταγὰς καὶ τὰς ὑποσχέσεις. Εἰ εἰς αὐτοῦς, οἱ ὅποιοι ἔτηρησαν τὰς ἐπιτάλας του. Ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτοὶ δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα νὰ δικαιώσων τὴν σωτηρίαν διὰ τοῦτο μνημονεύου τοῦς προγόνους των. Καὶ διὰ τὸ μὴ νομίζουσι εἰς λέγει αὐτὰ δι' αὐτοῦς, ἀποὸ εἰπεν ὁ φυλάσσει τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεός σου τοῖς ἀγαπῶσι σε καὶ φυλάττει τὰς ἐπιτάλας σου, εὐθεῖα ἄμεως ἐπρόσθετον ἠμάρτησιν, ἠνομίωσιν, ἠνικησάμεν, ἠσέβησάμεν, ἐξελώνομεν ἀπὸ τῶν ἐπιτάλων σου καὶ ἀπὸ τῶν κρημάτων σου καὶ ἠκαίωσιν τὸν θυμὸν σου τὸν προφητῶν (Δαν. 9, 5). Δι' αὐτοῦς, ποὺ ἁμαρτῶν δὲν ἀπαρτῶν παρὰ μίαν δικαιολογίαν. ⁴⁹⁷ Ἀ μετὰ τὴν διαπραξίαν τῶν ἁμαρτημάτων ἡ ἐξομολόγησις τῶν ἁμαρτιῶν τους. Ἐπὸ δὲ πρὸς χάριν μου ἔβηται καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ δικαίου καὶ τὴν ἀγαριστίαν τῶν Ἰουδαίων. Δίτσι αὐτοῦς μὲν, χωρὶς νὰ θεωρῶν τὴν συνειδήσιν των τίποτε τοῦ κακῶν, κατακρίνει μὲ μεγαλύτερη σφοδρότητα τὸν λαόν των, μὲ τὸ νὰ λέγη ἠμάρτησιν, ἠνομίωσιν, ἠνικησάμεν, ἐπιταῖ δὲ, ἐνθ' εἶπαι γεμῆται ἀπὸ ἀκαθάρτητα κακά, ἔκαμαν τὸ ἀγνόητον μὲ τὸ νὰ λέγουν ἠφελώσαμεν τὰ προστάγματα σου καὶ τὸν μακαρίζομεν ἄλ-

λοῦριος καὶ ἐνοκαδομημένοι οἱ ποιῶντες ἀνομήματα (Ματθ. 3, 14-15). Καὶ ὅπως οἱ δικαιοὶ συνηθίζουσι νὰ εἶναι μετρίοφρονες μετὰ τὴν κατάρθωσιν τῶν καλῶν ἔργων, ἔτσι καὶ οἱ πονηροὶ συνηθίζουσι νὰ ἀπαρηφανεύονται μετὰ τὴν διαπραξίαν τῶν ἁμαρτημάτων τους. Αὐτοῖς μὲν τοῦ ὅπου ἡ συνέτησις δὲν ἐδαρῶντο μὲ κανένα κακὸν ἔλαγον ἠνομίωσιν, ἐξελώνομεν ἀπὸ τῶν ἐπιτάλων σου, Ἐ ἐπιταῖ δὲ, οἱ ὅποιοι ἐβραῖοντο μὲ τίποτε ἁμαρτημάτων ἔλαγον εἰς ἀφελώσαμεν τὰς ἐπιτάλας σου. Καὶ λέγει αὐτοὶ διὰ τὸ ἀποσφραγίσαι τὰ κακὰ καὶ διὰ τὸ ποθεῖσθαι μὲ ἔβηται τὰ κακά.

6. Ἐπειτα, ἀποὸ τοῦς ἀνεπίθειε διὰ τὴν παρανομίαν των, ἀναφέρει καὶ τὴν παύσιν μὲ τὴν ἐπιάν ἠτιμωρήθησαν, θέλων καὶ διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ πάλιν νὰ ἐκείσθαι τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Λέγει λοιπὸν: Καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' ἡμῶς ἡ κατάρα ἡ γεγραμμένη ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆος τοῦτου τοῦ Θεοῦ, εἰς ἡμῶς (Δαν. 9, 11). Ποῦ εἶπαι ἡ κατάρα αὐτή; Θέλετε νὰ τὴν ἀναγνώσωμεν; Νὰ τί λέγει: Ἐάν μὴ λατρεύσῃτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπάξω ἐπ' ἡμῶς ἔθνος ἀναίδες σὺ οὐκ ἀκούσθ τῆς φωνῆς αὐτοῦ καὶ ἔσονται ἐν ἀρκήμῳ βραχεῖς (Δευτ. 28, 48-50). C Καὶ οἱ τρεῖς παλαῖες διὰ τὸ δηλώσων τὸ ἔθιον πράγμα καὶ διὰ τὸ δείξων εἰς διὰ τὸν συμβῶντων εἰς αὐτοῦς ἐκπληρόθησαν ὁ τρόπος τῆς τιμωρίας καὶ οἱ ἔθιοι κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν τῶν κοινῶν ἁμαρτημάτων πρὸς τὸν Θεόν, ἔλαγον ἠπαρθόνας τῆς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων, ἐχθρίων ἀποστασίων καὶ βασιλῶν ἀδίκων καὶ πονηριῶν παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν (Δαν. 3, 32). Βλέπετε πῶς αἰρήνη τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἡ κατάρα ἐκείνη, ἡ ὅποια λέγει: Ἐσοσθε ἐν ἀρκήμῳ βραχεῖς, καὶ ἡ ἄλλη, ἡ ὅποια λέγει: Ἐπάξω ἐπ' ἡμῶς ἔθνος ἀναίδες. Τὸ ἔθιον πράγμα ὑπανίσταται ἐδῶ καὶ ὁ Δαυὶδ, ὅταν λέγη ἠβῆθεν ἐπ' ἡμῶς κακά, οὐκ οὐ γέγονον ὑπεκάτω παντός τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὰ γενόμενα ἐν Ἰουδαίᾳ. Ποῖα λοιπὸν εἶναι τὰ κακὰ αὐτὰ; Ἐμῆρες παιδῶν ἀπεγέσσαντο. D Καὶ τοῦτο μὲν τὸ πρόλεγει ὁ Μωσῆς, ὁ δὲ Ἰερραμίας δεικνύει τὴν ἐκπλήρωσιν του. Δίτσι ὁ Μωσῆς λέγει: εἰς εἰς ἀπολή, ἡ τροφερά, τῆς οὐκ ἔλαθε κείραν ὁ ποὺς αὐτῆς ἐπέδθη ἐπὶ τοῦ θηλασμοῦ διὰ τὴν ἀπαλότητα καὶ τὴν τροφερότητα, ἀφεται παρανόμου τροφεῖος καὶ τὸν ἐκγόνον ἀπογέσεται τῶν ἐκείτης (Δευτ. 28, 56). Καὶ ὁ Ἰερραμίας διὰ τὸ δηλοῦσι εἰς αὐτὸ τὸ ἔθιον ἐκπληρόθησαν, Παιγεῖς χεῖρας γυναικῶν οἰκτιρῶντων ἤβησαν τὰ τέκνα αὐτῶν (Θρημ. 4, 10).

Ἄλλ' ὅμως, ἀποὸ ἀνεφερε τὰς ἁμαρτίας, τὰς ὅποιας διαπρα-

ζην, και ἀποφ' ἑραρον εἰς τὸ μέσον τὴν τιμωρίαν, τὴν ὁσίαν ἀπέστειλαν, ὅτε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπαίτει νὰ σωθῶν ἀπ' αὐτά. Ἐλάτω λοιπὸν και βιάσασθε εὐγνωμοσύνην βασιλεῦ. Ε Διὰ νὰ δείξη λοιπὸν και αὐτὸς ὅτι ποῦ δὲν ἔπαυον κἀνι ποῦ νὰ ἐξίζων εἰς τὰ ἁμαρτήματα των, κατακαίρει εἰς τοὺς οὐρανούς τοῦ Θεοῦ και τὴν φιλόδηρον συμπεφοροῦν του και λέγει: «Και νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δε εἰργάγετε τὸν λαὸν σου ἐκ γῆς Αἰθιοπίας και ἐποίησε σωτηριᾶ ἕνωμα ὡς ἡ ἡμέρα αὐτῆς ἡμέρας, ἡμεῖς καμῶν» (Δαν. 9, 16). Πράγματα λέγει, ὅπως ἔσονται ἐκείνους ὅχι λόγῳ τῶν κατορθωμάτων των, ἀλλ' ἀποφ' εἴδες τὴν εὐλίαν και τὴν στενοχωρίαν και ἤκουσε τὴν κραυγὴν των. 634 Α ἴτα λοιπὸν ἀπέλασε και ἔμαξ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα κακὰ με μόνον τὴν φιλοφροσύνην σου, διὸς ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τίποτε τὸ δίκαιον, ὅστε νὰ ἀξίζωμεν τὴν σωτηρίαν. Ἀποφ' λοιπὸν εἶπαν αὐτὰ και ἐθήγγασε καλῶ, παρουσιάζει τὴν πόλιν ὡς ἀβυθίων γυναικῶν, και λέγει: «ἐπίσανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἄγιασμά σου» κλίνον ὁ Θεὸς μοι τὸ ὄς σου και ἔκκουσον ἔνοιον τοὺς ὀφθαλμούς σου και ἴδε τὸν ἀφανισμὸν ἡμῶν και τῆς πόλεως σου ἐπ' ἧς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐκ' αὐτῆς» (Δαν. 9, 17-18). Ἀποφ' ἔστρεψε τὴν προσοχὴν του εἰς τοὺς ἀνθρώπους και δὲν ἐστρέψε κἀνὴνα, ποῦ νὰ ἤμωρη νὰ ἐξέλθει τὸν Θεόν, κατακαίρει τότε εἰς τὰ οικοδομήματα και παρουσιάζει τὴν ἴδιον τὴν πόλιν και ἐπιδικαίει τὴν ἀρχίαν της και με αὐτὰ ἀποφ' ἐταίωσε τὸν λόγον του ἐξηγήμινε τὸν Θεόν. Β Και τοῦτο γίνεται φανερόν ἀπὸ τὰ ἐπόμενα.

Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπιμνήσω και πάλιν εἰς αὐτὸ, τὸ ὅποιον εἶπε. Και αὐτὰ δὲν τὰ ἔραρον εἰς τὸ μέσον κατὰ σύγγη, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκκουράσω τὴν σκέψιν σας, ποῦ ἔχει κουρασθῆ ἀπὸ τοὺς συνεχεῖς ἀγῶνας. Ἐμπρός λοιπὸν, δε ἐπιμνήσωμεν ἕνα ποῦ διακόφωμεν διὰ νὰ εὐχωμεν αὐτὰ, και δε δείξωμεν τὰ κακὰ, ποῦ πρόκειται νὰ ἔβρουν τοὺς Ἰουδαίους και τὰ ὅποια ἔχουν προκαταγγελοῦ με κατὰ λεπτομέρειαν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Μᾶχρι τώρα εἰς τὸν λόγον μας φανερώμεν τὰς δύο αὐτὰς δουλείας, αἱ ὅποια ἐπήλθον εἰς αὐτοὺς κατόπιν προφητείας και δὲν ὑπερβῶν τελεῖται ὅσα ἀπορροδοῦνται. C Ὑπολείπεται λοιπὸν ἀποφ' κἀμῶμεν λόγον και διὰ τὴν τρίτην, νὰ ὁμιλήσωμεν και δι' αὐτὴν εἰς τὴν ὅποιαν τώρα ἐβρίσκονταν και νὰ δείξωμεν με σωφρονισμῶν, πῶς ὅτε ἕνας προφήτης δὲν ἐπροφήτευσεν ὅτι θὰ λάβουν κἀμῶμεν ἴσον τὰ κακὰ, ποῦ τους κατέβη, ὅτε ἐποσφύθησαν ἀπαλλαγῆν. Ποῖα λοιπὸν εἶναι ἡ τρίτη δουλεία; Εἶναι ἐκείνη τοῦ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανούς. D Ἀλέξανδρος, ὁ βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων, ἀποφ' ἐβρόνευ

σε τὸν ἄριστον τῶν βασιλέων τῶν Περσῶν, περιβλήθη αὐτὸς τὴν ἔξουσιαν. Μετὰ τὸν θάνατόν του και ὕστερα ἀπὸ αὐτὸν ἐβασίλευσαν τέσσαρες βασιλεῖς. Ἐπειτα, και ὕστερα ἀπὸ πολλὸν χρόνον ἔγινε βασιλεὺς ἕνας ἀπὸ αὐτῶν τοὺς τέσσαρες, ὁ Ἀντιόχος ὁ Ἐπιφανής. Αὐτὸς και τὸν λαὸν ἔκκουσε και τὰ ἄγια τῶν ἁγίων ἀρήμασε και τὰς θυσίας κατήγγησε D και τοὺς Ἰουδαίους ὁπάτωσε και κατέλασε ἐλότεια τὸ πάλαιμα των.

7. Και εἰα αὐτὰ με κατὰ λεπτομέρειαν, ποῦ φάνει μᾶχι και εἰς τὸν προδιορισμὸν μετὰ ἡμέρας, ἔχουν προφητεῖα ἀπὸ τὸν Δαυὶδ, ὁ ὅποιος εἶπε και τὸ ποῦ θὰ γίνῃ και τὸ πῶς και ἀπὸ ποῖον και με ποῖον τρόπον και ποῦ θὰ τελειώσῃ και ποῖον μεταβολὴν θὰ λάβῃ. Θὰ καταλάβετε δε οὐκ ὀλίγα εἰα αὐτὰ, ἀποφ' πρῶτα ἀκούετε τὴν προφητείαν αὐτῆς ἑραρον, τὴν ὅποιαν ἀνήγγειλεν εἰς ἡμᾶς ὁ προφήτης με παραβολὴν. Σώφωνα με τὴν παραβολὴν ὁ Δαυὶδ και εἰ κρινὸν τὸν βασιλεῦ τῶν Περσῶν Δαρειον, τρέγον τὸν βασιλεῦ τῶν Ἑλλήνων — ἐνοῦ τῶν Ἀλεξανδρον ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν —. Ε τέσσαρα κέρατα, τοὺς διαδόχους αὐτοῦ και ταλαιπώρον κέρατον, αὐτὸν τὸν Ἀντιόχον. Καλῶτερα ἡμῶν νὰ ἀκούετε τὴν ἑραρον. Λέγει λοιπὸν: «Ἔβον ἐν ὄρειμα και ἤτην ἐπὶ τοῦ Οὐβάδ'» (εἰς τὴν παραβολὴν γλῶσσων κατέταται ἕνα κἀμῶμεν τοποθεσία) και ἔρα τοὺς ὀφθαλμούς μου και εἶδον και ἴδου, κρηὶς εἰς ἑστρέως πρὸ τοῦ Οὐβάδ' και αὐτὸς κέρατα ὄφρηλ και τὸ ἐν ὄφρηλ τῶν ποῦ ἔταρον και τὸ ὄφρηλ ἀνέβαινον ἐκ' ἰσχυρίων. 639 Α Και εἶδον τὸν κρινὸν περιπέφωσα κατὰ ὄφρηλ τῶν ποῦ ἔραρον και νῦνον και πάντα τὰ θηρία αὐτῶν πῆσανται ἐνόμισον αὐτοῦ και οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς αὐτοῦ: και ἐποίησε κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ και ἐμεγαλῶσθη και ἔγῳ ἤρον σπυῖον» (Δαν. 8, 2). Και ἐνοῦ τὴν παραβολὴν ὄνομα και ἔξουσιαν, ἡ ὅποια ἐπίβρομεν εἰς ἀλόκληρον τὴν γῆν. Ἐπειτα ὁμιλεῖ διὰ τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα και λέγει: «Ἔβον ἐν ὄρειμα και ἤτην ἐπὶ ἀπὸ λῆδος ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς πῶσῃ και οὐκ ἦν ἀπτόμενος τῆς γῆς και τῷ τρέγον ἐκείνῳ κέρατος θεωρητὸν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ». Ἐπειτα διηγούμενος τὴν σύλληψιν τοῦ Ἀλεξανδρον και τοῦ Δαρειου ἀναφέρει και τὴν συγκριτικὴν νίκην τοῦ πρώτου. «Και ἦλθεν» λέγει: «ὁ τρέγον ἕως τοῦ κρινὸς τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος και ἠρηϊώθη και ἔτασε τὸν κρινόν, Β — πρέπει εἰ νὰ συντομίσω τὸ κἀμῶμεν — και συντρίφην ἀμφοτέρω τὰ κέρατα αὐτοῦ και οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος τὸν κρινὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ». Και ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ διηγούμενος τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξανδρον και τὴν διαδοχὴν τῶν τεσσάρων βασιλέων λέγει: «και ἐν τῷ ἰσχυ-

ου· αὐτὸν συντριβὴν τὸ κέρας αὐτοῦ τὸ μέγα καὶ ἐνέθη ἕτερα τίσσερα κέρατα ὑποκείμενα αὐτῷ κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνίμους τοῦ οὐρανοῦ.

Ἄντ' ἐδὼ λαοὶν ἀπὸς διηγήθημα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἀντίοχου καὶ ἀπὸς ἔδειξεν ὅτι αὐτὸς εἶνα ἴσας ἀπὸ τοὺς τέσσαρας ἐπιούσιους, λέγει τὰ ἐκείθεν· καὶ ἐν τοῦ ἐνὸς αὐτῶν ἐξήλθε κέρας ἐν κυρτῶν C καὶ ἐμυγαλιώθη περιπέσας πρὸς τὸν νότον καὶ πρὸς ἀνατολήν. Καὶ διὰ τὴν ἐπιούσιον πρὸς κατεύθυνση τὴν ἰουδαϊκὴν πολιτείαν λέγει· καὶ ἐπ' αὐτὸν θεοὺς ἐπαράχθη παρατίματι. Καὶ ἐγενήθη καὶ κακουκλιώθη αὐτῷ καὶ τὸ ἔργον ἐρημώθηται καὶ ἐδὴν ἐπὶ τὴν βασιλίαν αὐτοῦ. Τῷ γὰρ θεοῦ καθαρῶθέντος καὶ τῶν ἁγίων καυσιωθέντων, εἰδωλὸν ἐστέρησεν ἔθνος καὶ θυσίας ἐπέλει τοὺς θαύμασι παρανόμοις καὶ ἐρήθη χάρις ἢ δικαιοσύνη. Καὶ ἐποίησε καὶ ἀνομήθη (αὐτόθι). Ἐπειτα διὰ δευτέρου φορῶν πάλιν ἔμειλε διὰ τὴν βασιλείαν, δηλαδὴ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἀντίοχου τοῦ Ἐπιφανοῦς καὶ τὴν δουλείαν καὶ τὴν ἄνοιαν, καὶ τὴν ἐρημίαν τοῦ καυοῦ, καὶ τὴν φορῶν αὐτῆν προσέπει καὶ τὸν χρόνον. D Διότι, ἀπὸς ἄρχισε τὴν ἀφήγησίν του ἀπὸ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ πάλιν πρὸς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου του ἀπὸς διηγήθημα καὶ διὰ τὰ εἰς τὸ μεταξύ, ὅσα δηλαδὴ ἐπράξαν οἱ Πτολεμαῖοι καὶ οἱ Σέλευκοι κατὰ τὴν σύγκρουσιν ἀναμεταξύ των καὶ ὅσα ἐπράξαν οἱ στρατηγοὶ των, δηλαδὴ τὰς μηχανορραφίας, τὰς νίκας, τὰς ἐκστρατείας, τὰς ναυμαχίας καὶ τὰς πελομαχίας, προχωρῶντας πάλαι πάλιν εἰς τὸν Ἀντίοχον καὶ λέγει· ἐργάζοντες ἐξ αὐτοῦ ἀνοστήθησαν· καὶ θεοβλήθησαν τὸ ἄγαθον καὶ μεταστήθησαν τὸν ἐνδελιχόμενον — σημαίνει δὲ ἐνδελιχόμενος τὰς συνεχεῖς καθημερινὰς θυσίας — καὶ δόσαντες εἰς αὐτὸν ἐδύλιγμα καὶ τοὺς ἀνομήτους διαστήματα, δηλαδὴ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἰουδαίου τοῦ παρανομοῦ. E ἀπέβησαν ἐν ἐλισθηματι καὶ μεθ' αὐτοῦ ἔβησαν καὶ μεταστήθησαν καὶ ὁ λαὸς ὁ γεννησάντων τὸν Θεὸν αὐτοῦ κατασχεθῶσι. Ἰκανίσανται μὲ αὐτὰ ὁ προφήτης αὐτὸς πρὸς συνέθεσιν εἰς τὴν ἐπιούσιον τῶν Μανναθαβίων, τοῦ Ἰουδαίου, τοῦ Σιμωνίου καὶ τοῦ Ἰωάννου. Ἀναπαύμενος δὲ εἰς τὴν κυριακὴν τῆς πόλεως λέγει· καὶ οἱ συνετοὶ λαοὶ συνήρουν εἰς

7. Πόλεμος παρὰ τοῦ Ἰωάννου Ἰρακανοῦ, ὁὗς τὸς ἐὸς ἐπίσης μηχανοκλιώμενος ἔθνος. Ὁ Ἰουδαῖος, ἄλλος πάλιν τοῦ Σιμωνίου, διαβλήθη τὸν πατέρα του εἰς τὴν ἀρχιερατείαν (135-134 π.Χ.). Ἐναντὶν του ἔξαποδίστησαν ἐκ Συρίας ὁ Ἀντίοχος ὁ Γ' (135-134) καὶ ὁ ὁμοίος ἔφρασαν εἰς τὰ ἱεροσόλια τὰ ὄπλα ἐκείνην. Ὁ κίνδυνος τοῦ ἐκείνης ἀπεφεύχθη μὲ συνέθεσιν, ἢ ἐκείνη περιέχον ἐπιούσιον διὰ τοῦ Ἰουδαίου θροῦ.

πολλὰ καὶ ἀνομήθησαν ἐν ρομφαῖα καὶ ἐν φλογί (Δαν. 11, 33). 648 A Καὶ διὰ τὴν βεβήθη ὅτι θὰ ἔμπορῶσι κατὰ τὴν διάρκειαν ἐπειὸν τῶν καμφορῶν νὰ ἀναπνεύσονται καὶ νὰ συνέλθουσι ἀπὸ τὰ κακά, ποὺ τοὺς ἔχουν εἶρει λέγει· καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν ἀρπαγῇ ἡμερῶν καὶ ἐν τῇ ἀνομήθῃ αὐτοὺς βοηθήθησονται βοηθειῶν μικρῶν (Αὐτόθι 11, 33-34). Ἐπίσης διὰ τὴν βεβήθη ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐκχυρῶς θὰ πείσαν ἕλασιν αὐτὰ· καὶ προσεθήθησαν πρὸς αὐτοὺς πολλοὶ ἐν ἐλισθηματι καὶ ἀπὸ τῶν συνετῶν ἀνομήθησονται (Αὐτόθι).

Ἰστορεῖ ἀπὸ αὐτὰ ὁ προφήτης ἀποκαλύπτει καὶ τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ἐπιούσιον ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ περῶσιν αὐτοὶ εἰς τόσα πολλὰ καὶ μεγάλα κακά. Ποιὰ ὁμοίως εἶναι ἡ αἰτία αὐτῆ; Τὴν δηλοῦναι μὲ τὰ λόγια αὐτὰ· τῶν πυρῶσι αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐλλείψασθαι καὶ τοῦ ἐκλειπνέσθαι ἕως καιροῦ πέρατος (αὐτόθι 11, 35). Διὰ τοῦτο, λέγει, ἐπέτρεψεν ὁ Θεὸς αὐτὰ, διὰ νὰ ἀποκαθάρσῃ αὐτοὺς καὶ νὰ ἀνομήσῃ μεταξὺ αὐτῶν τοὺς δουλοῦς. Ἐπειτα, ἀναπαύμενος εἰς τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ ἐκείνου, λέγει· E καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἀνομήθησονται καὶ μεγαλυθήσονται (αὐτόθι 11, 36), καὶ πονῶν εἰς αὐτὰ ἑμῶν διὰ τὴν βασιλείαν δικαιοῦν του, ἐκείνησονται· ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν θεὸν λαλήσονται ἀνομήθησονται καὶ κακουκλιώθησονται τὸν ἔργον (αὐτόθι). Καὶ ἔπειτα ἔπειτα εἰς ἐκείνους ἐπετρέψατο ὁμοίως ὁ Θεὸς τὸ ἔθνος, ἀλλὰ ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐξοργισθήσαν ἔθνος τῶν Ἰουδαίων. Ἀπὸς ὁ δαυτὴν κατεργάσθη καὶ μὲ ἄλλα πολλὰ, ὅσα κατὰ τὴν προφητίαν εἰς τὴν ἀφήγησιν καὶ τὴν Παλαιαντίνην, πρὸς τὴν ἐκείνην καὶ ποῦς θεὸς τὴν καλῶν καὶ ἐξ αἰτίας ποῦς ἀνομήθησονται, λέγει λοιπὸν καὶ διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν πραγμάτων καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι, ἀπὸς παρῶσιν ἀπὸ ἐλα αὐτὰ τὰ ἐνὸς, θὰ ἐπιπέσονται κατὰ τὴν βοήθειαν ἀπὸ ἀγγελῶν, ὁ ἔπος ἐκείνην νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Διὰ τοῦτο λέγει· ἐν τῇ καιρῷ ἐκείνην ἀνομήθησονται Μιχαὴλ. C ὁ ἀρχὴν ὁ μέγας, ὁ ἀρεσκίτης ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐστὶν καιρὸς ἐκείνην, ὅς τοῦ γέγονεν, ἀπ' οὗ γέγονεν ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου καὶ ἐν τῇ καιρῷ ἐκείνην σωθήσονται ὁ λαὸς πᾶς ὁ εὐσεβεῖς γεγραμμένος ἐν τῇ βιβλίῳ (Δαν. 12, 1) δηλαδὴ αὐτοὶ ποὺ θὰ φανῶν ἄγιοι διὰ τὴν σωθῶν.

8. Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τώρα δὲν ἀποδείξαμεν αὐτὸ, ποὺ εἶναι τὸ ζήτημα. Ποῖον ὁμοίως εἶναι αὐτό; Ἐστὶν τὸ γεγονός ὅτι ὁ Θεὸς προσεθήθησαν εἰς αὐτοὺς καὶ πᾶσα χρόνι θὰ ἐκρίθησονται εἰς τὰ κακά αὐτὰ, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ἐκεῖ, δηλαδὴ εἰς τὴν περιπτώ-

ον της βουλίας εις την Αίγυπτον ορισε τετρακόσια Ιση και της Βαβυλώνας εβδομήντα. Ας βρωμεν λοιπόν και εθελ, αν καθορίζη κάποιαν χρονικήν διάρκειαν. D Ποι είναι δυνασόν να εβρωμεν αὐτά; Εἰς αὐτά, ποῦ εἰσάγεται νά λεχθῶν κατόπιν. Ἀφοῦ εἴδαται φησικα κρῖστα τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα κακά, δηλαδὴ τὴν πορνείαν, τὴν ἀνατοσὴν τοῦ πολιτεύματος, τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν συγγενῶν, εἶχε λοιπὸν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ πληροφορηθῆ καὶ τὸ τέλος αὐτῶν καὶ ἔην ὅτι ὁπάρθη κάποια μεταβολὴ εἰς τὰς συμφορὰς αὐτάς. Καὶ ἔταν ἱστορεῖται τὸν θεόν, κάποιος ἔτσι εἰπαμε τὴν ἐρώτησιν «Κόρια, τί τὰ ἔρχεται τούτων»; Καὶ εἶπε: θεῖρο Δαυηλ, ὅτι ἐμπαρηγοῦμαι καὶ ἐπαρηγοῦμαι οἱ λόγοι τῆς καιροῦ κέρτατος (αὐτῶν 12, 8). Ὑπανιστορεῖ δὲ μὲ τῶς λόγους αὐτοῦς τὴν ἀσφάλειαν αὐτῶν, ποῦ εἶχαν εἰπωθῆ. Εἰ Καὶ ἔπειτα ὁμιλεῖ διὰ τὴν αἰτίαν τῆς συγχωρητικῆς τῶν κακῶν. «Ὑς ἂν ἐπιλεγῶσι καὶ λευκανθῶσι καὶ παρηθῶσι οἱ πολλοὶ καὶ ἀνομήσουσι ἄνομοι καὶ πονήσουσι» (αὐτῶν 12, 8-10). Ἐπειτα, διὰ τὴν προεῖπὴν τῶν καιρῶν, ποῦ θὰ διαρκέσωσι τὰ δεινὰ αὐτά, λέγει: «ἀπὸ καιροῦ παραλλήλου ἐνδελειχοῦμαι». Ἐννομεῖται δὲ «ἐνδελειχοῦμαι» τὴν καθήμενὴν θοσίαν, διότι τὸ «ἐνδελειχεῖ» σημαίνει κάπνι ποῦ γίνεται πυκνὰ καὶ συνεχῶς. Οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν συνήθειαν νὰ προσφέρουθ θοσίαν εἰς τὸν θεόν καθήμενὰ, τὸ βράδυ καὶ τὸ πρωί, καὶ διὰ τοῦτο ἡ θοσία αὐτῆ ἀποκαλεῖται «ἐνδελειχοῦμαι». 641 A Ὅταν λοιπὸν ἦλθεν ὁ Ἀντίοχος, κατέλυσε τὴν συνήθειαν αὐτῆν καὶ «περὶφύλαξεν» αὐτὴν λέγει ὁ ἀγγελος, διότι ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἀλλάξεως τοῦ ἐνδελειχοῦμαι, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς κατάρτησιν τῆς θοσίας αὐτῆς, ἐπέρσαν χίλιας διακόσιαι ἐνεήνητα ἡμέραι, πρῆγμα ποῦ ἰσοδυναμεῖ μὲ τρεῖς χρόνια καὶ μὴ καὶ κάπν παραπάνω ἀπὸ μὴσ. Ἐπειτα διὰ τὴν δηλώσῃ ὅτι θὰ παύσουσι τὰ κακά αὐτά καὶ θὰ ἐπέλθῃ ἀλλαγὴ εἰς τὰ πρᾶγματα, εἶπε: «Μακάριος ὁ ὑπομένων καὶ φθάσει εἰς ἡμέρας χίλιας τριακοσίας τριακοντα πέντε». Καὶ ἔτσι εἰς τὰς χίλιας διακόσιαι ἐνεήνητα ἡμέρας ἐπρόσθεσε καὶ ἑκατὸς αραυαντικῆς. Ἐπειδὴ ἦμος συνῆθη, ὅσοι ἡ μάχη νὰ γίνῃ μῆσα εἰς ἓνα καὶ μισὸν μῆνα, εἰς αὐτὴν τὴν χρονικήν συγγρητὴν συνετελέσθη καὶ ἡ μεγάλη νίκη καὶ ἡ διακληρουτικὴ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ ἐπινοήματα κακά. B Μὲ τὸ νὰ εἰπῇ δὲ «μακάριος ὁ ὑπομένων εἰς ἡμέρας χίλιας τριακοσίας τριακονταπέντε» κατέστησε φανερὸν τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὰ κακά. Καὶ ἔην αὐτὸν ἀπὸ τῶς «ὀφθαλμοῦ», ἀλλὰ ὁ ὑπομένων καὶ φθάσει». Καὶ τοῦτο, διότι πολλοὶ ἀπὸ τοῦς ἀσεβεῖς εἶπαν μὲ τὰ μάτια τῶν τὴν μεταβολὴν. Δὲν μακαρίζῃ: ἀπὸ τῶς αὐτοῦς, ἀλλ' ἐπεισοῦς οἱ ἄποιοι ἐμπαρηγοῦσαν κατὰ

τοῦς ἐσεκόλους καιροῦς τῶν κακῶν καὶ οἱ ἄποιοι ἔην ἐπρόσθεσαν τὴν ἀσφάλειαν καὶ ποῦ ἐπέτυχαν κατόπιν τὴν ἀνατον ἑαυτῶν. Δι' αὐτὸ λοιπὸν ἔην αἰτιαν ἀπὸ τῶς «φθάσει», ἀλλ' ὁ «ὑπομένων καὶ φθάσει». Τί ποῦ ασαφέστερον ἀπὸ αὐτὸ θὰ ἡμποροῦσα νὰ ὁπάρθη; Πάσαις πῶς ὁ προφήτης προσηγγεῖται μὲ κάποιε λεπτομέρειαν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπὸ τὴν δουλείαν μὲ τὸ νὰ προσκηρίσῃ εἶχε μόνον χρόνους καὶ μῆνας ἀλλὰ καὶ ἡμέραν μῆσιν.

C Καὶ εἰς αὐτά ποῦ λέγω ἔην εἶνα γεννημένα τῆς σκέψης μου, ἡμῶς, ἄς προσκηρίσωμεν καὶ ἑλλαν μάρτυρα εἰ' αὐτά ποῦ ἔχουν εἰπωθῆ, καὶ μάλιστα ἄς φέρωμεν ἄς μάρτυρα αὐτῶν τῶν ἔσποιν αὐτῶ θεωροῦν εἰν ἀξίωσιν, δηλαδὴ τὸν Ἰώσηπον, ὁ ἔσποιος καὶ τὰς συμφορὰς τῶν διακονησάντων καὶ ἐκλεχθῶν τὴν Παλαιάν Διαθήκην παρήρσαν. Ἄδιδε ἀφοῦ ἦλθε μετὰ τὴν παρωσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀφοῦ ὁμιλεῖτε διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, διὰ τὴν ἔσποιν ἐπρόσθεσαν ὁ Χριστός, ὁμιλεῖται ἐν συνεχῆς καὶ διὰ τὴν δουλείαν αὐτῆν, ποῦ ἔγινεν ἀπὸ τῶν Ἀντιόχων, μὲ τὸ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ δράμα τοῦ προφήτου, ποῦ ἀναφέρεται εἰς τὸν κρῖτον καὶ τὸν τρίτον καὶ τὰ τέσσαρα κέρατα καὶ εἰς τὸ «λαυταίον», ποῦ ἦλθεν ὑστερα ἀπὸ ἐκεῖνα. D Καὶ διὰ τὴν μὴ ἐκπάρσῃ κατέε ὁποφίας διὰ τὰ ἔσα εἰπαμεν, ἄς παρωσθῶμεν καὶ τὰ λόγια τῶν ἱστο. Ἀφοῦ ἐπήρσε καὶ ἱθαῖμας τῶν Δαυηλ μὲ ἔσση ὁπρβολὴν εἰζῆς καὶ ἀφοῦ τῶν ἔσποθῆτησαν ἐπάνω ἀπὸ βλους τοῦς προφήτας, ἔπρσκειν ἔπειτα καὶ εἰς τὸ δράμα αὐτὸ, καὶ νὰ τί λέγει: «Μὰς ἄρσας συγγράμματα μὲ τὰ ὅποια ἐναντίωσε τὴν ἀκρίθειαν καὶ τὸ ἀσχηρῖτον τῆς προφητικῆς ἱστοσυγκρασίας του. Λέγει: εἰ ἐξήλθεν ἀπὸ τὰ Ἰουδαίον, τὴν παρκατῆν πρωτεύουσαν, εἰς τὴν ἔσσην μῆσιν μὲ μερικὸς φίλους του, καὶ εἰ ἀφοῦ ἐσπρκατῆ ἡ γῆ ἐπεσθῆνε καὶ ἐκλεκθῆσαν ἀπὸ αειμῶν, ἔμεινε μόνος του, διότι οἱ φίλοι του τὸν ἀρκατέσθσαν καὶ ἐσπρσαν καὶ εἰ ἀκόμη ἔσπας κατακλιουτρο E καὶ ἐσπρκατῆτησαν εἰς τὰ χέρια του. Τότε κάποιος τὸν ἐπισπασε καὶ τὸν ἐκάρσῃ ἐν τῷ μεταξύ καὶ σπρκατῆ καὶ νὰ εἰχ τὸ ἔσα ἐπρόσθετο νὰ συμθῶν εἰς τοῦς συμπολιτας του. Ὑστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Ὅταν ἐσπρκατῆται αὐτός, ποῦ εἰλεχθῆται μὴσας κρῖτος, ὁ ἔσποιος εἶχε παλλὰ κέρατα εἰς τὸ κεφάλι του καὶ ἀπὸ αὐτῶ τὸ κλειμακῶν ἦταν ὀψηλότερον. 642 A Ἐπειτα τὸν διέταξε νὰ σπρ-

4. Τὴν παρῆρσαν ἡ εἰρητῆριν κατέκτανε ἔσκα 1-10 ἄλλα εἶς: Ἰουδαίως Ἀρχιμολογίας, ἡ ὅποια ἀποτελεῖται ἀπὸ 20 ἔσα ἐθῆλα. Εἰς τὰ 10 πρῶτα ὁ Ἰώσηπος διηγείται τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰουδαίως λαοῦ ἀπὸ τῆς ἐσπῆς τῶν Παρκατῆτων μέχρι τῆς ἐσθῆς τῶν αἰχμαλωσίως.

ψη τὰ δέματά του πρὸς τὴν θύσαν καὶ νὰ ἔξω τράγοι, ὁ ἄπολος ἐκινεῖτο μὲ ἄρμυρ δέρος. Ὁ τράγος ἀπὸ συγκρούσθους μὲ τὸν κρινὸν καὶ τὸν ἐπιπέπη μὲ τὰ κέρατά του δύο φορές, τὸν ἔβριζε κάτω καὶ τὸν ἀποδοκίμαζε. Ἐπειτα εἶδε τὸν τράγον νὰ στέκεται ἀφηρηδότερα καὶ ὅτι ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ ἀπέθρασε μεγάλα κέρατα, τὸ ἄπολον ἀπὸ ἄσπασαν, ἀνεκδιώκτορα ἄλλα τέσσαρα καὶ τὰ καθένα ἦσαν ἰσομήκη πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος. Ἀπὸ αὐτὰ δὲ ἐβήθη καὶ ἄλλο μικρότερον, τὸ ἄπολον ἰσημείωνεν ὅτι θὰ ἠμεγαλύνει πάλιν γρήγορα. Καὶ ὁ θεὸς, ὁ ἄπολος τοῦ ἰδεύκει αὐτὰ, ποῦ εἶπεν ὅτι ὁ τράγος θὰ παλαίηται τὸ ἔθνος του καὶ ὅτι θὰ καταστρέψῃ κατὰ κράτος τὴν πόλιν, θὰ δεθλήσῃ τὸν ναὸν καὶ θὰ ἠμποδίσῃ νὰ τελεσθῆτε αἱ θυσίαι, καὶ ὅτι διὰ αὐτὰ θὰ διαρκέσουν χιλιάς διακοσίας ἐπιτήρησαι ἡμέρας. Ἐπειτα ἐσημαίωσαν ὁ Δαυὶδ ὅτι εἶδεν εἰς τὴν ἐξαρχὴν τῶν Σουσίων, καὶ εἶπεν ὅτι ὁ θεὸς τοῦ εἰτήγησε τὰ διάφορα σημεῖα τῆς ὀρατικῆς. Τοῦ εἰτήγησαν ὅτι ὁ κρινὸς σημαίνει τὸν βασιλεῖα τῶν Περσῶν καὶ τὸν Μήδων καὶ ὅτι τὸ τελευταῖον κέρατον σημαίνει τὸν τελευταῖον βασιλεῖα, ὁ ἄπολος θὰ διακέρῃ ἀπὸ δίου καὶ εἰς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν. Ὁ δὲ τράγος σημαίνει ὅτι κάποιος Ἕλληρ, ὁ ἄπολος θὰ ἐσωσίσῃ ἀπὸ συγκρούσθῃ δύο φορές μὲ τὸν Πέρσων βασιλεῖα, θὰ τὸν νικήσῃ εἰς τὴν μάχην καὶ θὰ τοῦ ἀραιώσῃ διδωλῆρον τὴν ἐξουσίαν. Ὅτι μὲ τὸ πρῶτον μεγάλον κέρατον, ποῦ ἦσαν εἰς τὸ μέγεθος τοῦ τράγου δηλώνεται ὁ πρῶτος βασιλεῖς καὶ ὅτι ἡ διάσπαρσις τῶν νεκρῶν μετὰ τὴν πτώσιν ἐκείνου C καὶ ἡ στροφή τοῦ καθενὸς ἀπὸ αὐτὰ τὰ τέσσαρα πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος παριστάνουν τοὺς διαδόχους μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρῶτου βασιλεῖς καὶ τὴν διαίρεσιν τῆς βασιλείας του εἰς αὐτοὺς, καὶ ὅτι αὐτοὶ, ἂν καὶ δὲν εἶναι παῖδά του οὕτω συγγενεῖς του δὲ κληρονομήσαν τὴν οὐκαμμένην ἐπὶ πολλὰ χρόνια. Ἐνῶς ἀπὸ αὐτοῦ θὰ γίη βασιλεῖς καὶ θὰ καταπολεμήσῃ τοὺς νόμιμους του καὶ θὰ καταστρέψῃ τὸ πάλαιον του καὶ θὰ δεθλήσῃ τὸν ναὸν καὶ θὰ ἠμποδίσῃ νὰ τελεσθῆται αἱ θυσίαι ἐπὶ τρεῖς ἔτη. Πράγματι αὐτὰ ἐπαθε τὸ ἔθνος μας ἀπὸ τῶν Ἄντιόχου τῶν Ἐπιφανῆ, ὅπως ἀκριβῶς τὰ περιέγραψεν καὶ D τὰ περιέγραψεν ὁ Δαυὶδ μπροστὰ ἀπὸ πολλὰ χρόνια.

9. Ἄραγε θὰ ἠμπορέσει νὰ διαφύγῃ κατὰ πῶς σφοδρῶτον ἀπὸ αὐτοῦ; Εἶναι καιρὸς λοιπὸν νὰ ἐκδοθῆτε εἰς τὸ ἔθνος τὸ Ἑβραϊκόν.

9. Τὰ ἀποδοκίματα τὰ ἄποτα παρατίθενται ἐν τῷ ἱερῷ Χριστοφῶρου εἶναι ἀπὸ τὴν Ἰουδαϊκὴν Ἀρχαιολογίαν, Βιβλίον 10 κερ. 11.

μενον, ἂν θάνατον δὲν γινώμεθα ἠεροχλητικοί, δηλαδὴ εἰς τὴν τωρινὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν σωματικὴν δουλείαν, δὲ αἰτίας τῆς θύσεως ἀνεκινήθησαν διὰ αὐτὰ. Δόξαται ἡμῖς πρὸς χάριν μου τώρα πολλὴν προσοχὴν, διότι ὁ ἀγὼν μας δὲν εἶναι δι' ἀσημαντὰ πρῶματα. Εἶναι ἄλλοιτοι παρόμοιοι κατὰ τοὺς Ὀλιμπιακοὺς μὲν ἀγῶνας νὰ καταστρέψῃ, καθήμενοι ἀπὸ τὰ μεσάνητα ὡς τὰ μεσημέρα, μὲ τὸ νὰ περιμένετε νὰ ἔγρη, ποῦ θὰ σφαιρωθῆ, καὶ νὰ ἐκχεσθε μὲ γυμνὸν κεφάλῳ τὴν καταστρεφὴν ἀκτίαν τοῦ ἡλίου καὶ νὰ μὴ ὑποχωρῆτε ἀπὸ τὰ στάδια προσημαίνεις, παρὰ ἀπὸ κριθῶν τὰ ἀγῶνισματα. Ἐ τώρα δὲ, ποῦ οἱ ἀγῶνες δὲν γίνονται δι' ἕνα παρήμενον σφαιρῶν, ἀλλὰ διὰ τὸ σφαιρῶν τῆς ἀρπαγῆς νὰ χάνεται τὸ θάρρος καὶ νὰ ὑποχωρῆτε.

Μὲ αὐτὰ ποῦ εἶπαμεν λοιπὸν ἔχομεν ἀποδείξει ἀκριβῶς ἰσχυροπονητικὰ ὅτι αἱ τρεῖς αἰχμαλωσίαι εἶχαν προφητευσθῆ καὶ ὅτι ἡ μὲν πρώτη θὰ ἐκρατοῦσε τετρακόσια χρόνια, ἡ δευτέρα ἑξοκάρητα καὶ ἡ τρίτη τρεῖς καὶ μισοί. Ἐμπρὸς λοιπὸν, ἔς ἠμελλήσομεν καὶ διὰ τὴν παροῦσαν. Ὅτι θὲ ὁ προφήτης ἐπροφήτευσεν καὶ δι' αὐτὴν θὰ φέρῃ καὶ πάλιν μάρτυρας τῶν ἰσίων τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὁ ἄπολος φρονεῖ τὰ ἴδια μὲ τοὺς Ἰουδαίους. Ἀπὸ ὁ Ἰσραηλιτῶν εἶπε τὰ ὅσα ἔχομεν ἀναφέρει παραπάνω, εἰκοσι εἰ λέγει μετὰ ἀπὸ ἐκείνη:

649 A «Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὁ Δαυὶδ ἐπροφήτευσεν καὶ διὰ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ρωμαίων καὶ ὅτι τὰ Ἰερουσόλιμα θὰ καταστραφῶν ἀπὸ αὐτοῦ καὶ ὁ ναὸς θὰ ἐρημωθῆ.»¹⁰ Ἐπὶ δὲ ἐβήθη πρὸς χάριν μου τοῦτο, ὅτι ἂν καὶ ἦσαν Ἰουδαῖος ὁ ἀνδρας ποῦ ἐγράφεν αὐτὰ, ὅμως ἐκράτησε τὸν αὐτὸν του μακρὰ ἀπὸ τὸ νὰ γρήψῃ τὴν ἀριστικὴν διάδοσιν σου. Διότι, ἀπὸ αὐτοῦ ὅτι τὰ Ἰερουσόλιμα θὰ καταστραφῶν δὲν ἐτάμηνε νὰ προσθήσῃ καὶ νὰ εἰσῆθῃ ὅτι θὰ ἠπανικοδομηθῶν καὶ πάλιν, ὅπως προσθήσεται τὸν χρόνον τῆς ἀποκαταστάσεως. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐγνώριζε καλά ὅτι ὁ προφήτης δὲν καθώρισε τὸν χρόνον, μολοντοὶ παραπάνω ἐπ' ἀδικίας τῆς νήκας τοῦ Ἄντιόχου καὶ τῆς ἐρημώσεως τῆς πόλεως ἀπὸ αὐτοῦ προσώρισε καὶ εἰς ἡμέρας καὶ τὰ χρόνια, ὅσα ἐκρόναιτο νὰ διαρκέσῃ ἡ αἰχμαλωσία, ἂν τούτους διὰ τὴν ρωμαϊκὴν κυριαρχίαν δὲν εἶπε τίποτε ἀπὸ διὰ αὐτὰ. Ἐ Ἐγράφεν ὅτι διὰ ἐρημώσῃ τὰ Ἰερουσόλιμα καὶ ὁ ναὸς, δὲν ἐβήθησαν ἡμῖς ποῦ θὰ σφαιρηθῆ ἡ ἀρπαγή, ἀπὸ οὗτα τὸν προφήτην εἶδε νὰ προσθήσῃ κατὰ ἀνάλογον.

10. Ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Τίτου καταστροφῆς τῆς Ἰερουσαλῆμ (τῷ 70 μ.Χ.), ἡ ἄπολις καταστρέφεται ὡς ἡ ἀπαρχὴ τῆς τιμωροῦ δικαιοκρατίας τοῦ θεοῦ κατὰ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, διὰ τὴν αἰκονομικὴν τοῦ Χριστοῦ.

• Όλα αυτά, λέγει, άφου του τή θρανέρωσαν ο θεός τή κατέγραφε και τή άρτησαν ώστε αυτοί που τή διαβάδουν και εξετάζουν τή συμβάντα να δοκιμάσουν τήν Δανιήλ διά τήν τωρη, που του έκαμαν ο θεός. Ας εξετάσωμεν έμεις, που λοιπόν ο Δανιήλ έβλεπε ότι ο γαός θά έρημοθή.

Όταν ο Δανιήλ έτελείωσε τήν προσευχήν εκείνην, τήν όποιον έκαμην με σόκων και σποδόν, ήλθεν ο άγγελος Γαβριήλ εις αυτόν και του λέγει: Έβδομήκοντα έβδομάδες συνεστήθησαν επί τήν λαόν σου και επί τήν πόλιν τήν άγιάν (Δαν. 9, 24). C Νά και άδω χρόνος έχει λαχθή, λέγει, χρόνος έχι όμως ο χρόνος τής αιχμαλωσίας, αλλά ο χρόνος μετά τόν όποιον έπρόκειτο ή αιχμαλωσία να έφρανηθή και πάλιν. Είναι όμως άλλο πρόβλημα να καθορίση κανείς τόν χρόνον, που έπρόκειτο να διαρκήσ η αιχμαλωσία και άλλο πρόβλημα να προσδιορίση τόν χρόνον, εις τόν όποιον έφείλει να άρχισή και να παρήλθ η αυτή. Έβδομήκοντα έβδομάδες, λέγει, συνεστήθησαν επί τόν λαόν σου. Δέν λέγει πλέον επί τόν λαόν τόν ήμόν, άν και ο προφήτης έλεγεν, έπίφρανον τή πρόσωπόν σου επί τόν λαόν σου. Αλλά ο θεός τόν άποφρανούσι λοιπόν εξ αιτίας του ότι πρόκειται να γίνη αθάνατος. Έπειτα λέγει και τήν ατίαν D • έως τού παλαιωθήναι παραδειγμα και του συναλεισθήναι άμαρτιών. Τι σημαίνει • έως τού συναλεισθήναι άμαρτιών; Διαπεράσθων, λέγει, πολλές άμαρτίας, αλλά τή κορώριμα τόν κορών θά γίνη τότε, όταν θά τρονόσουν τόν Δεσπότην του. Τό ήλιον πρόβλημα έπαναλαμβάνεται και ο Χριστός • αιχμαλώσατε τή μέτρον τών κειμένων ήμών (Ματθ. 23, 33). Έρονόσεται, λέγει, τούς δούλους, προσθήσεται άκόνη εις τούς ρόνους αιώνας και τή αίμα του Δεσπότη, βλέπε πόσον τή νοήματα συμφορών. Ο Χριστός είπα • αιχμαλώσατε, ο προφήτης λέγει • τελεσθήσεται άμαρτιών και του σφραγίσαι άμαρτίας. Τι σημαίνει τή σφραγίσαι; Τή να μή μείνη τίποτε λοιπόν και του άγαγών δικαιούσιν αιώνων. Ποία όμως είναι ή αιώνιος δικαιοσύνη; Ποία άλλη, παρά εκείνη που έχι δόξη από τόν Χριστόν; E • και του σφραγίσαι έρασαν και προφήτην και του χρίσαι άγον άγιών, δηλαδή μέχρις έτου σταματήση τής προφητείας, άδού τούτο σημαίνει τή σφραγίσαι; να διακόψη τή χρηση, να σταματήση τή δράματα. Διά τούτο ο Χρι-

11. • Έν σόκων και σποδόν. (Η Ίουδαία ήταν άπεσθόσων διά έλι- άρα γένοντα, έσροσθων σόσασον, δηλαδή έδωκα προχθ εις τρυφόν (δλ. Γεν. 37, 34) και μετά με αυτόν έρριχτον επί τής κεφαλής του και • σπο- δόν, έφρασαν, σάχτην. Η ήλιον συνήθεια έπαράται και εις άλλους άνατο- λικούς λαούς.

στός έλεγεν • ο νόμος και οι προφήται έως Ίουδαίου (Ματθ. 11, 13). Βλέπετε ότι έδω άπειλεί με άνοκλήρωσιν ήρήμεσων και με άναπέσθων τών άμαρτιών και τών άδικιών. Ο θεός δηλαδή άπει- λησεν ότι άδν θά συγχωρήσθ, αλλά θά τιμωρήσθ αυτούς διά τής άμαρτίας των.

10. Αλλά πότε τούτο έγινε; Πότε οι προφηταί άλώσασα καταργήθησαν; Πότε τή χρονομα καταλόγος έτοι εις τρέπον άσπα να μή λαχθή πλέον; 644 A Και άν έμεις σκεπτόμεν οι λαοί: θά πράδων. Και είναι τρέπον λαμάρ ή σπονή που άφήσων τή πρά- γματα. Αλλοσασ έδν θά ήμωρούσασιν να σημειώσασιν άλλον καιρόν κατά τόν όποιον συνέσθασιν αυτά, παρά αυτόν τόν μαζαρόν και πολύν και που θά γίνη πλέον μεγαλύτερος. Έπειτα ήμώσων κατά τρέπον περισσότερο άμαρτή ο προφήτης λέγει • και γνώσθ και συνήσασ από έδδου λόγου του άποκριθήναι και του οικοδο- μήσαι Ίερουσαλήν, έως Χριστός ήγομίνου, έβδομάδες έπί και έβδομάδες εξήκοντα έδω (Δαν. 9, 25). Εις τή σφραγην τούτο προεβεί με με μεγαλύτερον ένκαίρονον, είπει τή έλιον ζήτημα ει- να έδω. Αι έπίτα έβδομάδες και οι εξήκοντα κάμουν τετρακό- σια έφροντοπρία χρόνια, είπει έδω έδν κάμνει λόγον εις έβδομά- δας ήμερών, όσα ήμερών άλλ' έτων. άδού από τόν Κύρον B ές τόν Άντίοχον τόν Έπιφανή και τήν αιχμαλωσίαν εκείνην είναι τετρακόσσια έννήκοντα έσσαρα χρόνια. Μα τή να άρτίσθ λαπόν ότι έδν ένκοι τήν ήρήμεσων εκείνην του νοού, αλλά τήν μετά από εκείνην, δηλαδή εκείνην του Πατριάρχη, του Βασσιλακανού και του Τίτου, μεταθείται παραπάνω τή χρονικά έρα. Έπειτα μες είδύ- σασ από του πρέπει να άρχίσωμεν τήν άρτίσθων και μες διει- κνώσει ότι έδν πρέπει να άρτίσθωμεν από τήν ήμερον τής και- στροφής. Αλλά από ποός; • Από έδδου λόγου του άποκριθήναι και του οικοδομήσαι Ίερουσαλήν. Η Ίερουσαλήμ ήμεις έδν εκπόσθη- κε κατά τήν εποχήν του Κύρου, αλλά κατά τήν εποχήν του Άρ- ταξέρξου του Μακρόχειρος. Μετά τήν έπιστροφήν τών Ίουδαίων επανήλθεν ο Καμβύσης, έπειτα ήλθαν οι μάγοι και μετά από αυ- τούς ο Δαρείος ο υίός του Ίσάδοτου, C έπειτα ο έέρξης ο υίός του Δαρείου και έστερα από αυτόν ο Άρταβάνης. Ματά τόν Άρ- ταβάνην, Άρταξέρξης ο Μακρόχειρ, ο όποιος έγινε βασιλεύς τής Περσίας. Και ένώ αυτός ήταν βασιλεύς και είετραχε τή εικοστί- νην και άνοκώδωσασ τήν Πόλιν. Και αυτό μες τή διατήρησθ με άπόλυτον άπερίθειαν ο Έσθρας (B' Έσθρ. 3). Άν λοιπόν άπ' έδω άρτίσθωμεν τετρακόσσια έφροντοπρία

χρόνια θά φθάσωμεν ἀκριβώς εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς τελευταίας αὐτῆς καταστροφῆς. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ προφήτης· «οἰκοδομήθησαντα κλισίαι καὶ περιτείχως». Ἄρα οὐκ οὐκ, λέγει, ἀνοικοδομήθη ἡ πόλις καὶ ἴδω τὸ σῆμα τῆς, ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ νὰ ὑπολογίσω τὰς ἐδαφίνας ἐδαφίδας καὶ θά ἴδωσιν ὅτι ἡ ἀρχιαιολογία αὐτῆ ἐν θά ἴδωσιν ποτὶ καὶ θά βεβαίως αὐτὰ, νὰ τί λέγει· «μετὰ τὰς ἐδαφίνας τὰς ἐδαφίνας ἀφοδοθεύθησαντα χόρται καὶ κήματα οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ καὶ τὴν πόλιν ἐκ καὶ τὸ ἄγιον συνδιαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγιασμῷ τῷ ἡγιασμῷ καὶ σωματικῶσιν ὡς ἐν κατακλίσει». Δὲν θά ὑπάρξῃ λοιπὸν λείψανον, οὐδὲ θά ἐκαστασθῆσιν ῥῖζαι καὶ ἕως τέλος πάλαιον συνητημένον ἀρακαρῶς. Καὶ πάλιν ἐπιλαί διὰ τὴν ἀρχιαιολογίαν αὐτῆν καὶ λέγει· ἐξθθήσεται θυμῶμα καὶ σπονδὴ καὶ ἐπὶ τούτοις ἐπὶ τὸ ἑρὸν ἐδάμνημα τῆς ἐρημώσεως καὶ ἕως συντέλειαν καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρημωσιν· Εἰ (Δαν. 9, 37). Ὅταν ἀκούσῃς, Ἰουδαίε, νὰ γίνῃται λόγος διὰ συντέλειαν, τί ἄλλο λοιπὸν περιμένεις;

Τί σημαίνει λοιπὸν ἡ φράσις· «καὶ ἐπὶ τούτοις»; Σημαίνει ἐπὶ κοινὰ εἰς τὰ κατὰ αὐτὰ, ποὺ εἴπαμεν, θηλαθὴ εἰς τὴν κατάρτησιν τῆς θουσίας καὶ τῆς σπονδῆς, θά ἴδωσιν κάποιον ἄλλο μεγαλύτερον κακόν. Ποῖον εἶναι αὐτό; Ἐπὶ τὸ ἑρὸν ἐδάμνημα τῆς ἐρημώσεως. Καλεῖται εἰσέρειν τὸν ναὸν καὶ ἐδάμνημα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ἡγιασμα, ποὺ ἔσται μᾶλλον εἰς τὸν ναὸν ὁ πορθησῆς καὶ καταστροφῆς τῆς πόλεως. Καὶ ἕως συντέλειαν λέγει ἐρημωσιν. 645 Α Διὰ τοῦτο ὁ Χριστός, ὁ ὁποῖος ὡς ἄνθρωπος ἦλθε μετὰ τὸν Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ, προανακηρῶν τὴν ἀρχιαιολογίαν, ἡ ὅποια πρόκειται νὰ συμβῆ καὶ θηλαθῆναι ἐπὶ ὁ προφήτης Δανιὴλ τὴν ἐποφῆσεως, λέγει· «Ὅταν ἴδωσιν τὸ ἐδάμνημα τῆς ἐρημώσεως, ὁ εἶπε Δανιὴλ ὁ προφήτης, ἕως ἐν τόπῳ ἁγίῳ (Ματθ. 24, 16). Ὁ ἀναγνώστης ἂν καταλάβῃ τὸ νόημα του. Ἐπειδὴ καθεὶ εἰδὼλον καὶ καθεὶ ἀνθρώπινον ἀποσιτωμα ἐκατέλετο ἐδάμνημα ἀπὸ τοῦ Ἰουδαίου κατὰ τὸν αἰνιγματικὸν παρανοασίαν τὸν ἀνδράντα ἐκατέλετο, προκατήγγειλε μαζὶ μὲ αὐτὸν καὶ τὸ σῶμα καὶ ἀπὸ ποῖον θά ἐγίνετο ἡ ἀρχιαιολογία. Ὅτι δὲ αὐτὰ ἔχουν λεχθῆ διὰ τοὺς Ρωμαίους, τὸ ἔχει εἶπει καὶ ὁ Ἰωσήφως, ὅπως μὲ πολλὴν ἀκριβείαν ἀπαδεικνύμεν παραπάνω. Β Τί λοιπὸν ἔχει ἀπαρταίει νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς; Οἱ προφῆται φαίνονται ἐπὶ ἀμύλησιν διὰ τὰς ἄλλας ἀρχιαιολογίας καὶ προσδίδουσιν ἀκριβῶς καὶ τοὺς χρόνους. Εἰ αὐτὴν ἔμας, ἂν καὶ ἐν καθύστερον τὸν χρόνον ἐπαρόσθησιν ἕως τοῦ ἀπὸ-θετον ἐπὶ ἕως συντέλειαν ἔσται ἡ ἐρημωσιν. Καὶ ἐπὶ αὐτὰ ποὺ

ἔχουν λεχθῆ δὲν εἶναι ψευδῆ, ἔμπροσθεν ἀς προσκεισόμεθα τὴν μαρτυρίαν ἀπὸ τῆς Βίβλου τὰ πράγματα. Ἐάν οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἔχουν ἐπιχειρῆσαι νὰ οἰκοδομήσουν τὸν ναὸν θά ἤμποροῦσαν νὰ λέγουν ἐπὶ ἐάν εἴχαμεν σπερῆ νὰ ἐπιχειρήσωμεν καὶ νὰ ἀγαληθροῦμεν μὲ τὴν ἀνοικοδομίαν θά εἴχαμεν ἐπιτόχει καὶ ἀποτελείωσι τὸ ἔργον. Τώρα ὅμως ἀποδεικνύει ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἔχουν μίαν φοράν οὐδὲ δύο ἀλλὰ τρεῖς φορές Ἐ ἔχουν ἐπιχειρῆσαι καὶ ἀποτύχει· ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει· καὶ εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ὅσα ἀναμνησθήσονται νὰ εἶναι ὁ στέφανος τῆς Ἐκκλησίας.

11. Ποῖοι λοιπὸν ἐπιχειρήσαν; Αὐτοὶ ποὺ πάντοτε ἀντιθροῦν εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, οἱ νεωτερικοὶ καὶ οἱ ἐκπονηστικῶν. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως ἀπὸ τὸν Βεσποσιανὸν καὶ τὸν Τίτον, οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ ἐσκαίωσαν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀδριανοῦ, ἐπροσπαθοῦσαν νὰ ἀποκαταστήσουν τὸ παλαιὸν καθεστὸς, χωρὶς νὰ γνωρίζουν ἐπὶ ἔρχονται εἰς ἀντίθετον μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ὅποιαν διατάσσεται ἡ ἀπολυτικὴ καταστροφὴ τῆς πόλεως. Καὶ αὐτοὶ ποὺ παλαιὰ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ κινήσῃ. Ἀπὸ ἦλθεν εἰς σύρραξιν μὲ τὸν Βασιλέα, πάλιν τὸν ἐξηγήσασαν νὰ καταστρέψῃ διότι τὴν πόλιν. Δ Διότι ἐκατέλετο, ἀπὸ τοῦ ἐκείνη καὶ τοῦ ἀπέναντι καὶ ἐξάρησιν καθεὶ λείψανον, ὅσα νὰ μὴ ἤμποροῦν πάλιν νὰ ἀναστήθωσιν, ἔσται τὸ ἡγιασμὸν του. Ἐπειδὴ, ἀπὸ κατέλετο ἐπὶ τὴν ἀναγνώσιν μὲ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου νὰ πᾶσιν κάποτε, δὲ νὰ τοὺς ἐκείνη ἀπέρησαντον καθεὶ τῆς ἡμέρας τὸν καὶ διὰ νὰ τοὺς σιγησῆσιν τὴν ἀσθενείαν ἔδωκε τὸ ἄνεμα τοῦ εἰς τὰ λείψανα τῆς Πόλεως. Ἐπειδὴ ὁ ἕως ἀναμνηστικὸς Ἀδριανὸς Ἀδριανὸς ἐτήρησε τὸν καὶ ἐνομιάζει ἔτα καὶ ἡ Πόλις, ἡ ὅποια ἀπὸ τότε μέχρι τώρα ἐνομιάζεται Ἀδρία καὶ φέρει τὴν ἐνομιάζειν τοῦ νεκροῦ καὶ καταστροφῆς τῆς. Ε Βλέπεις τὴν πρώτην προσπάθειαν τὸν ἀναγνώσιν Ἰουδαίων; Βλέπεις τώρα καὶ τὴν δευτέραν, αὐτὴν τὴν ὅποια ἀναγνώσιν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κωνσταντινίου. Ὁ βασιλεὺς μάλιστα ἀναγνώσθησιν τὰς προσπάθειαν τὸν, τοὺς ἀπέκοψε τὰ αὐτὰ καὶ ἐφόρεσεν εἰς τὰ σωματικὰ τὸν τὸ σῶμα τῆς ἀνομιάζειν καὶ τοὺς περιέφερεν εἰς δια τὰ μέρη σὺν λιποτάκτας καὶ ἐλευθέρους δούλους, ποὺ ἔχουν πάντοτε ἀνάγκην ἀπὸ μαστίγιαν. Καὶ ἔτσι μὲ τὴν οὐκ ἀναγνώσθην τὸν κατέστρεψεν εἰς ἄλλους, ποὺ ἦσαν παντοῦ, ὅσα νὰ μὴ ἐπιχειρήσουν νὰ πρᾶξουν τὰ Βίβλου πράγματα. Καὶ αὐτὰ μὲν εἶναι ἀρχαῖα καὶ παλαιὰ καὶ μάλλον γνωστὰ εἰς τοὺς ἐπὶ ἡλικιωμένους καὶ τοὺς γέροντάς μας. 646 Α Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ποὺ πρόκειται νὰ εἶπω τώρα εἶναι γνωστὸν ἀκριβῶς καὶ μετὰ τὸ αὐτὸ ποὺ εἶπω πολλὰ νέα. Διότι

αὐτὸ δὲν ἀνέβη εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τοῦ Κωνσταντινίου, ἀλλ' εἰς τὴν ἐποχὴν κάποιου βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευσεν εἰς τὴν γενεάν μας, μισροτά ἀπὸ αἰῶνος χρόνου.

Ὁ Ἰουλιανὸς, ὁ ὁποῖος ἐξέτελλεν ἄλλως τοὺς βασιλεῖς ὡς πρὸς τὴν ἀπίθειαν, ἐπέταξε τοὺς Ἰουδαίους νὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς θυσίας πρὸς τὰ εἰδωλα καὶ τοὺς ἱερεῖς μὲ τὸ μέρος τοῦ εἰς τὴν ἀπειθεῖαν τοῦ. Ἐπειτα, ἀπὸ προέβου τὸν καλοῦν τρόπον τῆς λατρείας, ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς οὕτως καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν πατέρων σας ἔπει λατρεύετε ὁ Θεὸς καὶ τότε αὐτοὶ θέλῃ τὸν ἀπολογισθῆναι αἰετὰ, τὰ ὅποια ἡμεῖς τώρα ἔχομεν ἀποδεικνύει, ἔτι δηλαδὴ δὲν ἐπατέρευτο νὰ θυσιάζουν ἔτι ἀπὸ τὴν πόλιν των καὶ οὐ διαπρέπτοντο παράδεισαι μὲ τὸ νὰ ἐπιτελοῦν ὁποῖα εἰς ἐξέγνη πατρίδα. **B** Ἐπειτα λοιπὸν εἰς αὐτὸν, ἂν θέλῃς νὰ μὲς ἴδῃς νὰ προσφέρωμεν θυσίας, ὅς μας πῶσω τὴν πόλιν, κτίσω τὸν ναὸν, δεῖξέ μας τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, στήσῃς τὸν θυρὸν πάλιν καὶ ἡμεῖς θὰ θυσιάσωμεν καὶ τώρα ὅπως ἀκριβοῦς ἐθουσιάζωμεν καὶ πρῶτα. Καὶ δὲν ἐντρέποντο οἱ μαρτοὶ καὶ ἀδελφότητες καὶ ζῆτοῦν αὐτὰ τὰ πράγματα ἀπὸ θύρα ἀσπὴ καὶ αἰθῶλα ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ νὰ καλοῦν τὰ μαρτὰ χεῖρα ἐκείνου καὶ κτίσω τὴν οἰκοδομήν των ἁγίων; Ἄν εἶχαν τὴν συναίσθησιν οἱ ἐπιχειροῦν νὰ ἐπιτίχουν πράγματα ἀδύνατα, οὐτε κατανόησαν οὐδὲ ἂν μὲν ἦσαν ἀθῆτος ἐκεῖνος, ποῦ κατήγγυον αὐτὰ, ἦσαν δυνατοὶ νὰ τὰ λάβουν καὶ πάλιν ἀπὸ ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ ἡμεῖς ὁ Θεὸς εἶναι αὐτός, ποῦ κατέστρεψε τὴν πόλιν των, **C** εἶναι ἀδύνατον ἀνθρώπινη δύναμις νὰ μετασθέναι ποτὲ αὐτὸ ποῦ ἢ θεῖα βουλὴ ἀπερρώσασιν. Διὸ τὸ προσήκον λέγει: «ὁ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος δεβούλευται, τίς ἐκασκελάσει; καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ὀφθαλμὸν τίς ἀποσπρήσει;» (Ἠσ. 14, 27). Ὅπως λοιπὸν εἶναι ἀδύνατον εἰς τὴν ἀνθρώπιν νὰ κατασπρήσῃ αὐτὰ ποῦ ὁ Θεὸς θὰ ἀνορθώσῃ καὶ θέλει νὰ παραμείνουν, ἔπει ἀκριβοῦς εἶναι ἀδύνατον πάλιν νὰ ἀνορθώσῃ κανεὶς αὐτὰ, ποῦ ὁ Θεὸς κατέστρεψε καὶ θέλει νὰ παραμείνουν κατακατεστραμμένα.

Ἄς ὑποθέσωμεν, Ἰουδαῖοι, εἰ ὁ βασιλεὺς οὗς ἀπέδιδε τὸν ναὸν καὶ ἀνορθώσῃ τὸν θυρὸν, ἕως ἅσως μέτρω ποτεύετε. Μήπως ἕως θὰ ἤμπορῶσα νὰ καταβῶσθαι εἰς ἕκαστὴν τὴν φωνὴν ἀπὸ τῶν οὐρανῶν; Διὸ ἂν δὲν ἀπερχῆ αὐτὴ, ἢ θυσία σας εἶναι ἀνίερος καὶ ἀκαθάρτος. Δι' αὐτὸ λοιπὸν τὰ παιδιὰ τοῦ Ἀζρὰν κατασπρήσθηκα, διὸ ἐφερον εἰς τὸ θυσιάζωμεν ζῆνη φωνῶν. Αὐτοὶ ἄλλως παραμείναν τυφλοὶ μισροτά εἰς ἅλα αὐτὰ **D** καὶ ἐπαρκαλοῦσαν καὶ ἰκέτωσαν τὸν βασιλεῖα νὰ συγκρατησῇ καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀνοικοδομήσῃν τοῦ ναοῦ. Αὐτοὶ δὲ καὶ χρήματα ἐξέ-

δουσε καὶ ἐπότας εἰς τὸ ἔργον ἔστειλε τὰ πῶς διακεκομμένα πρόσωπα τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐτῆς καὶ ταγόντας ἀπὸ κάθε μέρος μετακλήσας. Καὶ μαζὶ μὲ αὐτὰ ἔκοιμεν καὶ διαπραγματεύοντο τὸ κάθε τι μέχρις οὗτου μὲ ἡλιθιότητα καὶ ἄλλοι κατ' ἄλλοι ὄψθησι αὐτοὺς νὰ θυσιάσωσιν, διὸ ἐποὶ ἤλπιζεν οὕτως αὐτοὶ εἰδωλα θὰ προσκαρῶσαν εἰς τὴν λατρείαν τῶν εἰδωλῶν. Καὶ συγγρόμος ἦναι ὁ πρελλὸς καὶ ἀνήγους οὕτως θὰ ἐματαιώσῃ τὴν ἀπερῶσιν τοῦ Χριστοῦ, ἢ ὅποια δὲν ἐπέτρεπε νὰ ἀνοικοδομηθῇ ὁ ναὸς ἐκεῖνος. Ἀλλὰ εὖ βραδύμενος τοὺς παρῶν ἐν τῇ παλαιότητι αὐτῶν (Α' Κορ. 8, 10' Ἰωβ 6, 13), ἄμικτος μὲ τὰ ἔργα ἐβήλωσαν οὕτως αἱ ἀποστάσεις τοῦ Θεοῦ εἶναι δυνατώτεροι: **E** ἀπὸ ἅλα καὶ οὕτως τὰ ἔργα τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ εἶναι ἰσχυρὰ.

Μόλις λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐκταπεινώθησαν μὲ τὰ παράνομα σπείδι των καὶ ἔρχισαν νὰ ἀνοίξωσιν τὰ θεμέλια καὶ ἀδύνασαν πολλὸ χῆμα καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἀσφαλῆσθον μὲ τὴν οἰκοδομήν, φωνὰ ἐξοπήθησαν ἀπὸ τὰ θεμέλια καὶ ἀμύτους κατέκλιθε καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ τοὺς λίθους τοῦ τόπου ἐκείνου. Τὸ γεγονός αὐτὸ δὲν ἀπομείνησε μόνον αὐτοὺς ποῦ εἶχαν ἐπιχειρήσῃ τὸ ἔργον ἀπὸ τὴν παράνομον προσπάθειαν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ Ἰουδαῖοι ὄντων τὸ ἀντιφύσαν ἡμεῖς ἀγαθοὶ καὶ ἐδικαίωμα ἐντροπῆν. **647 A** Ὁ βασιλεὺς Ἰουλιανὸς ὄντων ἐπληροφόρηθῃ αὐτὰ, ἂν καὶ εἶχαν ἀκαμανη διὰ τὴν σπουδὴν ἐκείνην, ἐπειδὴ ἐπροβήθη μὴ τοῦτον, μὲ τὸ νὰ προχωρήσῃν περαιτέρω εἰς ἐργασίας, ἐπιστῆρε τὴν φωνὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἐγκατέλιθε τὴν προσπάθειαν αὐτὴν, ἀπὸ ἡγηθήθη μαζὶ μὲ ἄλλοι τὸν ναὸν του. Ἀκόμη καὶ τώρα ἂν ἐπισκεψθῆς τὰ Ἱεροσόλυμα θὰ ἴδῃς τὰ θεμέλια νὰ εἶναι γυμνά, καὶ ἂν ζῆτήσῃς νὰ μάθῃς τὴν αἰτίαν, δὲν θὰ ἀποούσῃς ἄλλοι ἐκτός ἀπὸ αὐτῆν, ποῦ ἀνεφάρωμεν. Καὶ μάρτυρας τοῦ γεγονότος τοῦτου εἴμεθα ἡμεῖς, διὸ τὸ ποῦ εἶχε χῶρον εἶναι πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἀλλὰ εἰς τὰς ἡμέρας μας. Σκόψου δὲ πῶς εἶναι ἡ περιφρονήσῃ μας ἀπὸ τὴν νίκην αὐτῆν. Διὸς ποῦ δὲν συνέβη εἰς χρόνους ποῦ ἐβασίλευσαν εὐσεβεῖς αὐτοκράτορες, διὰ νὰ μὴ λέγων μαρτυροὶ οὕτως οἱ Χριστιανοὶ εὐφρόνησαν καὶ τὰ ἐμαρτύρωσαν, ἀλλὰ τότε, ὄντων ἢ ὑπέθεσις μας καταβῶσθαι, ὄντων ἔτιν μας ἢ ζῆνη ἐκινώθησε, καὶ κάθε ἀνθρώπινη εὐφρόνησῃ εἶναι ἀπαρηθῆ, **B** καὶ ἀνορθώσῃ ἢ αἰδωλοπρεπεία καὶ οἱ ποσοί, ἄλλοι μὲν ἐπρόβοντο μῶν εἰς τὰ σπῆτα των καὶ ἄλλοι μετακινώθησαν πρὸς τὰς ἐργασίας καὶ ἀπέφρονον τοὺς δημοσίους χώρους. Τότε λοιπὸν ἔγιναν αὐτὰ, ὄντων νὰ μὴ ἀσμεῖται εἰς αὐτοὺς ὄντων ἢ πῶς μὲν πρῶτα εἰς ἀπὸδεικνύον.

12. Ἀκόμη λοιπὸν ἀκριβῶταί, Ἰουδαῖοι, μολύνετε δέσπετις

τήν μαρτυρίαν σου να καταδικάζεται και από την προφητείαν του Χριστού και από τής προβλέψεις των προφητών και τής αποδείξεις, που προέρχονται από τα ίδια τα γεγονότα; "Αλλά τοκοι έιν είναι παράδοξον. Διότι το έθνος σου από τα παλαιά χρόνια ήταν άδύαντροπον και έριστικόν και πάντοτε έχει μελετήσαι να αντιμεώχεται άκέρη και πρós αυτά τα πρόφρημα, που είναι διαφάνερα. Θέλει; να φέρω και άλλους προφήτας έκταύτων σου, οι όποιοι ελοκάβατα λέγουν το Ίθιον πράγμα, ότι δηλαδή ή ύπόθεσις σου θα λάβη τέλος, ένώ τα χριστιανικά πράγματα θα άνθίσουν και ότι εις κάθε σημείον της σκούμνης θα επαναστή το κήρυγμα του Χριστού C και θα ελασθή τρόπος νέας θυσίας, άφοι καταλυθούσι οι δικαιοί σου; "Άκουσε λοιπόν τον Μαλαχίαν, ό όποιος ήλθε μετά τους άλλους προφήτας. Δέν προελάει τώρα μαρτυρίαν του Παύλου, ούτε του Ίσαρηίου, ούτε των άλλων προφητών, που ήγγισαν πρós τής αιχμαλωσίας, διά να μη λέγης ότι αυτά τα δεινά, που έπροφήτευαν, έχουν επληρωθή κατά την αιχμαλωσίαν. Παρουσιάζω όμως προφήτην ό όποιος ήρθε μετά την επάνοδον από την αιχμαλωσίαν εις την Βαβυλώνα και την άποκατάστασιν της πόλεως και ό όποιος έπροφήτευσεν έλευθερίαν διά τα πράγματα σου. "Αφοι βέβαια επέστρεψαν και άνέκριναν την πόλιν και έβρισαν έκ νέου τον ναόν και επεταλοδσαν τής θυσίας. D προελάγει την μελλοντικήν έρηνωσιν, την παύσασιν δηλαδή, και την κατάργησιν των θυσιών, να τί λέγει ό προφήτης Μαλαχίας εκ μέρους του Θεού: «Ει λήθησαι έξ ύμίν πρόσωπα ήμίν, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ: ότι από άνοκωλών ήλιου μέχρι θυμίων τον θυσιά μου δεβέξασται έν τοις έθνεσιν και έν παντί τόπυ θυσίαμα προστένεται το άνήματί μου και θυσία καθαρά: ήμεις δε άνεήροδα αυτό» (Μαλ. 1, 11). Πότε επληρωθήσεται εις τον Θεόν; Πότε επληρώθηκα καθαρά θυσία; Δέν θέ ήμωροδους να βούρξω άλλην έποχήν παρά αυτήν, που ήκολούθησε μετά την παρουσίαν του Χριστού εις τον κόσμον. Διότι, έν έν προφητεύου διά την έποχήν αυτήν, ούτε διά την θυσίαν μου, E αλλά διά την Ιουδαϊκήν, τότε και ή προφητεία θα είναι άκωρος. Διότι έν έν, ένώ ό Μωυσής διατάσσει να μη προσφέρεται θυσία εις κανένα άλλον τόπον παρά εις τον τόπον, τον όποιον θα εκλέξω Κύριος ό Θεός και ένώ περιορίζει τής θυσίας έκταίνας να γίνονται εις ένα μέρος, ό προφήτης λέγει ότι εις κάθε μέρος πρόκειται να προσφερθή θυσίαμα και καθαρά θυσία. 644 Α τότε έκινώνεται και άνιμάχεται πρós τον Μωυσήν. "Αλλά έν υπάρχει σύγκρουσις και έριστική διάθεσις μεταξύ των. Διότι έκείνος μόν ήμίλησε δι' άλλην

αιχμαλωσίαν και αυτής έδω έπροφήτευσε κατόπι δι' άλλην.

"Από που τούτο γίνεται φανερόν; Και από αυτά που είπαμεν και από πολλά άλλα σημεία. Και πρώτα - πρώτα από τον τόπον. Διότι έν έπροφήτευσεν ότι ή θυσία αυτή θα επαναστή εις μίαν πόλιν, όπως άκριβώς γίνεται εις την περίπτωση των Ιουδαίων, αλλά από άνοκωλών μέχρι θυμίων. "Έπειτα από τον τρόπον της θυσίας. Διότι με το να προσήται αυτήν καθαράν, έαίξω ποίαν έννοσόν. Έπίσης και από τα πρόσωπα, που προσφέρουν αυτήν. Διότι έν είναι εις τον Ίσαρηί, αλλά εις τα έθνη. B Και διά να μη νομίσης ότι ή λατρεία αυτή θα περιορισθή εις μίαν και δύο και τρεις πόλεις έν είναι άπλώς έν παντί τόπυ, αλλά από άνοκωλών ήλιου μέχρι θυμίων, διά να δείξω έτσι ότι το κήρυγμα θα καταλάβη τόσον έκτασιν, όσον την έδίψει ό ήλιος. Λέγει δε καθαράν θυσίαν διότι ή παλαιά ήταν ακάθαρτος, όχι βέβαια από την φύσιν της, αλλά εξ αιτίας της προαιρέσεως έκταίνων, που την προσφέρουν. Διά τούτο έλεγες: «θυμίαμα δόδλυμμά μοι έστιν» (Ήσ. 1, 13). "Άλλωστε, έν κάποιος συγχέρη και την θυσίαν αυτήν, θα εύρη μεγάλην διαφοράν, τόση ώστε αυτή μόνη κυρίως να λέγεται καθαρά, C σύμφωνα με τον λόγον της αγιότητας. Και αυτό που ό Παύλος έλεγε σχετικά με τον νόμον και την χάριν, ότι ο δεβέξασται το δεδοξαμένον ένεκεν της υπερβαλλούσης δόξης» (B' Κορ. 3, 10), το Ίθιον και έδω θα ήμωροδουσαμεν να είπωμεν, ότι δηλαδή ή θυσία αυτή συγχρινόμενη πρós εκείνην, αυτή και μόνη θα ήταν δυνατή να άνομασθή καθαρά. Διότι αυτή έν προσφέρεται με καπνόν και κίνισσον ούτε με αίματα και τιμήν έκατορής, αλλά με την χάριν του άγιου Πνεύματος. "Άκουσε λοιπόν και άλλων προφήτην, ό όποιος προαναφανει και λέγει το Ίθιον πράγμα, ότι δηλαδή έν θέ περιορισθή ή λατρεία αυτή του Θεού εις ένα τόπον, αλλά έλοι οι άνθρωποι θα ήνωρίσων αυτόν. "Ο Σοφονίας λοιπόν να τί λέγει: «Επανηθήσεται Κύριος επί πάντα τα έθνη και ήκολούθησιν οι πάντες του Θεού των έθνών D και προσκυνήσων αυτοί έκαστος από που τόπου αυτού» (Σοφ. 3, 11). Μιλούντι βέβαια τούτο έν επετρέπετο εις τους Ιουδαίους, διότι ό Μωυσής διατάξεν εις ένα τόπον να λατρεύουν τον Θεόν. "Όταν λοιπόν άκούσσης τούς προφήτας να προλέγουσιν και να προκαταγγέλλουσιν ότι ούδέποτε πλέον οι άνθρωποι θα άνιγκασθούσιν να συγκαταρνώσονται από παντού εις μίαν πόλιν ούτε εις ένα τόπον, άλλ' ό καθένας θα λατρεύη τον Θεόν μένοντας εις το σπίτι, ποίον άλλον καρδόν θα ήμωροδούσιν να υποδείξης, εκτός από τον τωρινόν; "Άκουσε λοιπόν πως και τα Εβραγγέλια και ό άπόστολος συμφωνούν με την προφήτην αυτόν. "Ο προφήτης είπε λοιπόν: «επανηθήσεται Κύριος, ό ά-

πόπολος λέγει· «ἐπερὴν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσαν ἀνθρώπων, Ἐ παιδεύουσα ἡμᾶς». Ἐκείνος εἶπεν, «ἐπὶ τὰ ἔθνη, αὐτὸς λέγει· ἐπὶ πᾶσαν ἀνθρώπων»· ἐκείνος εἶπεν· «ἐβλοσφάσαι τοὺς Θεοὺς αὐτῶν», αὐτὸς λέγει· «παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀνηγαμένοι τὴν δόξαν καὶ τὰς κακίας ἐπιθυμίας, σωφρονῶς καὶ δικαίως ζήσωμεν» (Πτ. 2, 11). Καὶ πάλιν ὁ Χριστὸς λέγει εἰς τὴν Σεμαρείτιδα· «πίστευσόν μοι, γύναι, οὗτις ἔρχεται ἕρα, οὗτις οὕτως ἐπὶ τούτῳ, οὗτις ἐν Ἱερουσαλήμῃ προσκυνεῖτε τῷ Πατρὶ. Πιστῆμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνόντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰω. 4, 21). 649 A Ἐλεγεὶν αὐτὰ καὶ ἀπελευθερώσαν ἡμᾶς ἀπὸ τῆν ἀνάγκην λοιπὸν νὰ τραπέωμεν τὸν τόπον καὶ εἰσέλθωμεν τὸ ὑψηλότερον καὶ πνευματικότερον περιεχόμενον τῆς λατρείας.

Θὰ ἦσαν λοιπὸν δυνατὸν πάλιν μοῦ] μὲ αὐτὰ νὰ δεῖξομεν οὗτις οὕτως, οὗτις ἱερουσόνη, οὗτις βασιλεία θὰ ὑπάρξῃ εἰς τοὺς Ἰουδαίους τοῦ λοιποῦ. Αὐτὰ εἶπα μοῦ] ἔχον ἀποδειχθῆ πολύ καλῶς μὲ τὴν ἐκ θεμελίων καταστροφὴν τῆς πόλεως. Πῶς ἡμᾶς θὰ ἦσαν δυνατὸν νὰ φέρομεν εἰδὼ καὶ προφῆταις, οἱ ἅποιοι καταγορηματικὰ λέγουσιν τὸ ἴδιον πράγμα. Ἀλλὰ οὐδέ βέβαια κερρασμένους ἀπὸ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν ποῦ εἴπαμεν καὶ ποθεῖται ἡμῶς φανᾶ οὗτις ἀνάσφα οὗς καταπονοῦ. Διὰ τοῦτο ἀφοῦ οὗς ἀποσχεθῶ ἐπὶ εἰς ἕλληνας εὐκαιροῦν θὰ οὗς ἡμῶς ἐπὶ αὐτῶν, τὸρα οὗς παρακαλῶ ἐπὶ ἐκείνο, νὰ διακρίνατε τοὺς ἀλλοτρίους οὗς, Ἐ νὰ τοὺς ἀπαλλάξετε ἀπὸ τὴν πλάνην καὶ νὰ τοὺς ἐκκαθαρίσετε εἰς τὴν ἀλήθειαν. Διὰ τὴν κλίμα ἕρπειν ἐν προνοίᾳ ἀπὸ τὴν ἀνάγκην τῶν λόγων, ἔσαν ἡ ἔμπροσθεν ἀπόδειξις ἐν συμβεβηκυ μὲ τὰ λεγόμενα. Τὰ οὗς εἶχον λεγθῆ ἐν ἐπιπέδῳ ἐπὶ τοῦς, ἀλλὰ ἐπὶ ἐκείνους, οἱ ἅποιοι εἶπα ἀποδείξει. Αὐτοὶ ἀφοῦ πληροφορηθῶν αὐτὰ ἀπὸ τοῦς καὶ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ ἐπιδείξωμεν καθαρὸν καὶ ἡγῆσαν τὸν Χριστιανισμὸν καὶ νὰ ἀπορῶμεν τὴν κακὴν διαγωγὴν καὶ τὰς πονηρὰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων καὶ αὐτῶν, ποῦ εἶπεν εἰς τὴν πόλιν καὶ αὐτὰς ποῦ εἰρίζονται εἰς τὰ προκείμενα, τὰ σπῆλαια τῶν λεγτῶν καὶ τὰ καταγόμενα τῶν διακόνων. Μὴ λοιπὸν προδοῦναι τὴν σωτηρίαν ἐκείνων, ἀλλὰ ἀφοῦ προνοῖται καὶ ἀναζητήσεται μὲ ἐπιμονῇ. Ἐ ἔμπροσθεν εἰς τὸν Χριστὸν τοὺς ἀρροῦτους, διὰ νὰ ἀπολαύωμεν ἔσται καὶ εἰς τὴν τωρινὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μελλουμένην τὴν ἀναπόδοσιν, ποῦ θὰ εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ καταρθέματα μᾶς, μὲ τὴν χάριν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου μᾶς Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ ἔπιου καὶ μετὰ τοῦ ἔπιου ἡ δόξα εἰς τὸν Πατέρα, σὺν ἡμῶς μὲ τὸ Ἅγιον καὶ ζωοποιόν, τὸρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἦνεο!

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ

D Τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἐπειδὴ ἔφεραντες παρὰν ἑλλῶν κατὰ τὸν Ἰουδαίων καταλήθη ἀπὸ θραγαλῶδα λόγοι τῆς ἐπίσεως τῶν λεχθέντων, τὸρα ἐκπνεῖ τὸν λόγον τοῦτον.

1. Τὰ ἄγρια θηρία ἐν τοῦ Ἰσὺν καὶ τρέφονται εἰς τὸ εἶσθαι καὶ εἰν σὺέπτοινα νὰ ἐπιπέδων ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων, εἶναι κάπως ἡμερώτερα καὶ πρώτερα. Ὅταν ἕμους οἱ κυνηγοί, τὰ σπῆλαια καὶ τὰ ὄρησιν εἰς τὰς πόλεις, καὶ ἀφοῦ τὰ ἐγκλιθεῖσιν τὰ ἔθροιστον διὰ τὸν πόλεμον μὲ τοὺς θηριώδους, Ἐ τότε ἐν σὺβῆ νὰ ὄρησιν ἐπίσω τοὺς καὶ νὰ φέσω τὴν ἀέρα καὶ νὰ ποῦν ἀνθρώπων αἵμα, ἐν ἀπακρῆνται εὐκαίᾳ εἰς τὸ εἶσθαι ἀπὸ μίαν τέτοιαν εὐσῆαν, ἀλλὰ μὲ σφοδρὸν ἐπιθυμίαν τρέχουν πρὸς τὸ τραπέζι αὐτῶν. Τὸ ἴδιον πράγμα ἀκριβῶς ἐπάσκειν καὶ ἐμῶς. Ἀφοῦ ἐβλαβῆ ἐρχόμεν τὸν ἀγῶνα μᾶς ἐναντίον τῶν Ἰουδαίων καὶ μὲ σφοδρότητα ἐπιπέδωμεν κατὰ τὸν ἀνασχόντων ἀντιρρήσων τοὺς, ἀπεκρῆσκαμεν τοὺς συλλογισμοὺς τῶν καὶ κάδε ὑψηλοφροσύνη ποῦ ὑφῶνται κατὰ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ κάδε ἐπινοῦσιν καὶ ἔσονται καθοριστάσκειν «εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. 10, 5), μᾶς κατέλαβε κάπως μεγαλύτερα ἐπιθυμία νὰ πολεμήσωμεν ἐναντίον τοὺς. 650 A Ἀλλὰ τί νὰ κάμω; Βλέπετε ἡ φωνὴ μου ἔχει ἐξασθενήσει καὶ εἰν ἡμπορεῖ νὰ ἐπαρῆθαι διὰ τοῦτον μέγαν καὶ μακρὸν ἀγῶνα. Καὶ τὸρα μοῦ φαίνεται οὗτις ἐπῆται τὸ ἴδιον πράγμα, ποῦ παθαίνει κάπως στεραιότης, ὁ ἔπιος, ἀφοῦ κατέφατε μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ἔχθρους τοῦ καὶ κατόπιν ἐπέσπει μὲ μεγαλύτεραν ὄρην καὶ τοῦτον ἐναντίον τῆς ἔχθρικῆς φάλαγγος καὶ ἔσπει τὸ ἔπιον τοῦ ἐπιστρέφει κακότερος πῶς εἰς τοὺς συνειρμούς του. Μᾶλλον τὸ πᾶθμα μῶς εἶναι χειρότερον. Διὰ: ὁ μὲν στεραιότης, ποῦ ἔσπει τὸ ἔπιον τοῦ, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρπάξῃ ἄλλο ἀπὸ κάποιον ἄλλον ἀπὸ αὐτοῦ ποῦ εὐρίσκειται γύρω του καὶ νὰ ἐκαυτοκτεῖ τὸν θυμὸν του καὶ νὰ ἐπιπέδῃ τὴν μεγάλην προθυμίαν του. Ὅταν ἕμους ἡ φωνὴ κωρασθῆ ἐν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ καλεῖς φωνὴν ἀπὸ ἕλλων. Ἐ Τ' (νὰ κάμω λοιπὸν; θὰ ἀποχωρήσωμεν καὶ ἐμῶς; Τὸ κά-

θος της αγάπης σας, όμως δεν μου το επιτρέπει. Ελλοβόδημι και την παρουσία του επισκόπου και την προθυμία σας σέβωμαι. Διά το αυτο λοιπόν θα προσπαθήσω να επιτύχω και αυτά που απαιτούν την δύναμή μου, αφού σπρώξω τας προσπάθειάς μου εις τας εσχάς του και την αγάπην σας. Και κανείς από εσάς, ως μη καταδικάζω ως ακατέλληλον τον λόγον μου, εάν όμως επιθυμήσθε κατά των Ιουδαίων, αφού άφηγαμην κατά μέρος την αφήγησιν των κατορθωμάτων των μαρτύρων, οι όποιοι μές εκάλεσον σήμερα έδω. Διότι και εις εκείνους ο λόγος αυτός είναι περισσότερο επιθυμητός. Άλλωστε αυτοί δεν θα έγινοντο λαμπρότεροι με τα έδικά μας έργα. Διαιτί θα είχαν ανάγκη από την γλώσσάν μας, αυτοί των όποιων οι άγωνες υπερβαίνουν την ανθρώπινην φύσιν και τα έκαθά των καίτοι έπίστω από κάθε δύναμιν και σκέψιν; C Περιεφρόνησαν την παρουσία ζήτην, καταπέτησαν βασανίστηρα και κολασμούς, περιεφρόνησαν τον θάνατον. Ήλασαν κτερά και έπέταξαν προς τον ούρανόν, εκπελάγησαν από την γλήην και την ερηνίδα των έσσιων πραγμάτων, κατέπεσαν εις τα γυλήντων λιμνών, φέροντας μαζί τους όχι χρυσόν και άργυρον και πολυτελή ένδύματα, αλλά θεοκυριούς που δεν παραδίδονται, θηλαδή την άκομιήν, την ανδρεία και την αγάπην. Τώρα αδύσονται εις την γοργίαν του Παύλου, κυμαρά εις τα έκαθά των, με άναπερωμίας της κλειδας εις τα λάδων, αφού έχουν έφύγει και την ιδεαλιστήρα του μέλλοντος. D Διαιτί λοιπόν αυτοί θέ είχαν ανάγκη από τους λόγους μας; Διά το αυτο ή υπόθεσις αυτη είναι πιο επιθυμητή εις αυτοίς. Διαιτί τα έργαμά μας, όπως είπα και παραπάνω, δεν θα προσέστηον τίποτε περισσότερο εις την δόξαν των. Αντίθετα θα ευχαριστήθον πολύ από τους άγωνας μας άναντίον των Ιουδαίων και με πολλήν ευχαρίστησιν θα άκούσων τους λόγους μας, που λέγονται διά την δόξαν του θεου. Διαιτί οι μάρτυρες πολύ μισού τον Ιουδαίον, επειδή πολύ ήγάτησαν τον Κύριον, τον όποιον εκείνοι έσταύρωσαν. Και εκείνοι μόν έλεγον «το αίμα αυτό έφ' ήμας και επί τα τέκνα ήμών» (Ματθ. 27, 25), αυτοί όμως ήγχαν το αίμα των διά τον Χριστόν, που εκείνοι άφένευαν. Άρα με ευχαρίστησαν θέ άκούσων τους λόγους ταύτους.

2. E Ότι λοιπόν οι προφήται θέ προέλεγον και δεν θέ άποσωπώσαν εάν έπρόκειτο ή τωρητή δουλεία να λάθω τέλος, ίκανοποιητικά τό άπεδείξαμεν με τό να δείξωμεν ότι όλα: α) σίχημαλοισαι, δηλαδή εκείνη της Αγγλίτου, της Βαβυλώνας και του Άντιόχου, έπιουνέθησαν εις αυτούς κατόν προφητίας. Άπεδείξαμεν με όσον τας θείας Γραφάς εις όλα κάθε μίαν από αυτοίς είχε

προαναγγελλθή και ο χρόνος και ο τόπος. Κανείς όμως προφήτης δεν καθώρισεν τον χρόνον της παρουσίας δουλείας. Ο Δανιήλ όμως προέλεν ότι αυτη θα σμυθή και θα έρτηώση τα πάντα και θα μεταβάλη το θρησκευτικόν πολιτεμα. δ) Α και καθώρισε άκριβη μετά πόσον χρόνον θα λάθω χώραν ύστερα από την επιστροφήν από την Βαβυλώνα. Άλλ' ουτε αυτοί, ουτε κανείς άλλος προφήτης έδήλωσαν ότι θα λήθω κάποτε και θα κατακαίσων κάπου τα κακά, αντίθετα όμως προέλεν ότι ή δουλεία αυτη θα κρατήση εις αυτούς μέχρι συντελείας των αίωνων. Και ο τόπος χρόνος, που έπέρασεν από τότε επιδεικνύονται τα όσα είπαμεν και δεν ένεφάνισα κανένα ήχος ουτε κανένα ξεκίνημα ποτέ από τότε μέχρι σήμερα καλής μεταβολής των πραγμάτων, μοιωνόντι πολλές φορές επιχείρησαν οι Ιουδαίαι να άνεγείρουν τον ναόν. Διαιτί και μία και δύο και τρεις φορές επί της εποχής του Άβερκανού, του Κωνταντινού και του Ιουλιανού, αφού επηγήσαντο το αυτο, έμπεδίσθησαν. Πρατα μόν έμπεδίσθησαν από τους στρατιώτας. E ύστερα δε από την φυσικήν, που έμπεδίσθησαν από τα θεμέλια και τους άπέτραφιν από την έσσην ύπνοσην.

Ύστερα από αυτά ευχαριστούς έγώ θέ τους έρωτούσα, διαιτί, τίς μου, έγώ επί πόσον χρόνον περιμειναιτε αχμόλινα εις την Αγγικτον, επιστρέψατε εις την πατρίδα σας, και έγώ άδηγήθηκατε πάλιν εις την Βαβυλώνα, επανήλθατε εις τα Ιερουσόλυμα; Και πάλιν επί της εποχής του Άντιόχου, άν και έπάδατε τόσον μεγάλη κακά, επανήλθατε εις την πρώτην κατάσταση των πραγμάτων και άνακτήσατε και πάλιν τας θυσίας, τους θυμους, τα όγια των άγιων και όλα τα άλλα, που άποτελούσαν την παλαιάν δόξαν σας. Τώρα όμως τίποτε παρόμοιον δεν έχει σμυθή. Διαιτί, άν και έπέρασεν εκατόν και διακόσια και τριακόσια και τετρακόσια και πλέον χρόνια από τότε και μεζ χωρίζουν πεντακόσια χρόνια από εκανόν, C μέχρι σήμερα δεν ελιπόμεν να άνακαινίται ποθενά κανένα σημελον κάποιος έννοιας μεταβολής. Άλλε από την στιγμήν που ε' αυτοίς τα πράγματα έχουν ρακίζα άλλάσι, ουτε κα: άνειρον δεικνύουν κάποιαν έπιπίδα άνορθώσεως, καθός εις τους παλαιότερους καιρούς. Διαιτί, εάν είχαν την δύναμιν να άναγειρίσουν τας άμαρτίας των και να έπουν ότι επειδή ήμαρτήσαμεν ένόντον του θεου και ήλαμεν εις σύγκρησιν μαζί του διά το αυτο δεν άνακτώμεν την πατρίδα μας, και άν αυτοί εξημελογηθόν και καταδικάσων τα έργαμάτα των, αυτοί οι όποιοι συνεχώς άνικουνούν και άρνούνται τα μακρά έργαμάτα, έγώ οι προφήται τους κατηγορούν και διαΰργαρίζουν ζωηρά αυτά, έγώ με ευχαρίστησιν πάλιν θέ

ἀρετήν τὸν καθένα τους. Διὰ τὰ ἀμαρτηματὰ σου λοιπὸν, Ἰουδαία, παραμένεις τόσα χρόνια ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ; D Καὶ τί εἶναι τὸ νόον καὶ τὸ παράδοξον ἐν προκειμένῳ; Μήπως τώρα μόνον ζήτε εἰς τὴν ἀμαρτίαν, ἐνῶ εἰς τὴν ἄσχετον μετὰ δικαιοσύνην καὶ ἀρετὴν; Δὲν ἀνακαταστήσατε τοῦθ' ἔξ ἀρχῆς μετὰ ἀπειρα ἐγγλήματα καὶ παρανομίας; Δὲν οὐκ καταγέγρασεν ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ διὰ χιλία διὰ πρῆγματα, τότε δεῦν ἀνέφερε πᾶς διὸ πάνας, τὴν Ὀλίαν καὶ τὴν Ὀλίαν, μετὰ τὸ νὰ λέγῃ ὅτι «παρανομίαν ἀποδομήσατε ἐν Ἀθήνῃ καὶ ἐκαταμίνατε τοὺς θεοτάτους καὶ τοὺς ἀλλοτριούς ἰθαρομαίετε Θεούς» (Ἰεζεκ. 23, 3). Τί λοιπὸν; Μήπως δὲν ἐπροσκύνησατε τὸν μύχρον, Ἐ ἐν καὶ ἐσχίσθητε εἰς τὰ δύο ἢ θάλασσαν καὶ ἐρράγησαν αἱ πέτραι καὶ ἔβησαν τόσα θύματα εἰς τὴν ἕρμην; Δὲν ἐπεχειρήσατε πολλὰς φορὰς νὰ φωνήσατε τὸν Μωυσήν, ἄλλοτε μὲν μετὰ τὸ νὰ τὸν λιθοβολήσῃ, ἄλλοτε δὲ μετὰ τὸ νὰ τὸν βιάσῃ καὶ ἄλλοτε μετὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους ἄλλους τρόπους; Δὲν ἐκαταμίνατε νὰ διασπασθῇ τὸν Θεόν; Δὲν ἐλατρώσατε τὸν Βασιλεὺς τῶν Ἰσραήλ; (Ἀποκ. 25). Δὲν ἐσκόπετε τοὺς νόους καὶ τὰς κάρδας σας εἰς τὰ δαιμόνια; (Ψαλμ. 106, 37). Δὲν ἐπαδείξατε καθὼ ἀσέβησαν καὶ καθὼ ἀμαρτίαν; Καὶ δὲν λέγει πρὸς σᾶς ὁ προφήτης ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ; ⁶⁵² A «Τετρακόνητα ἐστὶν προσηύθηκα τῇ γενεῇ ταύτῃ καὶ εἶπον, αἶψά κτανόντα τῇ καρδίᾳ» (Ψαλμ. 94, 10). Πᾶς λοιπὸν δὲν οὐκ ἀποστράφηκα τότε ὁ Θεός, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰς παιδαγωγίας, τὴν εὐαγγελιστάριαν, τὴν πολλὴν ἀγωνιστήν καὶ τὴν ἀπεργαστήν ἀχαριστίαν, οὐκ ἄρῃσι μεγάλων προφητῶν, τὸν Μωυσῆα, καὶ ἔκαμα πολλὰ θεωματα καὶ παράδοξα; Καὶ αὐτὰ ποῦ δὲν ἔβησαν εἰς κανένα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, αὐτὰ συνέβαιναν εἰς ἑσᾶς. Πρὸς χάριν σας νεφέλη ἤλκωνετο ἀντὶ στήθους, φωταίνος στήλος ἀντὶ λαμπρόδος προσηύθη καὶ οἱ ἐχθροὶ μόνον τῶν ὀπταίων καὶ αἱ πόλεις καταλαμβάνοντο μετὰ μόνον τὴν πολεμικὴν δοξήν. Δὲν οὐκ ἐχρησθῆσαν διὰ, οὐκ ἐπολεμικὴ παράδοξος, οὐκ μύχρον. B Μόνον βουλομένη καὶ μετὰ τὸ σάλασμα σας μόνον τῶν τῶν κατέρωθεν. Δι' ἑσᾶς κάποια δυνάμεις καὶ παράδοξος προφῆ ἀξουσίῃ διὰ τὴν ὅποιαν ὁ προφήτης φωνάζει καὶ λέγει: «Ἄρτον οὐρανὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, ἄρτον ἀγγέλιον ἔργαζεν ἀνθρώπους, ἐπιστασίον ἐπίσταίαν αὐτοῖς εἰς πληρωμήν» (Ψαλμ. 77, 25). Διατί λοιπὸν, πῆς μου, τότε μὲν μελοῦσι εἰσοδοὺς ἀσέβεις, εὐδαιμόνηται, παιδαγωγίαι, λιθοβοληταὶ τῶν προφητῶν, ἐργάζονται πολλῶν κωκῶν, ἀπελαμάνοντα τῶν μεγάλων ἄνθρωπων ἐν μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν μεγάλων προφητῶν, τώρα δὲ ἐν καὶ δὲν λατρεύετε τὰ εἴδωλα καὶ δὲν φωνεῖτε τὰ τέχνη σας καὶ δὲν λιθοβο-

λαίτε τοὺς προφήτας, περὶ τὴν ζωνὴν σας εἰς ἀσχη ἀχρημάτωσαν; C Μήπως λοιπὸν ἄλλος ἦταν τότε ὁ Θεός καὶ ἄλλος εἶναι τώρα; Δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός, ὁ ὅποιος διήρθευσε ἰθαίνα τότε καὶ ἀμαρτηματὰ αὐτὰ τώρα; Διατί, λοιπὸν, πῆς μου, τότε μὲν ὄντων τῶν ἀμαρτηματῶν σας ἦσαν μεγαλύτερα, μετὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς σᾶς, τώρα δὲ ὅπου εἶναι μικρότερα τὰ σφάλματά σας, καθολικοληθρίαν οὐκ ἀποστράφηκα καὶ οὐκ παρῆκα εἰς διαρκὴ ἀπίστωσιν. Ἐὰν τώρα οὐκ ἀποστρέφεται διὰ τὰ ἀμαρτηματὰ σας πολλὸ περισσότερο ἔπρεπε τότε. Ἐὰν ὅμως τότε, ἐνῶ εἰσεὶ ἀσεβοῦσατε, ἔκείνος οὐκ ἤμεινε, καὶ περισσότερο ἔπρεπε τώρα νὰ οὐκ ἀνέχεται, ὅπου δὲν ἐπεχειρεῖτε κατὰ παρόμοιον. Καὶ ἐὰν εἰσεὶ ἐντρέπεσθε νὰ ἐμολογήσῃτε τὴν αἰτίαν, D ἐγὼ δὲ τὴν αἴτιον φανερά, ἢ καλύτερα, ἐγὼ ἐγὼ, ἀλλὰ ἢ ἔτι αἰτίαν τῶν πραγμάτων. Ἐπειδὴ ἐκαταμίνατε τὸν Χριστόν, ἐπειδὴ ἀπλόουσατε τὰ χεῖρα σας ἐναντίον τοῦ Δεσπότου, ἐπειδὴ ἐχούσατε ἴμιον αἶμα, διὰ τοῦτο δὲν ὑπάρχει δι' ἑσᾶς διόρθωσις, οὐκ ἐσχηματίζεσθε, οὐκ δικαιολογία. Διὰ τὸ τότε μὲν τὰ κακούργηματὰ σας ἦσαν κατὰ τὸν βούλλον τοῦ Θεοῦ, τοῦ Μωυσέως, τοῦ Ἰσαίου καὶ τοῦ Ἰερμίου. Τότε ἐν καὶ ἐγένετο κάποια ἀσέβεια, παρὰ ταῦτα τὸ τέλημά σας δὲν ἀπέβη: τὸ κερύμα τὸν κωκῶν. Τώρα ὅμως διὰ τὰ κακὰ κακούργηματὰ τὰ ἔχετε ἐπαράκασι. E Μὴ τὴν μανίαν σας ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ ἐκαταμίνατε καθὼ εἶδος παραδόξους, διὰ τοῦτο καὶ περισσότερο τιμωροῦσθε τώρα. Ἐὰν αὐτὸ δὲν ἀποτελῇ τὴν αἰτίαν τῆς τωρῆς τιμωροῦσθός σας, διὰ ποῦ λόγον οὐκ ἤμεινε τότε ὁ Θεός, ὅταν ἐφρονάσατε τὰ τέχνη σας, καὶ οὐκ ἀποστρέφεται τώρα, καὶ δὲν διακρίνατε παρόμοιον ἐγγλήματα; Εἶναι ἄλογο ὅτι μετὰ τὸ νὰ φωνήσατε τὸν Χριστόν διαπράξατε πολλὴ χειρότερον κακούργημα ἀπὸ καθὼ παιδαγωγίαν καὶ καθὼ ἄλλην παρανομίαν.

B. Ἀκούη λοιπὸν, ἀπατῆ μου, θὰ ἔχετε τὴν τέλην νὰ ἐνομάζεσθε αὐτὸν πλάστον καὶ παρόμοιον καὶ δὲν πηγαίνετε νὰ παραγῶσθε κάποιο, ἀφοῦ ἀρετῶτα πράγματα ποῦ εἶναι τῶν φανερά; ⁶⁵³ A Διὰ τὴν ἔκτασιν ὁ Χριστός ἦταν πλάστον, ὅπως ἐχρησθῆσθε, καὶ παρόμοιος, ἐπειδὴ ἔπρεπε ἐν τῶν αἰώνων νὰ προσέβητε, διὰ τὴν ἐφρονάσατε. Διὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ νὰ φωνήσῃ κάποιον, κατεπίσταν ὀλόκληρον τὴν ἔργην κατὰ τὸν ἔθνος τοῦ «ἔσθη γὰρ Θεοῦς, λέγει, καὶ ἐξέλασαν καὶ ἐπάσαν ἢ θρησκῆς» (Ψαλμ. 95, 30 ἔξ.) καὶ ἀπὸ τῆς τῶν Θεοῦ μετὰ τὴν σπαρτὴν κάποιον ἀνθρώπου, ποῦ εἶχε παρανομίαι, καὶ περισσότερο ἔπρεπε τοῦτο νὰ οὐκ εἶχε εἰς σᾶς, ἐὰν ἔβησατε αὐτὸς ποῦ εἰσεὶ ἐσταυρώσατε ἦσαν πράγματα

παραβάτης του νόμου. Διότι λοιπόν ὁ μὲν Θεὸς μετὰ τὸ νὰ φωνάσῃ ἄνθρωπον παραβάτην τοῦ νόμου ἐδικαιώθηκα καὶ ἐπαίθηκα μετὰ τὸ ἄξιωμα τῆς ἱεροσύνης, ὡστε εἰ μετὰ τὸ νὰ σωφρονίσῃ ἀποπειράνα καὶ ἐχθρὸν τοῦ Θεοῦ, ὅπως λέγεται, ἔχει μόνον ἐν εὐτυχίᾳ καὶ ἐν ἡμέρῃσιν, ἀλλὰ ἐπάθει καὶ χειρότερα ἀπὸ ὅσα ἐπάθει ὅταν ἀσπάζετο τὰ τέκνα αὐτοῦ; Β Ἄν εἶναι εὐφρόνως καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἀνόητους, ὅτι ὀρίσασθε τὴν τιμίαν αὐτὴν ἐπειδὴ ἐπαρκαρῆσθε εἰς τὴν σωτήρα καὶ προστάτην τῆς οἰκουμένης; Μολοντοὶ ἀκόμη καὶ τώρα ἀπέχετε ἀπὸ μικρὰ αἵματα καὶ τρεῖτε τὰ σαββάτα, τότε καταφρονήσατε καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν. Καὶ ὁ Θεὸς μετὰ τὸ στόμα τοῦ προφήτου Ἱερεμίου ὑπέρχετο εἶναι ἢ λοπύθη τὴν πόλιν αὐα, ἐὰν οὐκ ἐκαταποιήσατε νὰ βαστάζετε εἰς τὰ χεῖρά αὐα φορεῖα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου (Ἰερ. 17, 21). Ἀλλὰ νὰ τώρα κἀμενε αὐτὸ καὶ ἐν φέρτε φορεῖα εἰς τὰ χεῖρα αὐα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου καὶ ὅμως οὐα ἔσοι συμφιλώνεται μαζί αὐα ὁ Θεός. Τὸ ἀμάρτημά αὐα ἀπὸ ὁπῆρξε τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ ὅλα, ὡστε νὰ εἶναι περιττὴ εἰς ὅσας ἢ δικαιολογία αὐτὴ τῶν ἀμαρτιῶν. Τώρα ἐβρίσκαθε εἰς τὰ δεινὰ αὐα ἔχει εἰς αἰτίας τῆς συμπεριφορῆς αὐα κατὰ τὸν λοιπὸν βίον αὐα, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ κακαργήματος ἐκεῖνου. C Ἐὰν λοιπὸν ἐν ἑπόμενῳ περὶ αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν ὅσας εἶχεν ἐγκαταλείπει ἐπὶ τῶσιν χρέων, ὅσων καὶ ἂν εἶχατε διαπραξίαι πληθύναν ἀμαρτημάτων. Καὶ τοῦτο γίνεται φανερὸν ἀπὸ ὅσα εἴπαμεν καὶ ἀπὸ αὐα, ποὺ πρόκεινται νὰ εἴπω τώρα. Ποῖον λοιπὸν εἶναι αὐτό;

Ἠκούσαμεν πολλὰς φορές τὴν Θεὸν νὰ ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς πατέρας αὐα καὶ νὰ τοὺς λέγῃ μετὰ τὸ στόμα τῶν προφητῶν εἰς ἑμεις μὲν ἄξιοι μισθῶν ἔτε κενῶν, ἐγὼ δέ, λέγει, ποῦ διὰ τὸ ἔνομά μου, ἔχει μὴ δεδηλωθῆ ἐν τοῖς ἔθνεσιν (Ἰερ. 38, 21). Καὶ μετὰ μὲν ἄξιοι μισθῶν ἔτε κενῶν, ἐγὼ δέ, λέγει, ποῦ διὰ τὸ ἔνομά μου» (Αὐτόδι 5, 82). D Καὶ αὐτὸ ποὺ λέγει ἔχει τὴν εἴδηση σημασίας. Ἀξίωσε διὰ βασιτέραν τιμίαν καὶ ἀβλαστον, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ λέγῃ κανεὶς ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀνοήτος καὶ ἐν δόξαντι νὰ αἰσῆσθ, ἐγκατέλειπε τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὰ χεῖρα τῶν ἐχθρῶν, εἰς τοῦτο αὐα βοηθὸ καὶ αὐα προστασία. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Χριστὸς ἦταν ἕνας κοινὸς παραβάτης τοῦ νόμου, ὡστε εἰ ἐν καταφρονήσατε, καὶ ἂν ἀκόμη εἶχατε διαπραξίαι ἀνεφάρτητα ἀμαρτημάτων καὶ πολλὸ χειρότερα ἀπὸ ὅσα εἶχατε διαπραξίαι κατὰ τὸ παρελθόν, ἐξάπαντος ὁ Θεὸς θὰ αὐα διέσωζε καὶ εἰς τὴν περὶ τῶσιν αὐτῆν, εἰς τὸ νὰ μὴ δεδηλωθῆ τὸ ἔνομά μου, διὰ τὸ νὰ μὴ θεωρῆται ἐμνεῖν, δηλαδὴ ὁ Ἰησοῦς, κάποιος μετὰ αὐα, μῆτις νὰ εἶπω κανεὶς ὅτι εἰς αἰτίας ὁ

καίνο ἐπάθει αὐα. Διότι ἐὰν φαίνεται νὰ παραβλέπη τὰ ἀμαρτημάτων αὐα λόγῳ τῆς εὐχῆς αὐα, πολλὸ περισσότερο θὰ ἔπαυεν αὐτὸ τώρα. Ε ὅσα καὶ τὴν σφεγγὴν αὐτὴν θὰ ἀπέδρατο καὶ τὰ πολλὰ αὐα ἀμαρτήματα θὰ ἐξήλειπε. Ὅταν ὅμως φαίνεται νὰ αὐα ἔχει ἐγκαταλείπει ἐλάτεια, εἶναι φανερὸν ὅτι μετὰ τὴν ὀργὴν αὐτῆν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐγκαταλείπει βασιτεία καὶ εἰς αὐα, ποὺ σφόδρα ἀνευγοντοῦν, ὅτι ἔχει μόνον παραβάτης τοῦ νόμου ἐν ὁπῆρξεν αὐα ὁ ὅποιος ἐσπῆρξε, ἀλλὰ ὁ βίος ὁ νομοθέτης, αὐα ποὺ μετὰ τὸν ἔρχοντο τοῦ γίνεσθαι ὁ αἴτιος τῶν ἀπειρηθῆσαν ἀγαθῶν. Διὰ τοῦτο ποῦς μὲν ποὺ ἀσπάζεσθε εἰς αὐα ἔχη εἰς τὸν χλευασμὸν καὶ τὴν ἀπίστον, ὅμως εἰ ποὺ τὸν λατρεύομεν, 634 Ἀ εὐφ πρώτα ἤμεθα οἱ ποὺ ἄμενοι ἀπὸ βίους αὐα, τώρα μετὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἤμεθα σπινόμενοι ἀπὸ βίους καὶ ἀπολαμβάνομεν μεγαλυτέραν τιμὴν.

Καὶ ἀπὸ ποὺ γίνεται φανερὸν, λέγουσι, ὅτι μετὰ ἀποστρέφωμεν ὁ Θεός; Ἰσχυροὶ λοιπὸν ἀκόμη ἀνάγκη συζητήσεως καὶ ἀποδείξεως; Πῶς μου! Ὅταν τὰ βίαια τὰ πράγματα, δηλαδὴ ἢ ἐκ θεμελιῶν καταστροφὴ ἐκκλησίας τῆς πόλεως, ἢ ἐρημωσὶς τοῦ ναοῦ καὶ εἰα τὰ ἄλλα, ποὺ ἔχουν συμβῆ εἰς αὐα, κραυγάζουν καὶ ἀπῆλθον κραυγὴν περισσότερο ἰσχυρὰν καὶ ἀπὸ τῆς σάλπιγγα, ἐκζητεῖτε ἀκόμη ἀποδείξιν μετὰ λογικὰ επιχειρήματα; Ἀλλὰ κάποιος λέγει: Ἄνθρωποι μετὰ ἐποβόνησαν τὰ κακὰ αὐα καὶ ἔχει ὁ Θεός. Βεβαιώματα λοιπὸν ὁ Θεὸς ἀπεργάστημεν αὐα. Ἐὰν αὐα τὰ ἀποβίβως εἰς ἀνθρώπους, ἐξήταξεν πάλιν τοῦτο, ὅτι καὶ ἀνθρώποι ἐν ἀποστολισμοῦν αὐα, B ἐν θὰ κατέβησαν νὰ τὰ φέρουν εἰς πόρας, ἐὰν τοῦτο ἐν ἦσαν ἀπόρασις τοῦ Θεοῦ. Ὅταν λοιπὸν ὁ ἑσπερος ἐμνεῖνς βασιτεὶς φέρονται μαζί τοῦ ἐκκλησιῶν τὴν ἱεροκλήν ἐνέσκειν ἐξαστρέψασκεν ἐνεκτίον αὐα καὶ ἔλαττε νὰ αὐα πολλὰ ἐκ βίους εἰς ἑσπερὸν καὶ εὐφ αὐα εἶχε, αὐα εἰς κάποιαν σφηνήν καὶ εἰς ἔθνη, παρακαλίθει μῆτις εἰς τὴν πόλιν, ἐν ἦσαν τότε, καὶ τότε, εἶναι τοῦ Θεοῦ, χωρὶς μάχην καὶ πόλεμον καὶ συμπλοκὴν, νὰ ἐγκαταλείψη ὀβρονταπίνην χιλιάδας μικροῦς στρατιώτας κοντὰ αὐα, καὶ νὰ φύγη ἑαυτὸν, ἐργασιοτήτων, ἐὰν θὰ κατέβηκε ὁ βίος νὰ διασωθῇ; Ὁ Θεὸς πολλὰς φορές βίους τὴν βίαν ἐκακῶν καὶ εἰς ἄλλους πέποιος πολέμους. Καὶ τώρα λοιπὸν ἐν αὐα ἐν ὅσας εἶχεν ἐγκαταλείπει ἐλάτεια ἐν ὅσας εἶχεν ὑπερισχύσει. C αὐα ποὺ μετέβησαν τὴν πόλιν εἰς ἐρείπια καὶ ἐρημωσαν τὸν ναὸν καὶ ἐν ὅσας παρέμεινον μέχρι τώρα τὰ ἐρείπια τῆς καταστροφῆς ἐκεῖνης καὶ ἐν ὅσας ἀπέβησαν ἀνήμερος ἢ προστάθει ἀναγέρωσιν, ποὺ τῶσας φορές ἐπιχειρήσατε.

4. Θά προσπαθήσω να σας πεισω όχι μόνον με αυτά αλλά και με άλλα ότι οι Ρωμαίοι αυτοκράτορες δεν έπραξαν αυτά, που έπραξαν με την δύναμιν των, αλλά λόγω της όργης του Θεού εναντίον σας και της εργασιοληψίας σας δε μέρους του. Διότι εάν τα γεγονότα αυτά υπήρξαν έργον ανθρώπινης δύναμικος έκριτε τα δικά σας πράγματα να είχαν σταματήσει δε την έλευσιν της Πόλεως και να μη προχωρήση περαιτέρω η άτιμιότης σας. Άς υποθέσωμεν λοιπόν ότι, D σφικταν με την λογικην σας, άνθρωποι κατέσκαψαν τα τείχη και κατέσφαξαν την πόλιν και άνέσφαξαν τον βασιλέα. Μήπως όμως και τους προφήτας άνθρωποι τους έκαυσαν; Μήπως αυτοί αποδόθηκαν την χάρην του Άγιου Πνεύματος; Μήπως αυτοί κατέβησαν ελα τα σημειωμάτά σας, όπως είναι παραδείγματα χάριν το να εξέλθεται φωνή από το βαστήριον,¹² ή ε- νέρχεται το χρίσμα, ή μυστηριώδης θήλειος που έφαινετο επά- νο εις τα ταπέδια του έσθρου;¹³ Διότι το Ιουδαϊκόν πολιτικόν εί- χε λάθει τας περισσότερας και σημαντέρας αρχάς του από τον ού- ρανόν και όχι από την τάξιν των γηίνων πραγμάτων. Και έννοα π.χ. τας θυσίας, τας οποίας επέστρεψεν ο Θεός να του προσφέρουν. Ο θυμός λοιπόν ήταν κάτω εις την γην, και τα ξύλα και η μά- χαιρα και ο λευκός έσθρος ή φορέα θυμω που έπρόκειτο να έρχε- ται εις τα άδεια έσθια και να κατακαίη τα θύματα προήρχετο από τον ούρανόν. Ε Διότι άνθρωποι δεν έφαρην εις τον ναόν την φωτιάν, αλλά φλόγα, ή οποία κατέβαινεν από ψηλά εξεπλήρουνε έτοι την διακονίαν της θυσίας. Και πάλιν, εάν κάποτε έπρεπε να πληροπορηθούσιν κάτω διά μέσου των Χερουβεήμ ηύρχετο κάποια φωνή από το βαστήριον και προέλεγε τα μέλλοντα. Επίσης κά- ποια λάμψις, την οποίαν αποκαλούσαν θήλειον, εξήρχετο από τους λίθους, που έφαρην εις το στήθος ο άρχιερεύς, προέλεγε τα μέ- λλοντα. Εξ άλλου, όταν κάποιος έπρεπε να χρισθή, ή χρίσις του Πνεύματος κατέβαινεν εις αυτόν και το λάδι άνοσηδούσε.¹⁴ Α Και προφήται διακονούσαν εις αυτά τα πράγματα και πολλὰς φο- ρὰς νεφέλη και κομπές κατακάλυψαν τα άδυστα, διά να μη άγαι- σχυντούσιν οι Ιουδαίοι και αποβίδουν την καταστροφήν των εις άν- θρώπους, δεν επέστρεψεν να πέση μόνον η πόλις και να έρημοθή ο ναός, αλλά και τα πράγματα έσθια, που είχαν την προέλευσιν των από τον ούρανόν, εγγραθή το πύρ, ή φωνή, ή λάμψις των πε-

12. Βαστήριον έκαλετο το σκέπασμα της Κιβωτού της άσθετικής, ή οποία ήτο κοσμημένη εις τα Άγια των Άγιων (Βλ. Λευιτικόν, 8, 14).
13. Είς την ανώγειαν του κειμένου διασημνίζονται διά του Χροο- στόμου ελα τα μυστηριώδη αυτά πράγματα.

πραθίων και ελα τα άλλα περίμοια τα έβγαλαν από το μέσον. (Όταν λοιπόν ο Ιουδαϊκός λαός λόγω της ανθρώπινης έπολιμήτρου, άνθρωποι μάς προκάλεσαν αισχροφά, να λέγης εις αυτόν ότι, εν ο Θεός δεν το είχαν επιτρέψει, B οι άνθρωποι δεν θα είχαν πολε- μήσει εναντίον σου. Και άς υποθέσωμεν λοιπόν ότι το τελεος το κα- τακρήμυσαν άνθρωποι; μήπως άνθρωπος έμπίδεται να κατεβή από τον ούρανόν το πύρ; Μήπως άνθρωπος επέβηλα σικατήν εις την φω- νήν, που ακητέ ήκούετο να βγαίη από το βαστήριον; Μήπως άν- θρωπος κατήγγησε την λάμψιν των λίθων, το ιερατικόν χρίσμα και ελα τα άλλα; Δεν είναι ο Θεός αυτός, που τα άνέστειλε αυτά; Τοῦτο είναι εις ελους φανερόν. Διατί λοιπόν τα άνέστειλε; Δεν είναι διαφορερον ότι έκαμαν αυτό επειδή σας ήμισθη και σας έρ- κατέλειψε τελείως; Όχι. λέγει, δι' αυτό, άλλ' επειδή έδιν έχαμαν την μητρόπολιν μας, διά τούτο δεν κατέχραμεν και αυτά. Διατί θ- μως δεν έχρα την μητρόπολιν σας; Όχι διότι σας εργατέλειψεν ο Θεός; Άλλά διά να δουλώσωμεν καλύτερα τα άνειδή στήματά των. C ήμπερ άς αποβέβωμεν και το ζήτημα αυτό με επιχειρήματα από της Γραφίς, ότι δηλαδή ή κατακαρή και ή καταρείσις του ναού δεν είναι ή αιτία της καταστροφίης του προσημικού χρισματο- ς, αλλά ή όργη του Θεού και το γεγονός ότι περισσότερον έβάρ- ρωσαν αυτόν τον με την μάχιν των κατά του Χριστού, παρά τότε όταν έπροσκύνησαν τον ναόν. Όταν λοιπόν ο Μωυσής έπρο- φητεύου, δεν όηρχεν ούτε ναός, ούτε ναός. Και όμως έφη αυτοί έξούσαν με άσέβειαν μεγάλην, και το προσημικόν χρίσμα δεν τους εργατέλειψε και ο ίδιος ο μεγάλος αυτός και γενναίος άν- θρας και κοντέ εις αυτόν και άλλοι έδωρηθησαν προφήται άνειδι- χήσαν τότε. Και όχι μόνον τότε και μετά όταν ο ναός έδόθηκε και ελη ή άλλη λατρεία, αλλά και έπειτα, όταν ο ναός αυτός έ- πήκη D και ελοι έσώθησαν εις την Βαβυλώνα αιχμαλωτιστοί, πά- λι ο Ιεζεκιήλ και ο Δανιήλ, χωρίς να βλέπωσιν τα άγια των ά- γίων, χωρίς να παραστέκωνται εις τον θυμόν, άλλ' εύρησκόμενοι εις την καρδίαν βαρβαρικής χώρας, άνήμωσι εις ανθρώπους που ήταν παράνομοι και ακάθαρτοι, άνεπνίοντο από το πνεύμα και έ- προφήτευαν τα μέλλοντα, και μάλιστα προείπαν πράγματα περσι- σότερα και πιο παράδοξα από όσα είχαν προφητεύσει οι προηγού- μενοι των, και τα πρόσωπον του Θεού είδαν, όσων ήταν δυνατών εις αυτούς να ίδουν. Πέρ μου, λοιπόν, διατί τώρα δεν έχρα προ- ήτης; Δεν είναι διαφορερον ότι ο Θεός σας αποστράφηκε; Διατί λοιπόν σας αποστράφηκε; Επίσης και τούτο είναι διαφορερον, λέ-

γινώσκω ότι ἐπαρνησάμην καὶ ἐσταυρώσατε τὸν Χριστόν. Ἀπὸ τοῦ
τοῦτο, λέγει, γίνεται φανερόν· Ἐξ ἑαυτοῦ προσηγορία
πράξτε τὸ κακούργημα αὐτοῦ, καταρθώσατε τὸ κῆρυξ αὐτοῦ, τὰ
ὄντα καὶ φανέσθε ἐν τῇ στυγερῇ ζήτησιν κοσμίαι, ἐν τοῖς
ὄφρασι μεγάλαιαν τιμωρίαν καὶ τίποις ἀπὸ τῶν κακῶν
ἐπιτελεῖσθαι δὲν ἀπολαμβάνετε.

5. Ἀλλὰ διὰ τὴν μάθησιν τῶν παρόντων κακῶν
καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ προσηγορίας, οἱ ὅποιοι μὴ σφρίσκειν καὶ
ἀπεριφράστα τὴν ἐκφράσειν, ἀποκρίσασθε τὴν λέγει ὁ προφήτης Ἡ-
σαίας καὶ πῶς προσηγορίας τὴν καθολικὴν εὐαγγελίαν, 456 Ἄ ἡ
ὅποια θὰ προέβη ἀπὸ τῆν ἀρετῆν τοῦ Χριστοῦ καὶ πῶς τὴν δικη-
σας ἀγαπήσαν. Λέγει ὁ Ἡσαίας· ἐντὶ μάλιστα αὐτοῦ ἡμεῖς ἰδύ-
μεν (Ἡσ. 53, 6), καὶ προέβη μὲν αὐτὴ τὴν σωτηρίαν, ποὶ θὰ
προέβη δι' ἑαυτοῦ ἀπὸ τὸν στυγρόν. Ἐπειτα διὰ τὴν ἐπιείκειαν εἰς
καὶ κατὰ τὴν ἰσχυρίαν ἡμεῖς, ἐπρόβησθε· ἐπίστασθε ὅτι πρό-
βησθε ἐπιείκειαν, ἀνθρώπος ἐν τῇ ἰσχυρίαν αὐτοῦ ἐπιείκειαν (Ἡσ.
53, 6). Καὶ εἰς τὴν συνίκεται, ἔπειτα ἡμεῖς διὰ τὸν ἄριστον τῆς
σωτηρίας, πῶς ἐπὶ λέγει· Ὅτι πρόβησθε ἐπὶ σωτηρίαν ἡμεῖς
καὶ ὅτι ἀμύνει ἑαυτοῦ τὸν κείροντος αὐτοῦ ἄριστος, ὅπως οὐκ ἄ-
νοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ· ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤ-
θησθε (Αἰθερ. 7, 8). Καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἴσχυον ἐν αὐτῇ ἰ-
σχυρίαν ἐπιείκειαν; Ἐξ τῆν παρόντων δικαιοσύνην τοῦ Παύλου. Ἐ
Διότι, ἐντὶ τῶν κατηγόρων εἶπεν κατὰ τοῦ Χριστοῦ, αὐτοῦ, λέ-
γει, ἐν ἑαυτοῦ εἰς αὐτοῦ καμῖαν ἀπειρίαν. Ἐκαὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τὸν ὁ ἡγεμὼν ἀκούσας τί σοὶ σοὶ καταμαρτυροῦσιν; Καὶ οὐδὲν
ἀπεκρίνατο, ἀλλὰ ἔστανε καὶ ἐκωκυτοῖς (Ματθ. 27, 13). Καὶ ὁ
προφήτης ἐπιείκειαν ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ τοῦτο ἴσχυον· εἰς πρόβησθε
ἐπὶ σωτηρίαν ἡμεῖς καὶ ὅτι ἀμύνει ἑαυτοῦ τὸν κείροντος αὐτοῦ ἄ-
ριστος (Ἡσ. 53, 6). Ἐπειτα διὰ τὴν μάθησιν τῶν δικαιοσύνην τοῦ ἑαυ-
τοῦ ἡμεῖς, λέγει· ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤ-
θησθε. Κανέτι τότε δὲν ἀπαρτίσασθε ἐν αὐτοῦ σφρίσκειν μὲ τὴν
λογικὴν τοῦ δικαίου, ἀλλ' ἔλοι ἐδέχθησαν εἰς ἑαυτοῦ τὸν φευδο-
μαρτυρίας. Καὶ ἡ αἰτία διὰ τὴν πορείαν αὐτῆν τὸν πραγμάτων, εἴ-
ποι δι· ὁ Χριστὸς δὲν ἠθέλησε νὰ ἀναταξῆθ. Διότι, ἐν ἡμέρα,
ἦσαν εὐκόλοισι νὰ δοῦσθε καὶ νὰ σείση τὰ πάντα. Ἐ Διότι, ἐάν,
ἐντὶ ἦσαν ἐπίστασθε εἰς τὸν στυγρόν, ἀδερμιτισίας τὰς πέτρας καὶ ἔβω-
θησαν εἰς τὸ σκοτάδι· τὴν οὐκωμένην καὶ ἀπέκρυψε τὰς ἡμετέρας
ἀκτίνας καὶ μετέβαλε τὴν ἡμέραν εἰς νύκτα καὶ ἔλην τὴν γῆν,
ἦσαν δυνατὸς νὰ κόμῃ τοῦτο καὶ ἐνὸς τὸν δικαιοσύνην. Ἀλλὰ
δὲν ἠθέλησε, ἐπιεικῶς ἐπὶ πράξασθε καὶ ἐπιεικῶς. Διὰ τὸν

τοῦ λέγει· ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤθησθε. Ἐπειτα
διὰ τὴν μάθησιν εἶναι ἕνας καὶ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πολλοῦ ἀν-
θρώπων, ἐπρόβησθε· ἐπὶ γενεῖν αὐτοῦ εἰς διγνήσασθε· (Ἡσ.
53, 8). Διότι πῶς εἶναι αὐτοῦ διὰ τὸν ὅποιον λέγει ἐπὶ αἵματι
ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ· (Ἡσ. 53, 8). Διὰ τὸν καὶ ὁ Παῦ-
λος λέγει· ἐν τῇ ζωῇ ἡμεῶν κείρονται οὐκ ἐν Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ.
Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ, ἡ ζωὴ ἡμεῶν, τότε καὶ ἡμεῖς φανερω-
θήσομε οὐκ αὐτῷ ἐν δόξῃ D (Κολοσ. 3, 3' 4). Ἀλλ' αὐτὸ εἶπα
πρόβησθε καὶ εἶπα καὶ νὰ δείξω, ἐπὶ ἐπιείκειαν εἰς αἰτίας τοῦ Χριστοῦ
ὅποιον νὰ τῶν κακῶν. Εἶναι ὅρα λοιπὸν νὰ φέρω τῶν τῶν
Ἡσαίας νὰ σείση τὸ αἶμα. Πῶς λοιπὸν τὸ λέγει αὐτοῦ; Ἀπὸ ἡμεῖς
διὰ τὸ δικαιοσύνην, διὰ τὸν φόνον, διὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυ-
ρίου καὶ ἀπὸ εἶπα τὸ αἵματι ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἐπρόβη-
σε καὶ εἶπα· καὶ εἶπα τὸν πονηρὸς ἐντὶ τῆς κατὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ
πλουτοῦ ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ (Ἡσ. 53, 9). Καὶ δὲν εἶπεν
ἐπιείκειαν Ἰουδαίους, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν πονηρῶν. Διότι εἰ πονηροῦσαν
θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἀπέβη ἀπὸ ἐπαινοῦ, οἱ ὅποιοι ὅσταν ἀπὸ τῶ-
νος εὐεργεσίας ἐπαρτίσασθε τὸν εὐεργετήν;

Ἐάν αὐτὸ δὲν εἶπα ἐπιείκειαν καὶ ὅσταν τῶν δὲν ἐπρό-
βησθε εἰς ἀνίκεται καὶ δὲν εἶπα ἀπορησάσθε ἀπὸ εἰς τὰ πατρὸς
ἀγαθῶν, ἐάν ἡ κρίσις αὐτοῦ δὲν εἶπα πῶς καὶ δὲν εἶπα γίνε
ἐπιείκειαν ὁ γὰρ, Ἐ καὶ ἡ κατὰ τῶν αὐτοῦ δὲν εἶπα ἑαυτοῦ, καὶ ἄλλῃ
τραυματίαν, ἐπὶ θὰ εἶπα εἶπεν νὰ μὴ φανερωθῆ Ἰουδαία. Ἐάν
εἶπα τὰ πράγματα ἑαυτοῦ καὶ ἡ προφητεία ἐκλήρωσθε, διότι
ἀνὴρ καὶ μὴτατα ἀνασφίγγεται; Πῶς ὄρασθε οὐκ αὐτὸν τῶν
αὐτοῦ, πῶς εἰ· πῶς ὄρασθε αὐτοῦ; Πῶς εἶναι ὁ ἀγαθός; Πῶς
ἡ σολή; Πῶς τὸ μαγικὸν ἐπιστήθον τοῦ καὶ ἡ λήμψης; Μὴ μὴ
ἀνασφίγγε τὸν τῶν τῶν πατρὸς, πῶς εἶναι μετατρέψασθε καὶ
ἐμπορὰ καὶ γὰρ ἀπὸ καὶ ἀδίκων. Πῶς μου, πῶς εἶναι ἑ-
ρεῖς, χωρὶς νὰ ἐπάργῃ ἑαυτοῦ τὸ παλαιὸν χόσμα καὶ εἰς ἡ ἀλλῃ
ἑρεῖς; Πῶς εἶναι ἑρεῖς, πῶς μου, χωρὶς νὰ ἐπάργῃ ἑαυτοῦ,
457 Ἄ θυμὸς καὶ λατρεία; Θέλω νὰ σοὶ εἶπα διὰ τὸν νόμον
τῆς ἑρεῖς, πῶς τὰ παλαιὰ ἐκείνη χρόνια ἐγίνοντο οἱ ἑρεῖς,
διὰ τὴν μάθησιν εἰς αὐτοῦ, πῶς εἶναι τῶν καὶ λέγονται εἰς ὅς πα-
τριάρχαι, δὲν εἶναι ἑρεῖς, ἀλλ' ἑρεῖς, πῶς ὄρασθε οὐκ αὐτοῦ καὶ πα-
τρίων οὐκ ἠποδοῦν εἰς τὴν σωτηρίαν, ἡ διὰ τὴν εἶπα τὴν ἀλή-
θειαν, ὅταν τὴν ὄρασθε τῶν ἠποδοῦν δὲν ἠμποροῦν νὰ δια-
τρήσθον. Τῶν πῶς εἶπα ἀπομαρτυρήσθε εἰς μόνον ἀπὸ τῆν ἀλή-
θειαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ὄρασθε τῆν εἶπα. Θυμῶν λοιπὸν,
πῶς ὁ Ἄαρὼν ἐγίνε τότε ἑρεῖς, πῶς εἶπα ἐπρόβησθε ὁ Μωϋ-

σης εἰς τὸ γεγονός αὐτό, πόσα θύματα ἔθυσται, πῶς τὸν ἐκαθάρισε, πῶς ἔχρησε τὸν λοβὸν τοῦ αὐτοῦ, τὸ δεξιὸν χεῖρ καὶ τὸ ἐξῆλ παύει. Β' Ἐπειτα, πῶς τὸν ἐστήριξε εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀστέων καὶ τὴν διέταξε νὰ μείνῃ μέσα ἐπὶ ἑξαμήνας ἡμέρας. Ἄξιον ὅμως καλύτερα νὰ ἀκούσῃμεν τὰ εἰς τὰ λόγια τῆς διηγήσεως.

«Ἄδελφ', λέγει, ἡ χεὶρ Ἀαρὼν καὶ ἡ χεὶρ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωυσὴν λέγων· Λάβε Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χριστέως, καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ κρῖν καὶ ἐκκαθίρισον τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ εἶπε Μωυσὴς πᾶσι τῇ συναγωγῇ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο Κύριος. Καὶ ἐπειθὲ προσήγαγον αὐτοὺς (πρῶτον θύματα νὰ θυσιάζουσι), ἔλουσαν αὐτοὺς ὄδον, ἐνέδουσαν τὸν χιτῶνα, ἔζωσαν τὴν ζώνην, ἐνέδουσαν τὸν ἐπιδέσμετον, ἐπέθηκε τὴν ἐπιμάζαν, C ἔκωσαν αὐτὸν καὶ ἀνεβομαρξέν, ἐπέθηκε τὸ λογιεὸν καὶ ἐπὶ τὸ λογιεὸν τὴν δόλωσαν καὶ τὴν ἀλόθωσαν καὶ τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς μίτρας τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν· εἶτα λαβὼν ἀπὸ τοῦ ἔλαιου, ἐπέτρηνεν ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἤγγισεν αὐτὸ καὶ τὸ σκεῦος καὶ τὸν λαυτήρα καὶ τὴν θάραν καὶ ἤγγισεν αὐτὰ καὶ ἐπέτρηνεν ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὁμοίως ἐπέτρηνεν καὶ προσήγαγε τὸν μόσχον. Καὶ ἐπειθὲ ἔθυσεν, ἐπιθέτους Ἀαρὼν τὰς χεῖρας, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ αἵματος λαβὼν, ἔθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου D καὶ ἐκαθάρισε τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸ αἷμα ἐπέτρηνεν ἐπὶ τὴν θάραν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἤγγισεν αὐτὸ τοῦ ἐξῆλᾶσθαι ἐπ' αὐτοῦ. Εἶτα ἐπειθὲ, πῶς ἐξ αὐτοῦ κατέκασκε, τὰ μὲν ἐνδοῦ, τὰ δὲ ἔξω ἤγαγε πάλιν κρῖν καὶ αὐτὸν ἀποκαθάρισε καὶ προσήγαγε πάλιν κρῖν ἔσωρον τὸν τῆς τελειώσεως καὶ πάλιν ἐπέτρηνεν Ἀαρὼν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὰς χεῖρας, ἔσκαψε. Καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ λαβὼν ἐπέτρηνεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ αὐτοῦ Ἀαρὼν τοῦ δεξιῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὁμοίως ἐπέτρηνεν. F Ἐξῆς πῶς τῆς θυσίας λαβὼν, ἐπέτρηνεν ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ καὶ ὅτι προσήγαγε. Καὶ λαβὼν αἷμα πάλιν, καὶ ἐκ τοῦ ἔλαιου, ἔτρηνεν ἐπὶ Ἀαρὼν καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. Καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέτρηνεν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς καὶ ἐπὶ τὴν θύραν αὐτοῦ. Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξῆλᾶσθε, λέγει, ἐπειθὲ ἡμέρας ὡς ἡ ἡμέρα πληρωθῆ, ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν. 688 A Ἐπειθὲ γὰρ ἡμέρας τελειώσαι τὰς χεῖρας ὑμῶν, ὡς ἐξῆλᾶσθε

περὶ ὑμῶν» (Λευκ. 7, 35' 8, 1-24). Ὅταν λοιπὸν λέγῃ εἰς μὲν ἅλα αὐτὰ ὃ Ἀαρὼν ἐκαθάρίσθη, ἐκαθαρίσθη, ἀγαθόθη, ἐξῆλῃσε τὸν Θεόν, πῶς ἀπὸ ἅλα αὐτὰ δὲν γίνονται σήμερον. Ὅταν θυσία, οὕτω ἀποκαθάρσῃ, οὕτω φαντασθῆς μὲν αἷμα, ὅσα χεῖρας μὲν λαβὼν, οὕτω σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἀπέτρηνεν, ὅσα κἀκεῖνα μέσα ἐπὶ ἑξαμήνας ἡμέρας, εἶναι διαφανέρον ἐπὶ ὁ πυρὸς ἱερῶς τῶν αἵων καὶ ἀτελής καὶ ἀκαθάρτος καὶ ἄκαρος καὶ ἐθελῆς καὶ τὸν Θεὸν ἐξοργίζῃ. Ἐάν αὐτὸς δὲν ἦσαν δυνατόν νὰ γίνῃ ἱερὸς καὶ ἄλλον τρόπον παρὰ μόνον εἰς μέσου ἑλῶν αὐτῶν, εἶναι φανερόν, ὅταν αὐτὰ δὲν γίνονται, νὰ μὴ ὑπάρτῃαι ἱερωσύνη εἰς αὐτοὺς. Βλέπειν εἰς εἶχα δίκαιον ὅταν εἶπα εἰς αὐτοὺς ἔχουσι πολλὸ μακαροῦ εἶχι μόνον ἀπὸ τῆν ἀλήθειαν B ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ πρόσημα τοῦ πράγματος.

6. Εἶναι ὅμως δυνατόν νὰ μάθομεν πόσον σμικρὸν ἦσαν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης εἶχι μόνον ἐπ' αὐτὰ ποῦ εἴπαμεν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλων ἀφορμῶν. Ὅταν λοιπὸν μερικοὶ ἄνθρωποι, μαρτοὶ καὶ ἐπάρατοι, ἐπανεστῆσαν ἐναντίον τοῦ Ἀαρὼν, καὶ ἐπαχείρησαν νὰ τὸν καταθέσουσι ἀπὸ τὸ ἀξίωμα καὶ νὰ ἀμφισβητήσουσι τὴν ἀξίαν του, ὁ πρῶτος Μωυσὴς, ἐπειθὲ ἤθελε νὰ τοὺς πείσῃ μὲν τὰ ἴδια τὰ πράγματα, εἰς διηλαθῆ τὸν ἀνύψουσι εἰς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ, εἶχι διότι ἦσαν ἀδελφὸς καὶ συγγενὴς καὶ φίλος, C ἀλλ' ἐπειθὲ ἔδουκεν ἐπιστολὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐνεπιστάθη τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, διέταξε λοιπὸν κἀκεῖνα φυλὴ νὰ προσομίσησεν ῥάβδον. Τὸ εἶον διέταξε καὶ εἰς τὸν Ἀαρὼν. Ὅταν τοῦ ἔτρασαν τὰς ῥάβδους, ἀπὸ τὰς ἐπῆραν ἑλῶς, τὰς ἀπέθεσε μέσα εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ μετὰ τὴν ἀπόθεσιν διέταξε νὰ ἀναμίξουσι λοιπὸν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὅσαλα θὰ ἀναμειχθῶσι μὲν τὰς ῥάβδους αὐτὰς. Τὴν ἀπομίμησιν, ἐπὶ εἶχα αἱ ἄλλαι ῥάβδοι κατέμειναν ὅπως ἦσαν, μόνῃ ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀαρὼν ἐξῆλᾶσθη καὶ ἐθῆλας φύλλα καὶ ἔσκαψε καρπὸς, εἶχα νὰ μόνον εἶπα εἰς ὁ ἀποκρίτης τῆς φύσεως ἐκμετρονοῦσε πάλιν τὸν Ἀαρὼν μὲν τὸ νὰ χροματισθῆ τὰ φύλλα, ὡς ἀπέντησι, ἀντι ἐπιστολῶν. Διότι αὐτὸς ὁ ὁμοίος εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας εἶπα «ἐλαττησάτω ἡ γῆ βοτάνῃ γέρου» (Γεν. 1, 11), καὶ ἐπῆρασε τὴν ἐδαφίαν τῆς εἰς καρποφορίαν, ὁ ἴδιος καὶ τὸ ἕλλον ἐκείνου, ποῦ ἦσαν ἔργον καὶ ἔκαστον D καὶ χωρὶς χῶμα καὶ ῥίζαν, ἔσκαψε νὰ ἐλαττηθῆ. Καὶ ὅσην ἡ ῥάβδος ἐκείνη ἐλαττηθῆ καὶ μέρος καὶ τῆς κακίας ἐκείνου καὶ τῆς ἀποκρίσεως τοῦ Θεοῦ. Καὶ χωρὶς νὰ ἀφήσῃ φωνὴν συνεβούλευσε εἰς ἑλῶς μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῆς δυνατώτερα ἀπὸ ὅσα ὁ ἦχος τῆς ἀληθείας, νὰ μὴ ἐπαχέρουσι κατὰ παρῶσια πρᾶ-

γμματα (Γεν. 2, 11' 'Αρθ. 17). Και εχει υμῶν με τὸν τρόπον αὐτῶν ἀλλὰ καὶ κατ' ἄλλον, τὸν ἴδιον ἔχειρόντης. Ἐπειδὴ λοιπὸν πολλοὶ Ἰουδαῖοι ἐπαθροῦσαν μὲ ἐξέγερσιν νὰ λάβουν τὸ εὐαγγέλιον (διότι ἡ ἐξουσία εἶναι πράγμα ποῦ τὸ ποθεῖν καὶ τὸ διεκδικεῖν πολλοί), διέταξε πάλιν, ἀπὸ φέρων θυμωτῆρια καὶ βόλων εἰς αὐτὰ θυμῶμα, Ἐ νὰ ἀγαμέμνωσιν καὶ πάλιν τὴν χρίσιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐνφ' αὐτῇ ἐθιμάζων, ἡ γῆ ἐνοχῆ εἰς τὰ δύο καὶ κατέπειν εἰσὺς τοὺς ἀνάρχους καὶ τὸν οὐράνιον πῦρ κατέκαυσεν αὐτοὺς ποῦ ἔπαρτοσαν τὰ θυμωτῆρια ('Αρθ. 16). Καὶ διὰ τὴν μὴ μετὰ τὴν πέρασιν τοῦ χρόνου τὸ γεγονός τοῦτο παραδοθῆ εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ μείνη ἀγνωστὸς εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἡ θυμωτῆρὴ ἀπάραξις τοῦ Θεοῦ, ὁ Μωυσῆς ἐπρόσθεσεν, ἀπὸ πάρον ἐκείνη τὴν θυμωτῆρια νὰ τὰ προσδέσων γύρω ἀπὸ τὸ θυμωτῆριον, διὰ νὰ ἐπιλοῦν, ὅπως ἀκριβῶς ἡ ράβδος, ποῦ χωρὶς νὰ ἔχη φανήν ἰσχύα κραιπήν μετὰ τὴν ἐμφάνισίν της, ἔτσι καὶ αὐτὴ, ⁵⁸⁹ Ἄ πρὸς εἰσὺς τοὺς μεταγενεστέρους καὶ νὰ προσέποιον καὶ συμβουλεύσων νὰ μὴ μιμηθῶν διόλου τὴν ἀσχησίαν τῶν καλαῶν, διὰ νὰ μὴ ὀπισθοῦν τὴν ἴδιαν μὲ ἐκείνους τιμωρίαν. Ἐλπείεις πῶς ἔχειρονοῦσιν τὴν παλαιὰν ἐποχὴν οἱ Ἰερεῖς; Τώρα ὁμοῦ δια αὐτὰ εἰς τὰ χέρια τῶν Ἰουδαίων εἶναι καινήσια καὶ χλευασμοὶ καὶ ἐντροπή καὶ κατηλαία καὶ γμματα ἀπὸ ἀναρτήριους ἀδικίας. Πῶς μου, ἀκολουθεῖς λοιπὸν αὐτοῦ, ποῦ μετὰ πείραμα ἀγνώσκωνται νὰ λέγων καὶ νὰ κέμων τὸ κῆρυξ πάντοτε ἀντίθετα πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ καὶ τρέχει εἰς τὰς συνηγογίας των; Καὶ δὲν φοβεῖται μήπως ἀπὸ ὀφηλὰ πείρα περὶ αὐτοῦ καὶ κατακάθη τὸ κεφάλι σου; Δὲν γνωρίζεις ἔτι καὶ ἂν ἀκαθάρτη καὶ ἴδιος δὲν ληστῆται, ἐμφανισθῆ ὁμοῦ εἰς τὴν φωλάν των ληστῶν, τιμωρεῖται μετὰ τὴν ἴδιαν τιμωρίαν μετὰ τὴν ὅποιαν καὶ ἐκεῖνοι τιμωροῦνται; Καὶ διὰ τὴν νὰ ὁμιλῶ διὰ τὰ πράγματα τῶν ληστῶν; **Β** Ὅλοι γνωρίζετε καὶ ἀνθυμωτῆρια δάδακα, ὅταν μερκοὶ μερκοὶ καὶ ἀπαυθῶν ἐκέρμησαν τοὺς ἀνδρῶντας, ἔτι δὲν συνελήφθησαν καὶ δὲν ἐσύρθησαν εἰς τὸ δικαστήριον καὶ δὲν ἐτιμωρήθησαν μετὰ τὴν ἀσχάτην των ποινῶν μόνον ἐκείνοι, ποῦ ἀπετόλμησαν τὴν πρῆξιν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι παρευρέθησαν ἀπλῶς εἰς τὰ γεγονότα. Ἐσὺ δέ, πῶς μου, διδάσκεις νὰ τρέψη καὶ ὅπου ὁ Πατὴρ ὀφείλεται καὶ ὁ Υἱὸς ἐλαττωθῆται, ὅπου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ἴσοιπὸν δὲν γίνεται παραδεδῶν; Καὶ δὲν φοβεῖσαι καὶ δὲν φοιρῆς νὰ εἰσέρχων εἰς τοὺς καθέρον καὶ ἀκαθάρτους ἐκείνους τάπους; Πῶς μου, ποῖαν ἀπολογία ἂν ἔχης, ποῖαν συγχώρησιν, ὅταν ἐκδοῖται σπύργησιν τὸν ἐμῶν σου εἰς τὸ ἐσθρῶρον καὶ κατηκρημάσωνται; **Γ** Μὴ μοῦ εἰπῆς λοιπὸν ὅτι ἐκεῖ ἐθρῶσκονται ὁ

νόμος καὶ τὰ προφητικὰ βιβλία. Δὲν ἀρεῖ αὐτὸ διὰ τὴν ἀγίασιν τῶν τόπων. Διότι, τί ἔχει μεγαλυτέραν σημασίαν, τὸ νὰ εὐρίσκωνται βιβλία εἰς κάποιον τόπον ἢ νὰ ὁμιλῆ κανεὶς διὰ τὸ περιεχόμενον τους; Εἶναι ἐλοφάκωρον ὅτι μεγαλυτέραν ἀξίαν ἔχει τὸ νὰ λέγη κανεὶς τὸ περιεχόμενον τους καὶ νὰ τὸ ἔχη εἰς τὴν σκέψιν του. Τί λοιπὸν, πῶς μου, ἐπειδὴ ὁ διδάσκαλος ὁμιλῆσεν μετὰ λόγια τῆς Γραφῆς, ἀγίασθηκε τὸ στόμα του διὰ τοῦτο; Δὲν εἶναι θυμωτῆρὸν νὰ τὸ ἰσχυρισθῆ κανεὶς αὐτὸ, διότι ὁ διδάσκαλος, διδάσκαλος ἦταν καὶ διδάσκαλος πορεύμενος. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι; Τί λέγεις δι' αὐτοῦ; Ἐπειδὴ ἐκέρμησαν καὶ ἔλεγον ὅσοι οἱ ἀνθρώποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὀπίστου, καταγγέλλοντες τὴν ὁδὸν σωτηρίας (Πράξ. 16, 17), ὅτι τοὺς κατατάσμεν διὰ τοῦτο μεταῦ τῶν ἀποστόλων; **Δ** Καθόλου, ἀλλὰ ὅτι ἐξολοκωθῶμεν νὰ τοὺς ἀποστρεφόμεθα καὶ νὰ τοὺς κωλύμεν. Ἐάν νὰ λόγια τῆς Γραφῆς μετὰ τὸ νὰ τὰ προφέρῃ κανεὶς δὲν ἀγιάζων, ἀγιάζων τὰ βιβλία μετὰ τὸ νὰ εἶναι κάποιος τοποθετημένος; Πῶς ὅτι ἠμποροῦσε νὰ τὸ εἴπῃ κανεὶς αὐτὸ;

Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ἀγὰ μοῦ τὴν συναιτιολογήν, ἐπειδὴ ἔχει τὸν νόμον καὶ τοὺς προφήτας καὶ περισσώτερον τὴν μοῦδ τῶρα παρὰ ἂν δὲν εἶχε τίποτε ἀπὸ αὐτὰ. Διὰ τὸτο; Διότι ἀπ' ἐδῶ γίνεται μεγάλο τὸ θέλημα καὶ μεγάλη ἡ ἀπάτη διὰ τοὺς πῶ ἀρελεῖς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος ἐπολιμῶσεν περισσώτερον τὸν διδάσκαλον ἐκείνον ὅταν ὁμιλοῦσε παρὰ ὅταν ἐπιμωσῶσεν. «ἐκαπονηθεῖς γάρ, λέγει, τῷ πνεύματι εἶπαι» ἔδειξε ἀπ' αὐτῆς. Καὶ διὰ τὴν; Διότι ἐφ' ὅναξ' ὅσοι οἱ ἀνθρώποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὀπίστου εἶναι (Πράξ. 16, 18). **Ε** Διότι μετὰ τὴν σιωπὴν των δὲν ἐξοπατοῦσαν τόσον ποῦδ, ἐνφ' μετὰ τὴν ὁμιλίαν των ἀπέβλεπαν εἰς τὸ νὰ παρασπῶρον πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἀρελεῖς καὶ νὰ τοὺς πείσων νὰ προσέχων εἰς αὐτοὺς καὶ δι' ἄλλα πράγματα. Διὰ νὰ ἀνοίξων λοιπὸν θύραν εἰς τὰς ἀπάτας των καὶ διὰ νὰ δώσων μεγαλυτέρον ὄψον εἰς τὸ φεῖδες, διὰ τοῦτο ἀνέμωσαν μετὰ τὸ κακὸν καὶ μερικὰ ἀληθινὰ πράγματα, ὅπως ἀκριβῶς αὐτοί, ποῦ ἀνακαταῶνον τὰ ἐγλητῶν φάρμακα, μετὰ τὸ νὰ ἐλαττων γύρω-γύρω τὸ στόμον τοῦ πατρίου μετὰ μέλα. ⁵⁹⁰ Ἄ κέμωνον πρόσφορον τὴν δάδην. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος μέλιστα μετὰ πολλὴν κόπον ἠγωνίζετο καὶ ἰδιόμωτο γὰ τοὺς ἀποστομῶται, ἐπειδὴ δὲν ἔρατῶν ἀνθρώπους μετὰ τὴν ἄξιαν ποῦ ἠρῶσαν εἰς αὐτοὺς. Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ μοῦδ τοὺς Ἰουδαίους, διότι ἔχων νόμον καὶ δόξαζων τὸν νόμον καὶ ἔτσι προσπαθῶν νὰ δαλεῖσων τοὺς πῶ ἀρελεῖς. Δὲν ὅτι ἦταν μεγάλο τὸ ἐγώμωμα δι' αὐτοὺς, ἔτιν ἀπεθεῖσκων εἰς τὸν Χριστὸν μὴ πιστευόντες εἰς τοὺς προφήτας. Τώρα ὁμοῦ ἔχων ἀποστρεφθῆ ἀπὸ κῆρυξ

χάρησαν με τὸ νὰ λέγουν μὲν εἰς πιστεύουσι εἰς ἐκεῖνους, ἐνθ' καθυ-
 θρίζουν αὐτῶν διὰ τὸν ὅποιον ἐκείνη ἀπορρήφουσαν.

7. Β Τέλος δὲ, ἐάν νομίζῃς ὅτι ὁ τόπος εἶναι ἄγιος, δίδου
 ἐκεῖ κείνηται ὁ νόμος καὶ τὰ θελήματα τῶν προφητῶν, καθὼς εἶναι
 πλέον νὰ πιστεύῃς ὅτι καὶ τὰ εἰδῶλια καὶ οἱ ναοὶ τῶν εἰδῶλιων εἴ-
 ναι ἄγιοι. Ὅταν κάποτε ἐξέσπασε πόλεμος κατὰ τῶν Ἰουδαίων
 καὶ ἐνέκρουσαν οἱ Ἀζύριοι ἐπήρσαν καὶ τὴν κιβωτὴν τους, τὴν ὅποιαν
 ἔφεραν καὶ τὴν ἐναπέθηκαν εἰς τὸ ἱερὸν τους. Ἀπὸ αὐτῶ λοιπὸν
 ἔπειτα ὅτι ἐγένετο ἅγιος ὁ ναὸς, ἵνα ἐπεδῆ ἐκεῖ εὐρίσκωτο ἡ κιβωτός;
 Καθόλου παρμέναι καὶ δέδηλος καὶ ἀκράβητος. Καὶ τοῦτο μὲ ἐρ-
 γὰ ἀπαδεικνύετο ἁμῶς. Διὰ τὸ μᾶλλον οἱ ἐχθροὶ ὅτι ἡ ἴστα προ-
 ῆλθεν ἔχει ἕξ αἰτίας τῆς ἀδυναμίας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ λόγῳ τῆς πα-
 ρανομίας τῶν λατρευτῶν του. Καὶ ἡ Κιβωτὸς ἀπὸ ἐπάρθης οὐκ
 ἔλαβον C ἐναντίον τὴν δόξαν τῆς εἰς ἐξήντη χρόαν με τὸ νὰ
 ριφῇ δύο φορές κάτω τὸ εἰδῶλιον καὶ νὰ τὸ θρομακίσῃ. Τίσον
 ἀπέχον ἀπὸ τὸ νὰ ἀγιάσῃ τὸν τόπον με τὴν παρουσίαν τῆς ἡ Κι-
 βωτῆς, ὡστε καὶ τὸν ἐπιλαροῦσι. Ἄλλωστε ποῖα Κιβωτὸς ὑπάρχει
 τώρα εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅπου ἐν ὀφείτῃται; Ἰαστήριον, χρίσμα,
 πλάκες θεοθήκης, ἅγια ἄγιοι, καταπέτασμα, ἀρχιερεῖς, θυρίασμα,
 ἀλοκαύτωμα, θυσία καὶ διὰ τὰ ἄλλα ποὺ ἐκείνησαν τὴν Κιβωτὴν
 καλλωτέρον; Καὶ κατὰ τὴν γνώμην μου, ἡ Κιβωτὸς αὐτὴ ἔχει μᾶ-
 λον ἐν φαίνεται νὰ εἶναι εἰς καλύτεραν κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς
 πολὺ χειρότερον ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν κιβωτῶν, ποὺ πωλοῦνται εἰς
 τὴν αγοράν. Διότι αὐτὰ μὲν ἐν ἡμετέροις εἰς τίποτε νὰ εὐδάρων
 τοὺς βιασάτας, ἐκεῖνη ὅμως καθὼς ἡμέραν ἱμνωῖται αὐτοὺς ποὺ τὴν
 πλησιάζουν. Ἄδελφοί, μὴ καὶ αὐτὰ γίνεσθαι τὰς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ
 καρδίᾳ νηπιάζετε. (Α' Κορ. 14, 20). D Καὶ καθόσον ἀφορᾷ εἰς
 αὐτοὺς, ποὺ τοὺς φοβίζουσι αὐτὰ, ἀφορᾷ τοὺς ἀπαλλάττει ἀπὸ τῆς
 ἀδικαιολόγητον αὐτῶν ἀγωνίαν, διδάσκει τοὺς τί πρέπει νὰ φο-
 βῶνται. Νὰ μὴ φοβῶνται τὴν κιβωτὴν αὐτῆν, ἀλλὰ τὴν σφοδρὴν
 τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ με τῆς ἐκεῖ προσελπίσῃς; σὰς, με τὴν ἰουδαϊκοῦ
 σον συνέλθῃσαν καὶ τὴν δοκίμον παρατήρησαν τῶν καιρῶν ἐστίναν
 γὰρ, λέγει ἐν νόμῳ δικαιώσασθε, τῆς χάριτος ἐξέσπασε. (Παύ. 5,
 4). Αὐτὸ πρέπει νὰ φοβῆσθε, διὰ τὸ μὴ ἀκούσεται κατὰ τὴν ἡμέ-
 ραν ἐκείνην ἀπὸ τῶν μέλλοντα νὰ εὐα κρινῆν ὑπάρχετε, οὐκ εἶδα
 ἡμῶς. (Λουκ. 15, 27). E διότι συναστραφάρχηται ἐκεῖνους, ποὺ
 μὲ ἐσταύρωσαν, καὶ μετὰ τὸ νὰ μὲ ἀντιμάχασθε, ἐπαναφάρχηται καὶ
 πάλιν τὰς ἑσπείρας, τὰς ὁποίας ἐγὼ κατέλυσα, καὶ προσεβήκατε εἰς
 τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων, ποὺ παρενόησαν εἰς ἐμὲ. Καὶ ἐγὼ
 μὲν κατέστρεψα τὸν ναὸν καὶ μετέβαλα εἰς εἴρησιν τὸ σάβασμα

αὐτὸ, ποὺ ἐβόλασε τόσα μυστηριώδη πράγματα, ἐπεὶ δὲ σέβασθε
 οὐκ ἔσονται, ποὺ ἐν εἶναι καλύτερα ἀπὸ τὰ κατηγμένα καὶ τὰ κατα-
 φηγία τῶν ἱερῶν. Ἐάν λοιπὸν τότε, ἐταν ὑπῆρχον τὰ χειροτέφη,
 εἶσι A ἡ κιβωτὸς καὶ ἦταν πλουσία ἀκμῆν ἡ χάρις τοῦ Πνεύμα-
 τος, εἴλεγε, ἄλλοτε μὲν, ὅτι «ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον ἱερῶν»
 (Ματθ. 21, 13), ἄλλοτε δὲ «οὐκ ἔμαρτο» (Ἰω. 2, 28), λόγῳ
 τῶν ἀδικιῶν τους καὶ τοῦ μωλομοῦ ἀπὸ τοὺς φόνους, τώρα, ὅποτε
 ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος τοὺς ἐγκατέλειπε καὶ ἔχουν καταστροφή
 διὰ ἐκεῖνα τὰ σάβασμα πράγματα, καὶ παρὰ ταῦτα αὐτοὶ ἀντιμά-
 χονται τὸν Θεόν, μετὰ τὸ νὰ ἐπιτελοῦν τὴν παράνομον αὐτῆν λα-
 τρείαν, πῶς θὰ ἡμποροῦσε κανεὶς νὰ ἀποκαλέσῃ τὰς συναγωγὰς
 των, ὡστε νὰ τὰς χαρακτηρίσῃ ἐπάξια; Διότι ἐάν τότε ἦταν «σπή-
 λαιον ἱερῶν», ἐταν ἀκμῆν ἀνθρώπων διὰ οἱ θεομοὶ τῆς πολιτείας
 των, τώρα ὅπως καὶ ἐν τὴν ἀποκαλέσῃ εἰτε κορνεῖον, εἰτε τόπον
 ἀδικίας, εἰτε κατωτέρων δαυμόνων, εἰτε φροῦρον διαβόλου, εἰτε
 ἄθεον ψυχῶν, εἰτε κτηνῶν καὶ θάραθρον καθὼς καταστροφῆς καὶ
 ὅπως ἄλλως ἐν τὴν ἐνομήσῃ, θὰ εἶναι κατώτερον ἀπὸ αὐτὸ ποὺ
 τῆς εἴξεται.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐγὼς τὸν ναὸν, τότε νὰ μὴ πηγαίνῃς εἰς τὴν
 συναγωγὴν, ἀλλὰ γίνε ὁ ἴσος ναὸς. B Ὁ Θεὸς κατέστρεψεν ἕνα
 ναὸν, ἐκεῖνον τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἀνήγαγε μέρους, παραστήσα-
 ρον σημεῖον ἀπὸ ἐκεῖνον «ἡμεῖς γὰρ, λέγει, ναὸς Θεοῦ ἐστε ἰων-
 τας» (Β' Κορ. 6, 16). Νὰ εὐφραίνῃς τὴν οἰκίαν αὐτῆν, νὰ ἀπο-
 μακρύνῃς καθὼς ποτηρὸν λογισμῶν διὰ νὰ γίνῃς ἴσιον μὲλος τοῦ
 Χριστοῦ, διὰ νὰ γίνῃς ναὸς τοῦ Πνεύματος καὶ διὰ νὰ χαίρῃς καὶ
 ἄλλως τίποτε. Καὶ ὅπως ἐταν ἐκείνη πτωχὸς ἐν θὰ ἠθέληται
 νὰ τοὺς προσεβήκατε με ἀδιαφορίαν, ἔτσι νὰ μὴ παραβλέπῃς καὶ
 αὐτὸν ποὺ τρέχει εἰς τὴν συναγωγὴν, ἀλλὰ ἀπὸ με τὸν λόγον, οὐκ
 με χαλιναί, τὸν δαμάσῃς, ἐπαναφάρχη τον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, C
 Ἡ ἔλεημοσύνη αὐτῆ εἶναι μεγαλύτερα ἀπὸ ἐκεῖνην καὶ τὸ κέρδος
 μεγαλύτερον ἀπὸ ἀναρίθμητα τάλαντα. Καὶ διὰ τὸ νὰ λέγω ἀναρί-
 θμητα τάλαντα; Καὶ ἀπὸ διὸν τὸν κόσμον, ποὺ φαίνεται, εἶναι
 μεγαλύτερον τὸ κέρδος τοῦτο, διότι ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἀκριβώτερος
 ἀπὸ εὐλόγητον τὸν κόσμον, διότι καὶ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, καὶ ἡ
 θάλασσα εἶναι δι' αὐτόν, ἐπίσης καὶ ὁ ἥλιος καὶ τὰ ἀστέρια.
 Σκέψου λοιπὸν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου ποὺ οὐκ εἶσαι καὶ μὴ παρα-
 μέλησῃς τὴν φροντίδα σου δι' αὐτόν. Διότι καὶ ἐν κανεὶς φοβέσῃ
 ἀμέτρητα χρήματα, τὸ ἔργον ποὺ κἀμινε ἐν εἶναι ἀνάλογον μετὰ
 τὸ ἔργον ἐκεῖνου, ποὺ οὐκ εἶσαι ψυχῆν καὶ τὴν ἐβγαίει μακρὰ ἀπὸ
 τὴν πλάνην καὶ τὴν χειραγωγεί πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Αὐτὸς ὁ ὅποιος

προσφέρει κάτι εις τὸν πτωχόν, ελευθερώνει ἀπὸ τῆν πείναν, αὐτὸς ὅμως ὁ ὅποιος διορθώνει τὸν πάσχοντα ἀπὸ τῆν Ιουδαϊκῆν ἀρρώσταν, Ὁ καταστρέφει τὴν δόξαιαν. Ἐκείνος ἐπρόσφερε ἀνακούρσιν εἰς τὴν πτωχείαν, αὐτὸς παρανομίαν κατέπαυεν. Ἐστὶνος ἀπέπληξε τὸ αἷμα ἀπὸ τῆν δόξην, αὐτὸς καὶ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆν γένηται ἀρπάζει. Σὺς ἔδειξα τὸν ἠθωαρόν, μὴ χάσετε τὸ κέρδος. Δὲν εἶναι δυνατὸν εἶδὼ νὰ παραρῶσθε καὶ νὰ ἐπικαλήσθε λόγους πτωχείας. Ἐδὼ ἡ ἐπαγγελία εἶναι εἰς λόγους καὶ τὸ εἶδον εἰς ἐπιλλας. Μὴ λοιπὸν διατάσσωμεν νὰ ἀναλλάξωμεν τὸ ἔργον ἀλλὰ μὲ πάλλιν ἐπιμέλειαν καὶ προθυμίαν εἰς θηρεύσωμεν τοὺς ἀδελφούς μας. Καὶ ἀφοῦ χωρὶς νὰ τὸ θέλωμεν τοὺς σῶσωμεν εἰς τὰ σπία των, εἰς παραβάσωμεν γένηται καὶ εἰς συμφέρωμεν μαζί τους τὴν μερα, ὅστε ἀφοῦ κάτω ἀπὸ τὰ δέλωματά μας καταλύσωμεν τὴν νηστειαν των καὶ προσφέρωμεν εἰς ἡμᾶς ἰκανοποιητικὴν πληροορίαν καὶ πίσυν διὰ τὴν καλὴν διόρθωσιν των, Ε εἰς γένουε ἔστα καὶ διὰ τοὺς ἑαυτούς των καὶ δι' ἡμᾶς πρόβουε τὸν αἰώνιον ἀγαθόν, μὲ τὴν χάριν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου δόξα εἰς τὸν Πατέρα καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τὸν αἰῶνων. Γένοετο!

ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

662 A 1. Ἄραγε εἰσθενοθήκατε κέρου ἀπὸ τὸν ἀγῶνα μας ἐναντίον τὸν Ἰουδαίων ἢ μήπως θέλετε καὶ σήμερα νὰ ἀσχοληθῶμεν πάλιν μὲ τὴν ἴδιαν ὑπόθεσιν; Διότι ἐν καὶ εἶναι πολλὰ αὐτὰ, ποὺ ἔχομεν εἰσεἰ προηγουμένως, νομίζω θεὶ ἑσείς ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀκαύσωτε καὶ πάλιν νὰ κερῶμεν τὴν ἴδιαν διδασκαλίαν. Πράγματι αὐτὸ; ποὺ δὲν χορταίνεται νὰ ἀγαπᾷ τὸν Χριστὸν δὲν θὰ δοκιμάσῃ κέρου ποτὶ καὶ ἀπὸ τὸν ἀγῶνα μας ἐναντίον αὐτῶν ποὺ τὸν μισοῦν. Β Καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχωμεν τὰ αἴτια αὐτὰ εἶναι ἄλλοτε ἀναγκαῖος δι' ἡμᾶς ὁ λόγος αὐτός, διότι ὑπάρχουε ἀκόμη λείψανα ἀπὸ τὰς ἐορτάς των. Ἄλλ' ὅπως αἱ ἐσθληγγίεις των ἦσαν περισσότερο ἀποτροπωστικαὶ ἀπὸ ἐκείνας τὸν θεάτρον καὶ αἱ νηστειαὶ των περισσότερο πύσχαλ ἀπὸ τὸ μῆθος καὶ τὴν εὐοχίαν, ἐποὶ καὶ αἱ σκηνεὶ καὶ ποὺ τώρα στήνωται ἀπὸ αὐτούς δὲν εἶναι καλύτεραι ἀπὸ τὰ πανωχέτα ποὺ φιλοξενουὸν πόρνας καὶ κοπέλλας μουσικῶν συγκροτημάτων. Καὶ εἰς μὴ κατηγορήσῃ κανεῖς τὸν λόγον μου ὡς θρασύν, διότι θρασύντης εἶναι τὸ νὰ εἶχῃ κανεῖς διαφορετικὴν γνώμην ἀπ' αὐτῆν δι' ἐκεῖνα. Διότι, ποὺ δὲν πρέπει νὰ ἐκφέρωμεν μίαν τέτοιαν γνώμην δι' αὐτούς, ἐταν αὐτοὶ ἀντιμάχωνται τὸν Θεόν καὶ ἐκερῶν ἀντιθετα πρὸς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα; Ἦταν κάποτε σερμὴ ἡ ἐορτὴ αὐτῆ, τότε ποὺ ἐγένετο σύμφωνα μὲ τὸν νόμον καὶ ἐταν ὁ Θεὸς διέτασσα, C τώρα ἄμως δὲν εἶναι, διότι ἔλη της ἡ εἰρία ἔχει χαθῆ λόγῳ τοῦ ὅτι γίνεται χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὐτοὶ, οἱ ὅποιοι ποὺ πολλὸ δέρωσιν καὶ τὸν νόμον καὶ τὰς παιδικὰς ἐορτάς εἶναι ἐκείνοι, οἱ ὅποιοι περισσότερο ἀπὸ εἰλους φαίνονται νὰ τὰς ἐπιτελοῦν τώρα. Ἐμῆς ἄμως εἰθέθα ἐκείνοι, οἱ ὅποιοι ὑπερβολικὰ πρέβουε τὸν νόμον καὶ τὸν περιτομισμόθα σὺν ἄνθρωπον ποὺ εἶχε γράσει καὶ ποὺ δὲν τὸν σῶσωμεν εἰς τὰ γυνωστήρια μετὰ τὸ ἀσπριγμα τῆς παρῶλης του καὶ ἐν τὸν ἀναγκάζωμεν νὰ ἀγωνίζετα εἰς κερῶν ἀκατέλληλον διὰ τὴν ἡλικίαν του.

• Ὅτι τώρα ἐν ὑπάρχει καιρὸς διὰ τὴν τήρησιν τοῦ νόμου ὅστε διὰ τὴν τέλειαν τῆς παιδικῆς λατρείας, ἀρκετὰ τὸ ἀποδείξωμεν μὲ ἑσάειομα προηγουμένως. Ἐμπρὸς λοιπὸν, εἰς ἔξτεσσω-

μεν σήμερα και τὰ ἑκα ἀφάρμεν κατὰ μέρος ἀνεβίβαστα. Ἀρ-
κῶς λοιπὸν νὰ εἴχαμε ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὴν περαιτέρω εἴτασαν
τὸν πραγματικόν, ἀφοῦ ἀπεδείξαμε μὴ λόγους D ἀπὸ θεοῦ τοῦ
προφήτου, οἷο τὸ νὰ ἐπιταλοῦν κατὰ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντά
των οἱ Ἰουδαῖοι ἔξω ἀπὸ τὰ Ἱερουσόλυμα ἀποσταλαί παρανομίαν και
ἀπέβαιναι. Διότι και ἂν ἀκόμη ἦσαν ἀλθέρια αὐτὸ που μὴ νομιμο-
ρημοσύνη πάντοτε φιδουρίζου και θὰ ἀνακλήσουν πάλιν τὴν πόλιν
τιν, οὔτε εἶται θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τὰ ἐγκλήματα
τῶν παρανομίῶν τους. Πλὴν ὅμως ἡμεῖς και αὐτὸ ἀπεδείξαμε μὴ
ἀρθενα ἐπιχειρήματα, οἷο δηλαδή ἡ Πόλις δὲν θὰ ἀνεγερθῆ εἰς
τὸ ἔξῃ, οὔτε θὰ ἀποκατασταθῆ τὸ κράτος των. Ἀφοῦ αὐτὸ ἀπο-
δείχθη και εἰς τὰ ἄλλα κατὰ συνέπειαν ἀναποδείχθησαν, οἷο
δηλαδή οὔτε τὸ ἔθνος τῆς θεοῦ οὔτε τὸ δλοκατωμένον, οὔτε
ἡ λογὴ τοῦ νόμου, οὔτε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ καθαρῶς ἐκεῖνο θὰ
δυνήθῃ νὰ ἀποκατασταθῆ. Εἰ διότι πρῶτα - πρῶτα ὁ νόμος διέτα-
ξεν εἰς κάθε ἀνθρώπον τοῦ ἄρρεος φύλου νὰ ἐπιτακτεται τρεῖς
φορὰς τοῦ θεοῦ - ὄν καὶ. Ἀπὸ τὴν στιγμήν ὅμως που ὁ νόμος ἔχει
καταστραφῆ, τοῦτο εἶναι ἀπραγματευτικόν. Ἐπίσης ὕστερα ἀπὸ
αὐτὰ διέταξεν νὰ προφέρουν θεοῖας, ὁ ἀνθρώπος που πάσχει ἀπὸ
σπερματόρροια, ὁ ἀσπρὸς, ἡ γυναῖκα που ἐδρίσκειται εἰς τὰ κατα-
μήνια και ἡ λεγόμενα. Καὶ αὐτὸ, πάλιν εἶναι ἀνακέρθουτον, ἀφοῦ
δὲν ὑπάρχει ὁ τόπος, οὔτε ὁ θεοῦς ἐπιτάσσεται. Ἐπιτάσσεται νὰ φά-
λων ἱεροῦς ὅμοιος. Καὶ αὐτὸ ἀπεδείξαμε προηγουμένως οἷο εἰς
τὸ οἷο δὲν ὑπάρχει ὁ τόπος ἐπιτάσσεται και οἷο οἱ προφήται κατα-
γοροῦν και λέγουσιν οἷο ἀνεγίνωσκον ἔξω νόμον και ἐπεκαλέσαντο
ὁμοιωτάων (Ψαλ. 4, 5). 669 Α Ὅταν λοιπὸν δὲν ἦσαν δυνατὸν
οὔτε τὸν νόμον νὰ ἀνεγίνωσκον ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν και εἶναι δυνατὸν
τὸν νὰ τὸν ἐπαρρῶσκον ἔξω ἀπὸ αὐτὴν; Διὰ τοῦτο λοιπὸν και εἰς
νὰ τοῦς ἀπειλήσῃς εἴπαγεν «οὔτε ἐπιτακτέμαι τὰς θηγατέρας ὁμῶν,
ὅταν ἐπινοήσωσιν και τὰς νόμους ὁμῶν, ὅταν μοιχεύωσιν» (Ψα.
4, 14). Τί σημαίνει ὅμως τοῦτο; Θὰ προσπαθῶμεν νὰ εἰς τὸ ἔξῃ-
γρημα ἀφοῦ εἰς ἀνεγίνωσκον κάποιον παλαιὸν νόμον. Ποῖος λοιπὸν
εἶναι αὐτὸς ὁ νόμος;

Ἐάν παραθῆ γυνὴ κατὰ τὸν ἀνδρὸς αὐτῆς και παρῆθ αὐ-
τὸν ὑπεριβῶσται και κοιμηθῆ τις μετ' αὐτῆς κατῆν σπέρματος και
λόθῃ εἰς ὀφθαλμοῦν τοῦ ἀνδρὸς και μάρτυς μὴ ἢ κατ' αὐτῆς και μὴ
ἢ συνειλημῆν B και ἐπιλήθῃ ἐπ' αὐτὸν πᾶσιμα ζῆλώσεως αὐτῆ
δὲ μὴ ἢ μεμιασμένη (Ἀριθ. 5, 15). Καὶ αὐτὸ που λέγει ἔχει
τὴν ἔξῃς σημασίαν. Ἐάν λέγῃ κάποια γυναῖκα διασπάρξῃ τὸ σπέρ-
μα τῆς μοιχεύουσας και ὁ σπέρμας τῆς ὑποκατῆ τῆς μοιχεύουσας,

χωρὶς νὰ διασπάρξῃ τὴν μοιχεύουσας τῆς ὑποκατῆ και δὲν ὑπάρχει
μάρτυς, οὔτε ἐπινοήσῃ δὲν νὰ τὸ ἀποδείξῃ. Ἄλλο αὐτὴν πρὸς
τὸν ἱερεῖα, λέγει, και προσκοίτη τὸ ὄνομα αὐτῆς, εἴπαρον κρῆνον
(Ἀδελφὴ). Διὰ τὴν ἢ προσκοίτη εἶναι κρῆνον εἴπαρον και δὲν εἶναι
σπυρματὴ ἢ εἴπαρον σπυρματὸς; Ἐπειδὴ ἡ πρῶτος εἶναι ὀφθαλμὸς και
ἀξιοκατέκριτος και προκαλεῖ ποτηρὸν ὀφθαλμῶν, τὸ αἶμα τῆς θε-
οῦ τῆς ἦσαν ἀνάλογον πρὸς τὴν σπυρματὸν τῆς. Διὰ τοῦτο λοιπὸν
λέγει «οὔτε ἐπιτακτέμαι ἐπ' αὐτὰ ἄλλα, οὔτε ἐπιτακτέμαι ἐπ' αὐτὸ Ἰε-
ρανο». Ἐπειτα (πρῶτα νὰ συννοήσωμεν) «και προσκοίτη αὐτῆν ὁ
ἱερεὺς και λήματα ὄνομα καθαρὸν ἐν ἀγγαῖς ὀνομασμένον C και ἀπὸ
τῆς τῆς τῆς οὐσίας ἐπὶ τοῦ ἑλέφους λαβῶν, ἔβαλεται εἰς τὸ ὄνομα
και σπέρμα τῆς γυναῖκα και ὀνομα αὐτῆν και ἔρετ' εἰ μὴ παρῆθ
μεινῆσαι πρὸς τὸν σαυτῆς, οὔτε ἔσθι ἀπὸ τοῦ ὄνομα τοῦ εἴ-
γμου, εἰ δὲ παρῆθῃς και μεμιασῃ, και ἔσθι τις τῆν κατῆν αὐ-
τὸν ἐν σοί, πλην τοῦ ἀνδρὸς σου, δὲν Κόμοις σε ἐν ἀρῆ και ἐνό-
κιοι ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ» (Ἀδελφὴ 16 κ. 15). Τί σημαίνει ἐν ἀρῆ
και ἐνόκιοι; Διὰ νὰ λέγωμεν εἴπα νὰ μὴ πάθωμεν αὐτὸ που ἐ-
παρῆθ ἢ εἴπα γυναῖκα, «Ἐν τῷ ὄνομα Κόμοις τῆν κατῆν σου
ἐπινοήσῃμεν, και εἰσαλεῖσεται τὸ ὄνομα τὸ ἐπινοήσῃμεν πρῶ-
ται τὴν γαστέρα σου. Καὶ ἔρετ' ἡ γυνὴ γένοτο, γένοτο. Καὶ ἔ-
σθι, ἐν ἢ μεμιασμένη, D εἰσαλεῖσεται τὸ ὄνομα τοῦ εἴγμου και
πρῶτα τῆν κατῆν αὐτῆς και εἶναι ἡ γυνὴ εἰς ἀρῆ. Ἐάν δὲ μὴ
μεινῆθῃ ἢ γυνὴ, αὐτὴ εἶναι και ἐπινοήσῃ σπέρμα» (Ἀδελφὴ).
Ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτοὶ ἐπινοήσαν εἰς τὴν ἀρχαῖοισιν δὲν ἦσαν
δυνατὸν νὰ γίνῃ τίποτε ἀπὸ αὐτὰ, ἀφοῦ ἄλλοισιν δὲν ὑπῆρχον οὔτε
ὁ νόμος, οὔτε ὁ θεοῦς, οὔτε ἡ στιγμή, οὔτε ἡ προσκοίτη τῆς θεοῦ.
Διὰ τοῦτο ὁ θεοῦς ἀπειλήσῃ εἴπα «οὔτε ἐπιτακτέμαι τὰς θηγα-
τέρας ὁμῶν, ὅταν παρῶσκον και τὰς νόμους ὁμῶν, ὅταν μοιχεύ-
ωσιν» (Ψαλ. 4, 14).

2. Βλέπετε οἷο ἡ λογὴ τοῦ νόμου εἰρηρετὸ ἀπὸ τὸν νόμον;
Ε Ὅτι δὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ὁ ἱερεὺς, ἐφόσον δὲν ὁ-
πάρχει ἡ πόλις, γίνονται φαμερὸν ἀπὸ τοῦτο. Διότι ὅπως δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ βασιλεὺς, ἐφόσον δὲν ὑπάρχουν στρατεύματα,
οὔτε διάδωτα, οὔτε μισθὸς, οὔτε εἰς τὰ ἄλλα που σπυρματὸν τὸ
βασιλεὺς εἴπαρον, εἶται οὔτε ἱερεὺς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ, ἐφό-
σον ἡ θεοῦς εἶναι καταργηθῆ, ἢ προσκοίτη εἶναι ἀπογορευθῆ, τὰ
εἶπα τὸν ἄγιον ἔχον κατακατῆθῃ και ἀλλοτῶν τὸν σύστημα τὸν
πραγματικὸν ἐκεῖνον εἶναι ἐξαφανισθῆ. Διότι ἡ ἱερασύνη συνιστῆ-
ται μὴ μὴ εἰς αὐτὰ. Θὰ ἀρκοῦσται λοιπὸν, ὅπως και ἄλλοισιν πα-
ραπάνω εἴπαρον, πρὸς ἀπόδειξιν οἷο ἡμεῖς τὸ οἷο δὲν θὰ ἐπιτακ-

θουν ούτε αἱ θυσίαι, ούτε τὰ δαιμονιώματα, ούτε οἱ λοιποὶ καθαρμοί, 664 Α οὕτως εἴποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ ἰουδαϊκὸν ἠθροκευτικὸν καθαρῶς, ἢ ἀπέθειξεν ἐπὶ δὲν εἶ ἀνεγερθεὶ ποτὶ πλῆρον ἡ ναός, Διότι καθὼς τότε ἔχουν καταργηθῆ τὰ πάντα, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ὁ ναός, καὶ δεῖ φεῖνται νὰ γίνῃται, παρόμοια γίνεσθαι, ἔτσι, ἀφοῦ ὁ λόγος ἀπέδειξεν ἐπὶ οὐδέποτε πλῆρον θὰ ἐπιανεύσῃ τὴν παλαιὰν μορφήν του, συνεποδείχθηται μωρὸν μὲ ἀφοῦ καὶ ἐκεῖνο, ἐπὶ δηλαδὴ οὕτως ἡ λοιπὴ λατρεία θὰ ἀποκαταστήθῃ εἰς τὴν πρώτην καταστάσιν της, οὕτω ἱερῶς θὰ ὑπάρξῃ, οὕτω θαυμάσιος, Διότι ἐάν εἰς αὐτοῦς ποῦ ἀνήκαν εἰς τὸ θῆνος των, ἔτσι καὶ ἐν κείνοισι ἦσαν ἱ-διώτης, δὲν ἐπετρέπετο νὰ ὑπηρετοῦν τοὺς ἀλλογενεῖς, πολλὴ παρῖστον δὲν ἐπετρέπετο νὰ ὑπὸνείται εἰς τοὺς ἄλλους ὁ ἴδιος ὁ θαυμάσιος. Β Πλὴν ἄνωγς ἡμεῖς ἐπειθεὶ ἀγωνίζομεθα καὶ φροντισομεν νὰ ἀποστηθώμεθα οὐ μόνον ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάγκην σου νὰ ἐκδόσῃμεν, ἐπιπρὸς ὅς ἀποδείξομεν αὐτὸ τὸ ἴδιον καὶ κατ' ἄλλων τρόπων, ἐπὶ δηλαδὴ ἔχουν καταργηθῆ ἅλα τὰ σχετιζόμενα μὲ τὰς θυσίας καὶ τὸ ἄξιωμα τῆς ἱερουσίας των, ἐπὶ οὐδέποτε πλῆρον θὰ ἐπιανέθωον εἰς τὸ παλαιὸν καθαρῶς.

Ποῖος λοιπὸν τὰ λέγει αὐτὰ; Ὁ Δαβὶδ, ὁ θαυμαστός καὶ μεγάλος προφήτης των. Διότι αὐτὸς εἶπε νὰ δηλώσῃ ἐπὶ πρόνοιαν ἀπὸ τὰς θυσίας ἄλλη μὲν νὰ καταργηθῇ, ἄλλη δὲ νὰ εἰσαχθῇ, κἀπὸς ἐπὶ εὐαγῆ «Πολλὰ ἐποίησας, σὺ, Κύριε ὁ Θεός μου, τὰ θαυμάσιά σου καὶ τοὺς θαυματούς σου οὐκ ἔστι τις ὀμισηθῆναι σοι, ἀπηγγεῖλαι καὶ ἐλάλησαι» (Ψαλμ. 59, 6). Βλέπε καὶ θαυμάζε σοφίαν προφήτου, Ἄφοῦ εἶπα: C «Πολλὰ ἐποίησας, σὺ, Κύριε ὁ Θεός μου, τὰ θαυμάσιά σου» καὶ ἀφοῦ ἐμνηνεν ἐυχαριστῶς ἀπὸ τὰ θαυμαστά ἔργα τοῦ Θεοῦ, δὲν μᾶς λέγει εἴποτε διὰ τὴν δραστὴν κτίσιν, τὸν οὐρανὸν, τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν, τὸ νερὸ καὶ τὸ πῦρ, οὕτω διὰ τὰ παράδοξα ἐκείνα θαύματα, ποῦ ἔγινον εἰς τὴν Αἴγυπτον, οὕτω δὲ: Ἄλλα παρόμοια σημεία. Ἄλλὰ ποῖα πράγματα ἄνκει ἐπὶ εἶναι θαυμαστά; «Θυσίαι καὶ προσφορὰν οὐκ ἤθελῃσας» (Αὐτόθι 59, 7). Τί λέγεις; Πῶς μου, αὐτὸ εἶναι τὸ παράδοξον καὶ τὸ θαυμαστὸν; Ὅχι, λέγει, Διότι δὲν εἶθε μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ μὲ τὰ προφητικὰ μέτρα, φωτισομένα ἀπὸ ὑπερβατικῶν φώδ, θελεῖ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἰσθῶν καὶ πῶς αὐτοὶ ποῦ ἦσαν προσκεκαλλυμένοι εἰς τοὺς θεοὺς καὶ ἐλάτρευον τοὺς Ἰδῶτους καὶ εὐρίσκοντο εἰς κατάστασιν ἀλλοιό-τεραν ἀπὸ ἐκείνην τῶν ἀλλῶν καταπέδων, ἑσπικὰ ἀνιέλασαν καὶ ἀνεγνώρισον τὸν Δεσπότην τῶν ἑλῶν καὶ, ἐπιταλαίφθηνας τὴν μισρὴν λατρείαν τῶν θαυμάτων, ἐλάτρευον τὸν Θεὸν μὲ πνευματικὴν καθαρότητα καὶ χωρὶς αἰματηρῆς θυσίας. Καὶ ἀκαρῆ δια-

οφάνθησε ἐπὶ ἐχὶ μόνον ἐκείνου, οἱ εἰσβαλόνταί, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐκεῖνοι ποῦ ἦσαν ἀπλοστοίμοι κατὰ τὴν καρδίαν, ἀφοῦ ἀπηναν τὴν λατρείαν μὲ τὰς θυσίας καὶ τὰ δαιμονιώματα καὶ τὰ ἄλλα ἰδῶτικὰ πράγματα, θὰ ἰδογγούσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν δικὴν μας διδασκαλίαν. Καὶ ἐπὶ ἀφοῦ ἐσπυλογίσθημε τὴν ἀπερίγραπτον φιλοφροσίαν τοῦ Θεοῦ, ποῦ ὑπερβαίνει κάθε φαντασίαν τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ, καὶ ἀφοῦ ἀδοκίμασεν ἐσπληξίν διὰ τὴν μεγάλην μεταβολὴν τῶν πραγμάτων Ε καὶ διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀνεκάλυπον αὐτὸ καὶ πῶς ἀπὸ θαύματος εἰς ἀγγέλιος μετέβημε τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰσέγγαγε πάλαισμα ἰσθῶν πρὸς τὸ οὐρανὸν (καὶ ἔλα κατὰ ἔγινον ἀφοῦ καταργηθῆται ἡ παλαιὰ λατρεία καὶ ἦλθεν ἄλλη εἰς τὴν θέαν ἐκείνης, αὐτὴ ἡ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ), μὲ ἐσπληξίν καὶ θαυμασίων εὐαγῆ «πολλὰ ἐποίησας, σὺ, Κύριε ὁ Θεός μου, τὰ θαυμάσιά σου».

Καὶ ἐπὶ ἐκ μέρους τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ προλέγει ἐλά- κληρον τὴν προφητείαν αὐτὴν, ἀφοῦ εἶπα «θυσίαι καὶ προσφορὰν οὐκ ἤθελῃσας, ἐπρόθεσος «σῶμα δὲ καταργήσω μου», 665 Α ἐν- νῶν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν κοινὴν θυσίαν ποῦ ἔγινε πρὸς χέ- ριν ἐσπληξίν της οὐκουμένης. Ἀσθεὶς ἐκδοκίμασε τὰς ψυχὰς μας, διέσωσε τὰ ἁμαρτήματά μας, ἐξήγγισεν τὸν θάνατον, ἀνείχε τοὺς οὐρανοῦς, μᾶς ἐπρόθεσος πολλὰ καὶ μεγάλα ἐπέλαξε, καὶ ἤλλαξε τὴν μορφήν ἑλῶν τῶν πραγμάτων. Ἄλλὰ λοιπὸν ἀφοῦ ἐγγνώρισεν ὁ Παῦλος ἐκράνησεν καὶ εὐαγῆ «Ὁ δόξος πλοῖτον ἀπὸ σαρίας καὶ γνώσεως Θεοῦ, ὅς ἀνεγνώρισεν τὰ κρήματα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνεγ- χίνιστος: αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ!» (Ρωμ. 11, 33).

Ἐπειδὴ λοιπὸν προέβλεπον ἔλα αὐτὰ ὁ Δαβὶδ, εὐαγῆ: «Πο- λλά ἐποίησας, σὺ, Κύριε ὁ Θεός μου, τὰ θαυμάσιά σου». Ἐπειτα ἀφοῦ εἶπεν ἐκ μέρους τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ «δαιμονιώ- ματα καὶ παρὶ ἁμαρτίας οὐκ ἤθελῃσας, ἐπρόθεσος» «ὅτε εἶπον, Ἰδοὺ ἡμεῖς» (Ψαλμ. 59, 7-8). Πότε «ὅτε»; Ὅταν ἔλαξ ὁ καρπὸς της τελειωτέρας διδασκαλίας. Β Διότι τὰ μὲν ἀπλοστοίμοι ἔργα νὰ διδαχθῶν ἀπὸ τοὺς δοῦλους του, τὰ ὑψηλότερα δὲ, ποῦ ἐπερνοῦν τὴν ἀνθρώπινον φύσιν, ἔπρεπε νὰ τὰ διδαχθῶν ἀπὸ τῶν ἰσθῶν τῶν νομοθέτην. Διὰ τὸτο καὶ ὁ Παῦλος εὐαγῆ «Πολυμερῶς καὶ πολυ- τρόπος πάλαι ὁ Θεός λαλῆσας τοὺς πατρίαν ἡμῶν ἐν τοῖς προφή- ταις, ἐπὶ ἔρχετο τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Πνεῦ, ὃν ἔδωκεν κληρονομήν πέντε, εἰ ὁ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησε» (Ἐβρ. 1, 1-2). Ἐπίσης κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἡμεῖς καὶ ὁ Ἰωάννης: «Ὁ νόμος διὰ Μωϋσῆτος ἐδόθη, ἡ δὲ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰη- σοῦ Χριστοῦ ἐγένετο» [Ἰω. 1, 17]. Διὰ τὸν νόμον λοιπὸν εἶναι

μεγάλος Ήσκιος και τότε, δηλαδή τὸ νὰ προσηγορεύῃ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν διὰ τὸ λαγῆθαι τὸν διδάσκων. Ἐπειτα διὰ τὴν μὴ νομίσαις ὅτι αὐτὸς εἶναι θεὸς καὶ ἐμφανίζεται διὰ πρῶτην φοράν καὶ διὰ εἰσάγει κάποιον νεωτερισμὸν. Ὁ ἄκουος αὐτὸ λέγει· «ὦ κεραλίβι θεοῦ γέγραπται περὶ ἡμῶν» (Ψαλμ. 39, 9). Οἱ προφήται, λέγει, ἀπὸ πολλὰ παλαιὰ προσηγορεύσαν τὴν παρουσίαν μου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κήλας τὸν βόλιον τους, κάποις ἀμυδρὰ ἐφανέρωσαν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τὴν γνῶσιν τῆς θεότητός μου.

3. Ὅταν δηλαδὴ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου ὁ θεὸς λέγει· «Ποιήσωμαι ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν ἡμετέραν» (Γεν. 1, 26), ἀποκαλύπτει εἰς ἡμᾶς κατὰ τρόπον ἀνεγγραμμένον τὴν θεότητα τοῦ Πισθ πρὸς τὸν ὅποιον διαλέγεται. Ἐπειτα διὰ τὸ δεῖξαι ὅτι τὸ νέον πολιτεύμα δὲν εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὸ παλαιόν, ἀλλ' ὅτι καὶ τούτο ἦσαν θέλημα θεοῦ, Ὁ δηλαδὴ νὰ καταργηθῇ ἡ θυσία ἐκείνη καὶ εἰς τὴν θέσαν ἐκείνης νὰ ἐλθῇ ἡ νέα αὐτή, (διότι ἡ πράξις αὐτῆς οὐκ εἶναι μεγαλύτεραν διαφύσιν καὶ δὲν εἶναι ἐναντιώτικος οὐτε ἕρις), ἀφοῦ εἶπεν «ὦ κεραλίβι θεοῦ γέγραπται περὶ ἡμῶν», ἐπρόθετος ἐποὶ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου, ὁ θεὸς, ἐδουλόγηθι, καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου» (Ψαλμ. 39, 8-9). Ἔτι καὶ μετὰ τὸ νὰ λέγῃ «Τί ποιεῖ εἶναι τὸ θέλημά τοῦ θεοῦ» καὶ ἀφοῦ παρέλιψε καὶ δὲν ἐμίλησε διὰ τὰς θυσίας, τὰ δόξανόματα, τὰς προσφορὰς, τοὺς κόπους καὶ τοὺς ἰσθῶτας, λέγει· «ἐτήρησάν σου δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ» (Ψαλμ. 39, 10). Τί σημαίνει λακόντ' ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ; Δὲν εἶπεν ἀπλῶς «ἐδικαίωσα» ἀλλ' «ἐτήρησάν σου δικαιοσύνην». Διὰ τοῦτο; Ἐ Διότι ὁ θεὸς ἐπρόθετος τὴν σωτηρίαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος ὡς χάριν καὶ ἔχει ὡς ἀμοιβὴν διὰ τὰ καταρθώματα του καὶ τοὺς κόπους του. Καὶ ὁ Παῦλος διὰ τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ, εἶπε· «Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ κεκαρτέρηται» (Ρωμ. 3, 21). Ἡ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ ἔρχεται μετὰ τὴν πίστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἔχει μετὰ τὸν νόμον καὶ τὴν κτίσιν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἀφοῦ δὲ ἐπιεικέστερον τὴν σωτηρίαν αὐτῆν, εἶπε τὰ ἔξῃ· «οὐκ ἔχον τὸ νόμου τὰ μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τὸν παραβάτην, 666 Α κατ' ἑναιον τὰς αὐτὰς θυσίας εἰς προσφορὰν εἰς τὸν ἀνθρώπον οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχόμενους πληροῦσαι. Διὰ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει, θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἤθελμας, σῶμα δὲ κατὰ τὴν μοῖν» (Ἐβρ. 10, 1-5). Καὶ μετὰ αὐτὰ ἐνκαὶ τὴν ἑλευσιν τοῦ Μωυσηνοῦς Πισθ τοῦ θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, τὴν δόξανόμην τῆς ἐσοσκώσεως του. Διὰ μετὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἦλθε πρὸς ἡμᾶς, χωρὶς νὰ

μετακινήσῃ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον (διότι πῶς αὐτὸς ὁ ὅποιος εἶναι πανταχοῦ παρὼν καὶ γὰρ μετὰ τὴν παρουσίαν του τὰ πάντα, ὅτε ἕκαστος κατὰ τόπον;) ἀλλὰ μετὰ τὸ νὰ φανερωθῇ εἰς ἡμᾶς μετὰ τὴν αὐτῆς, ὡς ἀνθρώπος.

Ἐπειδὴ ὁ ἀγὼν μας δὲν διεξάγεται μόνον ἐναντίον τῶν Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν εὐαγγελιστῶν καὶ πολλῶν αἰρετικῶν, ἐμπρὸς αἷς οὗς φανερούμεν ἐδὴ κάποιον καθήκερον νόμον καὶ ἄς ἐξετάσωμεν, διότι ὁ Παῦλος ἐν ἔχει τὴν ἑσῶς μαρτυρίαν, ἢ αὐτὸ ποιεῖ ἀρχαίως τὸν νόμον καὶ τὸ παλαιὸν καθῆκετος τῆς λατρείας, ἐνηγημένους τὴν μαρτυρίαν αὐτῆν. Διὰ αὐτὸ δὲν τὸ ἔκαμεν οὐτε ἀπλῶς οὐτε εἰς τὴν τύχην, ἀλλὰ μετὰ περισσήν καὶ ἀνεκάντων σοφίαν. Ὅτι εἰδοὺς εἶχε εἰς τὴν διάθεσιν του καὶ ἄλλας μαρτυρίας, ἐκτενεστέρας καὶ συντριπτικτέρας, τὰς ὁποίας, ἐὰν ἤθελε νὰ τὰς προσκομίσῃ διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆν, εἶπε τὰ συμπερινοῦσαν. Πράγματι ὁ Ἰσάκας λέγει· «οὐκ ἔστι μοι θέλημα ἐν ἡμῖν» πλήρης ἐπὶ δόξανόματων κριῶν καὶ σίταρ ἀνῶν καὶ τράγων αὐτὸ βούλημα, οὐδὲ ἐὰν ἐρχοῦσι ὀφθήκαί μοι. Τίς γὰρ ἐξέστησε ταῦτα ἐν τῶν χειρῶν ἡμῶν; Ἐὼν προσηγορεύει μοι πικρὰν μάταιον θέλημα ὀφθαλμῶν μοι ἔστιν» (Ἠσ. 1, 11-13). Ἐπίσης καὶ ἀλλοῦ· «ὄν ἦν ἐκάλωσέ με, Ἰσραὴλ, οὐδὲ ἔγνωσόν με ἐποίησα, Ἰσραὴλ. Ὁ εἰς ἐδόξασέ με ἐν θυσίαις, οὐδὲ ἐβόλευσέ μοι ἐν δούροις σου, οὐδὲ ἔγνωσόν με ἐποίησα ἐν λιθῶν, οὐδὲ ἐκτίρη μου ἀργυροῦ θεμίμου» (Ἠσ. 43, 22-23). Καὶ ὁ Ἰερειμίας λέγει· «Ἰνα τί μοι ἔλεγον ἐν Σαβὼ φέρεις καὶ κινῶμενον ἐν γῆς κινῶμενον; Τὰ δόξανόματα ἡμῶν οὐκ ἔχονταί μοι» (Ἰερ. 6, 20). Καὶ πάλιν ὁ Ἰσως· «συναγάγετε τὰ δόξανόματα ἡμῶν μετὰ τῶν θυσιῶν ἡμῶν καὶ φάγετε κρέα» (Ἰερ. 7, 21). Καὶ κάποιος ἄλλος προφήτης, κάπως ἔτσι εἶπε· «ἐμπίστησαν ἀπ' ἡμῶν ἔχον ὀφθαλμοῦν σου καὶ φάλαγγ ὀφθαλμῶν σου οὐκ ἀκούομαι» (Ἄμ. 5, 23). Ἐπίσης καὶ ἀλλοῦ, ἐπὶν οἱ Ἰουδαῖοι ἐρωτοῦσαν· «εἰ προσδέξεται Κύριος ἐν δόξανόματι, εἰ δόξω ἀποστόκαί μοι ὑπὲρ λαθείας μου, κερπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας φυχῆς μου». Ὁ δὲ προφήτης διὰ τὴν τοὺς μαλώσῃ, τοὺς εἶπε· «Ἀπηνάγησθαι σοι, ἀνθρώπε, τί καλόν, καὶ τί Κύριος ὁ θεὸς ἐκτίρηται παρὰ σου, ἀλλ' ἡ ἁμαρτία ἔλεον καὶ ποιεῖ κρέμα καὶ δικαιοσύνην καὶ ἔσπον εἶναι παραδοῦσαι ὅτιον Κύριος τοῦ θεοῦ σου» (Μιχ. 6, 7-8). Καὶ ὁ Δαβὶδ ἔτσι εἶπε· «ὄν ἔλεγμα ἐν τοῦ ὀφθαλμοῦ σου νόμος σου, οὐδὲ ἐν τῶν ποταμῶν σου χυμῶν σου» (Ψαλμ. 49, 9). Διὰ τοῦτο ἐν ἡμῶν ἡμῶν οὐδὲ νὰ ἐπιεικέστερον τὴν ἑσῶς μαρτυρίαν, αὐτὸς ἔλεγον ἐμφανίζον τὸν θεὸν νὰ ἀνῆλθῃ τὰς θυσίας ἐκείνας, ἀνέφερε μόνον τὴν μαρτυρίαν αὐ-

τήν, ἀπὸ ἄρχης κατὰ μέρος τὰς νομιμίας, τὰ ἀδόξατα καὶ ἕλας ἐκείνας τὰς ἀρετάς; Δὲν τὸ ἕλας κατὰ τὴν τύχην οὐκ ἔσται. Ἄριστος τώρα θά εἴπωμεν τὴν αἰτίαν.

Πολλοὶ ἀπὸ τῶν ἀπίστων καὶ ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ὅποιοι μὲν καταπολεμοῦν, μὲς λέγουσι διὰ τὸ παλαιὸν θεοκρατικὸν καθεστῶς ἔχει καταργηθῆ, Ἐ δεῖ δὲ αὐτὸ ἦσαν ἀτελειώσαντες οὕτω διὰ τὴν εἰσῆχθαι τὸ πολιτικὸν μᾶς, ἀλλὰ λόγῳ τῆς κακίας αὐτῶν καὶ ἐπρόσθερον τὰς τὰς θυσίας. Ὁ Ἰωάννης λοιπὸν λέγει· «Ἐάν ἐκείνητε τὰς χεῖρας ὑμῶν, ἀποστρέψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς μου εἰς ὑμῶν καὶ ἐάν πληθύνετε τὴν δόξαν, οὐκ εἰσκαίνομαι ὑμῶν» (Ἡσ. 1, 16). 667 A Ἔπειτα προκειμένου νὰ προσθήκῃ τὴν αἰτίαν, ἐπιφέρει καὶ λέγει· «Αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. Ταῦτα δὲν ἀποκαλεῖται καταργεῖν κατὰ τὸν θεοῦ, ἀλλ' αἶμα ἐγγύχηται τὸν προσφερόμενον τὴν θυσίαν καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δὲν ἦσαν εὐπρόδοτοι αἱ θυσίαι, ἐπειδὴ τὰς ἀποστρέφον μὲ χεῖρα μαρὰ. Καὶ ὁ Δαβὶδ ἐπίσης, ἀπὸ εἴηαι διὰ τὸ εἰδέσθαι ἐν τῷ σκότειν σου μύσους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποταμῶν σου χιμάρους, ἐπρόσθεσε καὶ εἶπε· «Ὡς εἰ ἀμαρτωλὸς εἶπεν ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τοῦ ἐκλογητῆ τὰ δικαιώματά μου καὶ ἀκαταμάχτους τὴν διαθήκην μου διὰ τοῦ σπλάχνος σου; Σὺ δὲ ἤμιστος παιδεύων καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὄπισθα. Εἰ θείους κλέπτων, συντρέχεις αὐτῶ καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθει. Τὸ σπῆμα σου ἐκλόνησεν ἀδικίαν καὶ ἡ γλώσσά σου περιέπλεκε βολιότητας. Ἐ Κἀθήμενος κατὰ τὸ ἀδελφὸν σου καταλάλις καὶ κατὰ τὸν υἱὸν τῆς μητρὸς σου ἐτίθεις σκάνδαλον» (Ψαλμ. 49, 9-16-20). Ἀπ' ἐδῶ γίνεται φανερὸν διὰ τὴν ἀπαθῆτος χωρὶς κανὼνα λόγον τὰς θυσίας, ἀλλ' ἐπειδὴ διέπραττον μοιχείας, κλοπὰς καὶ οὐκοφαντίας εἰς ὄφρα τῶν ἀδελφῶν τους. Καὶ ὁ καθένας ἀπὸ τῶν προφῆτας μὲ τὸ νὰ καταργῆ τοὺς προσφερόμεν τὰς θυσίας λέγει· διὰ ὁ Θεὸς διὰ τὸν ἕϊον λόγον ἀποστρέφει τὰς θυσίας των.

4. Αὐτὰ μὲς λέγουσι οἱ ἀνεπινοήτους, Ἄλλὰ τὸ κῆρυγμα ποὺ τοὺς ἔδωκεν ὁ Παῦλος εἶναι ἀνεκτόν καὶ βιωσιμότητά μὲ τὴν μαρτυρίαν αὐτῆν ἀπεστόμωται τὴν ἀδόξαιαν των. Ἐπειδὴ ἔμας ἤθελε νὰ δείξῃ διὰ ὁ Θεὸς καταργῆται ὡς C ἀτελειώσαντες τὸ παλαιὸν καθεστῶς καὶ τὸ κατέστησαν ἄργον, ἐχρησιμοποίησε τὴν μαρτυρίαν αὐτῆν, εἰς τὴν ὅποιαν δὲν ὑπάρχει μὲν καταργηταὶ ἐναντίον τῶν προσφερόμενων, ἀλλὰ ἡ ἀπέλειε του τὸ ἐμπαύσει γυμνῶν ἀπὸ μόνου του. Διὸ ὁ προφήτης χωρὶς νὰ καταργῆται διὰ κατὰ τοὺς Ἰουδαίους λέγει· ἀπὸ τῶς τῆς «θυσίας καὶ προσφορῶν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ καταρτίσω μοι, ἐλευθερώματα καὶ κερὶ τῆς

ἀμαρτίας οὐκ ἠθέλησας» (Ψαλμ. 43, 7). Καὶ ἐπινοήσαντες τὸ ὁ Παῦλος εἶπε· ἀμαρταί τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ (Ἐβρ. 10, 9). Διὸ ἐάν μὲν εἶχε «θυσίας καὶ προσφορῶν ὁ οὐκ ἠθέλησας» καὶ εὐαγγελίσε, ὁ λόγος θὰ εἶχε περιθώριον διὰ κάποιαν δικαιολογίαν. Τώρα ἔμας μὲ τὸ νὰ εἶπῃ «σῶμα δὲ καταρτίσω μοι», καὶ μὲ τὸ νὰ δείξῃ διὰ ἄλλη θυσία ἔχει εἰσῆχθῆ, δὲν ἔσται λοιπὸν κερμῆν ἐπιδοῦ διὰ ἐκείνη θὰ εἴη πάλιν. Καὶ ἐπινοήσαντες αὐτὸ τὸ ἕϊον ὁ Παῦλος εἶπεν διὰ τὴν εἰσῆχθῆ τῆς προσφορῆς ταύτης ἡγιασμένοι ἵσταν ἐν τῷ θάλασμα τοῦ Χριστοῦ. Εἰ γὰρ αἵμα τῶρων καὶ τῶρων, λέγει, καὶ σπλάχνος ἐμῶν, ραντίζοντα τοὺς μακαριωμένους ἀγαθῆς πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς κἀμαρτίας, πῶς μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἔς διὰ Πνεύματος ἁγίου προσήνεγκας ἐαυτὸν ἔμας, καθάρσει τὴν συνείδησιν ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων» (Ἐβρ. 9, 10-13 ἔξ.). «Ὅτι λοιπὸν ἐκεῖνα μὲν ἔχον καταργηθῆ καὶ ἀλλὰ δὲ ἀνὰ αὐτῶν ἔχον εἰσῆχθῆ καὶ εἰ δὲ ἄν ἀποκατασταθῶν εἰς τὸ εἶξῃ τὰ παλαιὰ, βιωσιμότητά ἔχον ἀποκαθῆ ἀπὸ ἕλας εἴπωμεν ὡς τώρα. Ἐμπερὸς λοιπὸν, αὐτὸ, Ἐ τὸ ὅποιον ἀπὸ πολλῶν καιρῶν τώρα ἐθαλάσσει νὰ ἀποδοξίωμεν, ἔν δὲ ἰσοδοξίαν καὶ ὁ τῶρος ἐκεῖνος κατὰ τὸν ὅποιον ἐγένετο ἡ ἱερουσλήμ δὲν φαίνεται πλεον, οὐκ ἔθ ἐπαυλῆ πάλιν, ἔς τὸ ἀποδοξίωμεν καὶ αὐτὸ μὲ σαφήμειαν καὶ μὲ λόγους ἀπὸ τῶς ἱερῶν. Προσπομπῶν εἴπωμεν ὄλιγα, ὅστε νὰ γίνῃ καλύτερα σαφῆς ἡ ἐρημία αὐτῶ, ποὺ θὰ εἴπωμεν τώρα.

Ὁ Ἀβραάμ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀπὸ τὴν Περσικὴν χώραν ἐγέννησε τὸν Ἰσαὰκ καὶ αὐτὸς ἔπειτα τὸν Ἰακώβ καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατράρχας, ἀπὸ τῶς ὅποιαι προήλθον αἱ δώδεκα φυλαὶ ἡ καλύτερα δεκατρεῖς. Διὸ ἀντὶ τοῦ Ἰωσήφ τὰ παιδιὰ του Ἐρραὶμ καὶ ὁ Μανασσῆς ἐγένον ἀρχηγοὶ φυλῆς. Καὶ ὅπως ἡ φυλὴ ἐπωνομάσθη μὲ τὸ ὄνομα τοῦ καθενὸς ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ, 668 A ἐμαρτῆ ἡ φυλὴ τοῦ Ρουβὴν, τοῦ Συμῶν, τοῦ Λευὶ, τοῦ Ἰουδα, τοῦ Νεφθαλεὶμ, τοῦ Γάδ, τοῦ Ἀσέρ, τοῦ Βενιαμίν, ἔτσι καὶ εἰς τὴν περίπτωση τῶν παιδιῶν τοῦ Ἰωσήφ. Ὁ Μανασσῆς καὶ ὁ Ἐρραὶμ ἔβωκαν τὰ ἀγῆματά των εἰς δύο φυλάς, ἀπὸ τῶς ὅποιαι ἡ μία ἐκαλεῖτο φυλὴ τοῦ Ἐρραὶμ, ἡ δὲ ἄλλη, φυλὴ τοῦ Μανασσῆ. Ἀπὸ τῶς δεκατρεῖς αὐταῖς φυλάς, ἡ μὲν δώδεκα εἶχαν χωράφια καὶ τισοθήματα καὶ εἶσαι καταρτίνοτο μὲ τὴν γεωργίαν, καὶ ἡγολοῦντο μὲ ἕλας τὰς τέχνας ποὺ ἐπιβάλλει ἡ μέριμνα τῶν διακονῶν. Ἡ φυλὴ ἔμας τοῦ Λευὶ, ἡ ὅποιαι ἐτηγῆθη μὲ τὸ ἔξωμα τῆς ἱερουσλήμ ἦσαν ἡ μόνη ποὺ ἀπαλλάχθη ἀπὸ τῶν ἐνάσκων τῶν ἐσωτικῶν ἔργων. Ἐ Ἀδὴ οὐκ χωράφια ἐκαλλε-

γούσαν, ούτε άποκρίσαν άλλα επαγγέλματα, ούτε με τίποτε άλλο παρόμοιον ηγορεύοντο, αλλά άποκρίθη μόνον τή άξίωμα της Ιερουσαλήμ και έλάμβανεν την λεγομένην δεκάτην από έλλείληρον τον λαόν, δηλαδή τή ένα δέκατον από τή κρασί, τή σιτάρι, τή κριθάρι και από όλα τή άλλα προϊόντα. "Όλοι οι άλλοι άπέδιδον εις αυτούς τήσ δεκάτας και αυτοί άποτειλούσαν τή εφόδον των. Και δέν άπετρέπετο νά γίνη Ιεραύς κατά άνωθως από τήσ άλλας φυλάς. Πράγματι από την φυλήν αυτήν προήλθεν ό "Ααρών, δηλαδή την φυλήν του Λευί και διαδοχικά τή έγγίνα του έλάμβανεν τή άξίωμα της Ιερουσαλήμ και κανείς καμμίαν φορών δέν έγινεν Ιεραύς από άλλην φυλήν. Αυτοί λοιπόν οι Λευίται, δηλαδή τή τέκνα της φυλής του Λευί, έλαβάνον από τήσ άλλας φυλάς την δεκάτην και με αυτήν άποκρίσαν. "Αλλά και πριν από τον "Ισαΐδ και τον "Ισαάκ, εις την έπαγγελίαν του "Αβραάμ, κατά την όποιαν δέν ήρχετο άδικήν ό Μωυσής και δέν είχε καταργηθή ό νόμος και δέν ήγεν έμμανισθή ό θεσμός της Ιερουσαλήμ της λευιτικής φυλής. Ο όστις σκεπή, ότε νάσ ήχον γίνεσ, και οι φυλαί δέν είχαν διακριτήν μεταξύ των και ή "Ιερουσαλήμ δέν ήγεν έμμανισθή και δέν είχε λάβει την θυσίαν του τίποτε άδικήν από τή ιουδαϊκήν πράγματα, παρουσιάζοντα κάποιος Μελχιζεδέκ, που ήταν Ιεραύς του Θεού του "Υψίστου. Ο Μελχιζεδέκ αυτός ήταν βασιλεύς και Ιεραύς μαζί, διότι έπρόκειτο νά γίνη τίποσ του Χριστού. Και αυτόν ή Γραφή τον μνημονεύει ελοκάθερα και υψιότερα. "Όταν κάποτε ό "Αβραάμ ώρμησε άναστην τον Περσών και άπελευθέρωσεν από τή χέρια των τον άναϊκόν του τον Λυί και έλαβε πολλά λάφυρα και έπέστρεψε πίσω νικητής, από τους κατατρόπους, τή γεγονός αυτό άναφέρουσα η Γραφή, νά τί λέγη σχετικά με τον Μελχιζεδέκ. D "Και Μελχιζεδέκ βασιλεύς Σαλήμ, εξήγησε άρτους και οίνον ήν δέ Ιεραύς του Θεού του "Υψίστου, και εύλόγησε τον "Αβραάμ και ειπεν εύλογημένος "Αβραάμ τή Θεού τή "Υψίστου, ός έτισσε τον ούρανόν και την γην, και εύλογητός ό Θεός ό "Υψίστος, ός παρέδωκε τους έχθρούς σου άποχείριός σου. Και έδωκεν αυτώ δεκάτην από πάντων "Αβραάμ (Γεν. 14, 18-20). "Αν λοιπόν παρουσιασθή κάποιος προφήτης, ό όποιος θα ήχη ότι μετά τον "Ααρών και την Ιερουσαλήμ έκείνου και τήσ θυσίας αυτών και τήσ προσφοράς θα έμμανισθή άλλος Ιεραύς, ό όποιος δέν θα προέρχεται από την φυλήν εκείνου, αλλά από άλλην φυλήν, από την όποιαν ούδέποτε έχει γίνεσ Ιεραύς, και έμμανισθή έχει σύμφωνο με την τάξιν του "Ααρών. E αλλά με την τάξιν του Μελχιζεδέκ, είναι ελαφτέρον ότι ή μεν παλαιά Ιερουσαλήμ τότε θα ήχη καταργηθή,

νέα δε εις την θέαν εκείνης θα ήχη ελθεσ. "Εάν εθεία ή παλαιά έπρόκειτο νά συνεχίση την απομαρξίαν της, σύμφωνο με την τάξιν του "Ααρών και όχι με την τάξιν του Μελχιζεδέκ, τότε έπρεπε νά λέγεται. Πόλις λοιπόν τή λέγει αυτό; Αυτός ό "Ισως ό όποιος έπροφήτευσε διά τήσ θυσίας, έμφ έμμιλούσα διά τή πρόσωπον του Χριστού, κάπου λέγει και αυτός "είπεν ό Κύριος τή Κυρίω μου" κάθου εκ δεξιών μου" (Ψαλμ. 109, 1).

B. Και διά νά μη λοιπόν ύπερήχη ύποψία ότι αυτό λέγονται διά κάποιον από τους πολλούς ανθρώπους, δέν τό λέγει ό "Ησαΐας, ούτε ό "Ιερεμίας. A ότε κάποιος άλλος προφήτης άπίστος ιδιότης, άλλ' ό "Ισως ό βασιλεύς, διά νά μάθης ότι ό βασιλεύς δέν είναι δυνατόν νά ένομήσθ κανίνα άλλον Κύριον, εκτός από τον Θεόν. Διότι εάν ήταν κάποιος άπίστος ποιήτης, ίσως κάποιος από αυτούς, που άσθασιάζουν θα ήταν δυνατόν νά ήχη ότι περί ανθρώπου έμμιλεί. Τώρα όμως που αυτός είναι βασιλεύς δέν είναι δυνατόν νά καλέσθ Κυρίον του ένα άποσυνδύητος άνθρωπον. Εάν ό Δαβίδ έμμιλούσα ει' ένα κοινόν άνθρωπον, ήτοι με τους άλλους, πώς ήμπορούσε νά ήχη ότι εκάθεσ εις τή δεξιά της μεγάλης και άνεκφράστου εκείνης έδξης; Διά τούτο είναι άδύνατον. Δι' αυτόν όμως λέγει "είπεν ό Κύριος τή Κυρίω μου" κάθου εκ δεξιών μου, ίσως άν θω τους έχθρούς μου ύποπέδιον των ποδών σου" (Ψαλμ. 109, 1' 2). "Επειτα διά νά μη καλίσθ ότι αυτός είναι άίσχυρος και άδύνατος, B έπρόθεσε: "ματά σου ή άρχή ήν ήμερά της δυναμείας σου" (Αΐθ. 109, 3). Και διά νά τό κάμψω σαφέστερον έσχε "εκ γαστρός κρή έμοσφόρου έγέννησά σε" (Αΐθ. 10). Κανείς όμως από τους ανθρώπους δέν έχει γεννηθή πριν από τον έμοσφόρον. C "Σύ Ιεραύς εις τον αιώνα κατά την τάξιν Μελχιζεδέκ. Εάν ειπεί: "κατά την τάξιν "Ααρών. Ρώτουμε λοιπόν τον "Ιουδαϊόν, εάν δέν έπρόκειτο νά καταργηθή ή παλαιά Ιερουσαλήμ, τότε διατί έφαγεν άλλον Ιεραύ κατά την τάξιν του Μελχιζεδέκ; "Απόσ λοιπόν ό Παύλος έφθασεν εις τή χωρίαν της Γραφής, έλάβε πως τό δικαιοσύνησ καλύτερα, διότι απόσ ώρίλγησ περί του Χριστού ότι καθός εν B-

14. "Εμοσφόρος. Είναι ό έσθονός άσθης, όπως πάλ φέρεσ την άσθη, είναι δηλαδή ό κλωνίτης "Αροσθής, ό κωνίος "Αεράριος. Είς την έσολογικήν γλώσσαν σημειώνεται, ότι πάντοτε εθεία, τον σατανά. Η θεολογική αυή σημασία προέρχεται από τον "Ησαΐαν 14, 12 "Πώς ετίπασεν έκ του ούρανου ό "Εμοσφόρος, ό πρην άνατέλλων; Συναγέρθη εις την γην ό άποπέτλων κρός πάντων τήσ ένθη. Καί έννοεί εθός ό "Ησαΐας τον βασιλέα Βαβυλώνας, ό όποιος φέρεται ως έχθρός του Θεού. Η σημασία του εθός εις τή καμμίαν είναι ή του πυρός. Πάν ό θεός θυμασργήσθ τήσ εθός ήχη γέννησαι τον εθόν του, ό όποιος ύπερθε κρη' αυήσ προαιωνίως.

τέρη λέγει, αὐ ἱερῶς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ», ἐπιρροῖται C «ἐπὶ τὸ πολλὸν ἦν αὐ ὁ λόγος καὶ δυσπεριγόμενος» (Ἔβρ. 6, 11). Ἐπειτα ἀφοῦ ἐπιτίμησε τοὺς μαθητάς (πρέπει εὐθεῖα νὰ συνταχῶσι), λέγει: «Τίς ἐστὶν ὁ Μελχισεδέκ» καὶ παραθέτει τὴν ἱστορίαν του μὲ τὸ νὰ εἴπῃ τὰ ἔξῃ: «Ὅσως ὁ συναντήσας Ἀβραάμ ἠνοστήρουν ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλείων καὶ εὐλογῆσας αὐτόν, ὃ καὶ δεκάτην ἐμίσηεν ἀπὸ πάντων Ἀβραάμ. Ἐπειτα ἀφοῦ ἀπεκάλυψε τὸ θαυτότερον νόημα τοῦ τύπου, λέγει: «θεωρεῖτε δὲ πηλίκος αὗτος, ὃ καὶ δεκάτην ἐμίσηεν ἀπὸ πάντων Ἀβραάμ ὁ πατριάρχης;» (Ἔβρ. 7, 1-4). Αὐτὸ δὲν τὸ εἶπεν ἀσκόπως ὁ Παῦλος, ἀλλ' ἐπειδὴ ἤθελε νὰ δείξῃ ὅτι ἡ δικὴ μας ἱεροσύνη εἶναι ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴν. Καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς τύπους τῶν πραγμάτων ἐκ τῶν προτέρων διαλάμπει ἡ ὑπεροχὴ. D Ὁ Ἀβραάμ ἦταν πατὴρ τοῦ Ἰσαάκ καὶ παππὸς τοῦ Ἰακώβ καὶ πρόγονος τοῦ Λευὶ, ποῦ ἦταν πατεὶρ τοῦ Ἰακώβ. Ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ ἔβηκε τὴν ἀρχὴν τῆς ἡ ἱεροσύνης εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Ἀλλὰ ὁ Ἀβραάμ αὐτὸς, ὁ ὁποῖος ὤφειλε πρόγονος τῶν Λευιτῶν καὶ τοῦ ἰουδαϊκοῦ ἱερατείου, κατὰ τὴν ἐπιτοχὴν τοῦ Μελχισεδέκ, ὁ ὁποῖος ὤφειλε τύπος τῆς δικῆς μας ἱεροσύνης, συνατελέγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν. Καὶ πρῶτο κατὰ δύο τρόπους τὸ ἐπιρροῖται: καὶ μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῆς δεκάτης εἰς αὐτόν, τὸν Μελχισεδέκ, διότι οἱ λαῖκοι καταβάλλουν τὴς δεκάτης εἰς τοὺς ἱερεῖς, καὶ μὲ τὴν εὐλογίαν ἐκ μέρους του. E διότι οἱ λαῖκοι εὐλογοῦνται ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς. Βλέπετε πάλιν πῶσον ὑπερχειρὴ ἡ ἱεροσύνη μας, ὅταν ὁ πατριάρχης τῶν Ἰουδαίων Ἀβραάμ, αὐτὸς ποῦ ὤφειλε πρόγονος τοῦ Λευὶ, πῶστη μισροτὰ εἰς τὸν Μελχισεδέκ διὰ τὰ εὐλογεῖσθαι καὶ ἕωση τὴν δεκάτην. Πρῶτοντι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ὁμιλεῖ καὶ διὰ τὰ δύο αὐτά, εἰς θρησκ. ὁ Μελχισεδέκ εὐλόγησε τὸν Ἀβραάμ καὶ ἔλαβεν ἀπὸ αὐτοῦ τὴν δεκάτην (Πέν. 14). Αὐτὸ τὰ ἑξῆς λέγει ὁ Παῦλος ἀφοῦ τὰ ἔγραψεν εἰς τὸ μέσον. λέγει: «θεωρεῖτε δὲ πηλίκος αὗτος». Αὐτό; Πῶς; Ὁ «Μελχισεδέκ», λέγει, «ὃ καὶ δεκάτην Ἀβραάμ ἐκ τῶν λαοτῶν ἔλαβεν ὁ πατριάρχης ἐκείνων. Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱεροσύνην λαβόντες, 670 A ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδοκεῖν τὸν λαόν, τούτῳ τοὺς ἀελοφῶς αὐτῶν, καίτοι ἐξελημισθῶσι ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἀβραάμ» (Ἔβρ. 7, 4-5). Καὶ αὐτὸ ποῦ λέγει σημαίνει τὸ ἔξῃ: Οἱ Λευῖται, λέγει, αὐτοὶ θρησκ., οἱ ὁποῖοι ἀποκτείνον τὸ ἱερατεῖον εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἔχουν ἐντολὴν, σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, νὰ παίρνουν τὴν δεκάτην ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἰουδαίους. Μοινοῦντο ἔτσι καθήκοντο ἀπὸ

τὸν Ἀβραάμ καὶ οἱ Λευῖται καὶ ἕως ὁ ἄλλος λαός, λαμβάνουν ἑμεις δεκάτας ἀπὸ τοὺς ἀελοφῶς τῶν. Ὁ Μελχισεδέκ ἄλλος, ὁ ὁποῖος δὲν γενεαλογεῖται ἀπὸ αὐτοῦ; (ἔτσι δὲν καθήκοντο ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, οὐτε ἀπὸ τὴν δευτερευθὴ φυλὴν, ἀλλὰ ἀπὸ ἄλλο ἔθνος), B ἔλαβε τὴν δεκάτην ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ. Καὶ ἔχει μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ μὲ αὐτὸ καὶ κατὰ ἄλλο. Τί εἶπαι αὐτὸ τὸ ἄλλο; Ὅτι εὐλόγησεν ἐπίσης τὸν Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος καταγε τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ. Καὶ τί, λέγει, φανερώσει αὐτό; Ὅτι αὐτὸς εἶναι ποῦ μισροφῶρος ἀπὸ ἐκείνου. Καὶ πῶς συμβαίνει τούτο; «Χωρὶς πάσης ἀνυπολογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται» (Ἔβρ. 7, 7). Συνεπῶς, ἐάν ὁ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ὤφειλε πρόγονος τῶν Λευιτῶν, δὲν ἦταν μικρότερος ἀπὸ τὸν Μελχισεδέκ, αὐτὸς δὲν ἔα τὸν εὐλογοῦσεν, οὐτε δὲ ἔλαμβανε δεκάτας ἀπὸ ἐκείνου. Ἐπειτα ἐπιρροῖται ἡ εὐλογία καὶ εἶπαι: «Καὶ ὡς ἔπος εἶπεν, θρησκ. ὁμοῦ. διὰ Ἀβραάμ καὶ Λευὶ C ὁ δεκάτας λαυδαίων δεδεκένονται». Τί σημαίνει ἡμῶς τὸ «δεδεκένονται»; Εἰς τὴν Μελχισεδέκ, λέγει, ἔβηκε τῆς δεκάτης καὶ αὐτὸς, ἐν καὶ δὲν εἶχε γεννηθῆ ἀκόμη, μισρο τοῦ πατρὸς του. «Εἰ γάρ, λέγει, ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἦν ὅτε συνήγγεν αὐτῷ Μελχισεδέκ». Διὰ τούτου λαοτῶν, ἄλλοιον παρακάνω εἶπεν, «ὡς ἔπος εἶπεν» (Ἔβρ. 7, 9-10). Διὰ ποῖαν δὲ αἰτίαν αὐτὰ, τὸ φανερώσει: μὲ τὸ νὰ λέγῃ «εἰ μὲν οὖν ἡ τελειώσις τῆς λαυτικῆς ἱεροσύνης ἦν — ὁ λαός γάρ ἐπ' αὐτῇ νενομισθέντι — τίς εἶτι χρεῖα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἀνίστασθαι ἱερεῖα ἕτερον καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀβραὰμ λέγεσθαι» (Ἔβρ. 7, 11). Τί σημαίνει αὐτό, ποῦ λέγει; D Ἐάν τὰ ἰουδαϊκὰ πράγματα ἦσαν τέλεια, λέγει, καὶ ὁ νόμος δὲν ἦταν οὐκὰ τῶν μελλοντικῶν ἀγαθῶν, ἀλλ' αὐτὸς εἶχεν ἐπιτίμη: τὸ καθε τι καὶ δὲν ἐπρόκειτο νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέαν σου εἰς ἄλλον, οὐτε ἡ παλαιὰ ἱεροσύνη νὰ ἀποσπῆσθαι καὶ νὰ εὐχαρῆσθαι ἄλλῃ εἰς ἀντικατάστασιν τῆς, τότε διατὶ ὁ προφήτης θὰ εἴπῃ: «Σὺ ἱερῶς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ» (Ψαλμ. 109, 4). Ἐπειτα βέβαια νὰ εἴπῃ «κατὰ τὴν τάξιν Ἀβραὰμ». Διὰ τούτο ὁ Παῦλος λέγει: «εἰ μὲν ἡ τελειώσις διὰ τῆς λαυτικῆς ἱεροσύνης ἦν, τίς εἶτι χρεῖα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ ἀνίστασθαι ἱερεῖα ἕτερον καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀβραὰμ λέγεσθαι;». Πῶστη λαοτῶν φανερόν ἀπὸ αὐτὸ ὅτι ἡ ἱεροσύνη ἐκείνη ἐτελείωσεν τὴν ἀποστολὴν τῆς καὶ εἰς ἀντικατάστασιν τῆς ἦλθεν ἄλλῃ, ἡ ἐκείνη εἶναι ποῦ καλύτερα καὶ ἀνωτέρα. E Καὶ ἀφοῦ τούτο γίνεται παραδεκτὸν καὶ μὲ αὐτὸ κατ' ἀνάγκην γίνεται παραδεκτὸν καὶ ἐκείνο, εἰς θρησκ. καὶ ἄλ-

λο πολιτεύμα, που συμβαδίζει με την Ιερουσαλήμ θα εσταχθῆ, δηλαδή αὐτὸ τὸ διαὸ μας πολυέσμα καὶ ἡ καλύτερα νομοθεσία. Ἀπὸ λοιπὸν ἐξέφαρε καὶ ὁ Παῦλος δοκὸν ἡλεγα ἡμεταπειθεμένης γὰρ τῆς Ιερουσαλήμ, ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετέθεσις γίνεται (Ἐβρ. 7, 12). Καὶ ὁ δημιουργὸς καὶ τῆς μᾶς καὶ τῆς ἄλλης μεταβολῆς τῶν πραγμάτων εἶναι ὁ Θεὸς. Ἐπειδὴ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς νομοθεσίας ἀρχεῖτο με τὴν λειτουργίαν τοῦ ἀξιωματοῦ τῆς Ιερουσαλήμ καὶ ἐπειδὴ ἡ πρώτη αὐτῆς Ιερουσαλήμ ἔχει πλεῖν εἰς τὸ περιθώριον, εἶναι ἐλοφάντερον ἐστὶ, ἀφοῦ εἰς τὴν θέσιν ἐκείνης ἦλθεν ἄλλη, ἔκρετε καὶ τὴν παλαιὴν νομοθεσίαν καὶ ἀντικαταστήσῃ ἄλλη νομοθεσία ἀνωτέρα.

Ἐπειτα διὰ τὴν βέλγη διὰ ποῖον λέγονται ἀπὸ. 671 Α λέγει: «Ἐρ' ἐν γὰρ λέγεται τοῦτο, φυλῆς ἑτέρας μετόχησαν, ἀπ' ἧς οὐδεὶς προετόχησε τῷ θεοπροφητῆ. Πρὸβηλον γὰρ ἐστὶ ἐξ Ἰουδα ἀνατίταλαις ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν κερὶ Ιερουσαλήμ Μωσῆς ἐλάλησεν» (Ἐβρ. 7, 13-14). Ὅταν λοιπὸν ὁ Χριστὸς παρουσιάζεται καὶ κατέργει ἀπὸ τὴν φυλὴν ἐκείνην, δηλαδή τὴν φυλὴν τοῦ Ἰουδα καὶ καὶ ἀνεῖν ἱερῆς σφραγῆς με τὴν ἑξῆς τοῦ Μελεχισθεὶ καὶ ὁ Μελεχισθεὶς νὰ εἶναι πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ, ἀπὸ παντοῦ ἀποβαίνει σύμφωνον ἐστὶ καὶ ἄλλη Ιερουσαλήμ εἰς τὴν θέσιν ἄλλης ἔργεται καὶ εἶναι αὐτὴ πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τὴν πρώτην. Αὐτὸ, ἐὰν ὁ τύπος εἶναι λαμπρότερος ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴν Ιερουσαλήμ, ἀσχετικὸς ἀνωτέρα εἶναι τότε ἡ πραγματικότης. Ἀπὸ τοῦ λοιποῦ καὶ ὁ Παῦλος ἐξέφαρε ἔταν ἡλεγα Β «Παρισσότερον ἐστὶ κατέργητόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ἐπιούσῃα Μελεχισθεὶς ἀνίσταται ἱερῆς ἑτερος, ὅς οὐ κατὰ νόμον ἐπιούσῃα σαρκικῆς, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου» (Ἐβρ. 7, 15-16). Τὶ σημαίνει «οὐ κατὰ νόμον ἐπιούσῃα σαρκικῆς, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου»; Ἄν σημαίνει παρὰ τοῦτο, ἐστὶ δηλαδή τίποτε ἀπὸ τὰ προστάγματα τοῦ δὲν ἠπέρησεν σαρκικῶν, αὐτὸ δὲν δεικνύει νὰ ἐπιούσῃα πρόβατα καὶ μοσχάρια, ἀλλὰ νὰ λατρεύον τὸν Θεὸν με τὴν ἀρετὴν τῆς ἀνυψώσεως. Καὶ ἐπρόβαται εἰς ἡμᾶς, ὅς ἐπειδὴ δι' αὐτὰ, τὴν ζωὴν, ἡ ἵστος δὲν φθείρεται ποτε. Καὶ ἐνὶ εἰρήσῃα νεκροὶ λόγοι τῶν ἁμαρτιῶν μας ἦλθε καὶ μᾶς ἀνίσταται πάλιν καὶ μᾶς ἐξωσοῖσθαι, ἀφοῦ κατέλας ἐπιπλὸν θάνατον αὐτὸν τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐκείνου τοῦ σωματός μας. C Ἐπειδὴ λοιπὸν ἦλθε καὶ μᾶς ἔφερε τίποτα μεγάλα ἀγαθὰ καὶ ἔδωκε, διὰ τοῦτο λέγει: «οὐ κατὰ νόμον ἐπιούσῃα σαρκικῆς, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου».

6. Ἔχει λοιπὸν ἀποδείξῃσθαι συγχρόνως μέχρι τώρα καὶ τοῦτο, ἐστὶ δηλαδή με τὴν ἀντικατάστασιν τῆς Ιερουσαλήμ ἦταν ἀνω-

καίον καὶ ἀντικαταστάθῃ καὶ ἡ νομοθεσία. Ἄλλ' ἔπρατε ὁμοῦ καὶ ἀποδείξομεν αὐτὸ με ἐπιχειρήματα ἀπὸ τῆς Γραφῆς, καὶ προσκομίσομεν πάλιν τοὺς προφήτας ὡς μάρτυρας, καὶ νὰ μᾶς λέγουν ἐστὶ καὶ ὁ νόμος θα ἀντικαταστήσῃ καὶ τὸ πολιτεύμα πρὸς τὸ καλύτερον θα μεταβλήσῃ καὶ ἐστὶ ποτε πλέον εἰς τὸ μέλλον δὲν θα βασιλεύσῃ Ἰουδαϊκὸς βασιλεὺς. Ἐπειδὴ λοιπὸν πρέπει νὰ λέγομεν τότε, ἢ δοκὸν εἶναι δυνατόν νὰ εὐχθῆ ὁ ἀκριτοῦς καὶ νὰ μὴ λέγομεν συγχρόνως διὰ μᾶζι καὶ χωρὶς μέτρον, ἀφοῦ λοιπὸν ἐκείνα τὰ ἀποκαταστάσῃσθαι ἐξ ἄλλης ἐκκαίριαν, τώρα ἐπὶ ἡμετέρας καὶ ἐπιούσῃα τὸν λόγον μας, ἀφοῦ παρακαλοῦμεν τὴν ἀγάπην σας, καὶ ἐνθυμηθῆτε αὐτὰ ποῦ εἰπαίμεν καὶ με αὐτὰ νὰ συνθέτῃ καὶ δοκὸν προσηγορίαν ἔχομεν εἶπει. Καὶ αὐτὸ διὰ τὸ ὅποιοι σὺς ἠαυτίσομεν πρὶν, διὰ τὸ Θεὸν πρῶτον θα σὺς ἠαυτίσομεν καὶ τώρα. Νὰ διασώσεται ἀπὸ τὴν κίνδυνον τοὺς ἀδελφοὺς σας καὶ νὰ ἐπιδείξετε πολλὴν φροντίδα διὰ τὰ ἐπιταλασσόμενα μὲζι μας, αὐτὸ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡμεῖς ἀκροῦσθε ἀνακαταστάσῃσθαι τὸν μεγάλον κέσπον, καὶ ἐστὶ διὰ τὰ νὰ ἐπιούσῃα ἀπὸ τῆς, ὅτε διὰ τὰ ἀποκαταστάσῃσθαι νὰ χειροπετήματα καὶ τὰς θυροβάσεις ἐπιδοκιμασίας, ἀλλὰ διὰ τὰ ἐπινοήσομεν εἰς τὸν ἔργον τῆς ἀληθείας αὐτοῦ, καὶ ἔχουσι ἀποσπασθῆ. E Καὶ ἐς μὴ μοῦ εἴπαρ καὶσθε ἀπὸ σὺς ἐστὶ: τίποτε τὸ κενὸν δὲν ἔχει με ἐκείνου μακρὸν νὰ ἠμποροῦσθαι νὰ διενθῆσθαι τὰς ὑποθέσεις μου. Καὶ ἐστὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ρησάσῃ τὰς ὑποθέσεις του χωριστὰ ἀπὸ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ πληθῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος λέγει: «ἡμεῖς τὸ ἐκαστοῦ ζῆτεται, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἐκαστος, εἰδὸς ἐστὶ τὸ ἐκαστοῦ ἐν τῷ τοῦ πληθῶν καίτοι συμφέρονται» (Α' Κορ. 10, 24). Ἐὰν ἡμεῖς ἀλλὰ ὁ ἀδελφὸς σου εἶναι ἄρρωστος, εἰδὸς ἐστὶ τὸ ἐκαστοῦ ἐν τῷ τοῦ πληθῶν καίτοι συμφέρονται διὰ τὸν ἄρρωστον καὶ θα μὴ μὴσθῆς καὶ εἰς αὐτὸ τὸν μακρὸν ἐκείνου, ὁ ὅποιος λέγει: «Τὶς ἀσθενεῖ, καὶ σὺ ἀσθενεῖς; Τὶς σκωδαλίζεται, καὶ σὺ ἐγὼ πυροδοῖται;» (Β' Κορ. 11, 29). Ἐὰν λοιπὸν με τὸ νὰ εἶδομεν δύο ἄρρωστὰ καὶ 672 Α με τὸ νὰ εἶδομεν ὀλίγα χρέματα εἰς τοὺς πτωχοὺς, δοκιμάσομεν χαρὰν, πόσῃ ἀγαπῶμεν θα κεραισοῦμεν, ἐὰν ἠμποροῦμεν νὰ ὑποσῃα φυγῆς; Πόσῃ δὲ ἀμαρτῆν θα ἀποκαταστάσῃσθαι εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν; αὐτὸ καὶ ἐπὶ, δοκὸν φερέθῃ θα συναντήσομεν, μεγάλῃ ἀγαλλίασιν θα δοκιμάσομεν ἀπὸ τὴν ἀγαθὴν αὐτὴν συνάντησιν μας, με τὸ νὰ ἐνθυμηθῆσθαι τὰς ἐργασίας, καὶ ἐκείνομεν εἰς αὐτοῦ, ὅταν ὁμοῦ τοὺς ἀντικαταστάσῃσθαι ἐκεί, ἡμερὸς εἰς τὸ φερόμεν ἔθιμα τοῦ Κριτοῦ, καὶ ὁμοῦ θα λέδομεν τότε. Καὶ ὅπως οἱ ἀδικοὶ, οἱ ἀλεονήτα καὶ οἱ ἄρπαγες καὶ αὐτοὶ ποῦ ἔχουσι διαπράξει πολλὰς ἀδικίας εἰς δά-

ρος τῶν πληθίων τους, ἀφοῦ μετὰ τὸν θάνατόν τους ἀπέλιθον ἐκεῖ καὶ ἀντικρίσθουν αὐτοῖς, ποῦ καθοιοῦσθησθε τρόπον ἐξηγήσαν, (ἐφθόνηται γάρ, λέγει, αὐτοῖς πάντως), **B** καὶ τοῦτο γίνεται φανερόν ἀπὸ τῆν παραβολὴν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου), δὲν θὰ θυγηθῶν νὰ ἀνοίξουν οὗτε τὸ στόμα των, οὗτε νὰ εἰποῦν κάτι: καὶ νὰ ἀπολογηθῶν, ἀλλὰ, ἀφοῦ κατακρινθῶν καὶ καταδικασθῶν ἀπὸ τῆν θείαν δικαίωσιν, θὰ κριθῶν εἰς τὰ πύρινα ἐκαίνα ποτάμια, ἔτσι λοιπὸν καὶ αὐτοὶ ποῦ ἐπαναφέρουν εἰς τὸν θρόνον τῆς σωτηρίας τοὺς ἀδελφοὺς των καὶ διδάσκουν καὶ κατηγυροῦν, ἐταν ἀντικρίσθουν αὐτοῖς, τοὺς ὁποίους ἔσωσαν, νὰ συγγεγοῦν ἐκεῖ διὰ λογαριασμοῦν τους, θὰ γερῶσουν ἀπὸ θάρρος. Καὶ διὰ νὰ δηλώσῃ αὐτὸ ὁ Παῦλος, ἔλαγε· «Καύχημα ὄμων ἔχων, καθάπερ καὶ ὄμεις ἡμῶν». Εἰς ποίαν περίπτωσιν, τίς μου; «Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου φηδὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. 1, 14). Ἐπίσης καὶ ὁ Χριστὸς παρακαλεῖ μὲ τὸ νὰ λέγῃ· «ποιεῖτε ὄμων φίλους ἐν τῷ μαμμονᾷ τῆς ἀδικίας, **C** ἔτι ἐταν ἐκλήθητε, δέξονται ὄμεις εἰς τὰς αἰωνίους αὐτῶν στερήσας» (Λουκ. 16, 9). Ἐπίσης εἶπὲ καὶ ὁ θάρρος θὰ προσήλθῃ δι' ἡμᾶς τότε, ἀπὸ αὐτοῖς ποῦ τώρα εὐεργετοῦμαι: Ἐάν δι' ἔπου γίνεται διαπάνη χρημάτων πρόκεινται τόσα πολλὰ στερεῖνια, τόσας πολλὰς μισθὸς, τόσον μεγάλη ἀμοιβή, πῶς δὲν θὰ ὑπάρξουν πολλὰ καὶ μεγάλα δι' ἡμᾶς ἀγαθὰ ἐκεῖ ἔπου γίνεται ἀφέλεια τῆς ψυχῆς; Διότι ἐάν ἡ περιφροσύνη τοῦ ἄνευτος χήρος καὶ ἀποκρίσθῃ τῆν πτωχείαν, ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὸν θάνατον εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὸ δάκρυ αὐτῶν, ποῦ εὐεργετήθησαν ἐπανέδωσαν πάλιν εἰς τὸ σῶμα τῆν ψυχῆν, ποῦ εἶχεν ἀπέλθει, καὶ τοῦτο προσὸ ἀκόμη ἔληθῃ ἡ ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, τί δὲν θὰ καταρτίθωσιν τὸ δάκρυ τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνων, ποῦ θὰ ἔχουν διασωθῇ μὲ τὰς προσκαθείας σου; Διότι ὅπως αἱ χήραι γυναῖκες, **D** ζῶνται παρυστάθησαν καὶ ἐπανέγερσαν εἰς τὴν ζωὴν τῆν Πατρίδα, ἔτσι καὶ ἐτάνα τότε μὲ τὸ νὰ σοῦ παρασταθῶν αὐτοὶ ποῦ τώρα ἔχεις διασωσῇ, θὰ συντελέσωσιν ὥστε νὰ ἀπολαύσῃς μεγάλην φιλοφροσύνην καὶ θὰ σὲ ἀπαλλάξωσιν ἀπὸ τῆν φλόγα τῆς κολάσεως.

Αὐτὰ λοιπὸν ἀφοῦ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ἄς μὴ εἰμεθα θερμὸι καὶ διακατεχόμεθα ἀπὸ ζήλων μόνον τῆν στήθην αὐτῆν, ἀλλὰ τὸ ποῦ ἔχετε τώρα, ἀνάγκαι μὲ ἀφοῦ ἐβλήθητε ἀπ' ἐδῶ μακρῶσθε τῆν σωτηρίαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐάν ἐάν ἔξερατε, προνοήσατε νὰ μάθετε, ποῦ ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποῦ πάσχουν ἀπὸ τῆν ἰουδαϊκῆν φροσύνην. Διότι: ἔτσι καὶ ἡμῶς μὲ περισσοτέραν προθυμίαν θὰ διαλαχθῶμεν μαζί σας, ἀφοῦ πληροεργηθῶμεν ἀπὸ τῆ

ἴδια τὰ ἔργα σας, ἐπὶ δὲν ἐσπείραμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς παροῦσῃ γῆν, **E** ἀλλὰ καὶ ἔσας θὰ γίνεσθε προθυμότεροι εἰς τὸ νὰ κρέτατε τῆν ἀρετῆν. Διότι ἔσας καὶ εἰς τῆν περίπτωσιν τῶν χρημάτων ἐκεῖνος, ποῦ κερδίζει δύο χρυσὰ νομίσματα, καταλαμβάνεται ἀπὸ μεγαλύτεραν προθυμίαν διὰ νὰ συλλέξῃ καὶ συγκεντρώσῃ δέκα καὶ εἴκοσι νομίσματα, ἔτσι καὶ εἰς τῆν περίπτωσιν τῆς ἀρετῆς συμβαίνει. Αὐτοῖς ποῦ καταρτίθωσιν καὶ ἔπραξε κάποιου καλῶν, λαμβάνει ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ κατ' ἄριστόν του τῆν προτροπῆν καὶ τῆν νοουθεσίαν διὰ νὰ πράξῃ καὶ ἄλλα. Διὰ νὰ διασωσῶμεν λοιπὸν τοὺς ἀδελφοὺς μας καὶ διὰ νὰ λάβωμεν συγχώρησιν διὰ τὰ ἁμαρτήματά μας ἢ καλύτερα διὰ νὰ ἀντιταχθῶμεν ἐμὲ ποῦ θάρρος εἰς αὐτὰ, καὶ διὰ νὰ προκοιμηθῶμεν ⁶⁷³ **A** πρὸς ἀπ' ἑαυτὸν νὰ δοξασθῶμεν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μαζί μὲ τὰς συζήτους, τὰ πτωχὰ καὶ τοὺς στερητάς, ἀφοῦ ἐβλήθημεν εἰς τῆν ἔργων καὶ τὸ κινήσῃ αὐτὰ, ἄς ἀποσπασθῶμεν ἀπὸ τῆν παγίδα τοῦ διαβόλου αὐτοῖς, ποῦ ἔχουν ἀκαταμάχητον ἀπὸ αὐτὸν καὶ βουλεύων εἰς τὸ θέλημά του. Καὶ ἄς μὴ ἐγκαταλείψωμεν τὸ ἔργον προσὸ ἐξαντλήσῶμεν διας τῆς προσκαθείας μας, εἴτε αὐτοὶ πείθονται, εἴτε ἀπειθεῖν, πρῶτα μᾶλλον ἀδύνατον νὰ μὴ πισθῶν, ἀφοῦσιν εἶνε χριστιανοί.

Ἰδὲν ἔμεις διὰ νὰ μὴ ἔχετε οὗτε αὐτῆν τῆν πρόφρασιν, λέγω τοῦτο, ἐπὶ ἐάν, ἀφοῦ ἐδοξέσθῃ πολλὰ λόγια καὶ χρησιμοποιοῦσθῃς ἑαυτὸν μόνον, ποῦ ἔχετε εἰς τῆν ἐκθέσιν σου, τὸν ἴδιον νὰ μὴ πισθῶσθαι, ἀλλήγησῃ των εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ αὐτοὶ θέβια μὲ τῆν χάριν τοῦ Θεοῦ θὰ ἐμαρτῶσιν τὸ θῆραμα, **B** καὶ τότε ἄλλος ὁ ἔπαινος θὰ ἀνήσῃ εἰς ἐσένα, ποῦ τὸν ἐχαρταγῶντες. Αὐτὰ ὀφείλτε νὰ μεταπέρατε οἱ ἄνδρες εἰς τὰς συζήτους καὶ οἱ γυναῖκες εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ οἱ πατέρες εἰς τὰ πτωχὰ καὶ οἱ φίλοι εἰς τοὺς φίλους.

Ἄς πληροεργηθῶν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ αὐτοὶ, ποῦ νομίζου ἐπὶ ἀνθρώπων εἰς τὰς τάξεις μας, ἐπὶ ἔχουν τὸ ἔϊον μὲ ἐκείνους φρόνημα, ἐπὶ ἡμεῖς προνοήσομεν καὶ ἀγρυπνοῦμεν πρὸς χάριν τῶν ἀδελφῶν μας, ποῦ λιποτακτοῦν εἰς ἐκείνους. Εἶναι δὲ θέλωσιν ἐπὶ ἐκεῖνοι, προσὸν προαίεθωμεν ἡμᾶς, θὰ ἐκδικῶσιν τοὺς ἐνοχοὺς μας, ποῦ συγχίζουσιν ἐκεῖ, καὶ κινεῖς εἰς τὸ μέλλον ἐάν θὰ τοῖσῃσθαι νὰ κατασφύγγῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ τὸ σῶμα τῆς Ἰουδαϊκῆς θὰ ἀποκαταρθῇ. Καὶ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος θέλει εἶναι οἱ ἄνθρωποι νὰ σωθῶν καὶ νὰ γνωρίσθωσιν τῆν ἀλήθειαν, καὶ ἔσας νὰ ἐθιναμῶνθῃ διὰ νὰ γίνεσθε κατάλληλοι διὰ τῆν ἔργων αὐτῆν **C** καὶ ἐκείνους νὰ τοὺς ἐβλήθησθαι μακρὰ ἀπὸ τῆν πλάγη ἐκείνην, καὶ ἀφοῦ μᾶς πόση ἔλπει, ἄς μᾶς ἀφήσῃ νὰ ἐπιτιμῶμεν τῆν οὐρανίον βασιλείαν πρὸς δόξαν του. Διότι εἰς αὐτὸν κρέται ἡ δόξα καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἐἴνετο!

1. Ἐπίρασον ἡ λουδαϊκή νηστεία ἢ καλύτερα ἢ λουδαϊκή μέθη, **D** εἶναι: ἔθικα δυνατὸν νὰ μεθύσῃ κανεὶς καὶ χωρὶς κρασί καὶ εἶναι δυνατὸν καὶ ὁ νεφελῖος ἄνθρωπος νὰ μεθύσῃ καὶ νὰ κἀνη ἀπρεκείας καὶ νὰ διακατέλθῃ ἄνοκτα. Ἐάν δὲν ἦσαν δυνατὸν νὰ μεθύσῃ κανεὶς χωρὶς κρασί, δὲν θὰ ἔλεγεν ὁ προσήγος: «Ὅσοι οὐ μεθύοντες οὐκ ἀπὸ οἴνου» (Ἡσ. 29, 9). Ἐάν δὲν ἦσαν δυνατὴ ἢ μέθη χωρὶς κρασί, δὲν θὰ ἔλεγεν ὁ Παύλος: «μη μεθύσκεσθε οἴνω» (Ἐφ. 5, 18). Ἐπειδὴ ὅμως καὶ κατ' ἄλλον τρόπον εἶναι δυνατὸν νὰ μεθύσῃ ὁ ἄνθρωπος, εἶπε: «μη μεθύσκεσθε οἴνω» (Αὐτόθι). Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ μεθύσῃ κανεὶς καὶ ἀπὸ ὄργης καὶ ἀπὸ ἀνεπιτρεπτοῦ ἐπιθυμῶν καὶ ἀπὸ φιλαργυρίας καὶ κενοδοξίας καὶ ἀπὸ ἄπειρα ἄλλα πάθη. Διότι ἡ μέθη δὲν εἶναι τίποτε ἕλλο παρὰ παρσάλευσις τοῦ ὄρθου λόγου καὶ παραρροσὴν καὶ ἀπέλεια τῆς φυκτικῆς ὕλης. Συνεπὸς καὶ οὐκ ὀκνῶ θὰ ἠραρολόγημαι νὰ λέγωμαι ὅτι δὲν μεθύει μόνον αὐτός, ποὺ καταπολεῖται πρὸς κρασί, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἐκτρέφει εἰς τὴν φυκτὴν τοῦ ἕλλο πάθος. Ἐ Διὸ καὶ αὐτὸς ποὺ ἀποσταθεύει τὴν γυναικα ἕλλο καὶ ἔχει τὴν δικτὴν του, καὶ ἔχει σπαταλήσει τὸν καρπὸν του εἰς τὰς πόρνας, καὶ αὐτὸς μεθύει. Καὶ ὅπως ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἐπιε πρὸς κρασί καὶ ἐκπαρρησθή καὶ ἐκστομῆται λόγια ἀνεξέλεγκτα καὶ ἄλλα τὰ ἕλλοι: ὅμοιο κατὰ, ἔτσι καὶ αὐτός, ὁ ὅποιος, ὅσων ἀπὸ νηστείας κρασί, κατακλιθεῖται ἀπὸ τὴν ἐκείνου ἐπιθυμίαν, τίποτε τὸ οὐστὸν δὲν προσφέρει. Ὅλα ὅσα λέγει εἶναι αἰσθρὰ καὶ θαρραλέα καὶ χωρὶς κανένα ἕλλο καὶ ἠμαρτῶν ἀπὸ ἐφάρμοτο γέλοιο καὶ ἄλλα τὰ ἕλλοι συγκεχυμένα καὶ παραμῆται κυρίως ἕλλοι εἰς πράγματα, ποὺ ἐλλοποῦναι δλονάτορα. 674 **A** Τὴν γυναῖκα δὲ τὴν ὁποῖαν ἐπιθυμῶ νὰ ἀπύμασι, αὐτὴν φαντάζεμαι ναυτοῦ. Καὶ ὅσων κἀποιοῦ, ὁ ὅποιος νὰ ἔχει χυμῶνα καὶ παραπαῖσι, καὶ εἰς τὰς σαρκενερῶσας καὶ εἰς τὰ σωματικὰ καὶ εἰς κάθε στιγμὴν καὶ κάθε τόπον, ἐνθ' ὅπου ὄμιλον τόσοι πολλοὶ δοκῶν τόσα πολλὰ πράγματα, αὐτὸς φαίνεται νὰ μὴ ἀκούσῃ, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνην ἔχει ἀρροσισθῆ καὶ τὴν ἄρροσιν φαντάζεται. Καὶ τὰ πάντα ὀποσταθεύει καὶ φοβεῖται καὶ ἡ κατάστασις του δὲν εἶναι καλύτερα ἀπὸ ἐκείνην εἰς τὴν ὅποιαν εἰρήσκειται κἀποιο ζῶον, τὸ ὅποιον ἔχει συλλήψῃ εἰς τὰ δίκαια. Ἐπίσης καὶ αὐτός, ὁ ὅποιος διακατέχεται ἀπὸ ὄργης, εἰρήσκειται εἰς κατέστασις μέθης. Ἐτσι λοιπὸν καὶ τὸ πρόσωπόν του πρὴξεται καὶ ἡ φωνὴ του γίνεται ἄγρω καὶ τὰ μάτια του κοκκινίζουσι καὶ ὁ νοσὸς του σκατίζεται καὶ ἡ σκῆψις του χαντακιάνετα, ἢ γλῶσσά του τραυλίζει, τὰ μάτια του ἀλλοθωρῶσιν **B** καὶ

τὰ αὐτὰ ἀκούουσι ἄλλα ἀπὸ ἄλλων. Ἡ ὄργη τὸν ἐκείνου εἰς τὰ μηρήματα χειρότερα ἀπὸ τὸ δυνατώτερον κρασί καὶ τὸν ἀνεστάτωσε καὶ τὸν ἕλλοισεν διακατένοκτα.

Ἐάν δὲ ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος κατακαμμένεται ἀπὸ ὄργης ἢ ἀπὸ τῆς σαρκοκαρτείας, μεθύσῃ, ποὺ περισσότερο ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος ἀκοεῖται καὶ διασφραγίζεται εἰς τὸν ὄθον καὶ ἐκνευρίζεται εἰς τὸς νόμους του καὶ δὲν θέλει νὰ ἠγαπαλεῖται ποτὲ τὴν ἀνάγκην λογρογυμωσῶσιν, μεθῆσι καὶ γίνεται ὅσων κρῆλλος καὶ σαρκεπρῆφεται ἀδύνατορα ἀπὸ αὐτούς, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται εἰς κατέστασις κραιπάλης καὶ ἔχουσι χάσι: τὸν διαγῶν τῆς λογικῆς, ἔτσι καὶ δὲν αὐτὸς δὲν φαίνεται νὰ τὸ σωμακιάνετα. Διότι ποτὸ μῆλοτα εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς μέθης, τὸ νὰ μὴ αὐθαῖνετα κανεὶς τίποτε ἐνθ' ὄργης. Παραμῶσις ἀλεπὸν καὶ εἰς τὴν παραρροσῶσιν, ποτὸ εἶναι τὸ χειρότερον σωματικῶν, **C** τὸ ὅτι οἱ ἄρροσται δὲν γυνρίζουσι ὅτι εἶναι ἄρροσται. Ἐτσι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τῶρα, ἐνθ' εἶναι μεθύομενοι, δὲν αὐθαῖνετα τὴν μέθην των. Ἡ νηστεία των λοιπὸν, ἢ ὅποια εἶναι χειρότερα ἀπὸ κάθε ἄλλη μέθη, ἔχει παρῶσι. Ἐμεῖς ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν φρονεῖδα δὲς τοῦς ἀδελφούς μας καὶ νὰ θαρροῦμεν τὴν μέρκιν μας δι' αὐτούς ὡς παραρροσιν ἐνέργειαν. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ ὅποιον κἀμῶναι οἱ στρατιῶται μετὰ τὴν μάχην ἀπὸ τῆσιν εἰς φυκτὴν τοῦς ἐτραπῶσους των, αὐτὸ δὲ πρὸξωμεν καὶ ἐμεῖς τῶρα. Αὐτοὶ ἀπὸ ἐκπαρρησῶν ἀπὸ τῆς καταβῶσιν των ἐχθρῶν τους, δὲν πρὸξωσι ἄμῶσους εἰς τὰς σκηνὰς των, ἀλλὰ ἐπισκέπτονται πρῶτα τὸν τάπον, ὅπου ἔγινεν ἡ μάχη καὶ περιμαζοῦσιν ὅσους ἀπὸ τοῦς ὄκοις των ἔχουσι πέσει κατὰ τὴν αὐθροσιν καὶ δάπτον αὐτούς οἱ ὅποιοι ἔχουσι πεθῶναι. Ἐάν δὲ μετὰ τὸν κερθὸν διακρῶσιν μερικῶς, **D** οἱ ὅποιοι ἀγανέων ἀκέρη, τοῦς μετακρῶσιν εἰς τὰς σκηνὰς καὶ μὴ πολλὴν φρονεῖδα καταγίνονται εἰς τὴν θροπῶσιν των. Καὶ ἀπὸ τοῦς ἀρροσῶσιν τὸ ἕλλο καὶ καλῶσιν ἱατροῦς καὶ τοῦς καθάρουσι τὰ αἵματα καὶ τοῦς ἐπιθέσουσι φάρμακα εἰς τὰς πληγὰς των καὶ προσκρῶσιν κἀθε περιποσίτην, τοῦς ἀπυκρῶσιν εἰς τὴν ὕσιν των. Ἐτσι λοιπὸν καὶ ἐμεῖς, ἀπὸ μὴ τὴν δοῦσθαι τοῦ θεοῦ ἐφῶδιῶσιν ποῦς Ἰουδαῖους, ἐξοπλῶσιντες ἐναντίον τους τοῦς προφήτας, ἄς ἔθωμεν τῶρα, ἀπὸ ἀπὸ ποτὸς ἐναντιῶσθαι ἕλλο, μῆκος μερικὸ ἀπὸ τοῦς ἀδελφούς μας Ἐπεικ, μῆκος μερικὸ παραρροσῶσιν καὶ ἀπὸ τὴν νηστείας των, μῆκος ἄλλο ἐκπαρρησῶσιν καὶ ἄς ποῦς κατὰ τὴν ἔορτην. Καὶ δὲ μὴ θάρρομεν κανένα, ἀλλ' ἔλιος ἀπὸ τοῦς ἀρροσιν ποῦς, ἄς τοῦς θαρροῦσωμεν. Ἐ Διὸ εἰς τὴν περῶσιν των ἐξοπρῶσιν πολλῶν εἶναι ἀδύνατος εἰς τὸν στρα-

τιόντων να ἀνοικτήσῃ πάλιν καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ζωὴν αὐτῶν, ὁ ὁποῖος ἔχει πᾶσι διακονοῦς καὶ ἀποβάσει. Εἰς τὸν πάλαιον ἕως καὶ τὸν ἀγῶνα αὐτῶν, καὶ ὅταν κάποιος ἔχη δεχθῆ καίριον κτήσημα, εἶναι δυνατὸν, ἐὰν θέλωμεν, καὶ μὴ τὴν δοξασίαν τῆς θείας χάριτος, νὰ τὸν δὴγηθῶμεν καὶ πάλιν πρὸς τὴν ζωὴν. Διότι ὁ θάνατος αὐτῶν δὲν εἶναι φυσικὸς ἕως ἐκείνης, ἀλλ' εἶναι θάνατος τῆς προαιρέσεώς μας. Συνεπῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναστήσωμεν πάλιν τὴν προίρεσιν, ἢ ἵπποτα ἀπέθανε καὶ νὰ μεταποιώμεν τὴν ψυχὴν, ἢ ἵπποτα ἐνεκράθημε ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. 675 A νὰ ἐπανέρῃ τὴν ζωὴν τῆς καὶ νὰ γνωρίσῃ τὸν Δεσπότην τῆς.

2. Ἀδελφοί μου, ἄς μὴ χαλαρώσωμεν, ἄς μὴ ἀνεπινοήσωμεν. Καὶ ἄς μὴ τοῦ εἶπω κανεὶς ἐκεῖνα τὰ λόγια, ὅτι θηλαδὴ ἔπρεπε νὰ σκορπίζοσθεμεν πρὶν εἶθρ ἢ νηστεία καὶ νὰ κόμωμεν τὸ κάθε τι τότε, τώρα δὲ μετὰ τὴν νηστείαν, μετὰ τὴν διαπραξίαν τῆς ἁμαρτίας, καὶ μετὰ τὴν παράβασιν, ποῖον λοιπὸν εἶναι τὸ θεῖος; Ἐὰν θάβαια κάποιος γνωρίζῃ, τί σημαίνει τέλος πάντων ἀδελφική πρόνοια, γνωρίζει καὶ αὐτὸ, ὅτι τώρα θηλαδὴ πρέπει ἐξέπαινος νὰ κινήσωμεν καὶ νὰ ἐπιβεβῶμεν κάθε προθυμίαν. Δὲν ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ σκορπίζωμεν μόνον τοὺς ἀδελφούς μας προτοῦ διαπραξῶν τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰ ἐπιπέθηματα πρέπει νὰ ταῖνωμεν τὸ χεῖρ μας διὰ νὰ τοὺς σηκώσωμεν. Β Διότι καὶ ὁ Θεὸς, ἐὼν ἀπὸ τῆν ἀρχὴν ἔκτισεν αὐτὸ καὶ ἐγχαράριζε τὸν ἀνθρώπου μόνον προτοῦ διαπραξῆ τὴν ἁμαρτίαν, μετὰ δὲ τὴν ἁμαρτίαν τὸν καταβίαζε καὶ τὸν ἀγῶνα νὰ κείται συνεχῶς πεπαινωτος, κανεὶς ἀπὸ ἡμῶς δὲν εἶχε σὴθ ποτὶ. Ἀλλὰ δὲν ἐνεργεῖται. Διότι εἶναι φιλοθέλημα καὶ ἡμερος καὶ ἐπιθυμῶμαι σφόδρα τὴν σωτηρίαν μας καὶ ἐπιδικῶναι πολλὴν πρόνοιαν καὶ μετὰ τὰ ἁμαρτήματα μας. Ἀλλοστὸ καὶ δὲ τὸν Ἄδμῃ ἐπρονόησε προτοῦ διαπραξῆ τὴν ἁμαρτίαν καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν «ἀπὸ παντὸς ὕλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ ἔρωμαι φάγη, ἀπὸ δὲ τοῦ ὕλου τοῦ γινώσκων καλὸν καὶ πονηρὸν σὸ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ἢ δ' Ἐν ἡμέρᾳ φάγητε, θανάτῳ ἀποθνήσκεισθε» (Γεν. 2, 16-17). Νὰ λοιπὸν ὁ Θεὸς καὶ μετὰ τὴν ἀσκολίαν τοῦ νόμου καὶ μετὰ τὴν ἀρθρίαν τῶν ἐπιτροπῶν προγμάτων. C καὶ μετὰ τὴν τιμωρίαν τῆς μελλοντικῆς κοίσεως καὶ μετὰ τὴν παύση τῆς ἐπιβίης τῆς πονηρῆς (διότι δὲν εἶπε μετὰ μίαν καὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀλλὰ τὴν ἴδιαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποῖαν θὲ Ἐρωταν, θὲ ἀπέθνησκον), καὶ μετὰ κάθε μέσον, ποῦ ἀπαιτεῖτο νὰ σκορπίζῃ ὁ ἀνθρώπος, τὸν ἠσφάλισεν. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ μετὰ τὴν πρόνοιαν καὶ διευκαλίαν καὶ νοθεσίαν καὶ πύργεσιαν ἔπρεπε ὁ ἄνθρωπος καὶ δὲν ἐφύλαξε τὰ προσταγμάτα, ὁ Θεὸς

δὲν εἶπεν αὐτῷ τί χραιδίζετε, λοιπὸν ἢ παραιτήρη φροντίδα; Ποῖον τὸ κέρδος; Ἐφαγε ἀπὸ τὸν καρπὸν καὶ ἐκείσε, παραβίασε τὸν νόμον μου, ἐπίστυπον εἰς τὸν διάβολον, ἀείμωσε τὴν ἐκκλησίαν μου, ἔλαβε τὸ κτήσημα. D Ἐγὼν νεκρὸς παραβέθητε εἰς τὸν θάνατον, καταβίασάθητε, διατὶ λοιπὸν νὰ σὺχθῆτὸ μαζί μου; Τίποτα ἀπὸ ἅλα αὐτὰ δὲν εἶπε. Ἀλλὰ ἄμωσ ἐπρέζε κατὰ τοῦ καὶ αὐνομιλίωσε μαζί του καὶ τὸν παρηγόρησε καὶ πάλιν ἔλα φέρωμεν τὸ ἐπρόφρασε, τὸ φέρωμεν τῆς ἀθέτης καὶ τοῦ σαρκωτικοῦ λόγου. Καὶ δὲν παραιτήθητε ἀπὸ τὸ νὰ κάρηγ τὸ κάθε τι καὶ νὰ διαπραγματεύεσθε, ὡς τὴν ὄραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀπέστρεψε τὴν φῶσιν, ἢ ὁποῖα ἐκείσε καὶ τὴν ἀπέλλωξεν ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὴν ἐχρημαγόνησε πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τῆς ἀχαριστοῦ ἀνωτὰ μεγαλύταρα ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχασε, διὰ νὰ διδάξῃ μετὰ τὰ ἔργα αὐτῶν τὸν διάβολον ὅτι εἰν ἐκέρβιος τίποτα ἀπὸ τὴν συκοφαντίαν ἐκείνην, ἀλλὰ ἀφοῦ ἐξεδίωξε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν παράδεισον θὰ τοὺς ἴδῃ μετ' αἰῶνον εἰς τοὺς οὐρανούς νὰ συνανατρέφωμεντα μετὰ τοὺς ἀγγέλους. E

Τὸ ἴδιον ἔκτισεν ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὴν περίπτωση τοῦ Κάιν. Διότι καὶ ἐκεῖνον προτοῦ διαπραξῆ τὴν ἁμαρτίαν ἠσφάλισε καὶ προειδοποίησε μετὰ τὸ νὰ τοῦ λέγῃ «ἡμαρτία, ἠσφάλισον πρὸς σὲ ἢ ἀποστραφῆ αὐτοῦ καὶ σὺ ἀρείεαι αὐτοῦ» (Γεν. 4, 7). Βλέπε πᾶσιν σοφίαν καὶ σύνεσιν ἐπιδεικνύει ὁ Θεός! Διὰ τοῦτο φροδότημας, λέγει, διὰ νὰ μὴ σὲ ἐκποτίσῃ ἀπὸ τὴν προίρεσιν τῶν προνομιῶν τῆς προκοπῆς, λόγω τῆς τιμῆς ποῦ τοῦ ἔκτισεν, διὰ νὰ μὴ σοῦ ἀρπάξῃ τὴν ἐξουσίαν, ἢ ὁποῖα σοῦ ἐπαίρειζε. Ἐπρεπε εἶθαι αἱ προκοπῶν νὰ εἶναι περισσότερον καθαροὶ ἀπὸ τοὺς δευτεροκότους. Ἐγὼ θάρρος, λέγει καὶ μὴ φοβῶσθε καὶ μὴ ἀγωνίεσθε δι' αὐτὸ. 676 A «Πρὸς σὲ ἢ ἀποστραφῆ αὐτοῦ καὶ σὺ αὐτοῦ ἀρείεαι». Αὐτὸ ποῦ λέγει σημαίνει τὸ εἶθῃ; Κράτησε τὴν τιμὴν, ἢ ὁποῖα ἀνήκει εἰς τὸν προκοπῶν καὶ γίνε ἐὰν τὸν ἀδελφὸν σου καταπαγῆ, σπῆσθ καὶ προστασία. Κυβερνήσει τον καὶ γίνε κέρως του. Πρόσεχε μόνον μὴ προχωρήσῃς εἰς τὸν φόνον του καὶ μὴ καταλίθῃς εἰς τὴν σπαγὴν του. Ἀλλ' ἄμωσ ἐκείνος ὅσπε μετὰ αὐτὰ ὑπῆλθεσε. Δὲν ἠσάλασε. Διςπραξῆ τὴν ἐλλειπὴν ἐκείνην πρᾶξιν καὶ ἰδῶσθε μετὰ τὴν δεξιάν του τὸ μαχαίρι εἰς τὸν ἀδελφὸν λαίμων. Τί λοιπὸν; Εἶπεν ὁ Θεὸς μετὰ ἀπὸ αὐτὸ, ὡς τὸν ἐγκαταλίθῃμεν εἰς τὸ εἶθῃ; Ποῖον ἔρωτος θὲ προνοίη ἀπὸ τὴν παραιτήρη φροντίδα; Διςπραξῆ τὸν φόνον, ἐκείτωσε τὸν ἀδελφὸν του, B παρηγόρησε τὴν νοθεσίαν μου, ἀπέκλιμεν ἀπερῆστυπον καὶ ἀσχηχόρητον σπαγῆν, ὡς καὶ τὸ ἐκδειχθήμα τὴν μεγάλη πρόνοια καὶ τοῦ ἔγινε τὴν

μεγάλη διδασκαλία και συμβουλή. Δεν έλεον ότε έβην του τίποτε από δια αυτά και τίποτα δεν έπείσθησαν Ιωαννών να τον μεταβάλλη. Άς τον ηγκαταλείψω και ές τον άπορροίω τον λοιπόν και ές μη καταβώσθ να άκούσω εκ μέρους μου όσπε ένα λόγον.

Ο Θεός ότε ήσαν όσπε έπείσθη κατά παράνομον. Άλλά πόλιν έρχεται κοντά του και τον ενοηθώναι και τον λέγει: «Πού Άβελ, ο αδελφός σου;» (Γεν. 4, 9' 10). Και δέν τον άφηνει ότε ήσαν εκείνος άρρώστια, αλλά και χωρίς την θάλησιν του τον έδηγεί εις την προσηγορίαν της θμολογίας. Και δταν άπετήγγεν «όσα είδα», τότε ο Θεός τον λέγει: «φρονή σίματος του άδελφού σου όσα πρής με». Αυτό τό πράγμα, λέγει, έπράθη τό αίμα, φανερώσει τον άθερον φρονία. Ο Τί λοιπόν λέγει ο Κάιν: «Μείζων ή αίτία μου του άπετήγγει με. Και τί έπέδωξ με από της γης και από του προσώπου σου κρυβήσασμαι» (Γεν. 4, 13' 14). Αυτό δά που λέγει σημαίνει τό έξής: Διέπραξα άμαρτίαν άρρωτά μεγάλην, όσπε να μη μου άξίζη ή συγχώρησις, ή έπιείκεια και ή άφεσις. Πλην όμως, έν θελήσης να πάρω έαδούσιν δια την πράξιν μου, θα μείνω εκποθέμενος παντός, άποσ απογοιμωθών από την δικήν σου συμμαχίαν. Και ο Θεός τί άπετήγγει λοιπόν; «Όχι όστις, πός ο άποικίνος Κάιν, έπει τό έπείκωμενα παραλύσας» (Γεν. 4, 10). Μη τό φοβάσαι αυτό, λέγει. Θα ήγους πολλά χρόνια. Και έν κάποιος σε φρονείσθ, θα γίνη αίτιος δια να τιμωρηθθ παύ. Πράγματι ο έπιθμός έπει εις την Γραφήν σημαίνει άπροσδύριστον κλήθος. Έπειδή λοιπόν ο Κάιν ήπείσθη πολλάς τιμωρίας, άγωνίαν, τρώμον, D στεναγμούς, δυσκομίαν και σωματικήν παραλυσίαν, αλός; ο όποιος θα σε φρονείσθ, λέγει, θα σε άπαλλάξη και από τας τιμωρίας αυτές, αλλά και ο Ίσος θα έπιπύρη κατά τό έαυτού του την τιμωρίαν. Και φαίνεται μόν ο λόγος ότι είναι σκληρός και φορτικός, φανερώσει όμως πολλήν μέριμναν. Έπειδή ήθελε δίδωαι να σωρησθί τούς μεταγενεστέρους, έκενόσπε τέτοιον τρόπον τιμωρίας, ο όποιος θα ήμωροδός να άπαλλάξη αυτόν από την άμαρτίαν. Διότι δέν έφάνενεν αυτόν άμέως θα έφενενεν από την ζωήν και θα παρέμενε κρυμμένη ή άμαρτία του και έτσι δέν θα ήγίνετο γνωστή εις άπόδος, οί όποιοι θα ήρχοντο έπειτα. Ταύτα όμως με τό να του έπιπύρησθ να ήγης πολλά χρόνια μέσα εις τον τρώμον έκεινον, και εδύσκαλος ήγίνετο εις έλους έκεινός, οί όποιοι τον ήγνώριζαν, με τό να τούς παραστή με την θέαν και τον σωματικόν κλονισμίν, να μη άποκαμύσσουν ποτέ να διαπράξουν τέτοια άμαρτήματα, δια να μη πάθουν τά έστα, E και ο Ίσος πάντεν ήγίνετο καλύτερος. Διότι ο τρώμος και ο πρόσ και ή συντρο-

φία με την άγωνίαν και ή σωματική παράλυσις, όσπε εις κάποιον διαμνηστρίον, τον έκρατοδσαν. Και έτσι πάλιν δέν έπέτρειαν όσπε εις άλλον να διαπράξη παρόμοιον κωκυόρημα και συνεχώς του άπενηθίμζε τό πρώτον άμαρτήμα και με τον τρόπον αυτόν καθιστόδους σωφρονιστέραν την ψυχήν του.

B. Άλλ' ένώ λοιπόν λέγω τά πράγματα αυτά, ήλθεν εις τον νοόν μου, 677 A να φέρω εις τό μέσον και να εξετάσω, διατι μολογεί αυτός θμολόγησε την άμαρτίαν του και καταβύσασε την πράξιν του και μολονότι είπεν ότι έπέπείσθη άμαρτήμα, τό όποιον ξεπαρήσθ την συγχώρησιν, και είναι ανάθεος δια κάθε συγγνώμη, όχι μόνον δέν καταβύσασε να άπαλείψη τά άμαρτήματά του, (έν και ο προφήτης λέγει εδύσας: «Άγεις ού τας άνομίας σου πρόσον, ένα δικαιοσύνης» (Ήσ. 43, 26), αλλά και κατακρίθησθ; Διότι δέν θμολόγησεν, όσπε ο προφήτης συνίστησε. Διότι ο προφήτης έν είπεν άπόως: «Άγεις ού τας άνομίας σου, άλλ' έντα: «Άγεις ού πρώτος τας άνομίας σου». Αυτό είναι τό ζητούμενον: όχι τό να ήγης άπόως, άλλά τό να θμολόγησθ πρώτος, τό να μη άμωμείσθ τον έλεγκτήν και τον κατήγορον. Αυτό όμως δέν θμολόγησθ πρώτος, B άλλά έπέπείσθη να έπαρησθ πρώτον από τον θεόν και έπειτα ένφ ο Θεός τον ήλεγχε ήρωτά, πρώτιστα τό όποιον ήταν πολύ χαρόδασον. Άποδ ήμος τό θρασύροσπε την πράξίν του, τότε θμολόγησε την άμαρτίαν του, άλλά τούτο δέν είναι εξομολόγησθς. Και ένώ λοιπόν άναστημι μου, όταν άμαρτήσθ μη περιμένω την κατηγορίαν από άλλον, αλλά προτού κατηγορηθί και μωυθί, έπ πρώτος καταβύσασε τας πράξεις σου, διότι έν άλλος σε έλέγξη, τό καταβύσασθ δέν είναι πλέον της βίας σου εξομολογησθς, άλλ' ή θιρόδους είναι έργον έκεινου, ο όποιος έκαμε τον ήλεγχον. Διά τούτο και κάποιος άλλος λέγει: «Οίκωσος έαυτού κατήγορος; έν πρωτολογία» (Παροιμ. 18, 17). Τό ζητούμενον λοιπόν δέν συνίσταται εις τό να κατηγορησθ κανείς τον έαυτόν του, C άλλά εις τό να κατηγορησθ πρώτος τον έαυτόν του και να μη περιμένη τούς έλέγκτους από τούς άλλους. O Ήτέρος λοιπόν ύστερα από έκείνην την φοδεράν άρρωσίαν του, έπειδή γρήγορα θυμήθησε τό άμαρτήμα του και χωρίς κανείς να τον έλέγξη θμολογούσπε τό πλημμελήμα του και μικρά έκλεισε, τούτον έκατόδους τό άμαρτήμα της άρρωσίος του, όσπε και πρώτος μεταξύ των άποστόλων άναδείχθησθ και έλόκληρος ή σκουμίνη του ένεχαίρησθ (Ματθ. 26).

Άλλ' αυτό τό όποιον έλεγα (πρώτα εδύσας να επανέλθω εις τό προκεκείμενον θέμα), έκανεποικτικά, κατά την γνώμην μου, ο λόγος τό άπέδειξεν από όσα μέχρι τώρα είπαμεν, ότι ενήλδθ έν πρέπει να παραμολοήσιν τούς αδελφούς μας όταν σφάλουν, όσα να τούς παρεφρονόμην, άλλά να τούς άποκαλύψωμεν προτού διαπράξουν την άμαρτίαν και να έπιδεικνύομεν δι' αυτούς πολλήν φρονείσθ και μετά την άμαρτίαν, D Έσα άνεργούν και οί Ιατροί. Διότι και αού συνιστόν εις τούς ανθρώπους όσπε είναι άγαθός έκεινα τό ο-

ποια ήμπορον να διαυλάξουν την υγείαν των και να απομακρύνουν κάθε ασθένειαν. Όταν όμως οι άνθρωποι περιφρονήσουν τας συστάσεις των και περιπέσουν εις ασθένειαν δεν τους παραμάλουν, άλλ' επιδεικνύουν τόσα πολλήν εκμύλησιν, διά να τους αποκαλλήσουν από τα νοσήματα. Καί ο Παύλος έτσι ήγγισσε. Δέν παρημέλησε λοιπόν εκείνον τον πόρον μετά την άμαρτίαν εκείνην, μετά την φροδράν εκείνην παρανομίαν, ή οποία δεν άπαντίζεται ούτε με τας των ειδικολογών, άλλ' ενφ' εκείνης άπηύχασε και δεν ήθελε να θελήθ ην θεραπείαν και έκλυτασσοσε και άπεμακρύνετο από την Εκκλησίαν, τον ώδήγησαν εις την θεραπείαν και μάλιστα κατά τέτοιον τρόπον, Ε ώστε να τον ήνωσθ και πάλιν με το σώμα της Εκκλησίας. Καί δεν διερωτήθητε ποίον το κέρδος να άσχολοσθαι μαζί του; Ποίον το όφελος; Αλλάς έπόρευσε, διεπράξε την άμαρτίαν, δεν ήμπορει να απομακρυνθ ή από την ασθένειαν. Καί έκτός από αυτά έχει γίνει άλαστονικός και μεγαλοσπονεί και έτσι κάμνει άθεράπευτον την πάλην του. Ας τον άφρησκον λοιπόν και ες τον έγκαταλείψωμεν. Τίποτε από όλα αυτά δεν είπεν. Αλλά άκριώς διά την περίπτωσιν αυτήν κατέβαλε τότε πολλήν φρονίδα, επειδή είδεν ότι κινδύος είχε καταλοσθήσει εις άπερίτρητον κινδύν και δεν παρατήρησε από το να τον έκροβήθ, 678 Α να τον άπειλή, να τον τιμωρή και μόνος του και μαζί με άλλους να κάμνη και να παραμακρύνει το κάθε τι, έως ότου τον ώδήγησαν εις την συνειδητοποίησιν της άμαρτίας και της παρωβόσεως του ήθους ήθους και τον άπήλασεν διάστα από κάθε ήθους. Το ήθους λοιπόν κάμει και έσθ. Νά μνησθς τον Σαμαρείτην του Εδογγελλού, ο οποίος επέβη ες τόσην μεγάλην φρονίδα διά τον τραυματίαν. Διότι έπ' ίκει έπέραισε και ο λευθής και ο φαρμακός και ναυαί από τους δύο αυτούς, δεν έσκηψε έπάνου εις τον τραυματίαν, ο οποίος έκτετο κάτω, αλλά χωρίς καμίαν συμπόνοιαν και με σκληρότητα τον άφρησεν και έφρησεν. Κάποιος όμως Σαμαρείτης, χωρίς να έχη καμίαν από ποθενά συγγένειαν με αυτόν, δεν έπρωτόερασεν, αλλά άφου έκείσθηρε τον έλγος και έσπεν εις τας πληγάς του λάδι και κρασί. Έπειτα τον ήθελε καβάσει εις το ύπός ήθους, τον ώδήγησαν εις το παιδοσχολόν και έδωκεν εις τόν ένοδόχον ένα χρηματικόν ποσόν και τον άποστέθηρε και άλλα ποσόν επί πλέον χάριν της θεραπείας Β είνε άφρόνιστος με τον ήθους δεν είχε καμίαν σέβασιν συγγένειας. Καί εάν είπτε προς τον έαυτον τον: Διότι να ενδοκίρωμαι ει' αυτόν; Ήγώ είμαι Σαμαρείτης και τίποτε το κακόν δεν υπάρχει μεταξύ μας. Εύρησθησθα μακριά από την πόλιν και δεν ήμπορει να βούδωθ. Έπειτα διότι, εάν δεν άνθείθ λόγος της μακρονής έδοσποιίας, να τον μεταφέρει νεκρόν και να διακινησώστω να συλλογηθ ή διά σφαγήν και να θεωρηθ ή ύπεύθυνος διά τον ήθους; Πράγματι, πολλές φορές, πολλά διαβάσει, οι όποιοι ύπέπουν εις τον όρμόν τους πληγωμένους και σφαλιζόντας άναθρώπους, διά τούτο τους προσπερνούν με άδιαφορίαν, μολοντάς δεν

επιστάζουσι να τους άναλάβουν και να τους μεταφέρουν και εάν λιποπύνησι να εθεάσωσι χρήματα, άλλ' επειδή φοβούνται μήπως και οι ήθιοι συρβούν εις τα θύλακας, σόν ύπεύθουν διά τον τραυματίαν ή τον ήθους. C Αλλ' εκείνος ο πρσος και φιλόφρονος, τίποτε από όλα αυτά δεν άποστέθηρε, αλλά άφου τα περιεφρόνησεν δια τον άνθρώπον εις το ύπός ήθους και τον ώδήγησεν εις το κακόν δοχέον. Τίποτε από αυτά δεν ύπεσπασίετο, ούτε κίνδυνον, ούτε χρηματικόν διαπύνην, ούτε τίποτε άλλο. Έάν όμως ο Σαμαρείτης έφρησθη τούτον φιλόφρονος και πρσος εις άγνωστον ήθους, ποσόν συγχώρησιν θα ήμποροσσομεν να λάβωμεν άφεις, όσον άμειλούμεν διά τους άδελφούς μας, οι όποιοι τώρα ενήσκησαν, παρήπεσαν εις τους ήθους Ιουδαίους, οι όποιοι μάλιστα είναι φροδάραιοι από όλους τους ήθους και άπεργάζονται μεγαλύτερα κακά εις εκείνους, οι όποιοι πίπουν εις τα χέρια του. D Διότι αυτοί δεν τους έξέσχησαν τα ένδύματα, ούτε τους έπρωξήσαν σωματικώς πληγάς, όπως τόσα οι ήθιοι έκείνοι (της παραβολής), αλλά καταπλήρωσαν την ψυχήν των και άφου τους έπρωξήσαν άμέτρητα τραύματα και τους άφρησαν να κείνται εις τον λάκκον της εσθείας, έτσι έφρησαν.

4. Ας μη άδιαφορήσωμεν έμπρός εις μίαν τέτοιαν τραγωδίαν και ες μη προσπερνώμεν σκληροί έμπρός από ένα τέσον έλασινόν ήθους. Αλλά και αν άλλοι κάμνουν αυτό, έσθ μη το κάμνη. Μη έστης εις τον έαυτον σου ήγώ είμαι λαϊκός άθροπος, έχω γυναίκα και παιδιά, αυτά είναι τόν ήθους, αυτά είναι ύπεύθους των μοιχών. Διότι αυτά δεν έγκαταλόσθησε ούτε εκείνος ο Σαμαρείτης. Πού είναι τώρα οι Ιερείς; Ε Πού είναι τώρα οι φαρμακοί; Πού είναι οι έιδόσταιοι των Ιουδαίων; Έτσι το κέρδος έφραξεν όσον να εθρήκε κάποιον σπουδαίον ήθους. Καί έσθ λοιπόν, όσον ήθους κάμουν να έχη άνάγκη από σωματικόν ή ψυχικόν θεραπείαν, μη λόγος εις τον έαυτον σου, διατί δεν έθεράπευσεν αυτόν ο δάβια ή ο δάβια, αλλά απέλλασί τον από την άφρόστωιν και μη ζητήσ από εκείνους εθόνους διά την άμείωσιν. Πές μου, εάν έσπες κάτω χρυσόν νόμισμα, μήπως στέκεσαι και λέγης εις τον έαυτον σου, διατί ο δάβια ή ο δάβια δεν το έφρησεν, αλλά εάν σπείδεις να το άφράξης προς το άφράξουν άλλοι; 679 Α Έτσι να σκέπτεσαι και σχετικά με τους άδελφούς μας, οι όποιοι έχουν πέσει, και να θεωρησ ει' εθόνους θησαυρόν, την μέριμναν ει' εκείνους. Διότι εάν ένοσπιάσθεις εις αυτόν, καθώς το λάδι εις την πληγήν, την διάσκαλιαν τον λέγος, εάν με την εύθελειαν σου τον περιβάλλης, καθώς με τους έπιδόσους της πληγής, εάν τον θεραπειώσθ με την έκμωσθ και την κωμωσίαν, αυτός θα πεί κακωσθήσθ εύρωστωρον, παρά εάν είπες άλλόθενον το θησαυροκαλίον. Ο γάρ εξαγαγών ήθους, λέγει, ες άνάσθου, ως στήμα μου έσται» (Λουκ. 16, 19). Τι θα ήμποροσσε να είπωσθ με αυτό; Αδ-

τὸ τὸ ὅποιον δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἐπιτύχη οὐκ ἦ νηστεία, εἴτε ὁ β-
 πνος κατὰ γάλα, εἴτε αἱ ἐλευθέραι προσηυχῆται, εἴτε τίποτε ἄλλο,
 τὸ ἐπιτυγχάνει· ἢ οὐτερία τοῦ ἀδελφοῦ μας. Διότι πόσα καὶ πό-
 σαι φορές ἤμαρτες τὸ στόμα, πόσα αἰτηγόμενα ἔξαυτίμας, πό-
 σαι ἑσέρας ἐξέρας καὶ τότε δὲν θὰ δεσπάζῃς νὰ ἀναλάβῃς τὴν
 φροντίδα ἐὰν τὸν ἀδελφόν σου, ὁ ὅποιος ἔχει πόσιν. Διότι μὲ ἕνα
 καὶ μόνον τέτοιον κατόρθωμα θὰ ἤμποροῦσες νὰ ἀποκαθάρσῃς διὰ
 ἑαυτὸν τὸν ἄρθερον. **Β** Καὶ διατι λέγω ἐὰν ἀποκαθάρσῃς; Τὸ στό-
 μα σου ἐὰν τὸ κλέψῃς στόμα τοῦ Θεοῦ. Ποία μεγαλύτερα τιμὴ ἀπὸ
 αὐτὴν θὰ ἤμποροῦσες νὰ γίνῃ; Μήπως ἐγὼ ἐπαγγέλλομαι αὐτά;
 "Ὁχι! Ὁ Θεὸς εἶπε ταῦτα, ἐπὶ ἐπιδοξίᾳ, ἐπὶ ἐδῆγῳ· ἔστιν
 καὶ ἐγὼ ἄνθρωπον εἰς οὐτερρίαν, τὸ στόμα σου θὰ γίνῃ, ὡσάν τὸ
 στόμα μου, καθάρων καὶ ἄγων.

Μὴ λοιπὸν ἀδιαφοροῦμεν διὰ τοὺς ἀδελφοὺς μας, μήτε περιερ-
 χόμενοι νὰ λέγομεν, πόσα ἐνήστευον μαζὶ μὲ τοὺς Ἰουδαίους,
 πόσα παρακαλοῦμεν; Ἀλλὰ ἄς φροντισώμεν εἰς αὐτοὺς. Καὶ ἐάν
 αὐτοί, οἱ ὅποιοι ἐνήστευον εἶναι πολλοί, ἐγὼ ἀγαπῶ μιν, μὴ
 κοινολογήσῃς τὸ πρῶγμα καὶ μὴ δυσφημῆς τὴν συμφορὰν τῆς Ἐκ-
 κλησίας, ἀλλὰ θεράπευσέ τιν. Καὶ ἐάν κάποιος εἴπῃ ὅτι πολλοὶ
 ἐνήστευον, βούλομαι τὸ στόμα του, **Γ** ἐὰν νὰ μὴ διαδοθῇ ἡ φήμη
 αὐτῆ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλοις δὲν γνωρίζω κανένα ἀπὸ αὐτούς. Ἐχέεις ἄ-
 πιστήν καὶ ἐμὲ ἀνθρώπου, καὶ φεύδουσαι. Ἄν ἴδῃς δύο καὶ τρεῖς,
 οἱ ὅποιοι ἔχουν παρακαλοῦσθαι, λέγε· ἐπὶ αὐτοὶ εἶναι πολλοί. Καὶ
 αὐτὸν μὲν, ὁ ὅποιος κατηγόρει, φημίως τὸ στόμα του, αὐτοὺς δὲ
 οἱ ὅποιοι ἔχουν παρακαλοῦσθαι μὴ ἀμελήσῃς, ἐὰν νὰ προκύβῃ εἶτα με-
 γάλῃ ἀσφάλεια ἐὰν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀπὸ τὴν μίαν καὶ ἀπὸ
 τὴν ἄλλην πλευρὰν, ἐπιδοξίᾳ καὶ ἀπὸ τὸ μέρος ἐκείνου, ὁ ὅποιος
 δὲν πρέκει νὰ διαδοθῇ τὴν φήμην καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστροφῆν τῶν
 παρακαλοῦσθων εἰς τὴν ἱερὰν ποιήμην. Ἄς μὴ λέγομεν λοιπὸν
 περιεργόμενοι, ποῖα ἤμαρτες, ἀλλὰ ἄς φροντισώμεν διὰ τὴν διορ-
 θώσιμον μόνον αὐτούς, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἁμαρτίας. Διότι εἶναι φο-
 βερὰ συνήθεια, εἶναι φοβερὸν πρῶγμα νὰ κατηγοροῦμεν μόνον τοὺς
 ἀδελφοὺς μας καὶ νὰ μὴ μεριμνήσωμεν εἰς αὐτούς, τὸ νὰ σταματι-
 ζώμεν τὰ κακὰ τῶν ἀδελφῶν μας, οἱ ὅποιοι εἶναι ἄσθενης. **Δ** καὶ
 νὰ μὴ τοὺς θεραπεύωμεν. Ἀγαπήτω μοι, ἄς ἐρεχθώσωμεν λοιπὸν,
 τὴν κακίην αὐτῶν συνήθειαν, διότι δὲν εἶναι μικρὰ ἡ ζημία, τὴν
 ὅποιον προκαλεῖ αὐτῆ. Καὶ τὸ πῶς γίνεται αὐτό, ἐγὼ θὰ σὲς τὸ
 εἶπω.

Κάποιος σὲ φημίως νὰ λέγῃς ὅτι πολλοὶ ἐνήστευον μαζὶ μὲ
 τοὺς Ἰουδαίους καὶ χωρὶς νὰ ἐλέγξῃ τὴν πληροφορίαν, τὴν μετέ-
 φερσεν εἰς ἄλλον, καὶ αὐτὸς χωρὶς νὰ κωλυμένωσθαι τὴν μετέδωκεν
 εἰς ἄλλον. Ἐπειτα μὲ τὸ νὰ παύρῃ διαστάσεις, δίδον κατ' ἐλί-
 γον, ἢ πονηρὰ αὐτῆ φήμην, εἰς μὲν τὴν Ἐκκλησίαν θναῖος ἐπιρρί-
 πτεται, εἰς αὐτοὺς δὲ οἱ ὅποιοι ἔχουν παρακαλοῦσθαι καμμία ἠρέ-
 λεια δὲν προκύπτει, ἀλλὰ μεγάλη βλάβη καὶ εἰς αὐτούς καὶ εἰς

ἄλλους πολλούς. **Ε** Διότι καὶ ἐν ἀκρίᾳ αὐτοὶ εἶναι ἄλλοι, ἐμαῖς
 μὲ τὰς πολλὰς διαβάσεις τοὺς κένομεν πολλούς, καὶ συντελοῦμεν
 ὡστε καὶ αὐτοί, οἱ ὅποιοι εἶναι ὄφει, νὰ γίνωμεν ἀσθενέστεροι,
 καὶ αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι πρόκειται νὰ πείσω, τοὺς ἀπράχνομεν. Διότι
 ὁ ἀδελφός μας μὲ τὸ νὰ ἀκούσῃ ἐπὶ πολλοὶ ἐνήστευον μὲ τοὺς
 Ἰουδαίους καὶ ὁ Βίβος γίνεται ραθυμότερος, καὶ αὐτὰ τὰ Βία πό-
 λιν ἐάν τὰ ἀκούσῃ ἐκείνος, ὁ ὅποιος εἶναι ἄσθενης εἰς τὴν πίστιν.
 θὰ τρέψῃ πρὸς τὸ πλῆθος αὐτῶν, οἱ ὅποιοι ἔχουν πείσει. Ἄς μὴ
 λοιπὸν δοκιμάζωμεν χαρὰν εἴτε εἰς αὐτὸ, εἴτε εἰς ἄλλο πονηρὸν
 κατασκευάσωμεν, ἔστιν καὶ ἐν αὐτοί, οἱ ὅποιοι ἁμαρτανῶν εἶναι πολ-
 λοί, τόσα ὡστε νὰ κοινολογοῦμεν αὐτούς καὶ νὰ λέγομεν ἐπὶ πολ-
 λοὶ εἶναι, **στθ** **Α** ἀλλὰ ἄς τοὺς κλείνωμεν τὸ στόμα καὶ ἄς τοὺς
 συγκρατοῦμεν. Μὴ μοὶ λέγῃς ὅτι πολλοὶ ἔλαβον μέρος εἰς τὴν Ιου-
 δαϊκὴν νηστείαν, ἀλλὰ διορθώσε τοὺς πολλούς. Ἐγὼ δὲν ἀφιέρω-
 ν τόσους λόγους εἰς τὸ ζήτημα αὐτό, διὰ νὰ κατηγορήσῃς ἐπὶ
 τοὺς πολλούς, ἀλλὰ διὰ νὰ διαγορεύσῃς τοὺς πολλούς, ἢ καλὸ-
 τερα νὰ μὴ τοὺς διαγορεύσῃς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς νὰ διασώσῃς. Μὴ
 λοιπὸν στιγματίζῃς τὰ ἁμαρτήματα, ἀλλὰ θεράπευσέ αὐτά. Διότι
 καθὼς αὐτοί, οἱ ὅποιοι δυσφημίζον καὶ δὲν κείνομεν τίποτε ἄλλο
 παρὰ νὰ ἀσχολοῦμαι μὲ τὸ ἔργον αὐτό, συντελοῦν ὡστε νὰ θεο-
 ρονῆται πολλοὶ αὐτοὶ οἱ ὅποιοι ἔχουν παρακαλοῦσθαι, ἔστιν καὶ ἐν εἰ-
 ναι ἄλλοι. ἔστιν καὶ ἐκείνοι οἱ ὅποιοι συγκρατοῦν καὶ ἀποστασι-
 νων τοὺς δυσφημιστάς καὶ φροντίζον διὰ τοὺς ἀδελφοὺς, οἱ ὅποιοι
 ἔχουν πείσει, καὶ ἐν ἀκρίᾳ αὐτοὶ εἶναι πολλοί, καὶ αὐτοὺς καὶ ἐ-
 κείνους διορθώσωμεν μὲ εὐκόλιαν, καὶ κανένα ἄλλον δὲν ἐπιτρέπω
 νὰ ζημιώσῃ ἀπὸ τὴν διόδοσιν τῆς φήμης αὐτῶν. Δὲν ἤκουσε εἰ
 ἔλαγεν ὁ Δαβὶδ ἔταν ἐθροῦσθε τὸν Σαούλ; **Β** «Πῶς ἔλασον θουα-
 τοί; Μὴ ἀναγγέλιγες εἰς Γεθ, μὲρὰ εὐαγγελίστησε ἐν ταῖς ἐβδο-
 ῖς Ἀσάβωνος, ἔλασον μὴ εὐφρανθῆσαι θυγατέρας ἀλλοφίλων, μὲρὰ
 γαυρήσασθαι θυγατέρας ἁμαρτησάντων» (Ἰ' Βασιλ. 1, 19-20). Ἐάν
 δὲ ὁ Δαβὶδ δὲν ἤθελε νὰ δοκιμασθῆσθαι πρῶγμα φοβερὸν, διὰ νὰ μὴ
 δοκιμάσωμεν ἐνθαρσύνων οἱ ἔχθροι, πολλὸν περισσότερον δὲν πρέπει
 νὰ γνωστοποιῶμεν αὐτά, ἐπιδοξίᾳ τὰ δοκῶμας πράγματα, εἰς τοὺς
 ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μάλλον δὲ
 εἴτε καὶ εἰς τοὺς δικούς μας, ἐὰν νὰ μὴ χαίρουν οἱ ἔχθροι μας μὲ
 τὸ νὰ τὰ ἀκούουν, εἴτε οἱ δικοὶ μας νὰ πίπτουν μὲ τὸ νὰ τὰ πληροφο-
 ροῦσιν, ἀλλὰ ἀπὸ παντοῦ νὰ τὰ συγκρατοῦμεν καὶ νὰ τὰ περι-
 φροσώμεν. Μὴ μοὶ λέγῃς ἐπὶ εἰς τὸν δεινὸν εἶπα. **Γ** Φάλαγε μέσα
 σου τὸν λόγον. Διότι ὅπως ἐπὶ δὲν ἀνέστης εἰς τὴν οὐσίην ἔστιν
 καὶ ἐκείνος δὲν ἐὰν ἀνέστη.

δ. Καὶ αὐτὰ δὲν τὰ λέγω μόνον διὰ τὴν ποιήμην νηστείαν,
 ἀλλὰ καὶ διὰ ἀναριθμητὰ ἄλλα ἁμαρτήματα. Ἄς μὴ ἐρετάζωμεν
 μόνον αὐτό, ἐν ἐπιδοξίᾳ εἶναι πολλοὶ ἐκείνοι, οἱ ὅποιοι παρακαλοῦ-
 νται, ἀλλὰ ἄς ἐξετάσωμεν καὶ ἐκείνους, τὸ πῶς ἐπιδοξίᾳ θὰ τοὺς ἀ-
 παλλάξωμεν. Ἄς μὴ ἐξυψώσωμεν τὰ πράγματα τῶν ἐχθρῶν μας

και δε μη κρημνίζομεν και μειώνομεν τὰ δικὰ μας. Ἐὰν μὴ παρουσιάζομεν ἰσχυροὺς ἐκείνους και ἀνίσχυρα τὰ δικὰ μας πράγματα, ἀλλὰ ὀλιγοδύλου τὸ ἀντίθετον εἰς πρῶτον. Πολλὰ φοβὰς και ἡ φωνὴ ποδὸ καλὰ γνωρίζει νὰ κρημνίσῃ και νὰ ἀνορθώσῃ τὴν ψυχὴν και νὰ ἐμβάλλῃ προθυμίαν ὅταν δὲν ὑπάρχῃ και νὰ καταστρέφῃ πάλιν ἐκείνην, ἣ ὅποια ὑπάρχει. Διὰ τοῦτο συμβουλαίς νὰ διαβλέπατε ἐκείνας τὰς φωνάς. **Δ** αὶ ὅποια ἐμφάνουν τὰ δικὰ μας πράγματα και τὰ κἀμουν νὰ φαίνονται μεγάλα και ὄχι ἐκείνας. αὶ ὅποια προσάπτουν ὄνειδος εἰς τὴν κοινότητα τῶν ἀδελφῶν. Καὶ ὅταν μὲν ἀκούομεν κάποιον καλὸν εἰς τὸ γνωστοποιεῖσθαι εἰς ἑμᾶς, ὅταν ἑμῶς ἀκούομεν κατὰ τοῦ εἶναι κακῶν και πονηρῶν. εἰς τὸ κρατοῦμεν ὡσὺν μουτικῶν μεταξὺ μας και εἰς πράξομεν τὸ κἀθε τι, ὅσα νὰ τὸ ἐξοφανίσωμεν.

Καὶ τώρα λοιπὸν εἰς περιγραφόμενον παντοῦ και εἰς ἀναζητούμεν ἐπιμονὰ και σχολαστικὰ, εἰς ἴσομεν τοὺς ὁδοιπόρους, και ἂν χρειασθῇ νὰ ἀνέλθωμεν εἰς τὰ σπῆται, εἰς μὴ διατίθεομεν νὰ τὸ πρῶτον. Ἐὰν δὲν περιβαλῶν νὰ εἶναι ἄγνωστος και δὲν ἔχῃ καμμίαν συγγένειαν μαζὶ σου αὐτὸς, ὁ ὅποιος ἔχει πέσει, ὅσῃ και ἀναζητήσας ἐπιμονὰ νὰ μάθῃ, ποῦν ἔχει φίλον και συγγενὴ και εἰς ποῦν μάλιστα δευτερεύει ἐπιμοσύνην και ἀποὺ πάρος ἐκείνου μαζὶ σου, πῆλανε εἰς τὸ σπῆται σου. **Ε** Μὴ ἐντραπέσῃ και μὴ κοκκινίσῃς. Διότι εἰς ἐπὶ γινώσκῃς διὰ νὰ ζητήσῃς χρίσματα ἢ διὰ νὰ λάβῃς κάποιον ἐκδούλουον ἐκ μέρους σου, εἰληγὸν νὰ ἐδοκιμάζῃς ἐντροπῆν. Ἐὰν ἑμῶς πρέχῃς ἐκεῖ διὰ τὴν σωτηρίαν σου, ἣ αἰτία τῆς εἰσοδοῦ εἰς τὸ σπῆται σου ὁ ἀπαλλάσσει ἀπὸ ὅλων τῶν ἐγκλημάτων. Κάθισε κοντὰ του λοιποῦ και πῆς του, ἀποὺ ἀρχίσῃς ἀπὸ ἀλλοῦ, ὅσα ἡ διόρθωσις νὰ γίνῃ χωρὶς νὰ τὴν ὑπεκαυθῇ. Πῆς μου, ἐπαινεῖς τοὺς Ἰουδαίους, θεοὺ ἐσταύρωσαν τὸν Χριστὸν και ἐλασπηροῦν τώρα εἰς αὐτὸν και τὸν ἀποκαλοῦν παραδότῃν τοῦ νόμου; Πῆσαι. εἰς εἶναι χριστιανός, **681** **A** εἰς ὅτι νὰ ἀνεχθῇ, και ἂν ἀκόμη εἶναι δουτηγνῆμος εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν. εἰς δὲ ἀνεχθῇ νὰ εἶπῃ και τοὺς ἑταίρους, ἀλλὰ ὅτι φράξῃ τὰ αὐτὰ του και θὰ σοὺ εἶπῃ, μὴ γίνετο, σπῆται, καλὸν καὶ ἄνθρωπος! Ἐπειτα ἀφῆς τὸ ἀποσπάσῃς τὴν συγκατάθεσιν, ἐπανάλαβε πάλιν και πῆς του: Πῶς λοιπὸν σκενασπῆσαι μαζὶ σου, πῆς μου; Πῶς παύσῃς μέρος εἰς τὰς ἑορτάς των; Πῶς νηστεύεις μαζὶ τους; Ἐπειτα κατηγγόρησε τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὴν ἀγαρίαν των. Πῆς του ὅταν ἐκείνην τὴν παρανομίαν. διὰ τὴν ὅποιαν τὰς προηγουμένας ἡμέρας ὀμίλησα πρὸς τὴν ἀγάπῃν σου, και ἡ ὅποια ἀποδεικνύεται ὡς τίσιον ἀπὸ παντοῦ, και ἀπὸ τὸν τόπον και ἀπὸ τὴν καρδίαν και ἀπὸ τὸν καλὸν και ἀπὸ τὰς προφητείας τῶν προφητῶν. Δείξῃς του, πῶς τὸ κἀθε τι ποὺ κἀμουν, εἶναι μᾶλλον και ἀνώφερον, και ὅτι αὐτό εἶσπετα θὰ ἐπαναίθων εἰς τὸ καλὸν θερηματικὸν καθεστὸς και ὅτι δὲν τοὺς ἐπαιτῆσαι νὰ ἐπιτελοῦν εἶσπετα ἀπὸ τὰ θερηματικὰ καθήκοντὰ των εἰς ἀπὸ τὰ Ἱερουσόλιμα. **B** Καὶ κοντὰ εἰς δια

αὐτὰ θέματα τοῦ τὴν γένναν, τὸ φοβερὸν ὄμμα τοῦ Κυρίου μας, τὰς εὐδόνιας του ἐκεῖ και εἰς θεοὺ λογοδοτήσομεν δι' ἅλα αὐτὰ και ὅτι κάποιον τιμωρία, ἣ ὅποια εἰς εἶναι μικρὰ, ἐπακούεται δι' αὐτοῦ, αὶ ὅποιο ἀποτομιῶν τέτοια πράγματα. Θέματα του και τὸν Παύλον νὰ λέγῃ «Ὅτινες ἐν νόμῳ δικαιοδοῦσι, τῆς χάριτος ἐξοπέσασθε» (Παύ. 5, 4), και πάλιν νὰ ἀπειλῇ «ὅτι εἰς περτείνωσθε, Χριστὸς ὁμᾶς οὐδὲν ὠφελήσῃ» (Παύ. 5, 2). Καὶ πῆς του ὅτι, ὅπως ἡ περιτομή εἶται και ἡ Ἰουδαϊκὴ νηστεια, ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν οὐράνιον βασίλειαν αὐτῶν, ὁ ὅποιος νηστεύει μὲ τῶς Ἰουδαίους, εἶσπετα και ἂν τὰ ἀγαθὰ του ἔργα εἶναι ἀμέτρητα. Πῆς του ὅτι διὰ ποῦν και ὀνομαζόμεθα και εἰρηθεοὺ χριστιανοί, διὰ νὰ ὀνομαζοῦμεν εἰς τὸν Χριστὸν και διὰ νὰ μὴ πρέχομεν πρὸς τοὺς ἀχθροὺς ἐκείνου. **C** Ἐὰν εἰς αὐτοῦ προβάλλῃς μαρτυρὰς θεραπειᾶς και σοὺ λέγει ὅτι αὶ Ἰουδαίους ὀπαγοῦνται εἰς θεραπειῶν και ὅτι διὰ τὸν λόγον ποῦν πρέχοι πρὸς ἐκείνους, τότε ἀποκαλοῦσθε του τὰς μαγανείας, τὰ μαγικὰ λόγια, τὰ φιλακτηρία και τὰ βιάρορα φίλτρα. Διότι μὲ κανὸν ἄλλον τρόπον δὲν φαίνονται νὰ θεραπειοῦν, οὐτε, δέξασθε, εἰς τὴν πραγματικότητα θεραπειοῦν, μὴ γίνετο!

Ἐγὼ ἑμῶς κἀμουν μίαν ὑπερόβλην και λέγω και τοῦτο, εἰ και ἂν ἀέμῃ θεραπειοῦν πραγματικὰ, προσημὸν νὰ πῆθῃν καρὰ νὰ προτρέψῃ εἰς τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ και εἶπῃ νὰ θεραπειῶν. Διότι ποῦν θὰ εἶναι ἡ ἡφέλιος μὲ τὸ νὰ θεραπειῶται τὸ σῶμα μας. Ἐταν γίνεται ἡ ψυχὴ μας; Ποῦν τὸ κέρδος, ἔταν, μὲ τὸ νὰ ἐπιτόχομεν ἑδῶ, εἰς τὴν ζωὴν αὐτῆν κάποιον ἀνακοῦσθαι, πῆσαι και νὰ παραπεφθοῦμεν εἰς τὸ αἰώνιον πῆρ; **D** Διὰ νὰ μὴ ἰσχυρίζεσθε αὐτὰ, ἀκούσε τι λέγει ὁ Θεός: Ἐὰν ἀναστῇ προφήτης ἐν σοί, ἣ ἐπισημαζόμενος ἄνθρωπον και εἰς πῆσαι και τῆρας, και εἶπῃ τὸ σημεῖον και τὸ τέρας, ὁ ἐλλήλορος, και εἶπῃ παρενθόμενον και λατρεύομενον θεοῦ ἑτέρου, οὐκ ἀκούσεσθε τοῦ προφήτου ἐκείνου, εἰς περὰς: Κύριος ὁ Θεός ὁμᾶς, εἰ ἀγαπήσῃ Κύριον τὸν Θεόν ὁμῶν εἰς εἶλας τῆς καρδίας ὁμῶν και εἰς εἶλας τῆς ψυχῆς ὁμῶν (Ἰεου. 13, 1-3). Καὶ αὐτὸ ποὺ λέγει ἔχει τὴν εἶλας σημασίαν. Ἐὰν κάποιος προφήτης ἰσχυρισθῇ, λέγει, ὅτι ἡμῶν νὰ ἀναστήσῃ νεκρῶν ἢ νὰ θεραπειῶν τυφλῶν, ἀλλὰ πιστεύσατε εἰς ἐμὲ και εἰς προσωνυζόμενον εἰς τοὺς βαίρονες, ἣ εἰ λατρεύομεν τὴν εἰδωλα, και κατόπιν ὁ ἰσχυρισόμενος αὐτὰ, διηγήσῃ νὰ θεραπειῶν τὸν τυφλὸν ἢ νὰ ἀναστήσῃ τὸν νεκρὸν, μὴ τὸν πιστέψῃς οὐτε και εἰς τὴν περιπτώσιν αὐτῆν, λέγει. Ἀσπί; **E** Διότι ὁ Θεός; διὰ νὰ οὐ δοκιμάσῃ, ἐπέτρεψεν εἰς ἐκείνον νὰ κατορθώσῃ αὐτὸ, ὄχι ἐπειδὴ αὐτὸς ἀγνοοῦσε τὴν ἀπόφασιν σου, ἀλλὰ διὰ νὰ οὐ δοκιμάσῃ, εἰς πράγματι ἀγαπήσῃ τὸν Θεόν. Διότι εἶναι Ἰθον αὐτοῦ, ὁ ὅποιος ἀγαπᾷ, νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν τὸν ἄποιν ἀγαπᾷ, οὐτε και ἂν ἀκόμη αὐτὸς, αὶ ὅποιο προσάπθων νὰ τὸν πρῶθῃον μακρὰ ἀπὸ αὐτῶν, ἀνακοῦσθαι νεκροῦς. Ἐὰν δὲ αὐτὰ τὰ ἔλαγε πρὸς Ἰουδαίους, πολλὸ περισσότερο νὰ λέγει δι' ἡμᾶς, τοὺς ὅποιους ὠδήγη-

αν εις ἀφελότεραν φιλοσοφίαν, εις τούς όποιους άνοεία την θύραν της άναστόσεως εις τούς όποιους προτάσει να μη άσχαλούνται με τά παρόντα. 682 Α Αλλά να έχουν όλας τάς έπιστάς των άποκειμένων εις την μάλλισσαν ζωήν.

Β Αλλά τί λέγεις; Σέ άίδια και τά καταπέφει ή σωματική άσθένεια; Ακόμη όμως δεν έχεις πάθει δια έπαθεν ή κοιλίαν της; Τόδε, μάλλον δε ούτε τό μικρότερον μέρος από δια έπέφρανε έκείνος. Διότι μετά την άσχηρον και μαζικήν καταστροφήν των κοπιωτών των προβάτων και των βοδιών και όλων των άλλων, έχασε και δια τά παθήα του. Καί δια αυτά ήσαν μέσα εις μίαν ήμεραν, δια να μη καταβήν τον άδελφότην μόνον ή φύσις των δοκιμασιών, αλλά και ή διάκρισις των. Ίστερα από δια αυτά μία θαύμασιος πληγή κατέλαβε τό σωμαί του. Έβλεπε να αναδύσκουν από δόλιχρον τό σωμαί του σκυλίαια και γυμνός κατέκειτο επάνω εις την κοπιάν. Καί αύτός ό όποιος ήταν άδικος, φιλαλήτης, θεοσεβής και ό όποιος άπειχε από κάθε πονηρόν πράγμα, Β ήγινε κοινόν θέαμα αμφοράς δια τούς παρόντας. Καί όμως τά κακά δεν έσταμάτησαν δια έδω. Πόνος ήην την ήμεραν και όλων την νύκτα τον έΐωναν και κάποια παράδειν και άσυνήθιστη πείνα τον έπολιωρούσα. Έβρόμεν γάρ, λέγει, όρθ τά στέα μου' (Ίσοβ. 6, 7). Καθημερινοί άνειδικαιοί, χλωμασμοί, έμπαυμοί και περιγέλιος, διότι οι ύπηρεταί μου, λέγει, και τά παθήα των παλλακίδων μου ζουγκόθησαν άνατόν μου, εις τά άνωρά μου δοιμάζω πράμα, και συνεχής ζάλη κατέχει τά λογικά μου. Καί μέσα εις δια αυτά ή γυναικά του του ύπάγετο άπαλλαγήν από δια με τό να του λέγη: «Επίόν τι ρημα προς τον Κύριον και τελευταί (Αδούθι 2, 9). Βλασφημία, λέγει, τον Θεόν και θα άπαλλαγή από τά δάσκαλα που ύποφέρει. Τι συνέβη λοιπόν; Μήπως ή συμβουλή μετέπειτα τον άγιον έκείνον; C Τό άντίθετον άκριβός έπέφυγε, τον λογυροποίησα περισσότερο, όστε και την γυναικά του να μάλλισσ. Διότι έποτιμοσσε μάλλον να ύποφέρει τούς πότισσ και να κατασπαρτήται και να άνίγεται άμείγρτα κατά, παρά με άλοσσημίαν κατά του Θεού να άπαλλάσσουνται από την άσθένειαν των και τον έκαστόν του να παραμάνη εις συνεχή παραλύσιαν, διότι δεν είχε κανένα να τον προστάσει. D Καί όμως ενή εύρίσκειτο εις την καμύσασιν αύτην δεν κατέφυγε εις τούς μόνους, δεν προσήλθεν εις τούς μάγους, ούτε έβαλε επάνω του φυλακιά, αλλά έπερίμενε την θεϊαν βοήθειαν. Δια τούτο τελικά έπέτυχε κάποιαν θαυμαστήν και παράδοξον θεραπείαν. Καί ό Λάζαρος έπαλαψε εις όλην την ζωήν του με την πειναν και την άρρώστιαν και την μοναχίαν. Όχι μόνον τριαντακοκία χρόνια αλλά δόλιχρον την ζωήν του εύρίσκει-

το εις την κατέστασιν αύτην. Έτσι λοιπόν και εξήνευσσ, ενή εύρίσκειτο εμπρός εις την αλλόπρωτα του πλουσίου, καταφρονούμενος, έμπαυόμενος, πεινασμένος, έκταθιμένος ός τροφή εις τά σκυλιά. Διότι τό σωμαί του είχε τόσην μεγάλην παραλύσιαν, διαπε δεν ήμπορούσε ούτε τά σκυλιά, τά όποια ήρχοντο να γλύφου τά τραμάτα του, να άπομακρύνου. Ε Αλλ' όμως δεν άνιγίησε τούς μάγους, ούτε έκρέμασε τά φυλακιά, ούτε άνεκίνησε την τάχην της μαγγανείας, ούτε έκάλασε να έκθουν κανιά του γόγγυς, ούτε ήποτε άλλο έκαμεν από αυτά τά όποια άπαγορεύονται, άλλ' έπροτίμησε να πεθήν μέσα εις τά κακά αυτά, παρά να προώση έστιν και κατά τό έλάχιστον την εύδοκίαν του. Ποιάν λοιπόν συγχώρησιν θα ήχαμεν, εάν ένω έκείνον έπαυσαν τόσα πολλά και ύπέμειναν, έμειν πρόχουμεν λέγειν τιμωρό ή τραυμάτων εις τάς ισθδικάς αναγωγάς και καλούμεν εις τά σπία μας μάγους και γόγγυς; 683 Α Αδν ήκουσας τί λέγει ή Γραφή; «Τένον, εάν προσήγγη δουλεύειν Κυρία, έτοιμασον την ψυχήν σου εις παραλύσιαν, άδύσων την καρδίαν σου και ήγναρτήρησον εν νόσω και πόνω εν' αύτθ πεποιθός γίνου. Ώπερ γάρ εν πορ δοκιμάζεται χρυσόν, ούτως άνθρωπος δοκιμάσθ εν καμύνω κατασκευασσ. (Έκκλ. 2, 1-5). Εάν έσο μασησσης τον ύπηρετήν σου και έκπαι έκείνος έκαιθή έλαθε τριάντα ή πενήντα κτηνήματα καλήσθ άμείους εσθήσειν δια να άπαλλαγ ή εγκαταλείψη την κηδεμονίαν σου και πάη με τό μέρος άλλων, οι όποιοί είναι έχθροί σου και τούς ζουγκώνου εναντίον σου, άρα θά ήμπερής, πέρ μου, να έπιτύχη την συγχώρησιν εν μέρος σου; θα ήμπερής άραγε κανείς να άπολογηθή δια λογαριασμών του; Β Δόλου! Διατί τάχα; Διότι ό Κύριος έχει δικαιομα να τιμωρή τον δουλόν του. C Καί έχι μόνον δια τον λόγον αυτόν, αλλά διατί, εάν έπρεπε να καταφύγ κάποι, άφαιλα να καταφύγη εις τούς γνησίους φίλους, και έχι; προς τούς έχθρούς και έκείνους, οι όποιοί μισούν τον Κύριον. Καί έσο λοιπόν, όταν ήρχε τον Θεόν να σέ τιμωρή, μη καταφύγης προς τούς έχθρούς του, τούς Ιουδαίους, δια να μη τον έξοργίσσης περισσότερο, αλλά προς τούς φίλους του, που είναι οι μαρτυρές, οι άγιοί, οι όποιοί τον εσθρέστησαν και έχουν ενόπιόν του πολλήν παρησσίαν. Αλλά διατί να δηλώθ δια δουλεύς και κυριούς; Ούτε ό υός θα δύνηθή να κινή τοστο λόγω του θαρμού εν μέρος του πατρός του, C ούτε να άρνηθή την συγγένειαν του προς έκείνον. Διότι οι υμοί, οι όποιοί έχουν παθή από την φύσιν και από τούς ανθρώπους, και αν άκόμη ό πατέρας θέρη, και αν ήμποδίσχ από τό τραπέ; το φα-

16. Ό άναγνώστης δεν πρέπει να παρασπαρή από όρμημένους έκπράσεις όσων και αύτην ή και από τά παραστήματα, να όποια χρησιμοποιεί ό άγιος πατήρ έδω, δια να εζηγήσθ συμπεριματά δια τάς άντιλήψεις αύτου περί των σέματων Κυρίου και δουλών. Ακόμθ ό Χριστός μας άμείωνι παραδέρματα από την κωνοκονική ζωήν και τό θέσαν αύτην δικασου, δια να δηλήσθ δια κάσ άλλο, ός είναι φαρ' ελπειν ή θέσις του ανθρώπου εναντι του Θεού.

γιστοῦ καὶ ἂν εὐχῆν ἀπὸ τοῦ οὐραίου καὶ ἂν μὴ κατὰ τρόπον τιμωρῆ. διατάσσου νὰ τὰ ὑπομῆν ἢ πῶς μὴ γενναίωτα εἶλα, καὶ ἂν δὲν ὑπακούῃ καὶ δὲν ἀνεχέται τοσοῦτο, κανεὶς καμμίαν δικαιολογίαν νὰ μὴ τοῦ εἶδῃ. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη κλεῖται καὶ θαυμασιώταται ὁ υἱὸς διότι ἐδάρη ἀπὸ τῶν πατέρων σου, τὰ ἴδια λόγια τοῦ λέγοντος εἶλα, οὗ δηλαδὴ αὐτοῦ; ὁ ὅποιος σὲ θαυμασιώτατα εἶπεν πατέρας καὶ κύριος καὶ ἔχει κατὰ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ καὶ νὰ πράξῃ ὁτιδήποτε πρέπει, διὰ τοῦτο νὰ ὑπομῆν ἀδαιμασιώτατα.

Ἐπίταται οἱ δοῦλοι μὲν ἀντιγνοῦν τοὺς κυρίους καὶ τὰ παιδιὰ τοὺς πατέρας, οἱ ὅποιοι πολλὰς φορές τιμωροῦν καὶ ἄδικα, ὁ ἐπὶ ἡμῶν δὲν θὰ ἀνεχθῆς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος σὲ παιδεύει καὶ ὁ ὅποιος εἶνε Κύριος ἀνώτατος ἀπὸ πάντων τοῦ ἐπιγεῖναι κυρίου καὶ ὁ ὅποιος σὲ ἀγαπᾷ περισσότερο ἀπὸ τοὺς πατέρας ἐδὼ εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ ὅποιος δὲν κἀνεὶ τίποτε ἀπὸ ὄργην, ἀλλὰ πράττει τὸ κατὰ τὴν διὰ τὸ συμφέρον σου; Ἄλλ' ἐπὶ μάλιστα σὲ εὐχῆ κάποιον ἀσχημάντος ἀσθένεια, ἄμενος ἀκαταλείπει τὴν κληρονομίαν του καὶ πρὸς τὴν εἰς τοὺς δαίμονας καὶ ἡσυχαστικῆς εἰς τὰς ἰουδαϊκὰς συναγωγὰς; Ποῖαν λοιπὸν συγχώρησαν περιμένεις νὰ λάβῃς; Πῶς λοιπὸν θὰ ἠμπορήσῃς νὰ τὸν παρακαλέσῃς πάλιν; Μάλλον δὲ ποῖος ἔλας, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸς ἔχη τὴν παρηγορίαν τοῦ Μωϋσέως, θὰ ἠμπορήσῃ νὰ τὸν παρακαλέσῃ διὰ λογιμασίαν σου; ἂν ὑπάρχει κανεὶς! Ἡ μήπω δὲν ἀκούεις ἢ λέγει ὁ Θεὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ τὰς Ἰουδαίας; ἢ ἢ προσέχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου, ὅτι ἂν σὴν Μωϋσῆς καὶ Σαμουὴλ οὐκ ἐπακούσονται αὐτῶν; (Ἰερ. 31, 7-16, 11). Ἐποὶ λοιπὸν ὑπάρχουν μερὰ ἀμνηστῆματα, τὰ ὅποια ἐπεπερὶν τὰ ἔργα κατὰ συγχωρήσεις Ε καὶ διὰ τὰ ἔποια δὲν ὑπάρχει καμμία ἀπολογία. Ἄς μὴ λοιπὸν ἀποσπορῶμεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Θεοῦ, Δεῖται καὶ ἂν φανῶν ὅτι τὰ μαγικά λόγια ἀνοικνεῖται τὸν πυρετὸν, δὲν τὸν κατακυβερνοῦν παρὰ τὰς αἰσῶν, ἀλλὰ ἄλλον πυρετὸν χειρότερον ἐπέβαλλον εἰς τὴν συνείδησιν, μὴ τὸ νὰ σὲ κατακρήνη καθυστερῆν ἢ σκέψαι, μὴ τὸ νὰ σὲ μαστιγῆν ἢ συνείδησι; καὶ μὴ τὸ νὰ σοῦ λέγῃ διαπραξῆς ἀσέβειαν, παρενημῆσαι, παρεδόξασαι τὰς συμφωνίας σου μὴ τὸν Χριστόν, ἐπρόδοξας; εἰς αἰτίαν μικρᾶ ἀσθενείας τὴν πίσυν. 684 Α Μήπως μόνον ἐπὶ ἔχῃς πᾶσι αὐτὰ; Ἄλλοι δὲν ἔχουν πᾶσι πράγματα καὶ χειρότερα ἀπὸ αὐτὰ ποῦ ἐπὶ ἔπασκας; Ἄλλ' ἄρα κανεὶς ἀπὸ ἐκεῖνους δὲν ἀπετόλμησε κατὰ παροῦσιν. Ἐπὶ δὲ ὁ κωικός καὶ ὁ νερούλης ἀποσπασε τὴν ψυχὴν σου, Πῶς θὰ ἀπολογηθῆς ἑμπαρὸς εἰς τὸν Χριστόν; Πῶς θὰ τὸν ἐπικαλοῦσθῃς εἰς τὰς προσευχὰς σου; Μὴ τί συνείδησιν θὰ εὐλόγησῃς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν; Μὴ τί μέτρα θὰ ἀνταρῶσῃς τὸν ἱερέα; Μὴ τί χεῖρι θὰ ἐγγίγῃς τὴν ἄγιαν τράπεζαν; Μὴ τί αὐτὰ θὰ ἀκούσῃς ἐκεῖ τὰ ἀναγγελλόμενα ἀπὸ τὰς Γραφᾶς;

7. Αὐτὰ κατὰ ἡμέραν θὰ σοῦ λέγῃ ὁ λογισμὸς σου μὴ τὸ νὰ σὲ κεντρήσῃ καὶ ἢ συνείδησί σου μὴ τὸ νὰ σὲ μαστιγῶν μὴ λέγῃς. Τί εἰδούς ὄγεια εἶνε; αὐτῆ, δὲν ἔχῃμεν τίτους κατηγόρους μὲτα μας; Ἄν λοιπὸν ὑπομῆναις λόγια καὶ περιπορησῇς

αὐτοῦς, Ε οἱ ὅποιοι θέλουσιν νὰ σοῦ φάσιν κάποιαν μαγικὴν εὐχὴν ἢ νὰ περιβάλλου τὸ σῶμα σου μὴ φυλακίτηρα, καὶ μὴ πολλὰς ὕβρεις τοὺς ἐκβέβηκας ἀπὸ τοῦ οὐραίου, ἄμενος ἢ συνείδησί σου ἀνοικνεῖται. Καὶ ἂν ὁ πυρετὸς ἀκαταλείπει σὲ ψῆν, ἢ ψυχὴ σου ἐμδάλλει εἰς τὰ καλύτεραν καὶ ὑπερλιωτέραν παρηγορίαν ἀπὸ κάθε ἄλλῃν ἄσθεναν καὶ ἀπαλήν ὄργισαν. Δεῖται ὅπως μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς μαγικῆς εὐχῆς, καὶ ἂν ἴθιαι; εὐρίσκουσαι εἰς χωροῦσαν κατὰστασαν ἀπὸ ἐκείνην εἰς τὴν ὅποιαν εὐρίσκουσαι οἱ καταχήμενοι ἀπὸ πυρετῶν, μὴ τὸ νὰ σκελετοῦσαι τὴν ἁμαρτίαν, ἐπὶ καὶ τώρα, ἔστω καὶ ἂν κατέγασαι ἀπὸ πυρετῶν καὶ ὑποφέρειν ἀμνηστῆματα δεκτὰ μὴ τὸ νὰ ἐκβέβηκας τοὺς μαρτύρους ἐκείνους, θὰ εἶσαι εἰς καλύτεραν κατὰστασαν ἀπὸ κάθε ὄργῃ, διότι ὁ λογισμὸς σου γαυρὸν καὶ ἢ ψυχὴ σου χαίρει καὶ ἀφραίνεται καὶ ἢ συνείδησί σου σὲ ἐκταίνει καὶ σὲ παραδέχεται καὶ λέγει; κάπως ἐπὶ. C Μερῶδες, μέρῶδες, ἀνθρώπος, δοῦλος Χριστοῦ, πατὴρ ἀνδρῶν, ἀλλοτῆ τῆς εὐσεβείας, ἐπὶ ὁ ὅποιος ἐπισημῶς νὰ παθῶν; μὲτα εἰς τὰ δάσυνά σου, παρὰ νὰ προδοῖς τὴν εὐδοκίαν, ἢ ὅποια σοῦ ἐνεχειρήσῃ. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς κρίσεως θὰ εἶσαι μὴ τὸ μέρος τῶν μαρτύρων. Δεῖται ὅπως αὐτοῦ ἐπισημῶναι νὰ μαστιγῶνται καὶ νὰ βασανίζονται, διὰ νὰ τιμωροῦν, ἐπὶ καὶ ἐπὶ σήμερον ἐπισημῶς νὰ μαστιγῶνται καὶ νὰ βασανίζονται ἀπὸ τὸν πυρετὸν καὶ τὰ τραύματα, διὰ νὰ μὴ δεχθῆς λόγια μαγικά, ἀσέβῃ, μὴτε φυλακίτη. Καὶ μὴ τὰς ἐπιτίμιας αὐτὰς τρωφόμενος οὐτε κἀν θὰ νοήσῃς τὰ δεκτὰ, τὰ ὅποια σὲ περιβάλλου.

Δεῖται καὶ ἂν ὁ πυρετὸς αὐτῆ δὲν σὲ εὐχρησῇ εἰς τὸν θάνατον, ἐξέπαινος ἄλλος θὰ προκλήσῃ τὸν θάνατον. Καὶ ἂν τώρα δὲν παθῶναι, θὰ παθῶναι ἀργότερα. D Μὴς ἔλας νὰ ἔχῃμεν φθαρτὸν σῶμα, ἔχῃ διὰ νὰ γίνωμεν ἄσθενεῖς; λόγω τῶν παθῶν τοῦ σῶματος, ἀλλὰ διὰ νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὰ πάθη σου πρὸς εὐσεβείαν. Δεῖται αὐτῆ ἢ φθαρὰ καὶ τὸ γεγονός ὅτι τὸ σῶμα εἶνε φθαρτὸν, δὲν εἴμεθα νηφάλιοι, θὰ γίνωμεν ἀφορμὴν εὐσεβείας εἰς ἡμᾶς καὶ ἢ μὴ; δάσυναι ἄσθενος κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς κρίσεως καὶ ἔχῃ; μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τωρινὴν ζωὴν. Δεῖται ὅταν ἐκβέβηκας μὴ ὕβρεις ἀπὸ τοῦ οὐραίου τοὺς μάγους, εἶλα ὅταν πληροπορηθῶν τὴν πράξιν σου αὐτῆν, θὰ σὲ ἐπιανέσῃ καὶ θὰ σὲ θαυμάσῃ καὶ θὰ ἔσῃς μετὰ τῶν. Ὅ τὰς ἀρραστοὺς καὶ δαιμονιαστῆς, ἐν μέρει φορτικὰ τὸν ἐπακαλοῦσαν καὶ τοῦ εἶδαν συμβουλὰς καὶ παρανομίας νὰ χρησιμοποιοῦσιν μαγικά λόγια, δὲν συγκρατήθη καὶ εἶπα. E εἶνε καλύτερα νὰ παθῶν εἶτα παρὰ νὰ παροῦ τὴν πίστιν μου. Τῶς λόγους αὐτοῦς θὰ ἀκούσῃς πολλὰ χειροπορητῆματα ἐκ μέρους τῶν ἀκροατῶν, οἱ ὅποιοι εἶλα τὸν ἐκπλήσονται καὶ δοξάζου τὸν Θεόν. Ἄπὸ πόσους ἀνδρίων; λοιπὸν ταῦτα θὰ σοῦ εἶνε καλύτερα, ἀπὸ πόσους εὐσεβῶν λαμπρότερον καὶ ἀπὸ πόσων τιμῶν ἑπισημῶτερον; 685 Α Ὅμοι θὰ σὲ ἐπιανέσῃ καὶ θὰ σὲ μακαρίσῃ καὶ θὰ σὲ στεφανώσῃ. Καὶ αὐτοὶ θὰ γίνωμεν εἶτα καλύτεροι καὶ θὰ γλῆ-

φου και θά μιμηθῶν τὴν ἀσθεῖαν σου, και ἂν κάποιος ἄλλος πράξῃ κατὰ παρόμοιον, ἐπὶ ὃ ἑποιοσ παρακίνησας τὸν ἕθλον θά ἔχῃς τὸν μισθὸν σου. Καὶ ἂν θά ἐπαυθεῖς μόνον τὰ κατορθώματά σου, ἀλλὰ και πάλυ γρήγορα θά θεραπευθῇ ἡ ἀρρώστια σου και διότι ἡ γενναία ἀπόφασις σου προσελκεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἐπιθλήσιμω μεγαλυτέραν ἐκτίμησιν και διότι οἱ ἄγιοι δοκιμάζουσι πολὺ εὐχαρίστησον διὰ τὴν προθυμίαν σου και προσεύχονται διὰ σὲ ἀπὸ τῶ δόθῃ τῆς καρδίας των.

Και ἂν διὰ τὴν ἀρετὴν σου αὐτὴν τίποτα εἶναι ἐδῶ τὰ δραβετα, σκέψου πόσω στεφάνω θά λάβῃς ἐκεῖ τότε, ὅταν ἐνώπιον εἶων τὸν περιπατῶντων ἀγγέλων και ἀρχαγγέλων ὁ Χριστὸς B ἀφοῦ παρόσῃ και σὲ πιάσῃ ἀπὸ τῶ χεῖρ και σὲ περιφέρῃ εἰς τὸ μέσον τῶν θεατῶν αὐτῶν, εἰσὶ εἰς ἄκουσμα εἶων. Αὐτὸς εἶδῶ ὁ ἀνθρώπος, ὅταν κάποτε κτελήσῃ ἀπὸ πυρετὸν και ἐπὶ πολλοὶ τὸν παρότρυναν νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἀρρώστιαν, διὰ τὸ ὄνομά μου και τὸν σεβασμὸν του πρὸς ἐμέ, ἐπέβλησαν εἰς αὐτὸν, οἱ ἑποιοσ τοῦ ὑπέσχετο νὰ τὸν θεραπεύσουσι μὲ ἐκείνου ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, και ἐπορεύθη νὰ ποθέσῃ καλύτερα μέσα εἰς τὴν ἀσθεσίαν του, παρὰ νὰ προθίωσῃ τὴν ἀγάπην του πρὸς ἐμέ. Διότι ἂν ἐκείνουσ, οἱ ἑποιοσ τὸν ἐπέσταν και τὸν ἐνέδουσαν και τὸν ἐθαύμασαν, ὀδηγῆ εἰς τὸ μέσον, πολὺ περισσότερον ἐκείνουσ, οἱ ἑποιοσ ἐπετρέψαν νὰ ἀνέκωνται ποτατοὺσ πρὸς χάριν του. Διότι ἂν εἶνε τὸ ἕθλον πράγμα τὸ νὰ προσέρθῃ κανεὶς φωνῆ και ἐνδύματα μὲ τὸ νὰ ὑπομῆν μακροχρόνιον ἀρρώστιαν. Τοῦτο τὸ ἕθλον εἶνε πολὺ ἀνώτερον ἀπὸ τὸ πρῶτον. C Ὅσοι μεγαλυτέρας εἶναι ὁ πόνοσ, τόσοσ λαμπρότερον θά εἶναι τὸ στεφάνω. Αὐτὸς ἔσ τὰ σκεπτόμεθα και ἄγιστ και ἄρρωστον και νὰ τὴ λέγωμεν και εἰς ἄλλουσ. Καὶ ἂν κάποτε μὲσ καταλάβῃ ἀρρώστιασ πυρετὸσ, ἔσ εἰσήμεν πρὸς τοὺσ ἐκείνουσ μασ τοῦτο. Τί θά ἐκείνουσμε λοιπὸν, ἂν κάποτε μὲσ ἀπεδίδωτο κατωγγορία και ἐπιταγήμεθα εἰς δικαιοσύνην και ἔπειτα, ἀφοῦ μὲσ κατεβήκαμεν εἰς κρημλίαν, κατεβίβηκαμεν τὰ πτωρὰ μασ; Ἄν θά εἶμεθα ἀναγκασμένοι νὰ ὑπομῶμεν ἐξάντητοσ και μέλισσα χωρὶς κανένα κέρροσ και κάποιον μισθὸν; Τὸ ἕθλον ἔσ συλλογισόμεθα και τόρως ἔσ προσεβῆ λοιπὸν και τῆς ἰσομοιῆσ ὁ μισθὸσ, ὁ ἑποιοσ εἶναι ἰσοπὸσ νὰ διεγέρῃ τὸν θεπετῶν ἕθλον. Ὁ πυρετὸσ ἔμοσ εἶναι δόλοσλοσ! Ἀλλὰ ἐντύπεσ εἰς τὸν πυρετὸν, τὴν φλόγα τῆς κολάσεωσ, τὴν ὅποιαν ἐξέπαινεσ θά διαφύγῃ, D ἂν προσηύχῃσ νὰ ὑποφέρῃσ μὲ ἄληθιν σου τὴν ὑπομῆσ τὸν πυρετὸν. Θυμήσου τοὺσ ἀποστόλουσ πόσω ἐπέστανον, θυμήσου τοὺσ δικαιοσ εἰσ πάντοτε ἐτίρησαντο εἰς θλίψει. Θυμήσου τὸν μακάριον Τιμόθεον, ὁ ἑποιοσ ποτὲ ἂν ἀνέπνευσεν ἀπὸ τὴν ἀρρώστιαν του, ἀλλὰ συζῶσεσ μὲ διαρκῆ ἀσθένειαν. Καὶ διὰ τὴν ἐπιθλήσιμω τοῦτο ὁ Παῦλοσ, ἔλεγεν «ὄνημ ἔλιγω χροὸ διὰ τὸν σεβασμὸν σου και τὰσ κινεὶσ σου ἀσθενείασ» (Α' Τιμ. 5. 23). Καὶ ἂν ὁ εἰσικός και ἄγιωσ ἐκείνουσ ἐπαινεῖ τόσα θεινά, μολοντὶ ἦταν ἐπιταροτῶμενοσ μὲ τὴν προστάσιον τῆς οἰκουμένησ, και ἀνέσταντο νε-

κροὺσ και ἀπεβίωσαν θαυμάσιοι E και ἰσθρότατοι χιλιάσ θεοσ ἀσθενείασ εἰς ἄλλουσ, ποίαν θειολογίαν θά προβάλλῃσ ἐπὶ ὁ ἑποιοσ ἀνακαταπέμωσ και θυσιολογηταίσ διὰ προσοικετὰ νεοσματα; Ἄν φρασεὶ τὴν Γραφήν νὰ λέγῃ ὅτι «ἐν ἄγιστὸ Κόρρωσ, παιδίωσ, μαστιαὶ θά πάντοτε μὲν, ἂν παραβήκαμεν;» (Ἔβρ. 12. 6 Παροιμ. 8. 12). Πόσω πόσωσ φορέσ ἂν ἐπαθῶμεν νὰ λάβωσ σπαρὴν μαρτυροσ; Νά, τὸ σπαρὴν τοῦτο εἶναι ἕθλον. Διότι τὸν μαρτυροσ τὸν κάμωμε μόνον ἡ προσοιγῆ νὰ θυσιάζῃ εἰς τὰ εἰσώλα και κατόπιν ἡ προσοιγῆσ νὰ ποθέσῃ παρὰ νὰ θυσιάζῃ εἰς αὐτὰ. * * * A ἄλλὰ και μόνῃ ἡ τίρησισ ἀκουσθήσοτα πράγματασ, χάριν τοῦ Χριστοῦ, τὸ ἑποιοσ δύνάται νὰ προσηύχῃσ τὸν ἕθλον, εἶναι φανερόν μαρτυροσ.

B. Καὶ διὰ τὴν μάθησ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀλήθεια, θυμήσου πόσωσ ἀπέστανον ὁ Ἰωάννησ ὁ Βαπτιστῆσ, και ὅσα ποίαν αἰτίαν και δικαί και πῶσ ὁ Ἄβελ. Διότι κανεὶσ ἀπὸ τοὺσ δύο αἰτούσ ἂν ἀνέταροσ τὸν δοκὸν νὰ καίεται, ὅσοσ ἀγαθῶσ στήμενοσ, ὅσοσ ἔλαβε διαταγήν νὰ θυσιάζῃ εἰς τὰ θαύματα. Ἀλλὰ ὁ ἕνωσ μὲν ἐπαθῆ μόνον φιλῆσ τὸν Ἡρώδην, τοῦ ἀπεκόπησε ἡ κεφαλῆ, ὁ ἄλλοσ δέ, ἐπιταθῆ ἔτιμησε τὸν Θεὸν μὲ μεγαλυτέραν θυσιαν ἀπὸ ἐκείνην τοῦ ἀδελφοῦ του, κατασφαργόμεθα. Ἄρα λοιπὸν αὐτοὶ ἔχουσι ἀποσπερῆσ τὰ σπαρῶνα τῶν μαρτυροσ; Ποίωσ θά ἐτοίμοιαισ νὰ εἰσὶ κατὰ τέτοιοσ; B Διότι και ὁ Θεοσ τὸν τρέφωσ τοῦ θανάτου ἀρκαὶ μέλισσα νὰ καίωσ τὸν καθένα ὅτι αὐτοὶ συγκυκαλιόγεται μεταξύ τῶν πρώτων μαρτυροσ. Ἐάν θέβωσ ἐπιγρηῆσ νὰ ἔθῃσ και πρῆτῃν ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ δὲ αὐτούσ, ἔκουσε τί λέγει ὁ Παῦλοσ, διότι αὐτὸ τὰ ἑποιοσ λέγει ἐκείνουσ εἶναι φανερόν ὅτι εἶναι λόγοι τοῦ ἁγίου Πνεύματοσ. «Δοκῶ γάρ, λέγει, κἀγὼ Πνεύμα Θεοῦ ἔχω» (Α' Κορ. 7. 40). Τί λέγει λοιπὸν αὐτόσ; Ἀφοῦ ἔρχισεν ἀπὸ τὸν Ἄβελ και εἶπεν ὅτι μεγαλυτέρον θυσιαν ἐπέσπερῃν εἰς τὸν Θεὸν ὁ Ἄβελ ἀπὸ τὸν Κάιν, λέγει ἐπὶ πάλιν ὅτι ἐξ αἰτίασ αὐτῆσ ἀθανατώθησ. Ἐπειτα ἀφοῦ κατεβήκαμεν εἰς τοὺσ προσφῶτασ και ἐβίβασεν ὡσ τὸν Ἰωάννην, εἶπε «ἐν φόβῃ μακράσ ἀπέστανον, ἕκουσε δέ ἐμπαντισθήσαν» (Ἔβρ. 11. 37), και ἀφοῦ ἐβγῆθησ πολλοὺσ και διαφόρουσ ἄλλουσ θανάτουσ, ἐπεσέθησ και τὸ ἔθῃσ «Ταυταροῦ και ἡμεῖσ τοσούτοσ ἔχουσι περιεβίμενον ἡμῶν νεροσ μαρτυροσ. C ἔθῃαν ἀποσθεμένοι πάντα, δὲ ἑποιοσ τῶσ τρέμενοσ» (Ἔβρ. 12. 1). Πόσωσ εἰσ ἀπεκάλυτε μαρτυροσ και τὸν Ἄβελ και τὸν Νοῦ και τὸν Ἀδάμ και τὸν Ἰσάκ και τὸν Ἰακώβ; Ἀσὶ μαρκαὶ ἀπὸ αἰτούσ ἐπὶ ἀπέστανον διὰ τὸν Θεὸν, ὅσοσ λέγει λοιπὸν και ὁ Παῦλοσ «καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκου» (Α' Κορ. 15. 31), μολοντὶ ἂν ἀπέθνησκεσ, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν διάθεσιν του ἀπέμωσ τὸν ἕθλον. Ἐποσ και ἐπὶ, ἂν ἀποροσῃσ τὰ μαρκαὶ λόγια και τὰ φίλοσ και τὰσ μαρτυροσ και καθέθῃσ μὲ τὴν ὑπομῆσ τὴν ἀρρώστιασ, εἶναι ἕνωμοσ μαρτυροσ, ἔσοσ ἐπορῶμενοσ τὸν ἕθλον μὲ εἰσβίβωσιν παρὰ τὴν ἀσθεῖν ἀπαλλαγῆν, τὸν ἑποιοσ τοῦ ὑπέσχετο ἄλλοσ.

Και αὐτὸ μὲν ἔχουσι λαχθῆ ἀπὸ ἐμέσ, πρὸς ἐκείνουσ, οἱ ἑποιοσ

κοιμάζοντες και λέγοντες ότι οι δαιμόνες θεραπεύουν. **D** Διὰ τὴν μάθησιν δὲ ἐστὶν αὐτὰ εἶναι ἀλήθεια, ἕκουσε τί λέγει ὁ Χριστὸς διὰ τὸν διάβολον. «**Ε**κείνος ἀνθρώποισιν ἦν ἀπ' ἀρχῆς» (Ἰω. 8, 44). Ὁ Θεὸς λέγει δὲ εἶναι ἀνθρώποισιν καὶ τοῦ τρέχειν πρὸς ἐκείνον, ὡσάν εἰς λατρίαν· Τὴν δικαιολογίαν θὰ ἐπικαλοῦμαι, ἔστω κατηγορηθῆς πρὸς μου, μὴ τὴν κατηγορίαν εἰς θεορείας περισσοτέρων ἀξιολογῶν τὰς μαγείας αὐτῶν, ἀπὸ τῆν γνησίαν τοῦ Χριστοῦ· Διότι ἔστω ὁ μὲν Θεὸς λέγει δὲ ὁ διάβολος εἶναι ἀνθρώποισιν, αὐτοὶ δὲ φησὶν ὅτι πρὸς τὴν θείαν ἀπόφασιν, ἰσχυρίζονται εἰς ἠμποροῦν αὐτῶν γὰρ θεραπεύει νοσήματα, καὶ ἐὰν παραδέχεται τὰς μαγικότητας των καὶ τὰ μαγικά λόγια, μὴ ἔστω κριτικὸς δὲν κρίνειται τίποτε ἄλλο, **E** παρὰ τὴν θεωροῦν αὐτοῦς περισσοτέρων ἀξιολογῶν ἀπὸ ἐκείνων, ἔστω καὶ ἂν αὐτῶν ᾖ τὸ ἠμολογεῖν μὴ λόγια. Ἐάν ὁ διάβολος εἶναι ἀνθρώποισιν, εἶναι ἰσοφύερον εἰς ἀνθρώποισιν· εἶναι καὶ ὁ δαιμόνιος, ὁ ὅποιος τὸν υπηρετοῦν. Καὶ αὐτὸς μὴ ἔργα αὐτῶν τὸ δεικνῶν ὁ Χριστὸς. Ὅταν λοιπὸν τοῦ ἐπέτρεψε γὰρ ἔργα αὐτῶν τὸ κοπιᾶν τὸν χοῖρον, αὐτοὶ κατεργήσαντο εἰς τὸν κρημινὸν ἐλλοκλήρον τὴν ἀγέλην ἐκείνην, διὰ τὴν μάθησιν εἰ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἴδια θὰ ἔσκωπον καὶ θὰ τοὺς ἀπέστησαν ἀπέσως, ἔστω ὁ Θεὸς τοὺς τὸ ἐπέτρεψε. Τώρα αὐτῶν τοὺς συνεργάτας καὶ τοὺς ἠμολογεῖ καὶ δὲν τοὺς ἐπέτρεψε γὰρ πράξουν κατὰ τέτατον.
94 **A** Καὶ αὐτὸς, ἀφοῦ ἔλαβον δικαιοσύματα τὸ ἀπεδείξαι εἰς τὴν καριότητα των χοίρων. Διότι ἔστω τοὺς χοίρους δὲν ἐλυτήθησαν, κοιλὴν περισσοτέρων ἔστω θὰ δεικνῶν ἢ τὸ πράξουν εἰς ἡμᾶς. Μὴ λοιπὸν, ἀγαπήτε μου, παρασύραται εἰς τὰς κλειστάνας ἐκείνου, ἀλλὰ στρέψου εἰς τὸν φρόνον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ τότε, πῶς θὰ ἐπιπέσει εἰς τὴν ἰουδαϊκὴν συναγωγὴν; Ἄν λοιπὸν σφραγίσῃς τὸ μέτωπόν σου, ἀμείβου ἢ ποινὰ δύναμις, ἢ ὅποια κατακαίει εἰς τὴν συναγωγὴν θὰ πηδήσῃ ἔξω καὶ θὰ φύγῃ. Ἄν ἡμῶς δὲν σφραγίσθῃς, εἶναι αὐτὸν γὰρ ἐπιπέσει ἀμείβου τὸ ἔστω ἀπὸ τὰ παράθυρα. Ἐπειτα ὁ διάβολος ἀφοῦ οὐ συλλέβῃ γνησίαν καὶ ἁπλοῦν θὰ οὐ φορητὸν μὴ γίλινθαι διὰ κακῶν. Καὶ διατὶ αὐτὰ νὰ λέγεται ἀπὸ ἐμῶν· Ὅτι θέσται καὶ ἐπὶ ὁ ἴδιος πιστεύει δὲ εἶναι πολὺ μεγάλη ἁμαρτία τὸ νὰ καταφύγῃς εἰς τὸν κρημινὸν ἐκείνου κρημὸν τῆς συναγωγῆς, γίνεταί φανερόν ἀπὸ τὸν φρόνον τῆς ἀφίσεώς σου ἐκεῖ. **B** Διότι, ἀφοῦ φράσῃς ἐκεῖ, φροντίζεις γὰρ διαφύγῃς τὴν προσοχὴν καὶ προστρέχεις καὶ δούλους καὶ φίλους καὶ γαστρονίας νὰ μὴ αὐτὸν κατηγορήσῃς εἰς τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔστω κάποιος ὁ φανερόσῃ, ἀποκαταίει κατὰ τοῦ. Πῶς μεγάλη ἁμαρτία θὰ ᾖσαν νὰ προσπαθῶμεν νὰ διαφύγομεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων, ἐνθ' ἀποσταθῶμεν ἀναίσθητοι τὴν παρουσίαν αὐτῶν ἑμπρὸς εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος βλέπει τὰ πάντα καὶ παρίσταται παντὸς· Ἀλλὰ ἔστω δὲν φρονοῦν τὸν Θεόν, τότε λοιπὸν, ἂν ἰσχυρίζονται τοὺς ἰουδαίους. Διότι μὴ τὴν μάθησιν αὐτῶν κατέβη καὶ μὴ τὴν ὄψιν θὰ ἠμολογῆς, ἔστω, ἐνθ' ἠμολογῆς εἰς εἶναι χριστιανὸς, τρέχεις πρὸς τὰς συναγωγὰς ἐκείνων καὶ ἔχεις ἀνάστην ἀπὸ τῆν βοήθειαν των;

Ἄν καταλαβαίνεις πόσον αὐτὸν παρηγόρησεν, πόσον αὐτὸν περιποίησεν, πόσον αὐτὸν χλευάζουσι, πόσον αὐτὸν ἐντροπιάζουσι καὶ αὐτὸν ἐξουθενώσουσι, **C** ἂν καὶ ἔχει φανερόν, ἀλλὰ μῶσα εἰς τὴν συνειδησίαν των;
95 **9.** Πρὸς μου ἰσχυρὸν εἶναι πράγματα αὐτὰ ὑπερφύετα καὶ ἀνεκτά· Διότι ἔστω ἔκρημα νὰ ὑποσταθῶν χολίους θανάτους, ἔστω ἔκρημα νὰ πάθωμεν κακὰ ἀφάρματα, ἔστω θὰ ᾖσαν προσηματόν νὰ ὑπομείνωμεν δια τὰ δυσάρεστα, παρὰ νὰ γίνωμεν παρηγόρησι καὶ χλευασμῶν τῶν μαρτῶν ἐκείνων καὶ νὰ ζήσωμεν μὴ ἀκίβητον συνειδησίαν; Ἄν τὰ λέγω αὐτὰ διὰ τὸ νὰ ἀκούετε μόνον ἐκεῖς, ἀλλὰ διὰ νὰ θεραπεύεταί αὐτοῦ, ὁ ὅποιος κατέχεται ἀπὸ τέτοιον νοσήματα. Διότι ἔστω ἐκείνους τοὺς κατηγοροῦμεν ἔστω χολιάου κατὰ τὴν πίστιν, ἔστω κατηγοροῦμεν καὶ ἐκεῖς, διότι δὲν θέλεις νὰ διορθῶνται ἐκείνους, ὁ ὅποιος ἀδικεῖται. Μήπως ἀγαπήτε μου, αὐτὸ εἶναι τὸ ζητούμενον, διὰ νὰ ἀκούσῃς τὰ λεγόμενα, ἀφοῦ ἐλεῖσθαι ἔβη; Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι καὶ κατακαίει, **D** ἔστω κοινὰ εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῶν λόγων ἔστω συμβαδίζουσι καὶ τὰ ἔργα. Διὰ τοῦτο εἶσαι χριστιανὸς, διὰ νὰ μιμῆσαι τὸν Χριστὸν καὶ νὰ ὑποκαθῆς; εἰς τοὺς νόμους του. Τὶ λοιπὸν ἔσκωπον ἐκείνους; Ἄν ἐπισκοποῦσιν τοὺς ἀρρώστους κοινὰ του μὴ τὸ νὰ κἀθεταί εἰς τὸ Ἰερουσαλὴμ, ἀλλὰ περὶθευε τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία καὶ ἰσχυρίζονται κατὰ τὴν ἀρρώστιαν, καὶ τὴν σωματικὴν καὶ τὴν ψυχικὴν. Ἄν καὶ ἠμποροῦσα εἴδωκα καθήμενος εἰς ἔργα τόσον γὰρ προσκαίει κοινὰ του ἔστω, ἔστω τὸ ἔσκωπον αὐτὸ ἔστω, διὰ νὰ εὐίσῃ εἰς ἡμᾶς παράδειγμα νὰ περιεργάζομαι καὶ νὰ ἀναστῶμεν τοὺς χαμένους. **E** Ἐπίσης καὶ μὴ τὴν παραβολὴν τοῦ καλοῦ ποίμενος ὑπακύνθηται τὸ ἴδιον πράγμα. Πράγματα δὲν ἐκείνους κοινὰ εἰς τὰ ἐναντησασμένους πράγματα καὶ δὲν ἀνέμενε νὰ ἐπιστρέψῃ πλησίον του τὸ χαμένον πρόβατον, ἀλλ' ὁ ἴδιος ἐβλήθη εἰς ἀναζητήσασιν καὶ εὐρίσκει, καὶ ἀφοῦ τὸ εὐρίσκει, τὸ ἐβάδισεν εἰς τοὺς ἄρτους του καὶ τὸ ἔφερε πάλιν εἰς τὸ κοπιᾶν. Ἄν βίβηται εἰς τὸ ἴδιον κάμνον καὶ ὁ ἱατρός; Ἄν ἐξαναγκάζουσι τοὺς ἀρρώστους, ὁ ὅποιος εἶναι κατὰκοινὸς εἰς τὰ κρεβάτια των, νὰ κουβαλήσασιν εἰς τὰ σπείρα των, ἀλλὰ ὁ ἴδιος τρέχον πρὸς ἐκείνους.
96 **A** Καὶ ἐσὺ, ἀγαπήτε μου, κάμω τὸ ἴδιον, ἐπειδὴ γνωρίζεις εἰς ἢ παροῦσα (εἰθ' εἶσαι μικρὴ), καὶ ἔστω δὲν καρδίστοιμον τὰ κέρδη αὐτὰ, δὲν θὰ εὐρισκῶμεν καμμίαν σπουδίαν. Πολλὰς φορές, ἠμπορεῖ μία καρδισμένη ψυχὴ νὰ ἐξελθῆσθαι ἔστω ἀπέστην ἀμαρτημάτων καὶ νὰ γίνῃ εἰς ἡμᾶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως τὸ ἀνέλκυστον. Κατάλαβε, τέλος πάντων, διατὶ κατ' ἐπιανάληθον ἀσπλάθησαν προσφῆται, διατὶ ἀπόστολοι, διατὶ δίκαιοι, διατὶ ἀγγέλαι, διατὶ ὁ ἴδιος ὁ μοναχικός Πῶς τοῦ Θεοῦ ἔβη. Ἄν ἔβη διὰ νὰ πῶς τοὺς ἀνθρώπους; Ἄν ἔβη διὰ νὰ ἐπιναρξῆσθαι εἰς τὸν σπῆρον ἔστω τῶν πλανημένων; Καὶ ἐσὺ, κατὰ τὴν δύναμιν σου, κάμω τὸ ἴδιον, καὶ δεῖτε κάθε φροντίδα καὶ πρόνοιαν διὰ τὴν ἐπιστροφήν των πλανημένων. Τὰ ἴδια πράγματα δὲν παροῦσασιν νὰ σὲς συστήνω εἰς κάθε σὺνάξιν μας, εἴτε προστρέχει εἰς ἔστω προ-

σέχετε. Ἐγὼ δὲν θά παύσω νά λέγω. **Β** Διότι τούτοι εἶναι δι' ἡμᾶς κήρυξ τοῦ Θεοῦ, καί ὅταν ἀκούῃ κάποιος καί ὅταν δὲν ἀκούῃ, νά ἐπιτελοῦμεν τήν διακονίαν τοῦ λόγου. Ἀλλά δὲν μὲν ἀκούετε καί ἐφαρμόζετε τὰ λόγια, μέ μεγάλην εὐχαριστίαν θά ἐπιτελοῦμεν τήν διακονίαν αὐτήν, ἔάν ὅμως ἀδιαφορήσετε καί ἐαυθίηται, μέ πολλήν ἐπιθυμίαν θά τήν ἐπιτελοῦμεν. Διότι δι' ἡμᾶς μὲν δὲν ὑφίσταται κανένας κίνδυνος ἀπὸ τὴν δεξιήν σας παρακοήν, ὅσα ἰμαῖς ἐξελπηρώσαμεν τὸ καθήκον μας εἰς τὸ ἀκέραιον. Πλήν ὅμως, καί ὅταν δὲν κινδυνεύομεν, διότι ἔχομεν ἐξελπηρώσει εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ καθήκον μας, ὑποφέρομεν μέ τὴν σκέψιν ὅτι ἕως θά καταγορηθῆτε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Διότι δι' ἐσᾶς δὲν θά εἶναι χωρὶς κινδύνους ἡ ἀκράτεια τὸν λόγον, ὅταν κοντὰ εἰς τὴν ἀκράτειαν δὲν προσέθενται καί τὰ ἔργα. Ἄκουσε λοιπόν, πῶς ὁ Χριστός μέ τὸ νά ἐλέγχῃ τοὺς διδασκάλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἀκουρόπουν τὸν λόγον. **Γ** Ἐράδῃσθε συνέμα καί τοὺς μαθητάς. Διότι μέ τὸ νά εἶπῃ· Ἔδει σε καταβαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τοὺς τραπέζι-τας, καί μέ τὸ νά προσθέσῃ· ὅτι κἀγὼ εἶθον μετὰ τόσου ἀν ἀπήγγελα αὐτοῖς (Ματθ. 23, 27), ἐγκρίνωμεν διὰ μετὰ τὴν ἀκράτειαν (διότι αὐτὴ εἶναι ἡ κατάθεσις τοῦ ἀργυρίου) πρέπει νά ἀποφέρουν τόσον αὐτοῖς οἱ ὅποιοι ἐδέχθησαν τὴν διδασκαλίαν. Καί τόσος διδασκαλίας δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο, παρὰ τὴν ἐμπρακτον ἀπόδειξιν τῆς διδασκαλίας.

Ἐπειδὴ λοιπόν καί ἡμεῖς ἔχομεν καθήκον τὸ ἀργύριον εἰς τὴν ἀκοήν σας, εἶναι ἀνάγκη λοιπόν, δεῖσῃς νά ἀποδώσετε τὸν τόκον εἰς τὸν Κύριον, δηλαδή τὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν σας. **Δ** Ἐἴω λοιπόν ἀρκεθῆτε νά κατέχετε μόνον αὐτά, τὰ ὅποια ἔχουν λεχθῆ καί δὲν πράττετε τίποτε μετὰ αὐτά, φοβόμεν μήπως τιμωρηθῆτε μέ τὴν ἴδιαν τιμωρίαν, μέ τὴν ὅποιαν ἐτιμωρήθητε αὐτοῖς, ὁ ὅποιος ἐπαράνομος τὸ κάλλυνόν του. Διότι καί ἐκεῖνος δὲκ τὸν λόγον αὐτόν, ἀπὸ ἐθέθηκε χειροπέδον, ἐβρίσθηκε εἰς τὸ ἐξυγίαιον σκότος, διότι αὐτὰ τὰ ὅποια ἤκουσε δὲν τὰ μετέβηκε καί εἰς ἄλλους. Διὰ νά μὴ πάθωμεν καί ἡμεῖς τὰ ἴσα, ἄς μιμηθῶμεν ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος εἶπεν τὰ πῆρες καί τὸν ἄλλον, ὁ ὅποιος εἶπεν τὰ ἔδα κάλλυντα. Καί ἂν χρειασθῆ νά τὰ διαπαντήσωμεν διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ πληθῶν μας, εἴτε λόγον, εἴτε γράμματι, εἴτε σωματικῶν κόπων, εἴτε προσοχῆν, εἴτε ἀπόδοσιν ἄλλο, ἄς μὴ διατάξωμεν, διὰ νά ἡμπορέσωμεν ἔτι, ἀπὸ πολλοπραξίας ἡμῶν ὁ καθένας μας, ἀπὸ κενότητος. **Ε** τὸ κάλλυνον, τὸ ὅποιον μέν ἰδέθηκε μέ κάποιαν ἀναλογίαν ἀπὸ τὸν Θεόν, νά ἀκούσωμεν τὴν μακαρίαν ἐκείνην φωνήν. Ἐξ ὅσων ἀγαθὰ καί πιστὰ, ἐπὶ ὀλίγα ἢς ποσὸς, ἐπὶ πολλῶν εἰς κατωτέρας εἰσελθε εἰς τὴν χάριν τοῦ Κυρίου (Ματθ. 23, 21). Μακάρι οἱες μας νά ἐπιτοῦμεν τὴν χάριν αὐτήν, μέ τὴν χάριν καί τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸ ὅποιον καί μετὰ τοῦ ὅποιου εἰς τὸν Πατέρα ἢ δεῖξαι καί ἡ δύναμις, μαζί μέ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Γένοιτο!

ΚΑΤΑ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

Δ Πόθεν ἡμῖν ἄρα πλείων ὁ σὺλλογος γέγονε σήμερον; Πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τῆς ὑποσχέσεως ἀπηντήσατε πάντως, καί τὸ ἀργύριον τὸ πεπυρωμένον, ἕπερ ὑπεσχόμεν καταβαλεῖν, ὑποδέξασθαι παρεγένεθε. Τὰ λόγια γάρ, φησί, Κυρίου, λόγια ἀγνά· ἀργύριον πεπυρωμένον δοκίμιον τῆ γῆ. Εὐλογητός ὁ Θεός, ὁ τοσαύτην ὑμῖν περὶ τὴν πνευματικὴν ἀκράτειαν ἐπιθυμίαν ἐθεσίς. Καθάπερ γάρ οἱ φίλοι καὶ φιλοπόται, ἐναγόμενοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, περιεργάζονται καὶ πολυπραγμονοῦσι πῶς πότοι, καὶ συμποσια, καὶ δεῖπνα, καὶ κῶμοι, καὶ μέθαι, καὶ φιάλαι, **Ε** καὶ κρατήρες, καὶ ποτήρια· οὕτω δὴ καὶ ὑμεῖς, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀνιστάμενοι περιεργάζεσθε, πῶς παραίνεις, καὶ συμβουλή, καὶ παράκλησις, καὶ διδασκαλία, καὶ λόγος εἰς δεῖξαν Χριστοῦ συνταίνοι. Διὰ ταῦτα καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ προθυμότερον ταύτης ἀπόμειθα τῆς ὑποθέσεως, καί, ἕπερ ὑπεσχόμεθα, μετὰ πάσης κατατίθεμεν τῆς εὐγνωμοσύνης. Ἡ μὲν οὖν πρὸς Ἰουδαίους μάχη τέλος εἶλετο τὸ προσῆκον· καί τὸ τρόποιον ἐστῆκε, καὶ ὁ στέφανος ἡμῖν ἀπήρτισται, καί τὸ βραβεῖον ἠρπάσαμεν καί ἀπὸ τῆς ⁸²⁸ **Α** προτέρας διαλέξεως. Τὸ γὰρ σπουδαζόμενον ἦν ἡμῖν ἀποδείξαι, ὅτι τὰ γινόμενα νῦν ἐπ' αὐτῶν παρανομία τίς ἐστι καὶ παράβασις, καὶ ἀνθρώπων πρὸς